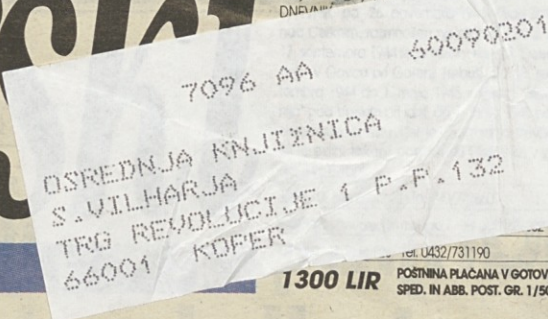

Kako daleč nam je Evropa

BOJAN BREZIGAR

Dejstvo, da je Evropski parlament v svoji tretji zakonodajni dobi odobril že tretjo listino o pravicah jezikovnih manjšin, je nedvomno odraz zavesti, da na večjezični stari celini ni mogoče jezikovne pluralnosti omejiti na devet uradnih jezikov držav članic, ampak mora Evropa ovrednotiti tudi manj številčne in zato manj poznane dele svojega kulturnega bogastva. Zaradi tega prepričanja v strasbourški skupščini tudi ni bilo običajnih scen nestrpnosti, ki so značilne za državne parlamente, in tudi ne bojazni, da bi večje pravice manjšinam odšcepale vladam scepce centralistične oblasti posameznih držav. Sicer pa je kljub priseganju na Evropo razpon med dogajanjem v evropskih institucijah in politiko posameznih držav čedalje večji. Rekl bi lahko celo, da v evropskih prestolnicah raste odpor proti Evropski uniji, čeprav se vsi zavedajo, da je ob sedanjem političnem in gospodarskem stanju zahodnoevropska povezava verjetno edina perspektiva razvoja, če ne celo preživetja.

V Bruslju pa razmišljajo drugače: prizadevajo si predvsem za ustvarjanje nove centralistične oblasti, ki bo evropska. Evrokracija je postala že pojem, ki mu najbolj toge birokracije posameznih držav nimajo kaj zavidati. Bruselj že dolgo vodi politiko privajanja in koncentracije oblasti, to pa dela po dveh ustaljenih tih. Prvi tir označujejo problemi naddržavnega značaja, kot so vprašanja prometa, zaščite okolja, davščin ter sociale; prav je, da se ta vprašanja rešujejo globalno, ker pač zadevajo vso Evropo. Drugi tir temelji na starorimskem nacelu »divide et impera«, deli in vladaj, ter zaobjema sklop ukrepov o regionalizaciji. Sem sodi tudi vprašanje lomljenja jezikovne monolitnosti nacionalnih držav, pri čemer je popolnoma vseeno, od kod kdo prihaja. Za evropsko listino o manjšinah so v Strasbourgu glasovali tudi grški poslanci, čeprav v atenskem parlamentu prav vse stranke trdijo, da v Grčiji manjšin ni. Pa vsi vemo, da so.

Iz tega seveda ne smemo sklepati, da manjšinam nova listina ne prinaša ničesar. Nasprotno, že samo dejstvo, da o tem teče beseda, je zelo pomembno. Iluzorno pa bi bilo misliti, da bodo v posameznih državah izidu glasovanja v Strasbourgu obvezno sledili pozitivni ukrepi. Tudi za Evropo samo je namreč Evropa še vedno zelo daleč.

BOSNA / UNPROFOR IZKORISTIL PREMIRJE ZA RAZPOREDITEV MODRIH ČELAD PO SARAJEVU

Nato odšteva čas Rusija protestira

V Ženevi so se dogovorili za sestavo preiskovalne komisije o pokolu na sarajevski tržnici

SARAJEVO - Opolnoci je vojska zveza Nato začela odštevati čas, ki so ga dali bosanskim Srbom, da umaknejo svoje težko orožje iz oporišč okrog Sarajeva. Včeraj je zacelo veljati tudi premirje med Srbi in Muslimani, kar je Unprofor izkoristil za razporeditev modrih čelad po bosanski prestolnici, ki bodo opazovale urešnicevanje tega premirja.

Na sredino odločitev Nata so včeraj odgovorile skoraj vse države: najglasnejša je bila Rusija, ki zahteva takojšen sklic Varnostnega sveta OZN, v katerem bo izkoristila svojo pravico veta in glasovala proti bombardiranju srbskih položajev. Oglasila se je tudi Grčija in dejala, da so zračni napadi »popolnoma zgrešena odločitev«.

Nadaljevala so se tudi ženevska pogajanja, na katerih so se dogovorili za ustanovitev komisije, ki bo raziskala, kdo je zagrešil pokol na sarajevski tržnici. Komisijo je kot pogoj za nadaljevanje pogajanj postavil voditelj bosanskih Srbov Radovan Karadžić.

Velika Britanija pa se je odločila, da bo ustavila konvoje ZN s človekoljubno pomočjo, da bi tako zagotovila varnost svojih vojakov in delavcev človekoljubnih organizacij.

V Zagrebu pa se je včeraj mudil poveljnik Natovega staba za južno Evropo, ki je povedal, da je Nato pripravljen na zračne napade, vendar upa, da ne bodo potrebni. (Agencije)

Na 19. strani.

S Trebevića bosanski Srbi še vedno z lahkoto streljajo na Sarajevo (Telefoto AP)

ZAŠČITA MANJŠINE / PISMO MINISTRA PICCOLU

Zakaj je bil objavljen Paladinov osnutek

Neverjeten odgovor z Goriškega

RIM, GORICA - Minister za odnose z deželami Livio Paladin je pojasnil smisel objave zakonskega osnutka o zaščiti slovenske manjšine v Furlaniji - Julijski krajini v času, ko je parlament razpuščen in torej ne more sprejemati zakonov. V pismu trzaskemu Piccolu in v odgovor na nekatere članke in pisma, ki jih je trzaski italijanski dnevnik objavil v zadnjih tednih, Paladin pojasnjuje, da je bil osnutek pripravljen že novembra; a ga takrat niso dali v javnost, da ne bi bil motilni element volitev za trzaskega zupana. Nato je prišlo do razpusta parlamenta, in torej osnutka ni bilo več mogoče predložiti. Prav zato se je minister odločil, da poslje besedilo osnutka najbolj neposredno zainteresiranim - deželni, pokrajinskim in občinskim upravam ter seveda manjšini sami - da bi zbrali čim popolnejšo dokumentacijo, ki bi bila na razpolago novemu parlamentu. Prav zaradi tega minister pričakuje poglobljene in vsebinske odgovore, ne pa površnih in samo formalnih.

Težko je reci, ali bo Paladinova želja uslišana, ko pa je prav včeraj prišel v javnost odgovor predsednice goriške pokrajine, predstavnice Severne lige Monice Marcolini, kateri bolj kot površnost bi lahko očitali popolno nepoznavanje problema in popolno izkrivljanje ne samo ministrovega osnutka ampak sploh realnosti v naših krajih. Zanimivo bi bilo vedeti, ali je stališče Marcolinijeve tudi stališče Severne lige.

Na 3. strani.

POLITIKA / MANJ NAPETA KLIMA

V koalicijah prevladala želja po dogovarjanju

Presežen dober del nasprotij v naprednem taboru, bliže pa sta si tudi Mario Segni in Mino Martinazzoli

RIM - Po oblakih razhajanj je na zavezništva, ki se bodo pomerila na skorajšnjih političnih volitvah, posijal zarek zbližanja. Dober del nasprotij so presegli v naprednem bloku; saj je Demokratično zavezništvo preseglo zadržke in spet pristopilo k omizju naprednih sil. Zbližala pa sta se tudi Tajnik Ljudske stranke Mino Martinazzoli in vodja Pakta za Italio Mario Segni, ki sta razvozla marsikateri voz s posredovanjem republikanskega tajnika Giorgia La Malfa in bivšega premiera Giuliana Amata.

Tajnik DSL Achille Occhetto, ki je v prejšnjih dneh vztrajno šival razpoke v naprednem taboru, je sklep DZ in zbližanje ocenil kot »majhen cu-dez« in dodal, da »so bila nasprotja neizbežna ob tako zahtevnem projektu«.

Bolj sproščeni so bili obrazi tudi ob centrističnem omizju, kjer sta Segni in Martinazzoli začela pisati skupni programski dokument in sta se zbližala tudi glede vprašanja kandidatur.

Na 2. strani

Poročilo notranjega ministristva

Viminal o Slovencih v Italiji

Kot smo poročali, je notranje ministristvo pred kratkim objavilo obširno poročilo o stanju manjšin v Italiji. Danes začnemo z objavo tistega dela poročila, ki se nanaša na slovensko narodnostno skupnost v deželi FJK.

Str. 4

TRST / OKTOBRA 1991 SO IZVEDLI PRAVCATI ŠKVADRISTIČNI POHOD

Pričel se je proces proti napadalcem zgoniške šole

Glavni obtoženec posl. Gastone Parigi v sredini med svojimi branilci (Foto KROMA)

TRST - Na trzaski preturi se je včeraj pričel proces proti skupini voditeljev neofasistične stranke MSI, ki so 30. oktobra 1991 s poslancem Gastonjem Parigijem na čelu izvedli pravi skvadristični pohod po trzaskem Krasu ter poskodovali obeležje NOB na Colu in naslovni napis osnovne šole »1. maj 1945« v Zgoniku. Obramba obtožencev je postavila vrsto ugovorov proti temu, da bi na procesu nastopili kot civilni stranki Obcina Zgonik in VZPI-ANPI, a pretor jih je zavrnil. Proces se bo nadaljeval 8. aprila.

Na 5. strani.

Od jutri, 12. februarja

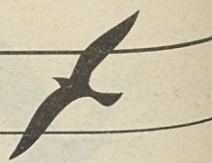
Vsak dan štiri strani o dogajanjih v Lillehammerju: Rezultati

Komentarji

Zanimivosti

Napovedi

Sporedi

POLITIKA / V KOALICIJAH MANJ NAPETO

Po razhajanjih prejšnjih dni žarek sprave obsijal zavezništva

Med naprednimi silami je Demokratično zavezništvo preseglo zadržke in spet prisledlo k omizju - Martinazzoli in Segni našla skupni imenovalec

RIM - Po hladnih prhah nespornost in razhajanj se je klima na italijanski politični sceni nekoliko spremenila in včeraj so med oblaki posijali prvi žarki sprave in sporazumevanja. In - nenavadno naključje - žarki so posijali tako na omizje naprednih sil, ker je Demokratično zavezništvo preseglo dosedanje pridržke in sklenilo, da spet prisede k mizi, kot tudi na center, kjer sta se tajnik Ljudske stranke Mino Martinazzoli in lider Pakta za Italio Mario Segni spet našla skupen jezik ob posredovanju republikanskega tajnika Giorgia La Malfe in bivšega premiera Giuliana Amata. Manj napeto je tudi na desni strani političnega loka, kjer sta se Severna liga in Silvio Berlusconi skoraj dogovorila, medtem ko niso se preseženi spori z manjšimi stranicami, ki so nastale iz razkola KD ali iz prenove PLI.

Demokratično zavezništvo, ki

se je pred nekaj dnevi spet približalo omizju naprednih sil, je včeraj preseglo se zadnje zadržke. K temu so jih prepričali obveza, da bo napredno zavezništvo nadaljevalo s sanacijsko politiko Carla Azeglia Ciampija, jamstva glede kriterija izbire kandidatov in programskih usmeritev. Vodstvo DZ je tudi polemiziralo z nasprotniki in v Mariu Segnju videlo italijanskega Busha, ki je sicer zmagal vojno referendumov, »nato pa ni dojel več, katere so resnične potrebe države«. Berlusconi-ja pa so vzporejali z Rossem Perotom, vendar z razliko, da ameriški podjetnik ni imel televizije, ki bi »izkrivila volilno tekmo«.

Najsrečnejši je bil ob odločitvi Demokratičnega zavezništva tajnik DSL Achille Occhetto, ki je bil v zadnjem tednu dejanski krojač naprednega bloka in je vztrajno sival razpoke ter blazil nasprotja. Včeraj je zato ocenil zblizanje kot »majhen čudež« in

izrazil prepričanje, da bo »naprednim silam le uspelo preseči težave, ki so neizogibne ob tako zahtevnem projektu«.

Bolj sproščena je bila klima tudi v nastajajoči navezi političnega centra, ki ga oblikujejo Ljudska stranka, Pakt za Italio in del republikancev. Dopoldne sta se Mino Martinazzoli in Mario Segni pogovarjala na stiri oči, nato pa sta bila skupno z La Malfo in Giulianom Amatom skoraj pet ur na delovnem kosilu. Segni in Martinazzoli sta začela oblikovati programski dokument, ki bo predstavljen prihodnji teden, zblizala pa naj bi se tudi ob problemu kandidatur. »Srečanje je bilo pozitivno,« je povedal novinarjem La Malfa, saj gresta Segni in Martinazzoli v isto smer. »Republikanski tajnik je dodal, da je »Martinazzoli napel vse sile in bo korenito prenovil liste svojih kandidatov«. Kaj pa kandidatura Sergia Mattarelle, ki je poseblja-

la razhajanje med voditeljema centrističnih sil? »Problem je kvečjemu moj, mislim, da državljanov ne zadeva,« je bil odrezav z novinarji tajnik Ljudske stranke. Med kandidati centra pa ne bo bivšega premiera Giuliana Amata, ki je spet podčrtal, da se tokrat ne bo pomeril v volilni tekmi. »Rekel sem že pred časom, da ne bom kandidiral. Običajno sem dosleden,« je dejal Amato.

Lepše vreme kaže tudi barometer odnosov med Severno ligo in Berlusconijevo Forza Italia. Tako vsaj zagotavlja predsednik liginih senatorjev Francesco Speroni, ki je tudi dodal, da sta se sili dogovorili za skupen simbol. Vzporedno se Berlusconi dogovarja z desničarskim Nacionalnim zavezništvom za skupni nastop na Jugu. Vendar, kot zagotavljajo v krogih MSI, bo dogovor zgolj tehničnega značaja in ne bo imel politične in programske vsebine.

VOLITVE / DOKUMENT PODJETNIKOV

Confindustria zavrača gesla in od političnih sil zahteva vsebino

RIM - Manj gesel in več vsebine. To je napotek predsednika Confindustrie Luigi Abeteja za politične sile v volilni kampanji, ki so po njegovi sodbi vse po vrsti najprej mislile na zavezništva in sele potem na programe. Združenje zasebne industrije se je zato odločilo za izdelavo neke vrste »priročnika« za volilno kompeticijo, katerega glavni namen je prispevati k modernizaciji politike. Stirideset strani dolg dokument, ki ga je sprejel izvršni organ Confindustrie, ne pogloblja samo vprašanja, kakšne bi bile posledice pozitivnega odgovora na 10 vprašanj, ki so jih bili podjetniki 9. januarja zastavili političnim silam, ampak zahteva od vseh volilnih tekmecev, od Martinazzolija do Bertinottija, Bossija in Berlusconi, jasna stališča o specifičnih temah.

RIM / BANCA D' ITALIA PRAZNUJE 100-LETNICO

Pri predsedniku Scalfaru guverner Fazio in drugi funkcionarji emisijskega zavoda

RIM - Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro je včeraj sprejel na Kvirinalu guvernerja emisijskega zavoda Banca d'Italia Antonia Fazio (na sliki AP). Kvirinal je kasneje sporočil, da je bilo srečanje tudi z drugimi vodilnimi funkcionarji Bance d'Italie v okviru praznovanj ob stoletnici italijanskega emisijskega zavoda. Nedvomno pa sta predsednik Scalfaro in guverner Fazio izmenjala mnenja o skandalih, ki pretresajo razne italijanske banke, saj so se tudi denarni zavodi znašli v vrtincu podkupovanj.

NOVICE

Poseg deželne vlade v prid družbe Seleo

TRST - Dezelna vlada FJK je včeraj preko svojega odbornika za industrijo Lodovica Sonega naslovila podtajniku v predsedstvu ministrskega sveta Antoniu Maccanicu, predlog, kako naglo in stvarno ukrepati za premostitev krize, v katero je zabredla elektronska družba Seleo v Pordenonu. Vlada bi morala namreč danes odobriti smernice, po katerih bo javna finančna družba Rel krila 16-milijardno zgubo Selea, medtem ko bo za dokapitalizacijski prispevek deželne finančne družbe Friulia treba izdati poseben zakon. Prihodnji cetrtek naj bi sedli za skupno omizje predstavniki Friulie, Rossignolove družbe Sofin, bank in malteske vlade, da se domenijo glede izpopolnitve dokapitalizacije (45 milijard lir) in nadaljnjega razvojnega programa.

Vseljivost: odslej bo postopek hitrejši

RIM - Stanovanjski lastniki so morali doslej dolgo čakati na dovoljenje o vseljivosti, poslej pa bo vse lažje. Po pravilniku o katastrski reorganizaciji, ki ga je izdelal minister Cassese in ga mora parlament odobriti do 6. marca, bo za priznanje vseljivosti dovolj prošnja županu, ki ji bomo priložili potrdilo o kolavdaciji, izjavo, ki je bila potrebna za vpis v kataster, in izjavo direktorja gradbenih del, da so bila slednja izvsena po nacrtnu.

Dovoljenje o vseljivosti bo občina izdala v 30 dneh.

TRIPCOVICH / PO RAZREŠITVI UPRAVITELJA

Della Zonca hoče preštevovanje

De Banfield utemeljuje potezo z razhajanjem o vodenju grupe

MILAN - Nesoglasja in napetosti, ki so že nekaj časa tlela v hiši Tripovich, so včeraj z vso silo bruhtela na dan. Bivši pooblaščen upravitelj ladjarske družbe, Agostino Della Zonca, kateremu so predvčerajšnjim odvzeli funkcijo, namerava v ostro bitko, v kateri bo s pridom uporabil svoji 21, 5-odstotni delniški paket. Predvsem bo zahteval sklicanje skupščine delničarjev, na kateri naj bi se »presteli«.

Iz Milana, kjer se trenutno nahaja za družbo Finrex, ki jo kontrolira Tripovich in v kateri zaseda sam podpredsedniško mesto, je včeraj dal vedeti, da ni odstopil, ampak da so mu preprosto odvzeli pooblastila in da bo zato zahteval razčiščenje. Glede družbe Finrex, ki je bila z odlaganji ze sklicanih skupščin prvi znak o težavah med družabniki, pa Della Zonca zagotavlja, da v upravnem svetu o primeru Tripovich niso razpravljali in

da torej ostaja na podpredsedniškem mestu.

Kot da bi bile težave najboljša reklama, so včeraj delice Tripovich na borzi pridobile 9, 75 odstotka in dosegle 3.040 lir, medtem ko so delnice kontrolirane družbe Gottardo Ruffoni na telematskem trgu porasle za 5, 65 odstotka (1.234 lir) in v zadnjih menjavah dosegle celo 7-odstotno povišanje. Krogi blizu bivšega pooblaščenega upravitelja opozarjajo, da so delnice že neklaj časa pod pritiskom in s tem posredno namigujejo na možnost poskusa prevzema kontrole nad tržaško grupo.

Predsednik družbe Tripovich Raffaele de Banfield je včeraj odstavitel Della Zonce označil kot »neprijetno, a dolžnostno potezo«, ki so jo porodila globoka razhajanja med večinskimi delničarji glede vodenja grupe.

BENETKE / AKCIJA KARABINJERJEV

Udarec tolpi tatov umetnin

Rešili so 15 olj venetske šole in 8 bakrenih barvanih medalj

BENETKE - Karabinjerji oddelka za zaščito italijanske kulturne dediščine so včeraj zadali hud udarec tolpi tatov in prekupčevalcev umetnin. Aretirali so premičninskega posrednika Stefana Vianella in rešili

15 olj venetske šole ter 8 bakrenih barvanih medalj nemske šole, ki naj bi sodili v srednjeveško zbirko »12 cesarjev«. Med slikami je najbolj znano in dragoceno olje Jacopa Francesca iz Bassana o pomnožitvi rib in

kruha. Med novinarsko konferenco (na sliki karabinjerji z rešenimi umetninami) so zlasti izpostavili nujnost, da bi eden od sedežev karabinjerskega oddelka za boj proti kraji umetnin bil v Benetkah.

POBUDA / ZA MIR IN DELO

Pismo škofov naše dežele: »Lok vojne bo prelomljen«

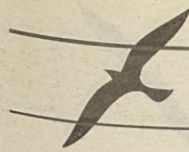
TRST - V pastoralnem pismu vernikom so se škofi Furlanije Julijske krajine pozitivno odzvali pozivu sindikalnih predstavnikov CGIL, CISL in UIL o skupnem nastopu v korist miru in dela.

Škofe bodri trditev svetopisemskega preroka Zaharije »Lok vojne bo prelomljen«. V pismu obenem omenjajo, kako je papež Janez Pavel II. 30. aprila 1992 v oglejski baziliki pozval ljudi tega obmejnega območja, naj ponovo odkrijejo svojo zgodovinsko vlogo posrednikov med evropskim Vzhodom in Zahodom, kot se je to dogajalo v prvem tisočletju, ko je oglejska cerkev postala stičišče med latinskim in slovanskim svetom. Sedanja vojna s svojimi grozotami in nehumanim »etničnim čiščenjem« rusi oglejsko izročilo o duhovni enotnosti med različnimi narodi. Papezeve besede naj bodo torej neke vrste obveza, da »se bomo

bolj kot drugi zavzeli za dialog in mir«.

Škofji v svojem pismu niso pozabili na težave, ki pretresajo gospodarstvo dežele, ki je tako prizadelo zaposlitveno raven. Po njihovem mora delo postati »kraj kulture življenja«.

S tem pa ni konec škofovske in sindikalne pobude, ta bo dosegla svoj vrhunec v soboto, 19. februarja, ko bo v oglejski baziliki svečana italijanska in slovenska masa za mir, molitev vernikov pa bo tudi v furlanscini in hrvaščini. Dan prej bo 18. februarja v devinskem zavodu Združenega sveta ob 17. uri okrogla miza in razprava o vojni v nekdanji Jugoslaviji, ki jo bo vodil novinar Demetriji Volčić. Posegli bodo tudi tržaški škof msgr. Bellomi, predsednik deželne sveta Furlanije Julijske krajine Degano, eden od gojencev zavoda in neki begunec, ki je gost begunskega taborišča v Cervinjanu.

MANJŠINA / PISMO TRŽAŠKEMU DNEVNIKU IL PICCOLO

Poziv ministra Livia Paladina za tvorno sodelovanje uprav

Z mnenji uprav, vladnim in drugimi zaščitnimi osnutki bo sestavljena »bela knjiga«, ki bo osnova za delo nove vlade in novega parlamenta

RIM - »Upam, da odgovori zainteresiranih krajevnih uprav in organizacij ne bodo površni in samo formalni, pač pa bodo sli v vsebino predlaganih problemov.« Tako poudarja minister za deželna vprašanja Livio Paladin v pismu tržaskemu dnevniku Il Piccolo v zvezi z vprašanjem zaščite slovenske manjšine v Italiji. Minister je sklenil, da piše tržaskemu listu, da bi se odgovoril na vrsto član- kov in pisem, ki jih je časopis objavil o zaščiti slovenske manjšine in o pre- dlogu zakonskega osnutka, ki ga je izdelal mini- ster Paladin.

Ministrstvo za deželna vprašanja je začelo z de- lom spomladi, potem ko je srečanje zunanjih mini- strov Beniamina Andreat- te in Lojzeta Peterleta da- lo nov impulz italijansko- slovenskim odnosom in reševanju odprtih vpra- šanj. Med te nedvomno sodi vprašanje pravic slo- venske manjšine v Italiji, ki se vedno čaka na ustre- zen zaščitni zakon. V pi- smu Il Piccolu minister Paladin pojasnjuje neka- tere okoliščine svojega de- la, obenem pa - ceravno med vrsticami - pove, da je bil osnutek pripravljen že novembra, vendar ni bil razposlan krajevnim upravam in organizaci- jam, da ne bi bil motilni element volilne kampanje za tržaski občinski svet.

»Spoštovani urednik,« piše minister, »nekateri članki o vladnem proje- ktu za zaščito slovenske manjšine, ki so bili obja- vljeni v Piccolu, me silijo, da pojasnim nekatere okoliščine.

Besedilo je mesana me-

dministrska komisija (zu- nanje, notranje in deželno ministrstvo) pripravila že v začetku novembra. To- da kontingentni politični razlogi so ovirali formal- no sprejetje tega doku- menta pri vladi in pred- stavitev osnutka v parla- mentu. Tako smo prisli do obdobja razpusta.

Tedaj ni imelo več smi- sla predložiti osnutka, ker razpusceni parlament ne sprejema zakonov z edino izjemo vladnih odlokov in drugih nujnih ter usta- vno potrebnih ukrepov.

Da ne bi zapravili opra- vljenega dela in ne bi cas minil zaman, smo skleni- li, da začnemo s sistema- tičnim posvetovanjem, in smo prosili za mnenje de- želno upravo Furlanije- Julijske krajine, tržasko, gorisko in videmsko Po-

krajino, neposredno zain- teresirane občine in -seve- da - samo manjšino.

Nas cilj je objaviti cim- prej »belo knjigo« z ome- njenimi mnenji, z zakon- skim osnutkom, z ostali- mi zakonskimi predlogi, ki so bili vloženi v parla- mentu in drugo gradivo, ki bi lahko prispevalo k jasnosti o tem zapletenem vprašanju. Nova vlada in novi parlament bosta na ta način imela osnovo, ki bo lahko olajšala rešitev tako zahtevnega proble- ma, kot je zaščita sloven- ske manjšine v Italiji.

Zaradi tega minister upa na poglobljen odgo- vor krajevnih uprav, na- jbrz pa ne na taksnega, kot ga je poslala predse- dnica goriske Pokrajine in ki ga objavljamo spodaj v izviru.

Minister za deželna vprašanja Livio Paladin

Izliv slabo tolmačenega italijanstva v pismu goriske predsednice Ciampiju

GORICA - Sožitje? Kaj pa je to? Vprašanje se vsiljuje ob pismu, ki ga je predsednica goriske Pokrajine Monica Marcolini naslovila na pre- miera Carla Azelia Ciampija v zve- zi z zaščito slovenske manjšine.

Kot sama priznava, se Marcoli- nijeva sklicuje na informacije, ki jih je objavil milanski desničarski časopis Il Giornale s pomenljivim naslovom »Rdeci paket Sloven- cem- Italijanska vlada hoče jamčiti dvojezičnost, milijarde in zagoto- vljene parlamentarne sedeze«. Ze ob tem dejstvu, pravi goriska pred- sednica, »se jezijo lasje tistim, ki so verjeli v demokratične vredno- te, v integraliteto italijanstva itd«.

Marcolinijeva protestira, čes da vlada »hoče vsiliti z vrha« zaščito

in se »pozviža« na čustva večine prebivalstva ter razprodaja »ne- znatni manjšini del italijanskega ozemlja«. Obenem pa protestira tudi proti dejstvu, da je »vladni osnutek poznan samo nekaterim izbrancem, med katerimi je tržaski zupan Illy«, ki si je med drugim drznil »v brk italijanskim zako- nom obiskati Ljubljano in govoriti o zaščitnem osnutku s predsedni- kom Milanom Kučanom, ki je bil sef Komunistične partije jugoslo- vanske federacije v času Tita«.

Predsednica Pokrajine meni, da je Italija po drugi vojni že plačala prevelik dolg Sloveniji, svari pred- sednika vlade pred naraščajocim slovenskim in hrvaškim nacionaliz- mom in pravi, da slovenska

manjšina uživa zadostno zaščito, obenem pa zahteva njeno preste- vanje.

In elegantno, zensko zaključuje: »Rim naj neha ponujati drugim znane anatomske plati v zasmeh italijanstvu teh krajev, ker boleči- no prenasajo ljudje teh krajev.« Zato opozarja predsednika vlade, da zastopa Italijo v vsej ozemeljski integriteti in nima »pravice, da bi razprodajal kakrkoli na kozi Italija- nov«. Končuje s pozdravi »italijan- ske državljanke« in z upanjem v Ciampijevo spreobrnitev.

Kdo ve, kako tako stališče po- krajinske predsednice, ki je pred- stavnica Severne lige, ocenjuje po- krajinski tajnik te stranke, po rodu Slovenec? (vt)

NOVICE

Pri nemško-poljski meji aretirali mafijskega vodjo

CATANZARO - Nemška kriminalistična policija je na opozorilo protimafijskega urada v Reggio Calabria aretirala pri meji s Poljsko 29-letnega Carmela Iamonteja, vodjo istoimenske skupine 'ndranghete, ki sodi med najmočnejše mafijske tolpe na območju Melito Porto Salva v catanzarski pokrajini. Kaze, da je kalabrijska mafija investirala v krajih ob nemško-poljski meji lep del denarja, ki ga je prisluzila s preprodajo mamil in orožja; na ta način se skuša ogniti pritisku italijanskega sodstva. Tožilstvo v Reggio Calabria bo zahtevalo od nemških oblasti Iamontejevo izročitev.

Sodelovanje hrvaških sodnikov z milanskimi

MILAN - V kasarni milanske finančne straže je bil včeraj sestanek med sodno ekipo operacije »ciste ro- ke« (Di Pietro, Colombo in Tito), ki ga je spremljal po- veljnik davčne policije polk. Ugo Marchetti, in hrva- sko delegacijo, v kateri so bili državni tožilec iz Zagre- ba Vucković, načelnik zagrebske sodne policije za fi- nancne prekrške Milinović in sef tamkajšnjega Inter- pola Kijurko. Dogovorili so se za tesnejše sodelovanje pri zatiranju podkupovalne prakse, in sicer s križnim zasliševanjem osumljenih v obeh državah. Ni znano, ali so obravnavali tudi primer Lorenza Panzavolte, ki naj bi si s pomočjo podkupnin zagotovil nakup neka- terih hrvaških cementarn.

Poslanci odobrili dekret o mednarodnem sodišču za zločine proti človeštvu

RIM - Zakonski odlok s kriteriji za udeležbo Italije pri mednarodnem sodišču, ki obravnava kršitve člove- skih pravic na tleh bivše Jugoslavije, se mora vrniti v senat. Zbornica je namrec včeraj osvojila popravek, s katerim bo mogoče dejansko porabiti 3 milijarde lir, ki so jih namenili s finančnim zakonom za sodelovanje s tem sodiščem.

CGIL, CISL in UIL proti genocidu v Bosni

TRST - Tržaski sindikati CGIL, CISL in UIL so v ime- nu delavstva naslovili na rimsko vlado poziv, naj si stvarno prizadeva za prekinitev genocidnih bojov v Bosni in naj se pri vseh mednarodnih organizmih zavzame za sklicanje multilateralnih pogajanj, ki naj se jih udeležijo predstavniki bojujocih se strani in so- sednih držav ter ZDA in Rusije. Okrepi naj se tudi kontingent modrih celad za zaščito civilnega prebival- stva in konvojev s človekoljubno pomočjo, poostri naj se nadzor nad spoštovanjem embarga, mesta, kjer se odvijajo boji, naj se demilitarizirajo in preidejo pod upravo OZN, a mednarodno sodišče za vojne zločine naj cimprej prične z delom.

Učēja hoče pod Rezijo

TRST -Dezelna svetovalska komisija za krajevne avto- nomije je soglasno odobrila predlog o referendumu, s katerim naj se prebivalstvo Učēja izreče, v katero obci- no zeli biti vključeno. Do 50. let je bila Učēja pod Re- zijo, potem se je zaradi skopih prometnic opredelila za občino Bardo, ko pa so končno speljali cesto do Re- zije, so se prebivalci spet ogreli za to občino, čeprav sodijo zdaj pod Bardo.

NOV POJAV V ITALIJI

Lik hudobnega na političnem odru

VOJMR TAVCAR

Med- tem pa je treba

ugotoviti nekatere pojave, ki so lahko po pomenu tudi obrobni, vendar so značilni za sedanjo politično klimo in za novo obnašanje. Med temi je omem- be vreden nov lik Hudobnega, ki je pri- soten v izrazju skoraj vseh političnih grupacij italijanske politične scene in ki pooseblja vse nasprotnikove negativne plati, vzbuja strah in je odraz skoraj ata- včnih strahov, ki gnezdiijo v nasi notra- njosti.

Ta lik je bil najbrz vselej prisoten kot eden od dejavnikov politične polemike in dialektike, nikoli pa ni imel tako izrazite vloge - vsaj v Italiji ne - kot v ča- su, ko se država pripravlja, da izvoli svoje predstavništvo z večinskim volil- nim pravilom. Delno je to posledica dejstva, da je z večinskim sistemom enomandatnih okrožij volilna bitka ve- liko bolj poosebljena, možnost zmage ali poraza veliko bolj kot prej odvisna od osebnosti kandidata. Delno je to izrazit poskus demonizacije nasprotni-

ka, čes, pogledite, kdo bo imel v rokah skarje in platno, ce bodo zmagali »oni«. Delno pa je to moda, ki pobarva v vsa- kodnevni način obnašanja, ga nekaj ča- sa pogojuje in nato mine, ne da bi pusti- la preveliko sledov.

Toda kdo so »zlobni« na italijanski politični sceni? Eden od teh je Massimo D'Alema, predsednik poslanske skupi- ne Demokratične stranke levice in dru- gi mož pod hrastovo krošnjo. Medtem ko je tajnik DSL Achile Occhetto s svo- jo emotivnostjo, s svojim nihanjem, s svojo mimiko največkrat tarca ironije nasprotnikov, je D'Alema s svojo hla- dno racionalnostjo, s strogimi črnimi brki, ki izstopajo na blede polti, poose- bljeni »komunistični zlodej«. Podobno kot Dunajčani v Levstikovem Martinu Krpanu italijanski desničarji radi vzkli- kajo: »Oh, kaj bo, kaj bo, ce se D'Alema ne ukroti!«

Zacetnik te mode je bivši predsednik republike Francesco Cossiga, ki je v za-

gem letu predsedniškega mandata do- besedno zasul Italijane s svojim razmi- sljanjem o italijanski politični situaciji in je večkrat zdrsnil na raven psovanja svojih nasprotnikov. Tako je poslanec DSL in odgovoren za sodno politiko Luciano Violante v Cossigovih prispod- obah postal inkvizitor Višinski na mo- skovskih stalinističnih procesih; jezuit Ennio Pintacuda, sodelavec palernske- ga zupana Leoluca Orlando in eden od mislecev Mreže, pa kar uteleseni lik ka- tolske srednjeveske inkvizicije Torquemada.

A tudi na nasprotnem bregu ne manjka »zlobnih«. Med najbolj citirani- mi je rimski poslanec skrajnodesne MSI Teodoro Buontempo, znan sicer z dokaj miroljubnim vzdevkom »er peco- ra« (ovca). Njegove nasilne racije proti homoseksualcem, narkomanom, nje- gov nedavni naskok na poslansko zbor- nico so mu dali pecat fasista starih ča- sov, ki mu ni tuja ne gumijevka ne rici-

dnjem p o l - d r u -

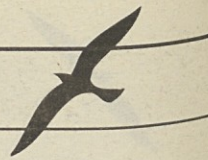
nusovo olje. In delno v prispodobah le- vice dobiva vse bolj zlodeju podobne poteze tudi uglajeni medijski magnat Silvio Berlusconi, čeprav se trudi, da bi nastopal kar se da pomirjujoče.

Nekoliko drugačen je primer ideolo- ga Severne lige Gianfranca Miglia, ki si tudi sam krepko prizadeva, da bi si utri- dil sloves Hudobnega. Stališca, ki jih je zavzel do smrtne kazni, cinicni odnos do Juga, strupeno ocenjevanje italijan- ske stvarnosti in političnih nasprotni- kov so delno odraz njegovega prepriča- nja, delno pa tudi poza, ki naj bi učvr- stila njegovo težko zavidljivo »slavo«. Vendar Miglio nima samo nasprotni- kov, pač pa tudi nekaj učencev in po- snemalcev. Eden od teh je poslanec Li- ge Mario Borghesio, ki s poslanskimi vprašanji, vsiljivostjo in strupeno tečno- stjo metodično gradi lik hudobca.

Moda? Zlorabljanje? Poskusi, da bi z neko značilno potezo vzbudili pozor- nost medijv? Nabrz je v teh nastopih malo vsega tega. Predvsem pa je poose- bljanje Hudobnega odraz zmehdenih ča- sov in zastrupljene klime.

Bo druga italijanska republika prija- znejša od prve, ki se je sesula pod udar- ci podkupninske afere? Ali - morda bolj banalno - bodo v državi z drugačno ure- ditvijo, italijanski državljani živeli bolje ali slabše? To so vprašanja, ki se v tak- šni ali drugačni obliki pojavljajo skoraj vsak dan na časopisni straneh v razni- sljanih političnih komentatorjev, v in- tervjujih s političnimi osebnostmi ali kulturnimi delavci ter v pismih bralcev. In vsak od teh po svoje razbira in tolma- či signale, ki jih sredstva množičnega obveščanja »dobesedno grmadijo dan za dnem tako, da se informacija že spremin- ja v »hrup«, kot statistiki označujejo prekomerno količino informacij, ki po- stajajo »neberljive«.

Kot v vsaki prehodni fazi so signali protislovni, nekateri dobri, drugi slabi in zaskrbljujoci, tako da so odgovori na zgoraj omenjeno vprašanje vselej zelo subjektivni, predvsem pa izredno tve- gani in spreminjajoci. Najbrz bo treba počakati še nekaj časa (najmanj do vo- lilnih izidov, najbrz pa se dlje), da bodo signali bolj berljivi in manj protislovni.

PRVO POROČILO NOTRANJEGA MINISTRSTVA O STANJU MANJŠIN V ITALIJI

Kako rimska vlada ocenjuje slovensko manjšino v Italiji (1)

Predstavitev

Problematika jezikovnih manjšin je danes izredno aktualna, pa naj gre za manjšinske skupnosti, ki imajo zaradi svoje številčnosti in zgodovinskega izvora nedvomno družbeni in politični pomen, ali pa za skupnosti, ki jih na splošno imenujejo za "skupnosti, ki so se tu že davno naselile", in ki predstavljajo zaradi svojih posebnosti tako pomembno zgodovinsko in kulturno bogastvo, da ga je treba zaščititi.

Upravičena želja manjšin, da bi dosegle zaščito svojih kulturnih, zgodovinskih in jezikovnih posebnosti, ali z drugimi besedami svoje identitete, predstavlja pomemben izraz aktualnih demokratičnih vrednot. To izpricuje ustava, pa tudi pozornost, ki jo v zadnjih casih temu problemu izkazuje najbolj kvalificirane mednarodne organizacije (OZN, KVSE, Svet Evrope).

Notranje ministrstvo, ki je sicer že pred časom ustanovilo urad, ki je edina veja državne uprave z institucionalno pristojnostjo nad jezikovnimi manjšinami, in ki je ob tej priložnosti poskrbelo za sestavo poročila, je že od nekdaj izkazovalo pozornost do manjšin in do njihovih zahtev po zakonski zaščiti, tako da je v tem smislu čisto posredovalo s konkretnimi pobudami.

Z resničnim zadovoljstvom sem torej vzpodbudil izdelavo "Prvega poročila o položaju manjšin v Italiji", ki zeli prikazati zgodovinski, kulturni in socialni položaj posameznih manjšin. To poročilo seveda ne zdalec ni popolno, za cilj pa si je postavilo, da ponudi strokovno izhodišče za vse institucionalne nivoje, tako centralne kot lokalne. Poročilo nudi koristne podatke za kvantitativno in kvalitativno oceno pojave in služi kot osnova za politiko državne uprave na tem področju, kot tudi za določitev obsega ustreznih odgovorov, ki jih od parlamenta in vlade zahtevajo stalno se razvijajoča tematika in

Danes začnemo z objavljanjem prvega poročila o manjšinah v Italiji, ki ha je januarja letos objavilo notranje ministrstvo. Gre za izjemno zajeten snopič, ki šteje skupno več kot 400 strani. V nadaljevanjih bomo objavili v celoti prvi, uvodni del, iz drugega in tretjega dela pa samo tista poglavja, ki zadevajo slovensko manjšino v Italiji. Celotno besedilo poročila je vsekakor na razpolago v Narodni in študijski knjižnici v Trstu.

manjšinske skupnosti.

Poročilo izraza zavest, da lahko boljše poznavanje socialne in kulturne stvarnosti jezikovnih manjšin samo poveča občutljivost skupnosti do problemov in zela le-teh. Poročilo predstavlja pomemben dokaz prizadevanja državne uprave, da bi razumela pojave, za katere je institucionalno zadolžena, in da bi se pri tem približala ljudem, njihovim problemom, zelim in tistim demokratičnim vrednotam, ki nas vodijo k temu, da ne bomo nikoli diskriminirali kulturnih razlikosti, pač pa da bodo le-te za nas prispevek k bogastvu narodne in evropske skupnosti.

Nicola Mancino
Minister za notranje zadeve

Rim, januarja 1994

Uvod

Ko sem sprejel vodenje Centralnega urada za obmejna področja in etnične manjšine v sklopu notranjega ministrstva in se pblize seznanil s problematiko manjšin, ki sem jo prej poznal samo na institucionalno indirektni način, sem spoznal, kako je v njej polno konkretne aktualnosti in zanimivih možnosti tudi glede na zakonske profile, ki se niso oblikovani.

terih smo govorili v zgodnjih vrsticah, pa tudi opora vladi in parlamentu pri oblikovanju posegov na tem področju.

»Prvo poročilo o položaju manjšin v Italiji« (1994) želi predvsem poudariti, kolikšne pozornosti morajo biti deležne manjšinske skupnosti v naši državi in to v pričanju, da diskriminacija in vsiljeno kulturno in etnično poenotenje kršita osnovna ustavna načela, ki poudarjajo državljana kot posameznika in kot sestavni element lokalne in nacionalne skupnosti.

Poročilo namerava tudi zadovoljiti vse bolj pogosto potrebo po podatkih in vesteh, s katerimi bi lahko določili obseg manjšinske prisotnosti. Služilo pa bi tudi za pravilno oceno številnih pobud in zakonskih osnutkov za zaščito jezikovnega in kulturnega bogastva ter manjšin na splošno, ki so bili vloženi v parlamentu v sedanji enajsti in v prejšnji zakonodajni dobah.

Prav gotovo bo tematika, za katero vlada veliko pričakovanje pri zainteresiranih prebivalcih, deležna politične pozornosti tudi v prihodnjih zakonodajni dobi. Ravno tako pa ne smemo podcenjevati pozornosti, ki jo bodo problemu namenila sredstva javnega obveščanja.

Poročilo je sestavljeno iz treh delov.

V prvem delu želimo sintetično in v grobih obrisih zacrtati splošen profil najpomembnejših nacionalnih in mednarodnih zakonskih ukrepov na področju zaščite manjšin in o njih posredovati koristne podatke.

V drugem delu je pravo jedro poročila, to je »rentgenska slika« posameznih manjšinskih skupnosti. V njem so podrobno navedeni normativi in vrsta podatkov, za katere si ne domisljamo, da so popolni, pač pa, da lahko posameznikom in ustanovam nudijo ažurno sliko o manjšinah v naši državi.

Koristno se nam je zdelo, da v tretjem delu sintetično in nepri-

stransko prikazemo pglavne probleme v zvezi s posameznimi manjšinami. Ti podatki bi namreč lahko služili, če bi se tisti, ki so za to institucionalno zadolženi, eventualno odločili za ukrepanje.

Navedenih podatkov, tudi številčnih, pa ne moremo imeti za pravi popis v Italiji obstoječih jezikovnih manjšin, ampak le za splošen prikaz različnih manjšinskih skupnosti.

Za lažje iskanje podatkov si v poročilu posamezne manjšine sledijo po abecednem redu ne glede na njihovo pomembnost. Podatki, ki so bili v zvezi z njimi zbrani, pa so porazdeljeni v vrsto postavk, ki naj bi bile najbolj zanimive za ocenjevanje.

Posebno hvaleznost dolgujemo minsitru za notranje zadeve Nicoli Mancinu, ki je pobudo podprl.

Občutena zahvala naj gre vladnim komisarjem in prefektom posameznih krajev za popolnost informacij in za hitrost, s katero so nam jih posredovali ter za to mobilizirali urade prefektur.

Prefekt Raffaele Lauro,
direktor Centralnega urada
za obmejna področja
in etnične manjšine
v okviru notranjega ministrstva
Rim, januarja 1994

»Prvo poročilo o položaju manjšin v Italiji«, je v celoti pripravil Centralni urad za obmejna področja in etnične manjšine pod vodstvom direktorja in sodelovanjem vladnih komisarjev in prefektur.

K idejni zasnovi poročila so se posebno prispevali sledeči funkcionarji: podprefekt dr. Alfio Tomasello;

podprefekt inšpektor dr. Mario Giuseppe Scalia;

podprefekt inšpektor dr. Fiorella Fedele;

podprefekt pomožni inšpektor dr. Giuseppe Serafino;

svetovalka na prefekturi dr. Giuseppina Prisco.

(Se nadaljuje)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SPOMINSKA SVEČANOST / OB 50-LETNICI POŽIGA VASI NA KOMENSKEM

Zbornik spominov na 15. februar in obeležje junaškemu msgr. Kosu

Eno od spominskih obeležij NOB pri Komnu

KOMEN - Na Komenskem Krasu že vsa poveljna leta praznujejo krajevni praznik »15. februar«, spomin na dan, ko so bile vasi Komen, Divci, Mali dol, Tomačevica in Branik leta 1944 požgane, ljudje pa so bili odpeljani v izgnanstvo na Bavarsko. Grenak spomin veže ljudi na ta dan, pa vendar ga iz njegovih src se tak sistem ne more iztrgati, saj so srečni, da so se vrnili in se srečnejsi, da so v vseh teh poveljnih letih ustvarili veliko novega, kar bogati njihov življenjski vsakdan.

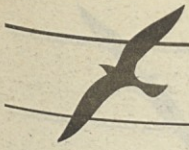
50 let mineva od takrat in vse manj je tistih, ki so 15. februar 1944. doživeli, zato naj bo tistim, ki so zrastle v svobodi pomnik in opomin hkrati, morda bodo znali tako se bolj ceniti prehojeno pot.

»Le vojne in izgnanstva nikjer in nikoli več« - pravijo vsi, ki so vojno hitro preživeli.

Krajevni praznik bodo v Komnu letos proslavili na sam dan, v torek, 15. februarja, ko bodo v krajevni knjižnici predstavili zbornik spominov, v nedeljo, 20. februarja pa bodo s spominsko svečanostjo obeležili praznovanje. Ob 15. uri bo odkrita spominska plošča že pokojnemu dekanu, dolgoletnemu župniku v Komnu, msgr. Viktorju Kosu, ki ni bil le dušni pastir, temveč svetovljan in velik clovek. Župnik Kos je tistega usodnega dne 15. februarja pred 50. leti sprejel usodo svojih faranov in z njimi odsel v izgnanstvo. Spominska plošča naj bi mu bila skromna oddolžitev za junasko dejanje. Po tej slovesnosti bo v dvorani združnega doma v Komnu tradicionalna proslava.

Spomin na bitko pri Davčah

Skupina preživelih bivših partizanskih borcev prosi-
mo Primorski dnevnik, naslednika Partizanskega
dnevnika, da bi se prek njegovih strani lahko spomnili
na partizansko bitko, do katere je prišlo pred natanko
50 leti pri Davčah blizu Komna. Bojišče se je nahajalo
na točki, kjer se Kras spušča v Vipavsko dolino, na-
tancno na sedanji upravni meji med občinama Nova
Gorica in Sezana. Tu zdaj stoji tudi spomenik. Gre za
stiliziran Triglav, simbol Slovenije, ki mimoidoče ob-
vešča, da je 2. februarja 1944 na tistem mestu padlo 7
partizanov, 9 pa jih je bilo ranjenih.
Slo je za eno izmed najbolj uspešnih, a zal tudi naj-
bolj krvavih partizanskih oboroženih spopadov na
Primorskem. Bilo nas je 70 parizanov. Južnega pri-
morskega odreda, vodil pa nas je narodni heroj Anton
Sibelja - Stjenka. Med dvema močnima fasističnima
postojankama, ki sta bili v Komnu in v Braniku, smo
napadli motorizirano nemško kolono, ki je prihajala iz
Trsta. V njej so bili zagrizeni nacisti in fasisti. V 4-urni
bitki nam je uspelo kolono popolnoma izničiti. Padlo
je skupno 96 okupatorjev, med temi 36 oficirjev in po-
doficirjev SS ter 27 italijanskih skvadrstov. Kot že
rečeno, pa smo hude izgube imeli tudi mi, pa čeprav
neprimerno manjše.
Preživeli udeleženci te bitke zelimo ob tej priložnosti
pozdraviti vse preživle borce Južnega primorskega
odreda in sploh vse tiste, ki so se borili za boljši svet
ter se zavzemali za mirno in prijateljsko sožitje med
Italijani in Slovenci v našem obmejnem prostoru.
Skupina preživelih borcev bitke pri Davčah

SODIŠČE / PROCES PROTI POSL. PARIGIJU IN DRUGIM VODITELJEM MSI

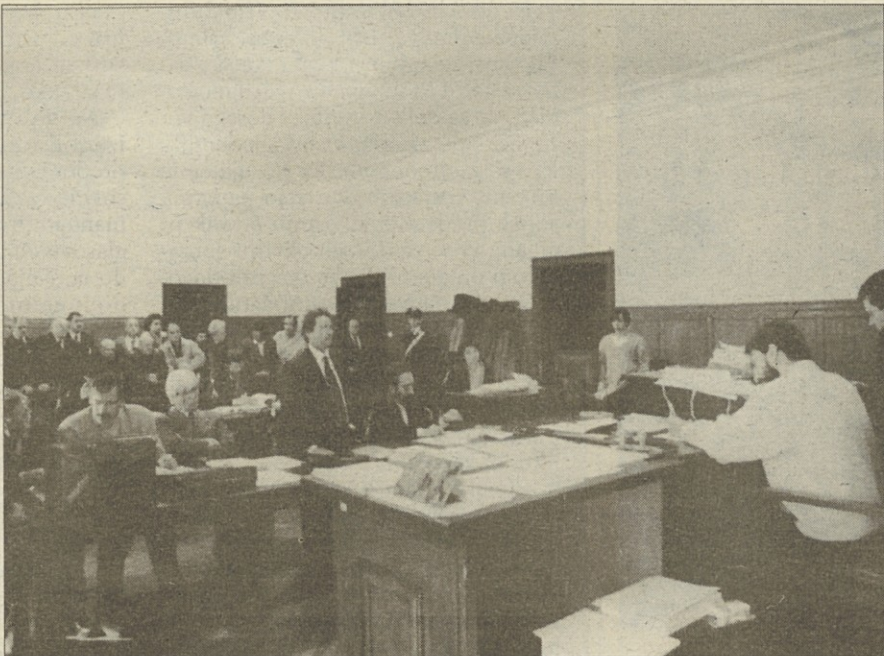
Napadalci na zgoniško šolo na zatožni klopi

Oktobra 1991 so poškodovali napis »1. maj 1945«

Na trzaski preturi se je včeraj pričel proces proti poslancu MSI Gastoneju Parigiju in skupini trzaskih skrajnih desničarjev, ki so 30. oktobra 1991 ugrizorili pravcati skvadristični pohod po trzaskem Krasu ter s težkim kladivom izbili s procelja slovenske osnovne šole v Zgoniku napis »1. maj 1945«, se pravi datum, po katerem je sola poimenovana. Odvetniki obtožencev so na začetku obravnave postavili vrsto proceduralnih ugovorov, ki pa jih je pretor zavrnil. Takoj za tem se je obravnava zaključila in proces se bo nadaljeval sele 9. aprila.

Procesu predseduje pretor Picciotto, javni tožilec pa je Manuela Bagatin. Poleg Parigija so na njem obtoženi deželni svetovalec FJK Giancarlo Casula, nekdanji in deloma se sedanjí trzaski občinski svetovalec Roberto Menia, Sergio Dressi in Fabio Sluga ter aktivistka Alessia Rosolen, vsi pripadniki MSI oziroma zdaj Alleanze nazionalne. Na procesu jih branijo kar štirje odvetniki, in sicer Marcantonio Bezicchi iz Bologne, Manlio Contento iz Pordenona, Valerio Toneatto iz Vidma ter Sergio Giacomelli iz Trsta.

Kot civilni stranki sta se na procesu prijavili Občina Zgonik ter VZPI-ANPI. Slednje se je predstavilo zaradi napada, ki ga je ista skupina obtožencev, se preden se je znesla nad zgoniško šolo, izvedla na kamnito ploščo, ki na Colu v repnabarski občini spominja na prehod IX. korpusa NOV. Občino Zgonik na procesu zagovarja odvetnik Peter San-

Z včerajšnjega procesa proti posl. Parigiju in njegovim kameradam

cin, VZPI-ANPI pa odvetnika Nereo Battello in Francesco Donolato, vsi iz Gorice.

Na začetku procesa je Sancin zahteval in dosegel prisotnost tolmača za slovenscino in slovenskega zapisnikarja. Takoj nato pa je obramba obtožencev postavila vrsto ugovorov proti sprejemu Občine Zgonik in VZPI-ANPI kot civilni stranki. Proti soudeležbi Občine Zgonik in Beziccheri povedala, da zgoniška šola »1. maj 1945« v resnici ni last zgoniške občinske uprave, ampak državne, zaradi česar naj bi Občina Zgonik ne bila upravičena nastopati kot civilna stranka. Proti temu stališču pa je nastopil odvetnik Sancin in poudaril, da ne glede na lastništvo, solo po zakonu dejansko vzdržuje zgoniška občinska uprava,

ki je kot taka tudi odgovorna zanj, poleg tega pa je tudi predložil račune in druge dokaze, iz katerih izhaja, da je Občina Zgonik nabavila poskodovalni solski napis.

Proti soudeležbi VZPI-ANPI na procesu pa so nastopili Giacomelli, Beziccheri, Toneatto in Contento. Povedali so, da je kamnita plošča na Colu pravzaprav last repnabarske občine oziroma tamkajšnjih jusarskih upravičencev in ne borbevske organizacije, poleg tega pa so podčrtali, da je prosnja za njegovo postavitev vložila trzaska sekcija VZPI-ANPI, medtem ko se je na procesu kot civilna stranka predstavil vsedržavni predsednik te organizacije Boldrini. Proti tem ugovorom je nastopil odvetnik Battello in izpostavil, da je bilo VZPI-ANPI ob napadu na kamnito ploščo, ce

drugace ne, vsaj moralno prizadeto, poleg tega pa da je po statutu vsedržavni predsednik VZPI-ANPI polnomocni pravni predstavnik celotne organizacije.

Po teh izvajanjih obrambe obtožencev ter zagovornikov Občine Zgonik in VZPI-ANPI se je pretor Picciotto umaknil v posvetovalnico, približno pol ure pozneje pa se je pojavil z odredbo, v kateri je zavrnil ugovore Giacomellija in ostalih odvetnikov desničarskih voditeljev. Obravnave je bilo s tem praktično tudi konec, saj je pretor po krajšem posvetovanju s prizadetimi stranmi sklenil, da se bo proces nadaljeval v soboto, 9. aprila 1994. Tej odločitvi je botrovalo tudi dejstvo, da se zdaj začneja kampanja za pomembne in delikatne parlamentarne volitve.

SODIŠČE / ZLORABIL NAJ BI ZAUPANJE CIVIDINA

Luccarini pristal na pogoditev

Predsednik CRT pa ne priznava krivde

Predsednik Trzasko hranilnice Piergiorgio Luccarini se ni najboljšje odrežal na procesu, na katerem je bil obtožen zlorabe zaupanja trzaskega gradbenika Maria Cividina. Na včerajšnji prvi in hkrati zadnji obravnavi na trzaskem sodišču je namreč pristal na pogoditev, na osnovi katere je bil obsojen na 5 mesecev in 10 dni pogojne zaporne kazni ter na 300 tisoč lir globe, kakor tudi na plačanje 50 milijonov lir kavcije. S tem je dejansko priznal svojo krivdo in mnogi napovedujejo, da je to sele začetek nič kaj roznatih časov, ki naj bi se mu pisali.

Procesu je predsedoval sodnik Guido Patriarchi, javni tožilec pa je bil Antonio De Nicolò. Luccarinija sta branila odvetnika Emilio Terpin in Piero Fomasaro. Luccarini se je moral zagovarjati za dogodek, ki naj bi se pripetil leta 1987, ko je bil se osební tajnik tedanjega predsednika deželne odbora FJK Adriana Biasuttija. Kaze, da mu je tedaj trzaski gradbenik Mario Cividin »daroval« 40 milijonov lir z namenom, da bi ga Luccarini vpeljal v svet javnih zakupov in drugih »politično« vodenih poslov v F-Jk. Tako je vsaj sodnikom povedal sam Cividin, ko je bil lani spomladi priprt. Luccarini je to obtožbo do nedavnega odločno zavračal, češ da ni nikoli prejel nikake podkupnine.

Do nedavnega je kazalo, da bo na tem stališču vztrajal tudi na včerajšnji javni obravnavi. Na njej bi bili morali kot priče nastopiti donedavni ugledni politiki iz F-Jk, in sicer nekdanji demokratski predsednik deželne odbora Adriano Biasutti, bivši deželni tajnik KD Bruno Longo, bivša vsedržavna upravna tajnika KD Severino Citaristi in

Luccarinijev odvetnik Terpin med včerajšnjo obravnavo

Giuseppe Tonutti, bivši socialistični deželni odbornik Gianfranco Carbone in nekdanja tajnica Maria Cividina Dina Sbrizzi. Včeraj pa je Luccarini spremenil stališče in, kot rečeno, pristal na pogoditev. Kaj se je zgodilo? Kot smo zvedeli, je vzroke za ta preokret treba iskati predvsem v dejstvu, da se je pred nekaj dnevi nekdanja Cividinova tajnica Dina Sbrizzi odlocila, da javnemu tožilcu De Nicolò pove vse, kar ve o poslih, ki jih je Cividin vodil pod zascito politikov, zlasti iz vrst KD. Sbrizzijeva se je De Nicolò predstavila 4. februarja s polno torbo dokumentov ter mu v večurnem zaslišavanju razkrila vrsto dogodkov z imeni vpletenih ljudi ter z visinami podkupninskih zneskov. Sbrizzijeva se je za to odlocila, potem ko ji je dal Cividin zapleniti vrsto imovin, češ da je ona odgovorna za primankljaj 213 milijonov lir, ki se je pojavil v računih Cividinovega podjetja. Odgovornost za to je

Sbrizzijeva svoj čas bila že prevzela, a kaze, da izključno zato, da bi svojega bivšega gospodarja krila na osnovi dogovora. Cividin naj bi dogovor prelomil prav s tem, da je dal svoji nekdanji tajnici zapleniti imovine.

Ocitno je v Sbrizzijevih papirjih De Nicolò nasel tudi dokazno gradivo za podkrepitev obtožbe proti Luccariniju. In tako je nekdanji Biasuttijev tajnik pristal na trenutno najmanj bolečo oz. na najmanj tvegano rešitev, se pravi na pogoditev. Luccarini je s svojima odvetnikoma včeraj popoldne na tiskovni konferenci pojasnil, da se je odlocil za pogoditev zato, ker ni hotel motiti drugih preiskav, ki jih vodi De Nicolò. Podčrtal pa je, da s pogoditvijo nikakor ni hotel priznati kakršno koli krivdo. Iz dobro obveščenih krogov pa prihajajo vesti, po katerih naj bi se Luccariniju in drugim predstavnikom nekdanje trzasko in dezelne smetane ne obetali prav nič lahki časi.

VOLITVE / PO NOVEM ZAKONU

Imenovan kolegij za jamčenje volitev

Njegova glavna naloga bo preverjanje stroškov kandidatov v volilni kampanji

Trzasko prizivno sodišče je imenovalo Deželni kolegij za jamčenje volitev, ki ga predvideva zakon st. 515 z dne 10. decembra 1994. Kolegij ima po zakonu predvsem nalogo, da preveri stroške, ki jih imajo kandidati v volilnih kampanjah. Njegov mandat traja 4 leta.

Kolegij za Furlanijo-Juljsko krajino bodo v stiri letu 1994-97 sestavljali kot eektivni člani: sodniki Corrado De Biase, Fiorenzo Ciselli, Mario Bassi in Pasqualino De Simone, komercialisti Paolo Bruno, Paolo Valenti in Paolo Di Paoli. Predsednik bo Corrado De Biase.

Za člane suplente pa so bili imenovani se sodniki Silvano Lugini (predsednik), Augusto Marinelli in Arrigo De Pauli ter komercialista Paolo Marchesi in Maria Marc.

Lokali bodo lahko odprti

Javni lokali v Trstu in okoličih bodo v teh pustnih dneh lahko neprekinjeno odprti. Tako je odredila trzaska občinska uprava, ki dopusca lastnikom in upraviteljem javnih lokalov možnost, da po daljšajo urnik zaprtja do starih ponoci (za pustni torek pa lahko imajo odprto vso noc). Prav tako bodo lahko lokali odprti tudi v dneh, ko bi morali spopostovati tedensko zaprtje. Ukrep občinske uprave velja do pepelnice srede.

DANES

Vlada bo ukrepala v korist trzasko luke

Danes bo v Trstu in vsej državi celodnevna stavka luskih delavcev iz protesta, ker vlada se ni odobrila odloka o reformi pristanisc. Ne vemo, ce je med dogodoma neposredna zveza, toda sinoči je prisla vest, da bo ministrski svet ravno danes sprejel zakonski odlok, ki predvideva sprostitev sredstev za predcasno upokojitev 2.000 pristaniskih delavcev (1.000 v luskih ustanovah in 1.000 v delavskih podjetjih), od tega približno 500 pri nas.

Vlada pa bo odobrila tudi dekret, ki namenja 790 milijard lir jeklarskim podjetjem oziroma železarnam v krizi, da s tem denarjem speljejo proizvodno preusmeritev in nanovo zaposlijo uslužbence.

KRIZA / OD 11.30 DO 16. URE NA SEDEŽU DEŽELNE VLADE

Danes vrh z Borghinijem o trzaskem gospodarstvu

Danasnji dan bo zelo pomemben za prihodnost industrije in pomorstva na Trzaskem. Koordinator medministrskega odbora za probleme zaposlovanja Gianfranco Borghini bo prišel dopoldne v Trst in se na sedežu dezelne vlade dobre stiri ure razgovorjal z zainteresiranimi dejavniki o tem, kako pomagati krajevemu gospodarstvu iz stiske, uslužbenecem na prepihu pa zagotoviti nadaljnje delo.

Ugledni gost bo ob 11.30 vstopil v dezelno palačo na Trgu Unita, pred katero ga bodo pričakali delavci Trzasko arzenala sv. Marka, ki jim zaradi sumljivega pomanjkanja narocil grozi množičen odpust. Borghini bo menda takoj sprejel delegacijo tovarniškega sveta, ki mu bo izročila ljudsko peticijo z zahtevo po resitvi obrata, pod katero se je podpisalo več kot 30.000 mešcanov in okolicanov, navadnih občanov, delavcev iz drugih podjetij, upokojevcov, mladih in političnih osebnosti.

DRAGO GASPERLIN

Na Dezeli bodo sprejeli Borghinija predsednik odbora Renzo Travanut, odbornik za industrijo Lodovico Sonego in drugi upravitelji, sestanka pa se bodo udeležili se vladni komisar, zastopstvo trzasko zupanstva ter predstavniki Fincantierija, Intersinda, industrijcev, sindikatov, skedenjske železarne, EAPT, CULPT in Trzasko Lloyd. O čem bo tekla beseda? Ker je tako rekoč ves tukajšnji aparat državnih udeležb na kolenih in ker je stiska zajela praktično vse tovarne in podjetja, se je bilo sprva bati, da bo hotel pristaviti svoj lonček glasnik vsake posamezne krizne sredine, od ladjedelnice sv. Marka, Tovarne velikih motorjev, Centra za dizelske raziskave in skedenjske železarne do Trzasko Lloyd, pristaniske ustanove EAPT in podjetja luskih delavcev CULPT (danes bo vsedržavna stavka pristanisčnikov, ker rimska vlada se

ni odobrila dekreta o izvajanju lusk reforme). To bi pomenilo preobremeniti omizje, vrhtega pa bo srečanje trajalo, kot rečeno, stiri ure, kajti Travanut mora na zasedanje dezelnih predsednikov v Toskano, Borghini pa bo kajpak moral nazaj v Rim.

V resnici ne bo tako. Razgovori bodo tekli po receptu, ki so ga ponudili včeraj sindikalisti zupanu Illyju in Travanutu, s katerim se bodo spet sesli danes ob devetih. »Ne bomo obravnavali posamičnih kriznih točk, ker bi bila to samo zguba časa,« nam je povedal pokrajinski tajnik CISL Petrini, »pač pa bomo zahtevali razčiščenje vloge državnih udeležb pri nas. Nicesar ne maramo slišati o likvidaciji proizvodnih in servisnih podjetij, ampak hočemo nove razvojne pobude v okviru politike Evropske skupnosti in v sodelovanju z znanstveno-raziskovalnimi ustanovami. In od kod denar zanje? Iz državne blagajne, Sklada za Trst, bencinskega sklada in evropskih sredstev.

NA POBUDO SKUPINE 85 / V KNJIGARNI NA DREVOREDU

Poezija Marka Kravosa za italijansko publiko

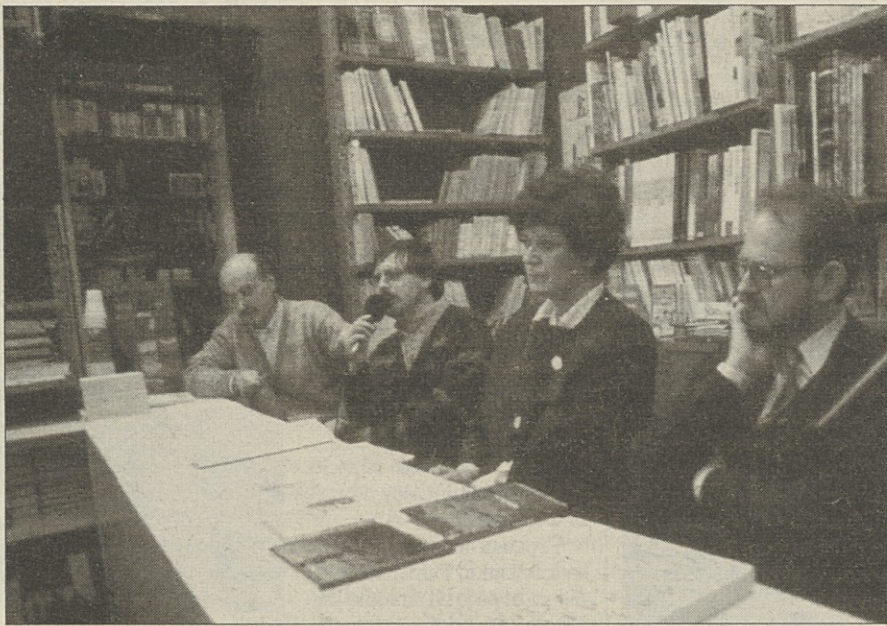
Pesnika in njegovo delo predstavila Marija Pirjevec

BOJANA VATOVEC

V knjigarni Nuova Universitas na Drevoredu XX. septembra v sprehajalnem delu mesta, kamor Tržacani zavijejo na sladoled, je bilo sinoči srečanje z Markom Kravosom, prvo iz niza starih srečanj s stiri pesniki, ki živijo v Trstu in ki pišejo v starih različnih jezikih.

Po Marku Kravosu bomo namreč srečali se Huana Octavija Prenza, ki se izraza v špansčini, Hansa Ralmunda, ki piše v nemščini in Claudia Grisancicha, avtorja pesmi v italijanskem trzaskem narečju.

V vzdusju kozmopolitskega literarnega salona, v katerem se je italijanscina plepela s slovenščino in se drobci drugih jezikov, so se zbrali avtorji in tudi ljubitelji pisane besede. In to v lepem številu, kot je

Srečanje z Markom Kravosom v knjigarni Universitas (foto Ferrari/KROMA)

v pozdravnem nagovoru ugotovil upravnik knjigarne Pietro Porro. Med gosti je bil tudi slovenski konzul v Trstu Jože Susmelj, za trenutek se je v knjigarni ustavil tudi

tržaski odbornik za kulturo Roberto Damiani.

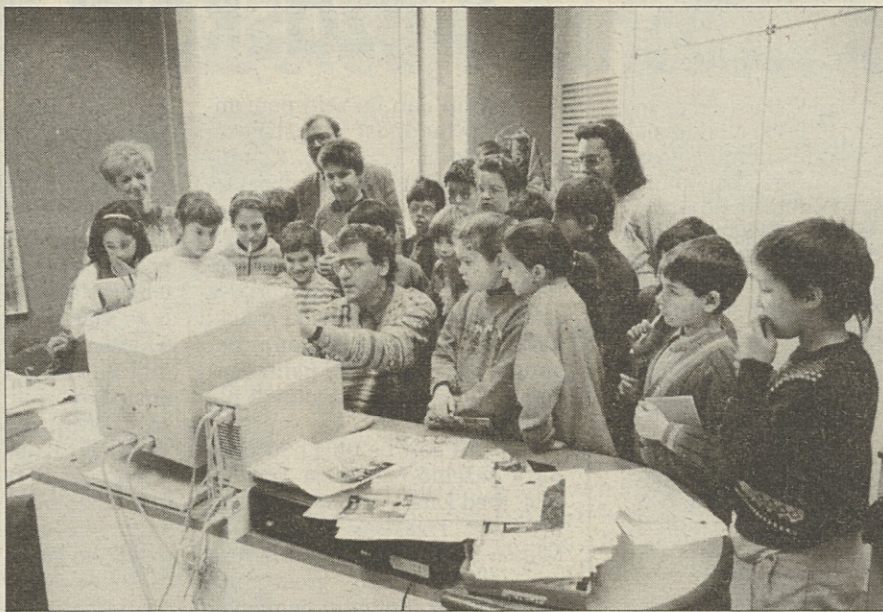
Niz prireja Skupina 85, predsednik Roberto Dedenaro je poudaril, da niz sloni na odličnosti starih pesnikov, ki so obenem priče kulturnega bogastva našega mesta, bogastva, ki bi ga morali v večji meri uveljaviti. Pesniško delo Marka Kravosa je predstavila docentka za slavistiko na tržaski univerzi profesorica Marija Pirjevec. Poudarila je zlasti njegovo vero v besedo in v človeka, ki mu je namenjena, pesnikovo

nujo po idealih kljub skepticizmu in izgubi iluzij, navezanost na življenje in stvarnost. Vse to se izraza v osebnem jeziku, ki izžareva mediteransko sončnost. Kravosove pesmi pa so številni prisotni spoznali tudi ob izboru nekaj najbolj reprezentativnih besedil, ki jih je v italijansčini prebrala Lidija Kozlovic. Razliko v zvočnosti med originalom in prevodom je prikazal Marko Kravos sam, ki je prvo pesem Piti in biti, prebral v izvorniku. (bov)

Huda nesreča kolesarja v bližini Bazovice

Pri Bazovici se je včeraj pripetila huda prometna nesreča, v kateri je bil hudo ranjen kolesar Roberto Lantier, ki stanuje v Ul. Orsera 21. Točno dinamiko nesreče preiskujejo nabrežinski karabinjerji. Moski leži v katarinski bolnišnici.

Šolarji tržiške osnovne šole na obisku v naši redakciji

Kako se rodi neki časopis? Kako poteka novinarjevo in kako tiskarjevo delo? Koliko je za tem romantične predstave in koliko neromantične stvarnosti? Bežen odgovor na vsa ta vprašanja najlajze da neposreden obisk v redakciji. Tako so storišolarji petih razredov osnovne šole Nazario Sauro iz Tržica, ki so včeraj v spremstvu svojih učitelj obiskali naso redak-

cijo in tiskarno ter se seznanili z osnovnimi skrivnostmi casnikarstva. Z velikim zanimanjem so sledili razlagam urednikov in praktičnemu prikazu oblikovanja časopisa in ceprav njih slovenske crke niso bile tako domače, so z veseljem sprejeli za spomin kopije časopisa in drugih publikacij, zlasti Galeba in njegovih slikanic. (Foto Krizmančič/KROMA)

PRIPRAVE NA PREDČASNE VOLITVE

Napredni blok: še precej težav

Še vse odprto v okrožju "Trst2"

Napredne politične sile (Komunistična prenova, DSL, Mreza, zeleni, Slovenska skupnost, Demokrasko zavestništvo PSI in gibanje Cristiano social) se se dalje trudijo za dosego volilnega sporazuma, ki bil sprejemljiv za vse komponente. Za pogajalce je bil tudi včerajšnji dan zelo naporen, saj se predstavniki osmih strank in gibanj, ki so ze dosegli okvirni sporazum o programih, niso utegnili dogovoriti o posameznih kandidaturah. V tem trenutku je gotovo le to, da bosta med kandidati dosedanji senator Darko Bratina (Gorica) in deželni tajnik CGIL Graziano Pasqual (Južna Furlanija). Oba sta člana Demokratične stranke levice.

Jabolko spora ostaja se vedno kandidatura naprednega bloka v drugem tržaskem okrožju za poslansko zbornico, ki zaobjema vse okoliške uprave, tržaski Kras in nekatere predmestne rajone. Možnih kandidatov je bilo v teh dneh se in se, med katerimi tudi Stojan Spetic, cigar kandidatura naj bi bila po mnenju voditeljev SKP predmet križnih vetov, posebno s strani nekaterih vplivnih krogov DSL. Uradnih stališč (položaj se spreminja skoraj iz ure v uro) o Speticevi kandidaturi in o domnevnih vetih sicer ni, po mnenju načelnika SKP v deželni svet Fausta Monfalcona pa so se na pogajanjih prav okrog tega vprašanja dogajale zelo hude stvari. Zaradi tega naj bi Komunistična prenova celo bila na tem, da se umakne z "naprednega omizja" in da to afero preda vsedrzhavnemu vodstvu stranke.

Pasqual in Bratina torej v Furlaniji in v Gorici, Margherita Hack morda v tržaskem senatnem okrožju in Giovanna Del Giudice v tržaskem mestnem okrožju za zbornico. Na videmskih pogajanjih se je za okrožje "Trst2" pojavilo ime novinarja Piccola Paola Rumiza, ki naj bi bil sprejemljiv za vse komponente naprednega tabora. Zvečer pa se ni bilo jasno, ali bi Rumiz, ki velja za enega najboljših italijanskih poznavalcev razmer v nekdanji SFRJ, sploh sprejel ponujeno kandidaturo. Govori se tudi o univerzitetnem profesorju Giorgiu Negrelliju. Zmeda je, kot vidimo, pre-

cejšnja, kar pa je tudi delno posledica nove volilne zakonodaje, ki sili k združevanju precej različna si gibanja in stranke.

Na volitvah bomo del poslancev izvolili tudi na osnovi dosedanega proporcionalnega sistema. Poleg glasovnice za zbornico in za senat v enomandatnih okrožjih bomo dobili tudi glasovnico za zbornico, na kateri bodo natisnjeni v glavnem simboli tradicionalnih strank. Glasovnica bo enaka za vso deželo. DSL bo v tem "kotlu" kandidirala deželnega tajnika Elvia Ruffina. Njegova kandidatura je bila predmet zelo ostrega spora med tržaskim in deželnim delom stranke, ki je izbruhnil na seji dezelnega vodstva v Tržicu.

Tržacani so mnenja, da bi morala stranka v tej obmejni deželi kandidirati ugledno vsedrzhavno osebnost (nekateri so predlagali Pjera Fassina), večina pa se je opredelila za Ruffina. Spor okrog kandidatur sodi v znana politična nesoglasja, ki ze dalj časa razdvajajo tržasko in deželno DSL. Če bo Ruffino sel v parlament, bo zapustil tajniško mesto, med kandidati za nasledstvo je Pordenončan Antonio Di Bisceglie.

Kandidat SKP v proporcionalnem sistemu bi moral biti nekdanji poslanec Antonino Cuffaro. Pogojniki je obvezen, saj je njegova kandidatura odvisna od pteka razgovorov v Vidmu, kajti ni izključeno, da bo Cuffaro kandidiral v goriskem enomandatnem okrožju za poslansko zbornico. Odvisno pač od pteka razgovorov v Vidmu in mogoče tudi v Rimu.

Ce se napredni tabor sooca s precejšnjimi težavami, isto lahko govorimo tudi o centru in o desničarskem bloku, ki se močno prepira med sabo. Severna liga ne mara skupne kandidature "novega obraza", ki ga predstavlja melonar Giulio Camber, fasisti pa se vse bolj nagibajo k samostojnemu volilnemu nastopu. Govori se, da bo med kandidati v Trstu tudi njihov vsedrzhavni tajnik Gianfarno Fini. Ljudska stranka je za kandidaturo zaprosila predsednika padriškega raziskovalnega centra Domenica Romea in rektorja krajevne univerze Giacomo Borrusa.

OBVESTILO KMEČKE ZVEZE

Prošnje za dopolnilno odškodnino KGS

Tudi letos zapade 28. t.m. rok za predložitev prosenj na Krasko gorsko skupnost za prejem dopolnilne odškodnine za letosnje leto v smislu dezelnega zakona st. 34/86. Ta dopolnilna odškodnina oz. prispevek v višini približno 130.000 lir za vsako odraslo govedo oziroma za vsak hektar obdelane zemlje, je namenjen kmetovalcem z goratih območij, ki obdelujejo vsaj 3 ha zemlje in pa zivinorejcem. Podpis prosilca na prošnji mora overoviti občinski funkcionar.

Kmečka zveza je, kot vsako leto, tudi letos na razpolago svojim članom za izpolnjevanje ustreznih obrazcev. Upokojenci naj prinesejo s seboj pokojninsko knjižico. Za izpolnitev obrazca in za predstavitev prošnje na KGS, je predviden organizacijski prispevek 20.000 lir.

Funkcionarji Kmečke zveze bodo prošnje izpolnjevali po naslednjem razporedu:

v torek, 15. t.m., od 8. do 13. ure na sedežu podružnice KZ v Nabrezini;

v četrtek, 17. t.m., od 8. do 12. ure na sedežu podružnice KZ na Opcinah;

v četrtek, 17. t.m., od 15. do 17.30 na sedežu občine Zgonik;

v petek, 18. t.m., ob 13. uri na sedežu občine Repentabor;

v petek, 18. t.m., ob 13.30 v srenjski hiši v Gročani.

V Nabrezini srečanje o Sosljanskem zalivu

Devinsko-nabrežinski občinski svetovalec Severne lige Rajmund Carli in predsednik krajevnih hotelirjev Claudio Lauritano sta se srečala z občinskim odbornikom Dariom Pertotom in z arh. Danilom Antonijem, ki predseduje občinski urbanistični komisiji. Na srečanju (pobudnik je bila Severna liga) je tekla beseda o nekaterih konkretnih vprašanjih Sosljanskega zaliva, posebno o čiščenju plaž in o problemu prometa. Pertot in Antoni sta se obvezala, da bo Občina posegla pri cestnem podjetju ANAS in tudi pri stečajnem upravitelju Sosljanskega zaliva za rešitev nekaterih navedenih problemov. Depanžerjeva uprava čaka v zvezi s tem tudi na nekatere konkretne ukrepe s strani dezelne uprave.

Kam z mestnimi odpadki? Natečaj za srednješolce

Trzaska pokrajinska uprava nadaljuje z akcijo obveščanja javnosti o splošnem vprašanju mestnih odpadkov. Akcija, ki poteka v sodelovanju z Laboratorijem znanstvenega imaginarija in s solskim skrbništvom, je namenjena predvsem nižjim in srednjim solam. Raznim pobudam bo sedaj sledil natečaj za televizijske in radijske spote oziroma za lepak o tem vprašanju. V aprilu pa bodo v gledališču Miela na sporedu nekatere javne pobude na to tematko.

Jutri v kioskih La Cronaca/Nord Est

Trst bo imel z jutrišnjim dnem se en dnevnik. To bo »La Cronaca/Nord Est«, ki bo nekaksen naslednik TriesteOggi in ga bo izdajala Zadruga novinarjev, ki so bili prej zaposleni pri Paticchiovem dnevniku. Odgovorni urednik novega časopisa je Fabio Amodio, ki je bil ze med uredniki dnevnikov Il Piccola in Alto Adige, predsednik nove zadruga novinarjev pa je Walter Spreafico. Tedensko bo izhajalo šest števil, od torka do nedelje, tiskali pa ga bodo na formatu tabloid v tiskarni Edigraf, ki tiska tudi nas dnevnik. Tudi redakcija je zacasno nameščena v poslopju v Ul. Montecchi. Ob četrtkih bo izhajala tudi tedenska barvna priloga, za naslednje mesece pa napovedujejo še druge zanimive zalozniške pobude. La Cronaca/Nord Est bo prvi dnevnik v deželi, ki ga bo upravljala zadruga novinarjev.

Pust za sarejevske otroke

Krožek pristaniskih delavcev prireja tudi letos tradicionalni otroški pustni ples, toda tokrat nekoliko drugače. Vsa vstopnina bo namreč namenjena sarajevskim otrokom. Pripravili bodo tudi razstavo risb begunskih otrok.

SSG / PODRECCOVE MARIONETE V GOSTEH

Gledališči na poti zблиževanja

Predstavi v KD za slovenske šolarje in dijake

Slovensko stalno gledališče je včeraj imelo v gostih Podreccove marionete z dvema predstavama Respighijeve opere La Bella Dormiente nel bosco, in sicer v izvirnem, se pravi italijanskem jeziku. Pomen dogodka presega okvir običajnega gostovanja. V njem je namreč treba videti enega od prvih sadov iskanja možnih oblik sodelovanja med SSG in Stalnim gledališčem Furlanije-Juljske krajine.

»Gre za skromen korak na poti zблиževanja in usklajevanja pobud,« pravi ravnatelj Miroslav Košuta, »na katero smo stopili že lansko sezono. Absurdno je, da sta v Trstu dve od trenutno trinajstih italijanskih stalnih gledališč z javno upravo, ki pa formalno tako rekoč ne ve sta drug za drugo. Pred dvema desetletjema sta vodstvi razmišljali celo o možnosti skupne uprizoritve, pozneje se je politična klima v mestu zaostrila in odnosi so zamrzili. S prihodom dr. Mimme Gallina na mesto ravnatelja Teatra stabile pa se je znova vzpostavil dialog, za katerega upamo, da se v bližnji prihodnosti se poglobi.«

Tako je torej prišlo do gostovanja Podreccovih marionet, za katere je leta 1922 Ottorino Respighi uglasbil pravljico o Trnuljčici. S to malo opero je Podrecca nastopal nad dvajset let. Za novo postavitev je poskrbel režiser Roberto Piaggio.

Včerajsnji predstavi sta bili za otroke slovenskih osnovnih in srednjih sol. Uživali so v mojstrstvu lutkarjev in lepoti scenske pripovedi, vsaj za najmlajše pa je bila glasba le prezahtevna, da bi jih povsem osvojila.

PREŠERNOVA PROSLAVA / SLOVENSKI UPOKOJENCI

»Slovensko ljudstvo povzdignil v narod«

Prireditev je uvedel prof. Josip Pečenko, nastopili pa so Stane Raztresen in Trio kitar iz vrst gojencev GM

»France Prešeren bi nam moral biti vsak dan kazipot, premalo je to, da se ga spominjamo enkrat v letu,« je naglasil prof. Josip Pečenko, ko je uvedel pedsinocno proslavo v Gregorčičevi dvorani. Veliki pesnik je povzdignil slovensko ljudstvo na stopnjo naroda, v njegovem življenju pa je videti podobnost z življenjem nase manjsine: on je bil pod nemskim, mi pa smo pod italijanskim pritiskom. Prešeren torej je in bo ostal aktualen. Na proslavi v prirediteljski Društva slovenskih upokojencev je Stane Raztresen podal več umetniških poezij, nastopil pa je tudi Trio kitar iz vrst gojencev Glasbene matice A. Mocilnik, I. Rolich in C. Volpi.

Prof. Pečenko govori na Prešernovi proslavi v društvu upokojencev (Foto Ferrari/KROMA)

VČERAJ ZAČETEK TRADICIONALNIH PUSTNIH PRIREDITEV

Pust v Škednju, Miljah in na Krasu

Včeraj so odprli pustna praznovanja v Miljah (Foto KROMA)

Živahno je bilo tudi v Škednju (Foto KROMA)

BANI / RAZSTAVA V PRIREDBI SKD GRAD

Umetnost izpod otroških rok

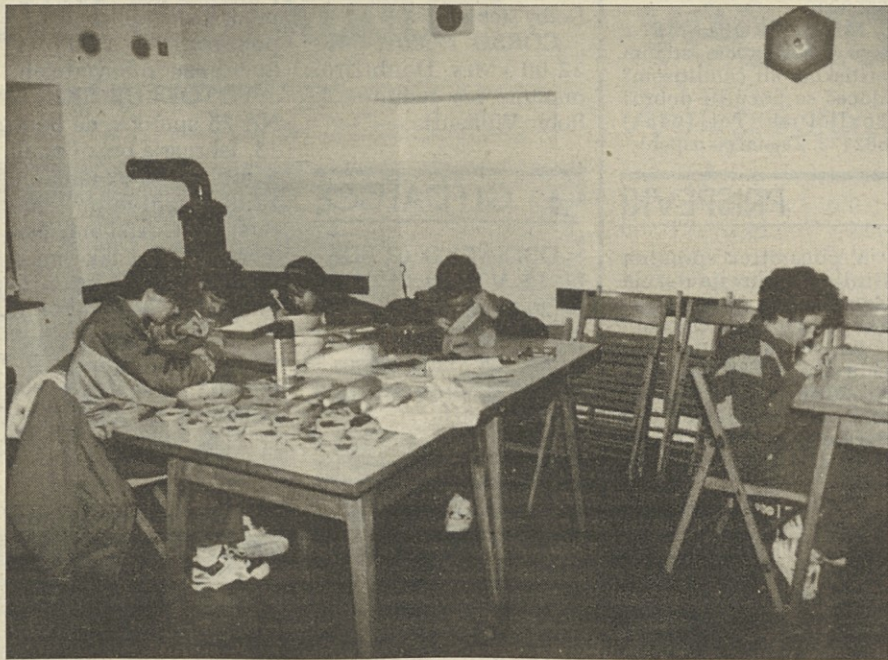
Otroci so pred božičnimi prazniki pripravili razne lesene izdelke, voščilnice in drugo

Slovensko kulturno društvo Grad od Banov je v decembru priredilo v prostorih zadruge Ban razstavo božičnih ročnih del. Razstava je bila na ogled vsako soboto in nedeljo, od 5. do 19. decembra 1993.

Z delom marljivih otrok, pod vodstvom nekaterih odraslih, je nastal nadvse prijeten in zanimiv prikaz prticov, raznih lesenih izdelkov, voščilnic itd. Na dan so prišle neslutena ustvarjalnost, marljivost in vztrajnost naših otrok. Sama razstava je v ozji javnosti doživela velik uspeh, sodeč tudi po obiskovalcih, tako da so nekateri izdelki celo zacasn timer poslani in pripraviti je bilo treba nove.

Vsakdo, ki je prišel na razstavo, je bil poleg vsega drugega deležen se škodelice toplega čaja ali kave ter domačega peciva. Bilo je res prijetno.

Zahvala za vse to gre

Otroci med pripravljanim ročnih del

prizadevnim članom Slovenskega kulturnega društva Grad, ki se trudijo z delom z mladimi, saj so ravno oni porok za našo bodočnost.

Zima je kot nalasc za tovrstne prireditve. Slovensko kulturno društvo Grad pripravlja predavanje ginekologinje. Temu naj bi ob dnevu slo-

venske kulture sledilo se predavanje o Triglavu ter kasneje v marcu se tečaj iz prve pomoči, ki bo dostopen vsem, tudi nečlanom.

V mestu in v okolici so se pričele pustne prireditve. Posebno veselo je bilo včeraj v Škednju in v Miljah, ki sta že od nekdaj tradicionalni »prestolnici« pustnih veseljakov, jutri pa bodo prireditve dosegle višek na Opcinah, kjer bo že 27. izvedba tradicionalnega Kraskega pusta. V sprevodu po openskih ulicah bo sodelovalo devet vozov, prijavilo pa se je tudi šest skupin, medtem ko bo sprevod letos odprla godba na pihala iz Gradca.

Včeraj se je v Miljah s primerno razposajeno slovesnostjo začelo veliko pustno slavlje, ki bo doživelo višek v nedeljo s sprevodom pustnih vozov in skupin. V starem beneskem obmorskem mestecu vlada te dni posebno vrveče vzdušje, saj se bo v enem nedeljskem popoldnevu odigrala predstava, za katero se skoraj vsi Miljčani trudijo celo leto. Kot poudarjajo organizatorji se vsako leto udeležijo pustnega sprevoda več kot 2.500 ljudi, kar ni malo, če pomislimo, da Milje štejejo približno 13.000 prebivalcev. Ti »pustni prostovoljci« vložijo v pripravo pusta veliko denarja in veliko truda, tako da je z leti miljski pust postal ena najpomembnejših tovrstnih prireditev v Italiji in privabi v staro benesko obmorsko mesto d 60 do 70 tisoč gledalcev. V pričakovanju velikega doživljanja pa ne manjka zanimivih in zabavnih pobud. Današnji spored pustnih prireditev, denimo, predvideva natečaj za »Zlati fancelj«. Udeležba je brezplačna. Kdor se želi potegovati za nagrado, mora do 15. ure izročiti vsaj petdeset fanceljev za to posebno nalogo zadolženim pri vratarnici na županstvu. Zmagovalca bodo razglasili ob 16.30 na Tr-

gu Marconi.

Današnji dan je posvečen najmlajšim. Ob 15.30 bo iz Ulice Borgolauro krenil proti glavnemu trgu pustni sprevodek malčkov iz otroških vrtcev. Spremljala ga bo godba skupine Lampo. Središče dogajanja je vsekakor Trg Marconi. Tu bodo od pol šestih naprej zabavali prisotne igralci uličnega gledališča Teatro Tascabile iz Bergama na hoduljah. Z njimi bo nastopil tudi vrhovodca Kelvink Ramon v točki z naslovom »Neskončna arija: koncert za vrhovodca«. Ob glasbeni spremljavi v živo se bo sprehodil po vrvi, ki bo napeta trideset metrov od tal. Poleg tega bo na istem trgu zaigrala godba skupine Ongia.

Tradicionalni četrtkov skedenjski sprevod je tudi letos priredilo združenje »Servola insieme« ob sodelovanju krajevnih dejavnikov in sol, med katerimi je bila tudi slovenska. Glavno besedo so torej v Škednju včeraj imeli otroci in solarji, ki so se zbrali dopoldne na dvorišču sole E. De Marchi, od koder so nato v sprevodu dosegli rekreativni Gentili, kjer je bila na vrsti osrednja prireditev. Danes ob 14. uri bo pustni sprevod pri Sv. Ivanu. Vozovi in pustne skupine se bodo zbrali v Ul. Muratti, sprevod pa se bo končal na Trgu Gioberti. V sredo bo tudi pri Sv. Ivanu tradicionalni pustni pogreb. Občinska uprava je sprico poteka pustnih prireditev odredila vrsto omejitev avtomobilskega prometa. Na Opcinah bodo jutri od 11. do 19. ure prepovedano parkiranje avtomobilov na odsekih Narodne in Proseške ulice, kjer bo potekal pustni sprevod. Prepoved parkiranja bo zadevala tudi del Ul. Ferrovina in Brdino. (bov)

SLOVENSKO STALNO
GLEDALIŠČE

Ronald Harwood
Gardober

Režija
Vinko Möderndorfer

Danes, 11. t. m., ob 16.
uri - abonma Red H.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,
11. februarja 1994

MARIJA

Sonce vzide ob 7.13 in
zatone ob 17.25 - Dolžina
dneva 10.12 - Luna vzide
ob 7.10 in zatone ob 18.42.

Jutri, SOBOTA,
12. februarja 1994

BENEDIKT

VREME VČERAJ: tempera-
tura zraka 9,2 stopinje,
zračni tlak 1016,3 mb pa-
da, veter severovzhodnik
10 km na uro, vlaga 46-od-
stotna, nebo oblačno,
morje rahlo razgibano,
temperatura morja 9,2 sto-
pinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Tomma-
so Scabar, Teresa Neppi,
Francesco Gerebizza, Be-
nedetta Marcolin, Sara
Marzari, Paola Bevilacqua.
UMRLI SO: 89-letna Me-
lita Vecchiet, 91-letni Sal-
vatore Caputo, 60-letni
Giorgio Riosa, 85-letna Ol-
ga Korbl, 85-letni Nicolò
Di Natale, 79-letni Corrado
Lorenzi, 77-letna Irma Del-
la Pietra, 81-letna Italia Ro-
ta, 64-letni Cesare Zognari,
67-letna Anna Brezar, 69-
letni Ermando Cargnelutti,
79-letna Emilia Cernaz, 87-
letni Francesco Andriasse-
vich, 83-letni Nereo Goich,
82-letna Antonietta De
Giorgi.

LEKARNE

Od ponedeljka, 7., do
nedelje, 13. februarja 1994
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 ter od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Ul. Settefontane 39 (tel.
947020), Largo Osoppo 1
(tel. 410515).

BOLJUNEC (tel. 228124)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere..

Lekarne odprte od 19.30
do 20.30

Ul. Settefontane 39, Lar-
go Osoppo 1, Ul. Cavana 11.

BOLJUNEC (tel. 228124)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Ul. Cavana 11 (tel.
302303).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TELE-
VITA

Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. -
tel. 573012.

Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. -
tel. 573012.

**Zdravstvena dežurna
služba**

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00,
18.05, 20.10, 22.15 »Mr.
Jones« i. Richard Gere, Le-
na Olin.

EXCELSIOR - 15.45,
17.55, 20.05, 22.15 »Mrs.
Doubtfire - Mammo per
sempre«, i. Robin Wil-
liams, Sally Field.

EXCELSIOR AZZURRA
- 17.00, 19.30, 22.00 »Tra
cielo e terra«.

NAZIONALE 1 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Robin

KRUT in DRUSTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV V TRSTU

vabita

clane in prijatelje v sobo-
to, 12. februarja, ob 10.
uri v gledališče Miela
(Trg Duca degli Abruzzi
3) na predstavo

»Trnjulčice«

O. Respighi-a v izvedbi
lutkovne skupine »I Pic-
coli di Podrecca«. Pred-
stava je primerna tudi za
odrasle.

Clani omenjenih organi-
zacij imajo prost vstop,
če pri blagajni pokažejo
clansko izkaznico.

Hood un uomo in calzama-
glia», r. Mel Brooks.

NAZIONALE 2 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15
»Bronx«, r. - i. Robert De
Niro.

NAZIONALE 3 - 16.30
18.20, 20.15, 22.15 »L'u-
omo che guarda«, r. Tinto
Brass, prepovedan mladini
pod 18. letom.

NAZIONALE 4 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Per-
diamoci di vista«, r. - i.
Carlo Verdone, i. Asia Ar-
gento.

GRATTACIELO - 16.30,
18.20, 20.10, 22.00 »L'om-
bra del lupo«.

MIGNON - 16.30, 18.20,
20.15, 22.15 »Senti chi
parla adesso!«, i. John Tra-
volta.

EDEN - 15.30 - 22.00
»Eveline, una moglie calda
e infedele«, porn., prep-
ovedan mladini pod 18. le-
tom.

CAPITOL - 17.00, 18.40,
20.20, 22.10 »Il figlio della
pantera rosa«, i. Roberto
Benigni.

ALCIONE - 18.45, 21.30
»Così lontano, così vici-
no«, r. Wim Wenders, i.
Otto Sander, Nastassja
Kinski, Michail Gorbaciov,
Lou Reed.

LUMIERE - 18.00, 20.00,
22.10 »The Innocent«, i.
Anthony Hopkins, Isabella
Rossellini.

RADIO - 15.30 - 21.30
»Oralmente piena«, porn.,
prepovedan mladini pod
18. letom.

PRIREDITVE

KRUT in DRUSTVO
SLOVENSKIH
UPOKOJENCEV v Trstu
vabita clane in prijatelje na
lutkovno predstavo »I PIC-
COLI DI PODRECCA« ju-
tri, 12. februarja, ob 10. uri
v gledališču Miela (Trg Du-
ca degli Abruzzi 3). Pred-
stava je primerna tudi za
odraslo publiko. Clani
omenjenih organizacij
imajo vstop prost, če pri
blagajni pokažejo clansko
izkaznico.

NABREZINSKA GOD-
BA bo za SKUPNO PRAZ-
NOVANJE PUSTA obiska-
la naslednje vasi: jutri, 12.
t. m., popoldne Medjo vas,
v nedeljo, 13. t. m., Slivno,
Mavhinje, Cerovlje, Prec-
nik, Sempolaj in Prapro-
t, v ponedeljek, 14. t. m., in to-
rek, 15. t. m., Sesljan,
Vižovlje, Trnovco in Na-
brežino.

SLOVENSKI KULTUR-
NI KLUB, Ul. Donizetti 3,
vabi jutri, 12. februarja, vse
mlade, predvsem pa tiste,
ki ne morejo ali ne marajo
v diskoteko, na ALTERNA-
TIVNO PUSTNO ZABA-
VO. Garantiramo smeh,
dobro voljo in kaj za pod-
zob za vse udeležence.
Začetek ob 19. uri.

SKD VIGRED vabi vse
otroke na PUSTNO
RAJANJE, ki bo v drustve-
nih prostorih v Sempolaju
v nedeljo, 13. februarja, od
15. do 18. ure.

V OKVIRU KD ROVTE
KOLONKOVEC se bo pust-
na skupina pod vodstvom
kapelnika Davida Danielija
podala na obhod po do-
machi zaselkih v soboto
do Muarko Indje v smeri
Marcèza, Savarsca, Kuarte,
Kuabco, Buarstec, Kavaca-
ve, Gúzarje in mimo Lèju-
ca v drustvene prostore.
V nedeljo pa od Spetca v Vrh
na Pásjek, Rezminavec,
Vjèrbenja v drustvo. Pri-

poročamo se, da v soboto v
drustvu ne zasedete pro-
stora, ki je namenjen
utrujenim godcem in pust-
nim semam.

SPORTNA SOLA TRST
v sodelovanju s KD Skam-
perle priredi tradicionalno
OTROŠKO PUSTNO
RAJANJE v nedeljo, 13. fe-
bruarja, od 15. do 19. ure v
Borovem sportnem centru
pri Sv. Ivanu. Igral bo an-
sambel Zvezde.

SK KRAS v sodelovanju
s KD RDECA ZVEZDA pri-
reja OTROŠKI PUSTNI
PLES v nedeljo, 13. fe-
bruarja, od 15. do 19. ure v
Sportno-kulturnem centru
v Zgoniku. Sodelovalce bo-
do animatorke ZSKD Lu-
pusinfabula.

SD MLADINA prireja
OTROŠKI PUSTNI PLES z
animatorji, ki bo v Kultur-
nem domu Albert Sirk v
nedeljo, 13. februarja, od
15. ure dalje. Vabljeni otro-
ci in odrasli.

RITMISNI ODSEK pri-
reja v Kulturnem domu na
Proseku v nedeljo in torek
OTROŠKO PUSTNO
RAJANJE od 15.30 do
18.30. Vabljeni!

KD SLAVKO SKAM-
PERLE in SPORTNA SO-
LA TRST vabita najmlajše
(otroški vrtec) na PUSTNO
RAJANJE v ponedeljek, 14.
februarja, od 16. do 18. ure
na Stadion 1. maj. Zaplesa-
li in zaigrali bomo z ani-
matorkami Lupusinfabula.

SLOVENSKI DIJASKI
DOM SRECKO KOSOVEL
sporoča, da bo v torek, 15.
februarja, od 15. do 18. ure
v prostorih Dijškega doma
PUSTNO RAJANJE ZA
NAJMLAJŠE.

KD IVAN GRBEC - Ske-
denjska ulica 124, vabi vse
male maske na PUSTNO
RAJANJE v ponedeljek, 14.
februarja, od 16. ure dalje.
Pridite, veselo in poskocno
bo!

V NABREZINI prireajo
starsi na pustni torek, 15.
februarja, PUSTNO ZABA-
VO, ki se bo pričela na Tr-
gu ob 14.30 s povorko ob
spremljavi godbe. Od 15.
do 18. ure bo v dvorani Igo
Gruden PLES za otroke vrt-
cev in osnovnih sol, od
18.00 do 20.30 bo zabava
prirejena za srednješolsko
mladino. Vabljeni!

SKD BARKOVLE, Ul.
Cerreto 12, prireja v torek,
15. t. m., od 15. ure dalje
OTROŠKO PUSTNO
RAJANJE. Zvečer pa bo
DRUZABNOST ZA ODRA-
SLE. Vabljeni!

KD PRIMORSKO -
MACKOLJE priredi v to-
rek, 15. t. m., OTROŠKO
PUSTNO RAJANJE od
16.30 dalje. Nato se bo na-
daljevala PUSTNA ZABA-
VA tudi za odrasle. Vablj-
ni.

OBVESTILA

SLOVENSKA PROSVE-
TA in DRUSTVO SLO-
VENSKIH IZOBRAZEN-
CEV v Trstu vabita v pone-
deljek, 14. t. m., ob 20.30 v
Peterlinovo dvorano na
PRESERNOVO PROSLA-
VO. Spored obsega kultur-
ni program, podelitev na-
grad Mlade in Mladi
oder ter govor književnika
E. Bavcarja.

SINDIKAT UPOKOJEN-
CEV SPI CGIL - okraj Na-
brežina - organizira tudi le-
tos ob priliki včlanjevanja
TRADICIONALNI PRAZ-
NIK v petek, 18. t. m., ob
16.30 v dvorani Igo Gru-
den v Nabrezini. Vabljeni
vsi upokoјenci in
upokoјenke.

KD ROVTE KOLONKO-
VEC obvesča, da napove-
dana seja za ponedeljek,
14. t. m., ODPADE.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE
SOLE - tajništvo Trst - spo-
roča, da je trzasko solsko
skrbništvo razpisalo tri na-
tečaje na podlagi uradnih
listin, namenjenih neucne-
mu osebju (A.T.A.), ki je
začasno nameščeno na so-
lah in ze vključeno v per-
manentne lestvice: 1. za
prehod na 4. funkcionalno
kvalifikacijo v vlogi uprav-
nega sodelavca - uradnika;
2. za prehod na 4. funkcio-
nalno kvalifikacijo v vlogi
tehničnega sodelavca -

uradnika; 3. za prehod na
3. funkcionalno kvalifika-
cijo v vlogi sluge - pomož-
no osebje. Pogoј za pripu-
stitev k natečaju 2 leti (24
mesecev) službovanja na
državnih solah. Rok za
vložitev prošnji zapade 28.
februarja. Morebitne infor-
macije, razpise in obrazce
dobite na sedežu Sindika-
ta, Ul. Carducci 8, Trst, tel.
307301.

ČESTITKE

Dragi MARTIN! Nikoli
slabe volje, vedno na-
smejan in s prijatelji praz-
nuj tvoj 10. rojstni dan.
Mamica, očka in brat se s
tabo veselijo, zdravja in
sreče ti želijo.

Sergio in nono Albin iz
dna srca želita, da vse kar
si njun MARTINEK dan-
es za rojstni dan zeli, naj
se mu izpolni.

MALI OGLASI

OSMICO je odprla v
Lonjerju 291/1 Gombac
Marija. Toci belo in crno
vino.

OSMICO je odprl Boris
Pernarcic v Medji vasi st.
7.

OSMICO je odprl Usaj v
Nabrezini st. 8.

OSMICO je odprl Lu-
pinc v Praprotu. Toci sorti-
rana vina.

PRI BIBCU v Krizu je
zopet odprto ob cetrtkih,
petkih in sobotah.

ISCEM zazidljivo
zemljišce na trzaskem Krasu
ali hiso potrebno popravil
z vrtom. Tel. na st.
02/66193018 ob uradnih
urah ali 040/772252 v so-
boto in nedeljo zjutraj.

V SKEDNJU dajemo v
najem prostor 10 kv. m,
primeren za tobakarno.
Tel. na st. 300826, urnik
urada.

PRODAM vinograd v
okolici Borsta. Tel. na st.
228496 ali 228001.

PRODAM zazidljivo
zemljišce, 1800 kv. m, v
Trebcah. Tel. na st. 824248
po 20. uri.

PRODAM pando bele
barve, letnik 82, v dobrem
stanju, za 800.000 lir. Tel.
na st. 211672 po 18. uri.

PRODAM fiat 128, 1100
ccm, v dobrem stanju. Tel.
na st. (0481) 20642.

PRODAM fiat pando
CLX 750, bele barve, letnik
1992, v odličnem stanju.
Tel. na st. 040 766649.

PRODAJAMO trak za se-
no. Tel. na st. 226460 od
13. do 15. ure.

UGODNO prodam sko-
raj novo opremo za
kuhinjo s stedišnikom na
plinsko jeklenko. Tel. na
st. 393624.

NUJNO iscem zaposlitev
kot čistilka ali hisna po-
močnica. Tel. na st.
226324 ob uri obedov.

IZGUBIL se je 2. t. m. v
okolici Kolonkovca pes, ki
sepa, star 15 let, križanec,
majhne rasti, kratke dlake,
crno-rjave barve z belo liso
na prsih. Najditelja pro-
sim, da telefonira na st.
829963.

IMAS PROBLEME s
tezo, kolesterolom, srčnim
pritiskom ali celulitisom?
Hoces se pocutiti dobro?
Poklici me! Tel. (0481)
882172. Zajamcen uspeh!

PRISPEVKI

V pocastitev spomina
Giulia Skerlavaja daruje
Zora Kocman 50.000 lir za
Skupnost družina Općine.

Emilia in Fulvio Zec-
chin darujeta 30.000 lir za
KD Rovte - Kolonkovec.

V spomin na Saso Ota
darujeta Marija in Franc
Udovic 50.000 lir za otroke
v BiH.

V spomin na našega dra-
gega Giulia Skerlavaja da-
ruje zena Dorica z družino
100.000 lir za pevski zbor
Sv. jerneja, 100.000 lir za
popravilo cerkvenih orgel,
100.000 lir za SKD Tabor
in 100.000 lir za Sklad
Mitja Cuk.

Namesto cvetja na grob
drage Silvane Antoni por.
Scuka darujejo prijateljice
iz Praprota in Sempolaja
Bogomila Doljak, Marica,
Marija, Lucana in Bogomi-
la 85.000 lir za cerkveni
zbor na Proseku.

PUST / PO SLOVENSKIH DRUŠTVIH

Pustne skupine se vneto pripravljajo

Vozove pripravljajo v Štandrežu, Rupi, Ga-
briah, Števerjanu - Pustni plesi in rajanja

V prejšnjih dneh smo
ze poročali o pripravah
na nedeljski pustni spre-
vod v Gorici, ki pa ne bo
edina tovrstna prireditve
na Goriskem. Podobne
prireditve bodo namreč
tudi v Romansu, Trziču,
Doberdobo in se mar-
sikje. Na praznovanje
pusta se vneto pri-
pravljajo tudi v številnih
manjših krajih, pa če-
prav samo v ozjem lokal-
nem merilu. Ugotovili
smo celo nekaj novih
prireditev, ki se bodo v
prihodnjih letih najbrž
krepile in utrdile.

Tako smo pred dnevi
obiskali mlade clane
Kulturnega društva Oton
Župancic v Štandrežu.
Upamo, da ne bo zamere
ce izdamo, da pri-
pravljajo letos alegorični
voz na katerem bo velika
čebela, obkrožena z rozi-
cami. »Letos se ne, ven-
dar prihodnje leto racu-
namo na udeležbo v go-
riskem sprevodu«, napo-
vedujejo. Po lanskem
poskusu s hisico, teče
delo letos hitreje od rok
in prav gotovo bodo v
prihodnje se bolj uspeš-
ni in vešči. Sicer pa bo
na pustni torek v Štan-
drežu zares veselo in za-
bavno. Poleg voza, s ka-
terim bodo obredli vse
ulice v kraju, pri-
pravljajo namreč v
večernih urah pravi pus-
tni žur v domu Andreja
Budala. Za pravo vz-
dusje bo poskrbel an-
sambel America band s
pisanim repertoarjem
narodnozabavne, juž-
noameriške, country in
rock glasbe. V ansamblu
igrajo Robert in Pavle
Magajna, Danilo Vecer-
ina, Matjaz Slabe in Leon
Jeroncic. Seveda se je za
pustni žur treba prijaviti:
priložnost je vsak

vedati, da se na najbolj
nori teden v letu marlj-
vo pripravljajo v Šte-
verjanu. Clani kulturne-
ga društva Briški gric bo-
do na pustni torek z ok-
rašenim vozom opravili
nabirko, zvečer pa bo
družabnost v domu na
Bukovju. Clani društva
Sedej pa so najavili ude-
ležbo na nedeljskem
sprevodu pustnih vozov
in skupin v Gorici. Na
prireditvi bo sodelovala
tudi večja skupina mask.

Pusta pa se se posebej
veselijo najmlajši. Zanje
prireja Zveza slovenskih
kulturnih društev na pus-
tni torek od 14.30 dalje
veselo pustno rajanje v
telovadnici Kulturnega
doma v Gorici.

PUST / AMICI DEL TAIETO

Norčije na Kornu

Sprevod mask jutri ob 15. uri s Travnika

Med organizatorji go-
riskih pustnih manife-
stacij se vse bolj
uveljavlja klub Amici
del Taieto, ki na svojem
sedežu na Kornu nacr-
tuje vedno nove prire-
ditve. Tudi letos bodo
pust izkoristili za dve
manifestaciji: prva bo
jutri popoldne, ko bo
sprevod pustnih mask
in skupin, v sredo pa
bodo pokopali kralja
pusta. Jutrišnji sprevod
bo krenil ob 15. uri s
Travnika po Ul. Carduc-
ci do Kornu. Na celu bo
korakala godba iz Orza-
na, za njo pa pričakujejo
na stotine mask. Na

Kornu bo defile za izbi-
ro najlepših mask, ob
17. uri koncert godb in
nato nagajevanje. Prva
nagrada za najlepšo
otroško masko je kolo.
Kdor zeli sodelovati na
natečaju, se mora prija-
viti najkasneje jutri do
poldne v gostilni Da
Sandra nasproti muzeja
na Kornu.

V sredo popoldne
prirejajo pustni pogreb.
Ob 15. uri bodo na Kor-
nu prebrali oporoko, na-
to bo sel sprevod z god-
bo po Korzu do Podtur-
na, kjer bodo pusta zaž-
gali, sledila pa bo po-
grebna pojedina.

KINO

GORICA
VITTORIA 18.00-20.00-
22.00 »Demolition man«.
I. Sylvester Stallone in
Wesley Snipes. Ozvočenje
Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-
22.00 »Mrs. Doubtfire,
mammo per sempre«. I.
Robin Williams.

GLEDALIŠČE

OBCINSKO GLEDA-
LIŠČE V TRZICU danes
ob 20.30 gosptovanje sku-
pine teatro Franco Parenti
z igrjo »La Maria Brasca«.
V glavni vlogi nastopa
Adriana Asti.

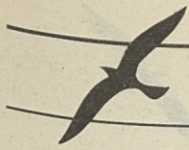
ŠOLSKE VESTI

SLOVENSKI DEŽELNI
ZAVOD ZA POKLICNO
IZOBRAZEVANJE V GO-
RICI obvesča, da bo v
kratkem priredil tečaj
informatike windows in
word za windows (60 ur).
Vpisovanje in morebitne
informacije do 18. fe-
bruarja na sedežu Zavoda
v Gorici, ul. della Croce 3,
tel. 81826, vsak dan, razen
sobote, od 10. do 13. ure.

OBVESTILA

DRUSTVO UPOKO-
JENCEV - GORICA ob-
vesča, da bo avtobus za
veselo pustovanje od-
peljal jutri ob 16. uri iz
pred gostilne Primožic s
postanki v Podgori,
Štandrežu in Sovodnjah.

FOTOKLUB SKUPI-
NA 7

ŠOLSTVO / PODATKI O PREDVPISIH V OSNOVNE ŠOLE IN VRTCE

Zgodovinski minimum vpisov v prve razrede

Ravnateljici se tolažita: stanje se lahko samo še izboljša

Kot lahko vidimo iz objavljenih tabel o predvpih v slovenske osnovne šole in vrtce, bo v prihodnjem šolskem letu v prvih razredih naših osnovnih sol na Goriskem manj učencev. V primerjavi z lanskim letom je padec skoraj 20-odstoten. To je prva ugotovitev, ki človeka takoj zbode v oči. Le v majhno tolažbo sta nam lahko ugotovitvi, da so podatki o predvpih le indikativni kakor tudi dejstvo, da se bo skupno število učencev v naših solah nekoliko povečalo. Zakaj je tako, smo povprašali didaktični ravnateljici, ki sta odgovorni za slovenske osnovne šole in vrtce na Goriskem.

Ravnateljica za gorisko območje Mirka Brajnik zalostno pravi: »Vedela sem, da boste to vprašali, ker je dejansko to tudi naš največji problem. Včasih se sprašujem, zakaj je tako, čeprav vem, da je demografski padec strašen tudi za slovenske šole. Preprosto povedano je to tako: Malo otrok se rojeva, malo jih potem dobimo v šole. Seveda pa odgovor na vprašanje ne more biti tako enostaven, saj je problematika dosti bolj zapletena.

Poglejte samo na problem mešanih zakonov, iz katerih je sedaj največ otrok, ki prihajajo v naše šole. Poznam primere ljudi, kjer pride v družinah do pravih razprtij, ko se odločajo za slovensko ali italijansko šolo. Po drugi strani pa imamo včasih primere italijanskih staršev, ki dajo otroke v naš vrtce in

pozneje tudi v naše šole.

Sicer pa mislim, da smo letos dozveli zgodovinski minimum predvpih v slovenske šole in menim, da bo bodočnost bolj roznata, lepša, kot tudi upam, da se bo vpis v naše šole se povečal do meseca junija. Podatki s predvpih so se namreč ob dokončnem vpisu se lahko nekoliko popravijo.

Se posebej upam, da bo to veljalo za solo v Steverjanu, kjer stariš letos niso vpisali prav nobenega otroka v prvi razred. Vsekakor pa sem mnenja, da bi morali vsi slovenski ljudje veliko bolj cutiti s slovenskimi solami, imeti posluh za naše probleme. Posebno krovne slovenske organizacije bi nam morale pomagati s knjigami in vsestransko pomočjo. Želim pa si tudi, da bi naši učitelji in vzgojitelji cutili, da njihov poklic ni enak nekemu poklicu, kjer sta srčna kultura in narodna zavest postranski stvari. Otroci namreč niso vreče krompirja, ki jih lahko prekladas in z njimi počneš, kar hočeš. Vsekakor sem za prihodnost optimistka, to moram biti.

Ravnateljica doberdobskega didaktičnega ravnateljstva Nataša Paulin prijazno pove, da je ze po naravi optimist in tako tudi gleda v bodočnost: »Veste, otrok se rojeva malo, zato jih hodi malo v šole... Vpis v naše šole je realen odraz tega stanja. Sicer pa sem zadovoljna za solo v Laskem, solo in vrtce v Romjanu. Samo ljudje, ki

PREDVPIS V OTROSKE VRTCE				
Otroški vrtci	1993/94 1. l. sk.		1994/95 1. l. sk.	
Ul.M. Fabiani	8	31	7	29
Ul.Brolo	17	41	12	45
Standrez	13	29	10	29
Pevma	12	25	9	29
Stevejan	1	10	1	10
Krmin	5	16	4	13
Doberdob	10	30	20	38
Sovodnje	7	24	5	20
Rupa	3	13	7	17
Ronke-Romjan	8	13	7	16
SKUPNO	84	232	82	246

PREDVPIS V OSNOVNE ŠOLE				
Osnovne šole	1993/94 1. l. sk.		1994/95 1. l. sk.	
O.Zupancic				
Ul. Brolo	15	73	15	74
F. Erjavec				
Standrez	8	37	6	36
J.Abram				
Pevma-St.Maver	6	27	5	25
A.Gradnik				
Stevejan-Valerisce	4	6	nihce	10
Plesivo-Krmin	2	11	3	12
P.Butkovic-Domen				
Sovodnje	9	35	7	36
P.Voranc Doberdob	15	50	11	51
I.Pregelj Vrh	3	9	3	12
I.Grudn				
Ronke Romjan	1	12	3	11
SKUPNO	63	260	53	267

poznajo to področje vedo, kako zapleteno je tu vse skupaj. Na tem področju je gotovo glavni problem prevoz otrok, saj so razpršeni povsod po Laskem. Občinske uprave to ne skrbijo, ker pravijo, naj gredo v druge, bližje šole. Zato nam morajo slovenske organizacije pomagati, da prevoze uredimo, ker le tako lahko obdržimo otroke s tega narodnostno najbolj

kritičnega področja v naših solah. Opazam pa, da je cut pripadnosti slovenskemu narodu in slovenski soli prav na tem območju vedno večji. To je lepo. Ljudje, ki so se pred leti odločali za italijanske šole, se sedaj za naše in zato sem zadovoljna. Pravim vam, da sem optimistka in tudi za bodočnost naše šole sem optimistka! «

Jurij Paljk

Carina: kmalu novo osebje?

S prefekture poziv v Rim

Po nekaj mesecih je te dni ponovno v ospredju problem pomanjkanja osebja pri goriski carinarnici. Problem je bil povod za oster protest pred nekaj meseci, nakar je v Gorico pripotoval ministrski inspektor in obljubil takojšnje ukrepanje. Minilo je nekaj mesecev, premaknilo se ni nič. Zaradi tega tako med carinskimi osebjem kot med špediterji ponovno vre.

Tem problemom so posvetili pozornost tudi na prefekturi, kjer je te dni zasedal odbor za javne uprave. Prefektura je 3. t.m. prejela od vsedržavne carinske uprave sporočilo, da preverjajo podatke o količini dela in da bodo, čim bo to opravljeno, poskrbeli za nove namestitve osebja v Gorici. V ta namen bodo uporabili tudi denarne nagrade za mobilnost osebja, ki se je sprostilo na meji s Francijo.

Kratkoročno pa naj bi težave ublažili tako, da bodo prekinili odposiljanje goriskega osebja v Trst in dodelili carini tri delovne moči, ki so zaposlene v uradih finančne uprave v mestu. Odbor je pozvel prefekta, naj se zavzame, da bi do teh in drugih potrebnih ukrepov prišlo čimprej.

NOVICE

Na Trgovinski zbornici pogovor o sodelovanju s Hrvatsko

Gorisko Trgovinsko zbornico je te dni obiskal predsednik zagrebske Gospodarske zbornice Emanuel Justament. Na razgovorih v Gorici se je zavzel za boljše gospodarsko sodelovanje. Predsednik goriske zbornice Enzo Bevilacqua je povedal gostu, da so v Gorici zelo zainteresirani za izboljšanje trgovinskih izmenjav, sodelovanja na področju prevoza in turizma z Zagrebom in Hrvatsko, ki je za itak soliden partner. Justament pa se je zanimal za pomoč, ki bi jo zagrebska Trgovinska zbornica lahko dobila od goriskega Informesta.

Borghini bo danes v Trzinu

Vodja posebnega vladnega odbora za krizna območja in probleme zaposlovanja Gianfranco Borghini bo danes v Trzinu. Ob 16.30 je na sedežu Pristaniske ustanove napovedano srečanje s predstavniki krajevnih uprav, družbenih in gospodarskih sil z Goriske.

Pianistka Giorgia Tommasi na koncertu sezone Lipizer

V Katoliškem domu bo v nizu Večernih koncertov, ki jih prireja glasbeno društvo Lipizer nocoj ob 20.30 koncert pianistke iz Neaplja Giorgia Tommasi, ki je leta 1992 prejela prvo nagrado na tekmo vanju Arthur Rubenstein v Izraelu. Tommasijeva bo zaigrala Schumannovo sonato op. 21, Rahmaninovih pet preludijev in njegovo sonato st. 2 op. 36.

V nedeljo v Gorici zborovanje zveze ločenih zakoncev ANDIS

V Gorici bo v nedeljo vsedržavno zborovanje, ki ga prireja združenje ANDIS. Gre za združenje, ki so ga ustanovili ločeni in razvezani zakonci, da bi bolje in predvsem usklajeno reševali številna vprašanja s katerimi se morajo spopadati, tudi zaradi zapletene in največkrat neustrezne zakonodaje. Zborovanje bo v socialnem centru v ulici Baiamonti.

Polemika zaradi prodaje kolekov v poštini uradih

Pokrajinsko ravnateljstvo poštne službe sporoča, da so v vseh poštini uradih v prodaji koleki za voznika dovoljenja in potne liste. Kolek za voznisko dovoljenje stane 50 tisoč lir, kolek za potni list pa 60 tisoč lir. S tem v zvezi gre zabeležiti oster protest upraviteljev goriskih tobakarn, ki se hudujejo zaradi tega, kar označujejo kot nelojalno konkurenco. Njim namreč finančna uprava se ni dostavila kolekov, ki pa so na pošti ze v prodaji. Prodajalci zato tvegajo izgubo provizij.

Di Biaggio priznal krajo

Walter Di Biaggio, ki so ga aretirali zaradi posesti orožja, ki je bilo pred nedavnim ukradeno v nekem stanovanju v Ul. Lunga v Gorici, je včeraj med zaslišanjem pred sodnikom priznal, da je on avtor kraje. Moza so ob tej priložnosti zaslišali tudi glede poskusa ropu pred Casinojem v Tolminu leta 1992. Slovenska policija je takrat prišla enega od roparjev, drugi pa je zbežal. Sumijo, da je to bil Di Biaggio, ki pa je zanimal vsakršno vpletenost v dogodek.

ŠTEVERJAN / PRIREDITEV V ZNAMENJU TRADICIJE

Poezija in ubrana pesem pozdravili dan kulture

Na večeru društva Sedej nastopila gledališki igralec Stane Raztresen in Fantovski oktet iz Dornberka

V torek je bila v Sedejevem domu v Števerjanu Prešernova proslava, ki jo je priredilo društvo F.B.Sedej. Na dobro obiskani prireditvi so nastopili pevci fantovskega okteta iz Dornberka pod vodstvom Ladislava Vodopivca. Z izborom Prešernovih poezij pa se je predstavil starosta slovenskih gledaliških igralcev iz zamejstva Stane Raztresen (na sliki v prvem planu - foto SR), ki je z izbrano slovensko besedo in prepričljivostjo navdušil vse prisotne.

MARIAN / VLOM V ZLATARNO

Vrednost plena znaša več kot 40 milijonov lir

Aretirani storilec ropu v Gradšču je iz Veneta

Preiskava o predsinocnem vlamu v zlatarno "L'orologiaio" v Marianu se ni obrodila sadov. Vlomilca, ki sta v sredo nekaj pred 19. uro izkoristila kratkotrajno odsotnost lastnika, 53-letnega Livia Tombe, in pograbila številne zlate ure in druge dragocenosti, nista pustila veliko sledov za sabo. Vrednost plena znaša po oceni lastnika več kot 40 milijonov lir.

Uspešneje napreduje preiskava o ropu pred dvema tednoma v Gradšču. Potrjena je vest, ki smo jo objavili včeraj, da so karabinjerji prijeli enega od storilcev. Kaze da gre za človeka iz Veneta, po vsej verjetnosti pripadnika ene od tolp ti. mafije ob Brenti.

Lastnik zlatarne Livio Tomba (foto Studio Reportage)

DOBERDOB

Občni zbor sekcije Slovenske skupnosti

V okviru priprav na strankin pokrajinski kongres, ki bo 19. februarja v Steverjanu, so se v prejšnjih dneh sestali na obnem zboru tudi člani sekcije Slovenske skupnosti v Dobrodo. Na skupščini so razpravljali o aktualnih političnih problemih in se posebej o upravnih vprašanjih v domaći občini. Zasedanje je vodil Milko Vizintin. Člani so izvolili delegate za pokrajinski kongres. To so Claudio Peric in Miriam Vescovi za Dobrodo, Maurizio Zulian za Jamlje in Ljuba Pahor za Dolpoljane.

LOŠKA DOLINA / SKRB ZA ZDRAVJE

Onesnažena pitna voda ogroža zdravje prebivalcev

Mejni prehod, ki je, kot pravijo, zgrajen na črno, onesnažuje vodo

Na območju krajevnega skupnosti Loška dolina, ki ima skoraj 3500 prebivalcev, že tretje leto velja ukrep o obveznem prekuhovanju pitne vode, ki prihaja iz vodovodov Babno polje in Loska dolina. Vzrok za to je stalna mikrobiološka oporečnost vode v zajetju Babno polje.

Po ugotovitvah sanitarne inspekcije Medobčinskega inšpektorata iz Postojne je do onesnaženja vode v zajetju Babno polje prišlo z izgradnjo in začetkom delovanja mejnega prehoda s Hrvaško v Babnem Polju. Mejni prehod, ki ga je republiška uprava za ceste zgradila v letu 1992, je namreč postavljen tik ob zajetju vode. Inspekcija ugotavlja, da so gradbeni posegi na tem pro-

storu spremenili vodni režim površinskih voda, ki so se začele mešati z odpadnimi vodami z asfaltnih površin in fekalijami iz objektov mejnega prehoda.

Zato obstaja zdaj stalna nevarnost onesnaženja vode v zajetju. Na resnost problema je sanitarna inspekcija začela opozarjati že oktobra leta 1991, ko je prepovedala nadaljevanje gradnje greznice, ker je ta segala v vodonosni sloj. Kasneje so bili izdelani pogoji gradnje, ki bi ustrezno varovali vodni vir, ob ponovnem pregledu pa je inspekcija ugotovila, da so fekalne vode speljane v greznico, ki ni vodotesna in da se odpadne vode se vedno mešajo s površinsko ter tako onesnažujejo okolico in ogrožajo zajetje.

Posledice neustrezne

gradnje, ki je po besedah predsednika sveta krajevnega skupnosti Loška dolina Jerneja Zabukovca poteka celo brez kakršnihkoli dovoljenj, so se kmalu pokazale pri rezultatih higienskih pregledov vodovodov in analiz vode, ki sta jih opravila zavod za zdravstveno varstvo iz Ljubljane in postojnska inspekcija. Ugotovljeno je bilo, da je slaba kakovost vode doslej povzročila že več hidričnih epidemij na tem območju. Omenjene službe so s problematiko in potrebnimi ukrepi seznanile občinski izvršni svet in Komunalo Cerknica, ki upravlja z obema vodovodoma. Vodovod Babno polje oskrbuje z vodo približno 400 krajanov, zgradili so ga leta 1988 - z vsemi potrebnimi dovoljenji, vodovod

Da bi cerkniska Komunala lahko zagotovila čimveč neoporečne pitne vode, bi potrebovala napravo za avtomatsko kloriranje, napravo za daljinski nadzor ter elektronsko opremo za odkrivanje napak na vodovodih. Nakup vse te opreme stane 500.000 mark, večino denarja pa bi morala zagotoviti republika.

Loška dolina pa oskrbuje kakih 3.000 ljudi. Delni ukrep proti onesnaženju vode je stalno kloriranje, kar pa nevarnih razmer ne odpravlja. Investitor, ministrstvo za notranje zadeve, doslej ni storil še ničesar, da bi zascitil vodni vir, ki ga obstoj obmejnih objektov očitno ogroža.

Cerkniški izvršni svet je pristojne republiške organe in ministrstva (poleg notranjega se ministrstvo za zunanje zadeve ter ministrstvo za okolje in prostor) o posledicah že obvestil, zdaj pa namerava nanje skupaj s krajevno sku-

pnostjo Loška dolina odločneje pritisniti. Če se zadeve ne bodo hitreje premikale, bodo krajani Loske doline zahtevali, da jim začnejo vodo brezplačno dovažati, je povedal Jernej Zabukovec. Stanje na vodovodu je namreč nevzdržno in kot opozarjajo pristojne službe, resno ogroža zdravje prebivalcev tega območja. Zabukovec dodaja, da bo verjetno ta problem treba reševati skupaj s Hrvaško, saj se voda iz platojev na obeh straneh mejnega prehoda steka v vodno zajetje tik ob meji.

Mateja Godejsa

PIRAN / URBANIZEM

Boj proti črnim gradnjam

Ocenjujejo, da je v občini od 1000 do 1500 črnih gradenj

Občina Piran je že dolga leta zanimiva za »vikendase«. Tu tiči poglaviti vzrok za rekordne številke, ki so kakorkoli povezane s črnimi gradnjami. Natančnega števila takšnih gradenj ne bo nihče nikoli poznal, pravi Zare Lipuscek, »minister« za okolje v piranski vladi, vendar ocenjuje, da jih je približno 1000 do 1500.

Februarja 1992 se je začelo resnejše delo na tem področju. Na tematski seji piranske skupščine so se dogovorili dvojice: prvič, da bodo na teren »skočili« poslanci sami in da bodo ustanovili krizni stab, ki se bo problematike lotil z vseh strani in prevzel tudi vlogo inspekcije. Pred njimi so bile tri temeljne naloge: pokritje celotnega območja občine s prostorskim aktom (ta je zdaj že izdelan), pristop k reševanju obstoječih črnih gradenj in preprečevanje novih ter izdelava razvojnega načrta tega področja. Tedaj se je rodila tudi pobuda, naslovljena na republiško vlado, v kateri so nakazali glavne napake »zakona o črnih gradnjah«, ki je praktično izenaceval črne gradnje z legalnimi. Kot je pripomnil Lipuscek, črna gradnja največkrat ni toliko problematična, kot vse ostalo, kar po pravilu zraste v njeni okolici. Začne se s pridobitvijo hišne številke, nadaljuje pa z infrastrukturo, cestami itn. Kljub plavanju proti toku je Pirancanom uspelo narediti tako imenovano centralno evidenco nedovoljenih posegov v

prostor. Ta obsega 15 debelih map podrobnih podatkov o črnih gradnjah.

V času znanih skandalov na Malem vrhku, ko so »prizadeti« pravzaprav dosegli spremembo zakona, so Pirancani izvedli 6 izvršb (rušenj). Od lanskega aprila je v veljavi moratorij na rušenje črnih gradenj. Lastniki so dobili priložnost, da svoje »pankrte« prijavijo in zanje plačajo depozit. Lipuscek je zadovoljno povedal, da se je v piranski občini do oktobra, ko je potekel rok za prijave, prijavilo kar 384 takšnih lastnikov, ki so vplačali 63 milijonov tolarjev depozita. Četrtno te vsote bodo porabili za izdelavo prostorsko ureditvenih pogojev za sanacijo degradiranega prostora, ki bodo dokončno odločili, kaj lahko ostane, kaj pa bo treba zrusiti. Preostanek denarja bodo namenili za stevilna soglasja, če bo projekt legaliziran oziroma za rušenje, če ne bo.

Lipuscek je dodal, da je bilo v zvezi s prijavi veliko spekulacij. Dogajalo se je, da je kdo prijavil hišo, ki je sploh ni bilo. Seveda pa črnih gradenj na zazidljivih zemljiščih ne gre mešati s tistimi na nezazidljivih. Pri zadnjih so najbolj sporni prav »vikendasi«, od katerih občina nima nič. Stevilni so primeri, ko je tak »vikenda« kupil kmetijsko zemljo, na njej postavil barako, jo dograjeval, in jo uredil v tolikšni meri, da je postala primerna za oddajanje. Seveda na črno.

Andrej Znidarčič

Duma s poezijo in glasbo

TOLMIN - Tolminskemu občinstvu se bo danes ob 20. uri v knjižnici Cirila Kosmaka predstavila glasbena skupina Duma, naslednica Sedmine. V začetku 80-let je predstavljala sam vrh tedanje akustične glasbe na Slovenskem. Na posebno željo pokojnega Toneta Pretnarja se je Duma prvič predstavila pred dobrimi trinajstimi leti v Ljubljani na mednarodnem seminarju slovenistov. Od tedaj naprej Duma nastopa samostojno ali v okviru raznih kulturnih prireditev po vsej Sloveniji. Stalna člana skupine sta skladatelj, pevec in kitarist Veno Dolenc ter pevka Klarisa Jovanović. (L. V.)

KOBARID / UČENJE IN RAZVEDRILLO

Zimske počitnice so lahko ustvarjalne

KREA Center v koči na planini Stador pripravlja alternativne šolske zimske počitnice

Otroci in mladostniki so največje žrtve brezposelnosti in borbe za preživetje ali pa zgolj želje po izboljšanju že tako dobrega standarda v marsikateri slovenski družini. Starsi imajo namreč vse manj časa - tega seveda ne gre posploševati - za družinsko vzgojo svojih otrok v najbolj občutljivem obdobju njihovega življenja. Posledice so očitne: moralne in kulturne vrednote izgubljajo pomen, odtujenost in razdorov v medsebojnih stikih je vedno več... Zaradi pomanjkanja ustrezne vzgoje v družini, pa tudi v solskih klopeh,

se otrok kaj hitro znajde v stiski. Kako pomagati staršem, da njihovi otroci ne bi zašli v težave in stiske?

Vse pogostejše prihajajo v ospredje alternativni prijem, za kar so se odločili tudi v kobariskem KREA Centru. Zimske šolske počitnice so pred vrati, in kaj je lepšega, kot preživljanje prostega časa v sožitju z naravo? V centru so zato pripravili prireditveni program za solarje, ki so ga namenili otrokom osnovnošolcem od 5. do 8. razreda za ceno 195 nemških mark v tolarški protivrednosti. Kreativne počitnice bodo potekale v

dveh terminih, in sicer od 21. do 26. februarja ter od 28. februarja do 5. marca. Dogajanje bo potekalo sredi neokrnjene narave, v koči na planini Stador v bližini Tolmina. Moto počitnic je predvsem spodbujanje ustvarjalnosti.

»V ljudeh, se posebno v otrocih, se skriva veliko ustvarjalnih nagibov, le prebuditi jih je treba. Ko se ljudje z njimi soočijo, se od ustvarjalnosti ne ločijo več.« pravijo v KREA Centru. Otrokom želijo približati prav to, saj bo njihov čas zapolnjen od jutra do večera. Dan bodo začeli z jutranjim pozdra-

vom ob pozivljajočih vajah, družili se bodo z naravo, govora bo o ekologiji, preizkusali se bodo v slikanju in glasbi, spregovorili bodo o maskah in njihovi izdelavi, prisotno bo vodeno sproščanje, pripravili bodo pravilčno delavnico... Poudarek bo predvsem na ustvarjalnem pisanju in učinkovitosti komunikaciji nasploh. Zanimiv bo tudi pogovor z jadralskimi padalci in zmagarji ter ogled njihovega spusta v dolino, pa večer diaprojektivov... Zadnji dan kreativnih počitnic bodo sklenili s kresovanjem. (L. V.)

PORTOROŽ / NAČRTI ZA GARAŽNO HIŠO

Hotelu Metropol naj bi dodali še dve nadstropji

Zavod za spomeniško varstvo nasprotuje zamisli o nadzidavi

Grand hotel Metropol je najbolj imeniten v seveda tudi najdražji od vseh obalnih hotelov. Ze več let je eden glavnih problemov hotela in tudi igralnice pomanjkanje parkirnih mest. V hotelški kompleks Metropola prihaja vse več individualnih gostov, tu so tudi gostje igralnice, tako da so obstoječa parkirna in dovozna pot do hotela vedno polni avtomobilov. V prostorskih ureditvenih pogojih za območje hotelov Metropol, ki so jih sprejeli maja '89, sta predvideni dve garažni hiši: ena za hotel Metropol in Casino z 91 parkirnimi mesti in druga pri bodoci depandansi s 100 parkirnimi mesti.

V Metropolu so ugotovili, da obe garaži skupaj

se zdalec ne bi resili problema parkiranja na tem območju, pa tudi lokaciji nista primerni, ker bi s prometom obremenjevali hotelsko območje. Zato so pri ljubljanski FAGG naročili idejno zasnovo podzemne garaže, ki bi bila vkopana v pobojce pod Metropolum, med hotelom Lucija in crpaliscem. Garaža bi imela vhod in izhod neposredno s stiriškovnice, se en vhod pa bi bil pred hotelom. V petih etazah garaže bi bilo 700 parkirnih mest, ves objekt pa bi bil vkopan in prekrit z zemljo, tako da bi po ozele nitvi pobojce pod hotelom imelo skoraj enako podobo, kot jo ima sedaj. Viden bi bil le vhod ob stiriškovnici nasproti dovozne ceste k Taverni.

Piranski izvršni svet je sprejel sklep o javni razgrnitvi osnutka sprememb in dopolnitev osnutka prostorskih ureditvenih pogojev za to območje, ki ga je pripravil Metropol. Poleg gradnje garažne hiše je v tem dokumentu predvidena tudi nadzidava hotela za dve nadstropji - sedaj jih ima sedem. V sredo je imela portoroška krajevna skupnost javno obravnavo tega osnutka, kot del predpisanega postopka za sprejemaje takšnih dokumentov. Razprava je bila dokaj živahna, mnenja na njej pa deljena.

V razpravi se je med drugimi oglašila tudi delnja arhitekta Mihevc, ki je naredil načrte za Metropol. Nasprotovala je zamisli o nadgradnji

hotela in opozorila, da je arhitekt prav za to delo dobil Prešernovo nagrado, predvsem zaradi izredno domiselne vključenosti objekta v naravno okolje. S spremembo gabarita bi bila razmerja spremenjena, te kvalitete pa izgubljene. Avtorsko arhitekturno delo je seveda tudi pod zakonsko zaščito.

V zvezi z garažo so mnogi izrazili bojazn, da bo s to gradnjo uničen oljni gaj na tem mestu, ki predstavlja izredno ambientalno kvaliteto. Takšno je tudi mnenje zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine, ki ta načrt zavrača, saj gre za oblikovane zelene površine, ki so zaščiten s planskimi akti.

Boris Vuk

Hotel Metropol naj bi zrasel za dve nadstropji (Foto: B. V.)

Poleg dvorane tudi igrišča

LUCIJA - Po končani izgradnji večnamenske športne dvorane so zlasti bližnji solarji začeli vse glasneje sprasevati, kaj je z oblubljenimi zunanji igrišči, ki so seveda pogoj za normalno delo v solah. Občina medtem ni stala križem rok, a zaradi »neskončnih« postopkov pridobivanja soglasij ni mogla prej objaviti javnega razpisa za izbor izvajalca gradbenih del. Zdaj je to mimo. Na razpis so se prijavili trije kandidati, najugodnejšo ponudbo pa je pripravilo podjetje SCT, ki za opravljenost delo zahteva nekaj nad 7 milijonov tolarjev. Med solo in dvorano bodo zgradili tri igrišča. Z deli bodo začeli 1. marca in jih zaključili se isti mesec. (A. Zn.)

TRST / ABONMAJSKI KONCERT GM

Šiškovičeva violina očarala občinstvo

Tržaški umetnik je kot solist potrdil svoje odlike
Prikaz violinske glasbe raznih stilnih obdobj

ANNA FINK

Po odmevnem, drugem abonmajskem koncertu takojmenovane »solidarnostne« abonmajske koncertne sezone Glasbene matice, na katerem je navdušil tržaški pianist Aljosa Starc z izvedbo Mozartovega koncerta v d-molu, je občinstvo tudi tretjega abonmajskega koncerta, v ponedeljek v Kulturnem domu, navdušil tržaški umetnik, vsem dobro znani violinist Crtomir Sisković.

Crtomir Sisković je predvsem koncertant komorne glasbe, ki nastopa z mnogimi nasimi in tujimi glasbeniki v različnih se-

stavah, čeprav sodeluje tudi z orkestri kot koncertni mojster. Na koncertu v Kulturnem domu se je predstavil tokrat kot solist, sam, s poetično zvonkostjo svoje violine »Stradivari«. Na nji je z neposrednim navdihom posredoval dogmno lepoto osmih skladb iz baročnega in romantičnega obdobja ter iz obdobja ustvarjalnosti našega stoletja. Tako so se zvrstile skladbe iz opusov Giuseppea Tartinija, najpomembnejšega predstavnika Tartinijeve violinske sole Pietra Nardinija, Niccolaja Paganinija, tržaskih sodobnih skladateljev Pavleta

Merküja in Marca Sofianolupa ter Arthurja Honeggerja. V prvem delu koncertnega sporeda so najbolj pritegnili spevni deli Tartinijevih sonat, ki jih je koncertant s svojo pretanjenostjo igril oblikoval v zlahtni lepoti violinskega tona. Ta je dosegla višek v prvem stavku, Cantabile, Sonate v d-molu. Njim so sledili se s tehnično zanesljivostjo zaigrani Nardinijevi Capricci št. 1 in 13 ter Paganinijev Capriccio št. 14. Zahvalnosti skladb preteklih obdobj so v drugem delu koncertnega programa sledile tri skladbe iz zvočnih izpovednih območij sodobne ustvarjalnosti, skladbi Pavleta Merküja z naslovom Citira in Marca Sofianolupa z naslovom Varianta a una danza popolare dell'Epiro ter se Honeggerjeva Sonata za solistično violino iz leta 1940. To so bile izredno učinkovite skladbe, ki so izrazile barvne komponente poudarjene intenzivnosti violinskega zvoka. V muziciranju Crtomira Siskoviča pa so dosegle impulzivno zvočni odsev adekvatnega notnega zapisa.

Tako se je iztekal tretji abonmajski koncert Glasbene matice Trst, ki je prikazal umetniško podobo violinske glasbe raznih stilnih obdobj, Crtomir Sisković s svojo vzgledno studioznostjo pa se je ponovno potrdil kot interpret muzikalno zrele dognane igre. S tremi dodatki na zahtevo občinstva je s svojim solističnim nastopom vsem nudil lep in glasbeno poln koncertni večer.

Crtomir Sisković med koncertom GM (foto Krizmančič)

LIKOVNA UMETNOST / V GALERIJI KATOLIŠKE KNJIGARNE V GORICI

Beneške cerkve Hijacinta Jusse

Razstava akvarelov in tušev bo odprta do 19. t.m.

JURJ PALJK

di na teh manjših slikah je Jussa ostal zvest »naročni« tematiki, kajti tudi miniaturne so vse posvečene sakralnim objektom.

Hijacint Jussa je vse cerkve Nadiskih dolin naslikal tako, da se opazovalcu akvarelov zdi, kot da bi bile zrasčene z zemljo, na kateri stojijo. Cerkev so včasih prav ekspresionistično posevne in spacene, tako, da clovek, ki jih gleda, zasluži slikarjevo željo, da bi vsem povedal, da so te cerkve del Nadiskih dolin in del cloveka, ki v teh dolinah živi. Barve akvarelov in velikih površin na njih so vse nežne, nikjer ne zasledimo nobene kričave barve, nikjer ni tudi ljudi, ki v cerkve hodijo, kot da bi slikar hotel samo pokazati na veliko harmonijo, ki vlada med prijazno naravo in cerkvenimi stavbami. Rekli smo, da Jussa slika enostavne

in velike površine. Tega se gledalec njegovih akvarelov se bolj zave takrat, ko uvidi, da slikar nalašč riše samo bistvene poteze in značilnosti nadiskih cerkva, saj ni nikjer prisotne nobene odvečnosti in tudi detajlov ni. Samo cerkve in skorajda stilizirana narava, v kateri izstopajo cerkve kot element večnosti in nadasovnosti, kot narava, pravzaprav so za umetnika njen sestavni in nezamenljivi del.

Morda delujejo barve na gledalca nekako hladno, saj ga ne pritegnejo, celo tuje včasih delujejo. Vsekakor pa slikar Jussa prepriča s svojo elementarnostjo, s svojimi neomadeževanimi barvnimi ploskvami, ki stojijo na akvarelu zdaj za grič, zdaj za kosček zemlje in z neutrudnim iskanejem bistvenih značilnosti posameznih cerkva, s skorajda idiličnim naslikavanjem bla-

gih gričev in samotnih dreves, ki pricaajo o tem, kako velika je njegova navezanost na nadiske kraje in cerkve, ki te kraje posvečujejo s svojo nevsiljivo pristonostjo.

Miniature, če seveda sploh lahko imenujemo tako njegove pobarvane risbe v tehniki tuša, so skorajda bolj prepričljive in pricaajo o slikarjevem dobrem očesu in se boljši risarski tehniki.

Skoda le, ker so na razstavi skorajda vse te majhne risbe postavljene na samo en velik razstavni pano in seveda zato veliko izgubijo, ker se po eni strani zavemo njihovih majhnih dimenzij, kar je dobro, po drugi pa njihovo sporočilo ne pride tako do izraza, ker jih je preveč na kupu in tako gledalcevo oko bega od ene do druge. To pa jim seveda vzame domala ves car in predvsem identiteto, ker se nam zazdi, kot da bi bili pred slikarjevo skicirko, kar pa seveda ni res.

Jussa in njegove slike v goleriji Katoliške knjigarne v Gorici (Foto Studio Reportage)

GLEDALIŠČE / ABONMAJSKA SEZONA TEATRA LA CONTRADA

Reški gledališčniki so tržaškim gledalcem postregli s prijetno in zabavno postavitvijo Goldonijeve komedije

V dvorani Cristallo gostujejo člani reške Italijanske drame z Goldonijevim delom Sior Todero brontolon

Bruno Nacinovich (Pellegrin) in Elvia Nacinovich (Marcolina) v Goldonijevi komediji

BOJANA VATOVEC

Trzasko ljudsko gledališče La Contrada je v svojo abonmajsko sezono vključila tudi predstavo reške Italijanske drame, ki se je predstavila z Goldonijevo komedijo Sior Todero brontolon. Marsikdo bi morda pomislil, da se je za ta korak odločila iz solidarnosti do kolegov, ki delujejo v res nelahkih pogojih, in bi si zato pričakoval skromno uprizoritev. Nič manj resničnega. Reški gledališčniki so se gledalcem v Trstu, in se prej v Gradežu, predstavili s prijetno in od začetka do konca zabavno postavitvijo enega najzanimivejših del velikoga komediografa iz Benetk, resda brez velikih inovativnih interpretacij, a tudi brez ponavljanja manierističnih goldonijevskih klisejev, s povsem iskreno in do avtorja ter do občinstva spoštljivo poustvaritvijo.

Kdo ne pozna zgodbe o starem nergacu Toderu, ki »stalno godrnja, se nad vsem pritozuje, ni nikoli za-

dovoljen, se do vseh trdo vede in ga zato vsi sovražijo«, kot ga opisuje avtor sam. Toderu ni samo godrnjač, temveč tudi osaben in trmast skopuh. V svoji skoposti odreka družini in tudi sebi najpreprostejše užitke, kot sta škodelica kave ali užitna rizota. Ne žené se za zaslužkom, temveč se oklepa vsakega novčica, pa čeprav je pri tem na izgubi. Do svojcev in služincadi je brez potrebe trd, nikogar nima rad in nikogar ne spoštuje, le trmasto zahteva, da je vse po njegovem. Da ne bi dal za doto, sklene, da bo vnukinjo Zanetto oženil z Nicolettom, sinom svojega ne ravno neoporečno postenega oskrbnika Desiderija. Toderov sin Pellegrin se oceta boji, zoperstavi se mu le snaha Marcolina, ki o sebi pravi, da bi se znasla tudi sredi armade, saj je za hčerko nasla dobrega ženina Meneghetta.

Postavitev režiserja Gabrisa Ferra-

rija sloni na liku starega Todera in na boju, ki ga z njim na razdaljo vodi odločna Marcolina. Giulio Marini je v naslovni vlogi siten, neznosen nergac, živ lik in obenem prispodoba starega skopuha, ki zna v gledalcih vzbuditi smeh, pa čeprav neprizanesljivo slika napake, ki so lahko tudi naše. Elvia Nacinovich je v vlogi Marcoline odločna in po potrebi zvita realista. Bruno Nacinovich je nerodni in neobgljeni Pellegrin, Rossana Grdadolnik je pasivna Zanetta, ki pa vendarle ima v sebi trohico spogledljivosti. Ester Vrancich je dobrovoljna služabnica Cecilia, Alida Delcaro pa svetovljanska vdova Fortunata, Marcolina zaveznica.

Predstavo, ki jo je Italijanska drama z Reke pripravila ob dvestoletnici Goldonijeve smrti, poleg uigranosti vseh nastopajočih odlikuje se prepričljiva in naravna izgovarjava besnega narecja.

GAZA / PLEMENITA DEDIŠČINA

S konji nazaj v zlato dobo Arabcev

Na hipodromu Palestinci pozabijo na skrbi

SHAATI (begunsko taborišče na območju Gaze) - Mnozica vzklika na hipodromu, ko jahaci z bici priganjajo svoje zrebce, katerih kopita dvigujejo v zrak oblake belega peska s sredozemske obale. Taksno je vzdusje na dan, ko potekajo konjske dirke v Gazi, ki je bolj znana po svoji revščini, nasilju in morda najslabših človekovih bivališčih na svetu.

Konjske dirke postajajo vse bolj priljubljen sport. Palestinci ob petkih opustijo skrbi zaradi gospodarske in politične krize ter odidejo na hipodrom. V zaprtem islamskem svetu so stave, tudi konjske, protiversko dejanje, zato so nagrade predvsem castne - plakete in rozete. Jahaci jahalnega kluba iz Gaze gotovo ne bi mogli nastopiti na gosposkih hipodromih po svetu. Sestnajstletni Mahmud Badvan je zmagal na dirki, oblečen v znano uniformo palestinskih gverilcev. Noma Abu Nimr, z redko

brado, ki je znamenje muslimanskega fundamentalizma, je pravkar končal petkove molitve v mošaji v Gazi. Njegov beli turban vihra v vetru, tako da skupaj s konjem spominja na prizor iz Tisoč in ene noči.

Ziad Abdel-Nabi, ki se je rodil v begunskem taborišču v Jabali, enem najrevnejših predelov v Gazi, je odrasel v neizmernem obcudovanju očetovega konja, ki ga je ta uporabljal za tovorjenje živil, s katerimi je trgoval. Pri 29 letih je postal prvi poklicni rejec konj ter vzredil pet kobil in dva zrebca. »Od svojega desetega leta nisem počel ničesar drugega,« omeni ter budno opazuje arabskega zrebca in druge konje, da ne bi spregledal njihovih morebitnih znamenj posebne nadarjenosti.

Na dan konjskih dirk se približno 500 ljudi zbere ob 1,6 kilometra dolgem ovalnem hipodromu, za katerega je jahalni klub v Gazi lani

plačal sedem tisoč dolarjev, saj so morali z buldozerji odstraniti velikanke kolicine peska. Fantje in možje se dregnajo okrog jahalnih konj na startu in neposredno po njem tečejo na sredini hipodroma, da bi si jih lahko ogledali od blizu, na cilju.

Vzdusje je zelo sproščeno, celo preveč za obupane organizatorje dirk. Rjovejo v zvočnike, da bi s startne črte pregnali obcudujočo množico mladoletnikov, ki se zbirajo okrog vsakega konja in njegovega jahača. Včasih dirko tudi prekinemo, ker so konji izgubili smer in jo ubrali proti morju ali naravnost v množico, med katero so si hitro utrli prsto pot.

Na vsaki dirki tekmuje približno 25 jahacev, pri klubu pa zagotavlja, da vsako sezono sodeluje najmanj 200 jahacev in njihovih konj. Nekateri pridejo tudi z Zahodnega brega, drugi iz beduinskih arabskih plemen, iz notranjosti Izra-

»Naučite svoje otoke plavanja, lokostrelstva in ježe,« je govoril prerok Mohamed

ela. Za obetavnega zrebca je mogoče iztržiti do tisoč dolarjev, za zrebca, ki je zmagal na dirki, pa celo šest tisoč. To vsoto si je v Gazi, kjer je 60 odstotkov brezposelnih, kar težko predstavljati. Čeprav so vsi tekmovalci precej premožni, ni nihče bogat.

»Jahanje je tako drago, da moram v konje vložiti vse, kar imam,« pripoveduje Badvan, ki dela pri klubu. »Ne privoščim si nove obleke in nikamor ne zahajam.« Abdel-Nabi zagreto pripoveduje o velikopoteznih načrtih kluba, pri katerem razmišljajo celo o pokriti

strehi in jahalni soli. »Vse več ljudi se zanima za konje, zlasti zato, ker so ti del naše plemenite arabske dediščine,« pojasni Abdel-Nabi.

Prebivalci Gaze, ki se jim spopad z izraelsko vojsko zdi predvsem boj za arabsko in muslimansko identiteto, v konje-

nistvu vidijo simbolično vrnitev v zlato dobo, ko so arabski konjeniki v galopu zavzemali dežele od Spanije do meja sedanje Kitajske. »Nauči svoje otroke plavanja, lokostrelstva in ježe,« je govoril tudi njihov prerok Mohamed.

John West / Reuter

Američani imajo video namesto knjig

NEW YORK - Američani letno sicer zapravijo enajst milijard dolarjev za izposojanje videokaset, vendar trg vseeno občutno upada, čeprav se prodaja videorekorderjev vsako leto vztrajno povečuje, »televizijski kasetofon« pa postaja najboljše prodajno izdelek zabavne industrije. »Izposojanje videokaset je bilo zelo donosno takrat, ko je svet zajela videomrzlica in smo vsi kupovali videorekorderje. Danes pa donosnost videoizposoje hitro upada,« pripoveduje Sharon Williams, ki se v eni od agencij za raziskavo trga ukvarja z zabavno industrijo.

Videoprodukcija kljub crnogledim teoretičnim napovedim se vedno prinaša ogromne vsote denarja, kar nazorno dokazuje Disneyjevi risanki Aladin in Knjiga o džungli, saj sta v preteklem letu na račun Disneyjevih studiev prinesli kar 45 odstotkov sredstev in odločilno vplivali na zaključno bilanco, ki se je vrtela okrog 340 milijonov dolarjev. Kljub tarnanju proizvajalcev nad upadanjem prodaje številke kažejo ravno nasprotno. Američani so namreč v letu 1992 za videoopremo in potrošni material porabili 17 milijard dolarjev, v preteklem letu pa 17,9 milijarde dolarjev. Izposodili so si 4,48 milijarde videokaset in za izposojalninu plačali 11,2 milijarde dolarjev. S tem so močno prikrasili kanadske in ameriške kinematografe, ki jih je v preteklem letu obiskala le že nekaj let konstantna milijarda ljudi in ki so zaslužili samo pet milijard dolarjev.

Statistični podatki kažejo, da si od 84 odstotkov gospodinjstev, ki imajo videorekorder (odstotek se v prihodnosti ne bo bistveno spremenil), približno 40 odstotkov vsak teden izposodi vsaj eno videokaseto. Videokasete kupujejo predvsem ljudje, ki video obravnavajo kot knjige - filme zbirajo in si jih nato večkrat ogledajo, nekateri pa si ustvarjajo pravcate filmove. Filmska industrija je v zadnjem času povečala čas, ki mine od prihoda filma v kinematografe do njegove prve objave na televiziji - navadno na programih, za katere je treba plačati naročnino. S tem so izposojevalnice videokaset pridobile zelo veliko.

Video sicer posredno zmanjšuje dohodek kinematografov, vendar pri podjetju Cineplex Odeon, ki ima 365 kinodvoran po vsej Ameriki, menijo, da »je videoindustrija celo olajšala delo kinematografom, saj so ljudje pod njenim vplivom začeli pozorneje spremljati filmske novosti«. Eden od Cineplexovih direktorjev zatrjuje: »Kino je se vedno razvedrilo tipa'gremlina nekam ven in prepričan sem, da se ljudje ne bodo nikoli odpovedali posebnemu vzdusju, ki ga lahko pričara le veliko stevalo gledalcev.« Poleg tega pa - si lahko predstavljate najstnika, ki bi svojo izbranko povabil na ogled filma domov? Judith Schoolman / Reuter

PERU / ATENTATI

Partija pokra med vlado in uporniki

Maoisti rešujejo notanja nesoglasja z nasiljem

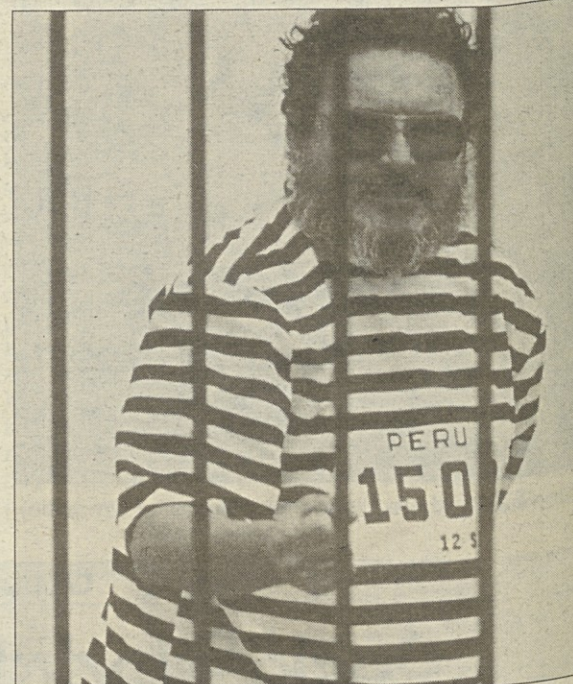
LIMA - Čeprav je perujska vlada maoističnim upornikom na pobudo nekaterih zaprtih voditeljev odporneškega gibanja predlagala pogajanja, pa vladnega predloga ne podpirajo vsi. Opazovalci razmer v Peruju navajajo, da se je zadnje dni v Limi zvrstilo več atentatov, opaznejša pa je tudi protivladna propaganda.

V manj kot 24 urah so sanderistični komandosi podtaknili več bomb, eno celo pred sedežem

ministrstva za vojsko letalstvo, napadli so najmanj stiri bančne ustanove in več javnih zgradb, ubili pa so tudi nekega predavatelja vojske akademije.

V torek zjutraj je med zalno slovesnostjo v predmestjih Lime zazigal bomba unila največji supermarket v Peruju - Metro, ki leži v neposredni bližini pešadijskega vojaškega vadbenege centra. Med atentati so bili ubiti najmanj stirje ljudje, več deset pa je bi-

lo ranjenih. Do napadov perujskih maoistov je prišlo zaradi njihovih notranjih nesoglasij, omenjajo opazovalci. Perujske oblasti so v zadnjih mesecih objavile vsebino pisma ustanovitelja perujske Komunistične partije Sentiero luminoso (Svetla pot) Abiaela Guzmána, zato mnogi menijo, da so v boljsem položaju zagovorniki pogajanj, to so zaporniki in vladni nasprotniki, ki živijo na Švedskem, v Franciji in Mehiki.

Vodja upornikov Guzman je sicer za zapahi, a kljub temu nemoteno komunicira s člani svoje organizacije

Menijo namreč, da je »svetovno revolucionarno gibanje« v zatonu in da se odporneška organizacija po aretaciji Guzmána pred letom in pol sooča z nepremagljivi notranjimi težavami. Zato nekateri predlagajo nekakšno »pogodbeno premirje«. Prepričani so, da je bolje počakati na primernejši čas, na začetek prihodnjega stoletja.

Ilegalno vodstvo komunistične partije, ki se se vedno zavzema za »državljansko vojno«, ki se je začela pred 14 leti, ostro nasprotuje »kapitulacijski liniji« in »peščico dobro znanih revizionistov« obtožuje, da so se prodali vladi. Vodstvo ilegalne Komunistične partije, ki poudarja, da je zvesto Guzmanu (oziroma predsedniku Gonzalu), predlagatelju združitve ilegalnih skupin, pa je svoji stranki kljub temu priključilo militantno bazo.

Ze nekaj dni se komentatorji in del perujske opozicije odprto sprašujejo o koristi vladne politike, ki se je odločila za »kartanje« z nasprotniki, da bi umirila razmere v Peruju.

Casopisi v Limi izražajo začudenje, ker Guzman, ki ga oblast skriva že od septembra 1992, lahko javno komunicira z zaporniki in emigranti, člani svoje organizacije. Nasilja pa očitno se ne bo konec: poznavalci menijo, da ponedeljkovi atentati dokazujejo, da bodo svojo dejavnost okrepili nasprotniki pogajanj z vlado - »hudicem«, kot jo imenujejo. Tajno maoistično vodstvo hoče z atentati dokazati, da se vedno nadzoruje vojsko krilo PCP-SL in da »kapitulacija«, ki so jo priznali le nekateri, ne bo preprečila izvajanja nacrta o prevzemu oblasti, ki ga je v 70. letih izdelal Guzman. (AFP)

Perujska zemlja skriva marsikatero žrtev dolgoletnega nasilja

PORTUGALSKA / KLJUB PODKUPOVANJEM

Portugalska se ne bo »italijanizirala«

V primeru Beleza je politika dokazala, da je močnejša od portugalskega sodstva

LIZBONA - Portugalski tisk se ze dalj casa sistematično ukvarja z italijanskim položajem, novinarji pa občasno uporabljajo termin »italijanizacija« tudi v svojih komentarjih o Portugalski, kar povzroča kurjo politodomacim politikom.

Ze res, da je položaj na Portugalskem precej drugačen kot italijanski, a ne, ker tam ni korupcije, temveč zato, ker je sodstvo bolj sibko, politiki pa bolj slozni, ko je treba politike braniti pred obtožbami za korupcijo.

Kljub temu pa tudi na Portugalskem izbruhnijo skandali. Najbolj zgovoren je primer gospe Leonor Beleza, vidne predstavnice v nekoliko zbledeli desnosredinski portugalski socialdemokrat-

ski stranki (PSD), ki vlada od leta 1985. Gospa Beleza je bila ministrica za zdravstvo od leta 1985 do leta 1990. Vpletena naj bi bila v korupcije, preiskovalna parlamentarna komisija pa je po zaslugi absolutne večine PSD vso zadevo utisala. Politikom pa ni uspelo preprečiti sodstvu, da ne bi vtaknilo svojega nosu v to podkupninsko afero. Sodniki pa so na sedem in štiri leta obsodili le nekdanjega osebnega tajnika Belezove Costa Freira in njenega brata Joseja Manuela Belezove. Oba sta se pred razsodbo zbežala na varno, vrnila pa sta se, ko sta lahko ostala na prostosti in cakala na razsodbo kassacijskega sodišca. S tem pa se ni konec nepotizma Belezovih, saj je brat nek-

danje ministrice Miguel Beleza guverner portugalske osrednje banke.

Leonor Beleza je po dolgem molku izjavila, da je nihce ni obtožil korupcije ali drugih nezakonitih poslov in da prevzame nase »vso politično odgovornost«. Ker pa jo vsestransko brani predsednik portugalske vlade Anibal Cavaco Silva, se gospa Beleza ni odpovedala funkciji podpredsednice parlamenta, prav tako je ohranila svojo vlogo in funkcije v stranki. Da se ji ni kaj hujšega zgodilo, se mora zahvaliti tudi opozicijskim socialistom, (PS) ki imajo prav tako precej masla na glavi. Nič čudnega torej, da se PSD in PS ogrevata za amnestijo, tako da Portugalski ne grozi »italijanizacija«.

V Rusiji nesreči na naftovodu in plinovodu

MOSKVA - Predvčerajšnjim se je v blizini ruskega mesta Tambov odprla na naftovodu razpoka. Skozi njo je izteklo kar 3 tisoč ton petroleja ter onesnažilo kakih 10 hektarov površin. Mesto Tambov leži približno 500 kilometrov jugovzhodno od Moskve. Vest o incidentu je objavila ruska tiskovna agencija Interfax, sklicujoč se na ministrstvo za civilno zaščito, ničesar pa ni povedala o vzrokih nesreče, o katerih teče preiskava.

Vedno ista agencija Interfax je včeraj objavila nadalje vest, da je v sredo tudi počil plinovod kakih deset kilometrov daleč od mesta Ulianovsk, 1000 km vzhodno od Moskve. Eksplozija naj bi povzročil klopac, ki je med delom po nesreči zadel v cev. Pri tem se je en delavec hudo opeknil in so ga zadržali na zdravljenju v bližnji bolnišnici.

LONDON / SMRT KONSERVATIVNEGA POSLANCA

Milligan žrtev perverzne igre

Umrl je med spolnim samozadovoljevanjem s dušenjem - Razlage psihologov

ALJA KOSAK

LONDON - Prvo poročilo dr. Iaina Westa, patologa britanskega notranjega ministrstva, ugotavlja, da ne gre za umor, ampak za nesrečo, ki je povzročila smrt 45-letnega Stephena Milligana, poslanca konservativne stranke in po splošnem mnenju tiska enega najbolj obetajočih mlajših politikov. Preiskava sicer se ni zaključena, toda dr. West sklepa, da je Milligan umrl zaradi smrtne nezgode, katere vzrok je zadusitev kot posledica spolnega samozadovoljevanja.

Stephen Milligan so našli v poneдельник popoldne mrtvega na njegovem domu. Ležal je na kuhinjski mizi, na sebi pa je imel le v zenske nogavice s podvezo. Čez glavo je imel plastično vrečko in okrog vratu izolirno zico. Okoliscin tega odkritja policija sicer ni hotela objaviti, toda novinarji so zanje izvedeli prej, preden so Milliganovo truplo uradno identificirali ter o njegovi smrti in čudnih okoliscinah obvestili starše. Tako so starši izvedeli za sinovo smrt in vse ostalo iz medijev.

Stephen Milligan ni bil poročen, razlagal pa je, da bi se rad poročil in si ustvaril družino. Njegovi prijatelji, znanci in kolegi ga zdaj opisujejo kot priljubljenega in nadarjenega moza, ki pa je bil kljub aktivnemu javnemu življenju zelo osamljen. Temna stran njegovega spolnega življenja pa je bila, kot kaže, njegova skrivnost. Zato je sok večji in v tisku komentatorji poudarjajo, da temna senca njegove smrti ne bi smela zdaj zakriti vsega, kar je Milligan v življenju dobrega storil.

Psihologi pa ob tem primeru odkrivajo, da je spolno samozadovoljevanje z davljenjem oziroma dušenjem za povečanje spolnih užitkov bolj obicajno, kot si predstavljamo. Dr. Ray Persaud, profesor psihiatrije na londonski univerzi, predvideva, da zaradi tega v ZDA umre na leto 500 do 1000 ljudi, v Britaniji pa 150 do 200 ljudi. Kot pravi, gre za starodavno spolno prakso se iz časov Mayev, ki pa se, kot kaže, v zadnjih letih siri. Dr. Persaud trdi, da so žrtve te vrste spolnega samozadovoljevanja v večini moške, mlajši od 30 let, med njimi pa je manj kot 10 odstotkov homo-

seksualcev. Zanimivo je, da ti moške večinoma pripadajo srednjemu razredu.

Smrtne žrtve ponesrečenega tovrstnega samozadovoljevanja v večini primerov najdejo gole ali pomanjkljivo oblecene, tudi v zenskih oblačilih oziroma zenskem perilu. Ob njih so navadno fantazijski pripomočki, ogledala za samoopazovanje in pornografski material. In zakaj se zadusijo?

Zadusijo se zato, pojasnjuje dr. Persaud, ker v začetnem stadiju pomanjkanje kisika nekatere spolno stimulira, tako da pri tem dosežejo tak spolni užitek oziroma visek, ki ga ne morejo ponoviti pri nobenem normalnem spolnem občevarju. Nekatere razburja tudi občutek izgubljanja zavesti. Pri tem je seveda problem preživetje, kajti v pravem trenutku je treba premagati skusnjava in prenehati s spolnim uživanjem, da se prepreči smrt.

Seveda se vsiljuje vprašanje, zakaj se ljudje, ki so navidezno popolnoma normalni, pri spolnem samozadovoljevanju izpostavljajo smrti. Dr. Persaud razlaga, da je po eni od mnogih teorij za to lahko kriva tudi represivna vzgoja, ki vtisne ljudem v doživljanje povezavo med bolečino in seksom, kar jim omogoča spolni užitek brez krivde samo v prisotnosti bolečine.

Mozno je tudi, pojasnjuje dr. Persaud v dnevniku The Daily Mail, da uspešen mož naenkrat ugotovi, da mu življenjski uspeh in delo pomenita premalo in da pogreša napetost ter negotovost. Zato isče vznurjenje drugod in se postopoma spušta v bolj ekstremno spolno izzivljanje.

Ta teorija pa lahko opozarja, sviri dr. Ray Persaud, da člane politične stranke, ki je predolgo na oblasti, začne dolgočasiti vse, kar je povezano z njihovim javnim življenjem, in zato z zmeraj večjo verjetnostjo isčejo spolno vznemirjenje in vznurjenje drugod. Prav tako pa uspešnež lahko postane tudi preveč samozadovoljen na svojem položaju in zato mu vznurjenje, ki mu ga prinaša možnost neuspeha ali nezgode, nevtralizira dolgočasje. Prav te vrste vznurjenje, zaključuje dr. Persaud, pa je tisto vznurjenje, ki ubija.

Tuareški uporniki so se odločili za pogajanja z nigersko vlado

NIAMEY - Zaradi ponovnih napadov tuareških upornikov na severu Nigerja so se prejšnji teden mnogi zbal, da bi se mogla znova vneti državljanska vojna po točno enoletnem premirju, ki sta ga kolikor toliko spoštovali obe strani.

Na srečo sta med uporniki prevladali zdrava pamet in politična zrelost. Po številnih nespornih in osebnih nasprotjih v preteklosti so se to pot štiri politično vojska gibanja skusala dogovoriti za skupno stališče pri pogajanjih z osrednjo nigersko vlado, tako da bi skušali preprečiti nevarnost ponovnega izbruha vojne.

Predsedstvo izvršnega komiteja Koordinacijskega odbora za oboroženi odpor so zaupali inte-

lektualcu Manu Dayaku, ki je pred vojno vodil znano potovalno agencijo v Agadesu, potem pa odšel v Francijo. Pred letom dni se je vrnil v puščavo Tenereja k svojim partizanom in pri mirovnem pogajanju dal prednost francoskemu posredovanju. Ravno to posredovanje je povzročilo negativen odziv Alžirije, kamor se je zatekla večina nigerskih Tuaregov, tako civilistov kot bivših borcev. Odklonilen je bil tudi odnos skrajnega krila tuareških upornikov, ki niso verjeli dobrim namenom vlade.

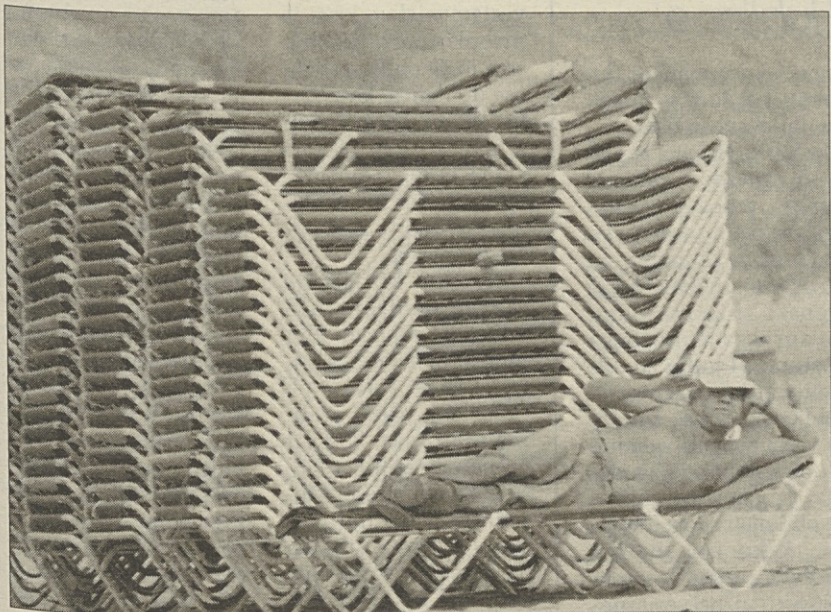
Danes so končno vsi pripravljeni na pogajanja s posredovanjem Francije, Alžirije in Burkine Faso.

Odbor za oboroženi odpor je medtem ustanovil tuareško mini

vlado pod Dayakovim predstvom. Za podpredsednike so imenovali vodje drugih treh tuareških gibanj. Poleg njih so imenovali se uradnega predstavnika za stike z javnostjo, generalnega sekretarja in ministra za družbena vprašanja in finance. Tuaregi in nigerska vlada so se ze domenili, da se bodo sestali na mirovni konferenci v Ouagadougouju v Burkini Faso, kjer so pogajanja že propadla novembra lani.

Francoska vlada je ze izbrala diplomata Jean Francois Nodina kot mediatorja med nigerskimi oblastmi in tuareškimi uporniki. Nodinot je po prihodu v Niamey izjavil, da se Francija nadeja, da bodo pogajanja dosegla dokončno rešitev sporov.

V pričakovanju prvih kopalcev

SANTA CRUZ DE TENERIFE (Kanarsko otocje) - Kljub zimi je na Kanarskem otocju v tem času razmeroma toplo in sončno, za kopanje v morju pa je seveda se prehladno.

Mož na gornji sliki daje v najem ležalnike, ker pa je plaza Teresitas blizu Santa Cruz de Tenerife se prazna, si sam privosci malo sončenja (telefoto AP).

KITAJSKA / LUNINO NOVO LETO BREZ PETARD

Po tisoč letih so zli duhovi v mestih lahko mirno spali

PEKING - Po tisoč letih so zli duhovi v kitajskih mestih lahko mirno spali. Oblasti so namreč v 23 najpomembnejših mestih prepovedale petarde in podoben pirotehnični material, s katerim Kitajci razganjajo zle duhove in praznujejo lunino novo leto. Ljudje so se v glavnem zbal sankcij, saj so oblasti skrbno pazile, da se ne bi kdo spozabil, tako da letos ni bilo obicajnih mrtvih in ranjenih. Nekateri pa so vseeno poskušali preplasi zle duhove z magnetofonskimi posnetki eksplozij petard, kar je lahko vznemirilo le preobčutljiva ušesa.

Popolnoma drugače je bilo na podeželju. Tu so ljudje bučno odganjali zle duhove z najrazličnejšim pirotehničnim materialom. Lunino novo leto je največji kitajski praznik,

ki traja štiri dni, med katerimi Kitajci pozabijo na vse tegobe. Novoletna večerja je bila tudi letos izredno bogata, kar 52% Kitajcev je praznovalo vse do zore, 92% pa jih je novo leto docakalo v družinskem krogu.

Letosnje leto je po kitajskem zivalskem krogu v znamenju psa, lanske je bilo v znamenju petelina. Bolj kot to pa Kitajce skrbi, da je letosnje leto po prastari tradiciji »leto vdov in vdovcev«. Kdor se bo letos poročil, naj bi v kratkem izgubil moza ali zeno. Nič čudnega torej, da vsi za letos napovedujejo občuten padec porok predvsem na podeželju, kjer je vrazevernost najbolj zakoreninjena. To pa ne bo vplivalo na demografska gibanja, saj je bila lani prava poplava porok.

Pirotehnični material je bil dovoljen samo na podeželju, kjer so tudi pred svetišči razganjali zle duhove (AP)

NOVICE

Državna nagrada za literaturo za Salmána Rushdieja

DUNAJ - Kot je sele zdaj postalo znano, je Avstrija že pred letom dni odlikovala iranskega pisatelja Salmána Rushdieja z Avstrijsko državno nagrado za evropsko literaturo za leto 1993. To je včeraj potrdil zvezni minister Rudolf Scholten. Nagrada iz varnostnih razlogov doslej ni bila izročena, saj bivalisice pisatelja, katerega je Iran leta 1989 zaradi knjige »Satanski verzi« obsodil na smrt, ni znano. Scholten je v zvezi z soglasno odločitvijo, da podeli državno nagrado iranskemu pisatelju, tudi potrdil, da se je sprvi izrekel proti taki podelitvi, da se pa je pustil prepričevati, da le-ta ni bila »površna in plakativna«. Izročitev nagrade bo sledila, ko bodo dani pogoji, je se dodal socialdemokratski minister.

Poštni sindikat grozi s štrajkom

DUNAJ - Sindikat za delojemalce pri avstrijski (državni) pošti je zagrozil ministrstvu za finance s štrajkom, če bi prislo do izlocanja poste iz državnega proračuna, kot je to namignil državni sekretar za finance Ditz (ÖVP). Predsednik poštnega sindikata Dörfler (SPÖ) je včeraj na tiskovni konferenci poudaril, da so Ditzovi načrti tudi v nasprotju z linijo državnega poslanca Kukacke, govornika ljudske stranke za prometna vprašanja. Le-ta je namreč za svojo stranko razglasil leto 1994 za »leto reform« pri avstrijski pošti, je dejal Dörfler in poudaril, da pomeni predlog državnega sekretarja ponoven poskus demontaze avstrijskega socialnega sistema.

CA bo sofinancirala nove avtoceste na Madžarskem

DUNAJ - Avstrijska banka Creditanstalt (CA) sodeluje pri mednarodnem konzorciju bank, ki bo skupaj z Evropsko banko za razvoj financiral prvi od privatnega gospodarstva projektirani delni odsek nove avtoceste na Madžarskem. Obseg finančnega posla naj bi znašal okoli tri milijarde silingov.

ÖAAB zavrača Haiderjeve trditve o večji brezposelnosti

DUNAJ - Trditve o naraščanju brezposelnosti v Avstriji po moznem pristopu k Evropski uniji (EU) je nesmiselna, je poudaril predsednik zveze nastavlencev in delavcev (ÖAAB) Höchtl. Nasprotno. Pričakovati da je ureditev 50.000 do 60.000 novih delovnih mest, je menil Höchtl, ki je s tem v zvezi reagiral na trditve vodje svobodnjakov Haiderja, ki je zavrnil »propagandistične izjave« vlade in kanclerja Vranitzkega o izboljšanju gospodarske in zaposlitvene situacije v Avstriji po pristopu k EU. Haider je take izjave označil kot zavajanje prebivalstva ter za slučaj avstrijskega pristopa napovedal naraščanje domače brezposelnosti.

Avstrijec postal novi predsednik vodstva Audi

DUNAJ/INGOLSTADT - 40-letni Dunajčan Herbert Demel je postal novi predsednik vodstva nemške avtomobilске delniške družbe Audi AG v Ingolstadt. Demel velja kot kapaciteta na področju razvoja, pri hčerki nemškega avtomobilskega koncerna Volkswagen je prišel s svojo karijero kot z razvijanjem inekcijskih motorjev.

AVSTRIJA / ZASLEDOVANJE ATENTATOV S PISEMSKIMI BOMBAMI

Še en osumljenec iz neonacistične scene

Avstrijski varnostni organi aretirali 24-letnega moškega

IVAN LUKAN

DUNAJ - Avstrijski varnostni organi so v zvezi z atentati s pisemskimi bombami decembra lani aretirali sedmo osebo. Gre za 24-letnega neonacista iz Wiener Neustadta v Nizji Avstriji.

To je včeraj na tiskovni konferenci na Dunaju potrdil notranji minister Franz Löschnak. Osumljenec spada v krog oziroma sodelavcev Manfreda Küssla, vodje avstrijske neonacistične organizacije VAPO (Narodnozvesta izvenparlamentarna opozicija), ki je bil lanske leto zaradi kaznjivega dejanja oživljanja nacistične miselnosti obsojen na 10 let zapor.

Varnostni organi so pri osumljencu izvedli tudi hisno preiskavo in ob tej priložnosti nasli velike

kolicine neonacističnega propagandnega materiala, med drugim obstaja tudi

sum, da je bil aretirani neonacist tudi aktiven sodelavec v Avstriji pre-

Avstrijski notranji minister Franz Löschnak (levo) z direktorjem za varnost Kesslerjem na tiskovni konferenci.

povedane neonacistične revije »albus«.

Glede sodelovanja pri atentatih s pisemskimi bombami je Löschnak dejal, da je nekaj dokazov, da je osumljenec morda vpleten v zadevo, preiskave pa da se niso dokončno zaključene. Glede le nekaj dni po izvedbi krvavih atentatov aretiranih dveh osumlencev, ki pripadajo prav tako avstrijski neonacistični sceni, pa je notranji minister dejal, da imajo varnostni organi medtem konkretnih dokazov za vpletenost v serijo atentatov, pri kateri je bilo ranjenih štiri oseb, med drugim tudi dunajski socialdemokratski zupan Helmut Zilk, ki je sele pred nekaj dni lahko zapustil bolnišnico.

JE TEMELIN / AMBASADORKA ZDA

Sklenjena zadeva?

DUNAJ - Dogradnja predvsem iz avstrijskega vidka sporne jedrske elektrarne v Temelinu na Češkem je več ali manj sklenjena zadeva. To je izjavila nova ambasadorica ZDA v Avstriji Swannee Hunt ob njenem nastopnem obisku pri avstrijskemu ministru za zdravstvo Michaelu Ausserwinklu.

Diplomatka je dejala, da ne verjame na to, da bo ameriški kongres zavnil odločitev Ameriske banke za pospeševanje izvoza, ki je sredi meseca januarja odobrila garancijo za kredit v višini sko-

raj štiri milijarde silingov ameriskemu kocernu za jedrsko tehnologijo Westinghouse, da bi le-ta dokončal gradnjo nuklearke na Češkem.

Glede sklepa zveznega vodstva avstrijskih socialdemokratov, da bo avstrijski strokovnjak profesor Heindler 23. februarja sodeloval pri hearingu ameriske reprezentancne hise, kjer bodo preverjali ekološke vidike kreditnih projektov banke, pa je dejala, da nastop avstrijskega strokovnjaka po vsej verjetnosti ne bo več spremenil ameriske stališče.

Minister za zdravstvo Michael Ausserwinkler pa je po pogovoru z novo ambasadorico poudaril, da bo avstrijska vlada kljub zaenkrat negativni ameriški drži nadaljevala s svojimi prizadevanji, da bi le še preprečila dogradnjo nuklearke.

Ponovil je, da se bo zvezni kancler Franz Vranitzky prizadeval za nadaljevanje pogovorov s češko vlado ter da je Avstrija pripravljena, svojemu sosedu nuditi finančno pomoč in podporo pri zazelenem prestopu na druge energetske vire. **Ivan Lukan**

KOROŠKA / GOSTOVANJE

Literarni večer z Borisom Pahorjem

CELOVEC - V okviru literarnih srečanj pod geslom »Nasa beseda - naša domovina«, ki jih prireja Dom prosveite v Tinjah in na katerih naj bi korški Slovenci spoznali del novejših slovenskih literature in sodobne slovenske pisateljice, se je kot drugi gost predstavil tržaški pesnik Boris Pahor. Predstavil se je kot večno mladi pisec, neustrahodljiv delavec in neustrašen rodoljub iz obrobja slovenskega ozemlja. predstavil pa se je tudi človek, ki pove vsakemu v obraz, kar misli: je oseben, odkrit, svojeglaven.

Ze ko je Mohorjeva založba v Celovcu povabila slovenske novinarje na predstavitev knjige »Vila ob jezeru«, ki jo je ponatisnila v nekoliko spremenjeni obliki ob 80-letnici avtorja, se je Boris Pahor vtisnil v spomin kot vzravnani, samozavesten mislec, ki si je priboril narodnostno srce in ga oblikoval ves čas do danes, ko z življenjskimi pričevanji in z živo besedo podaja svoje misli o polpretekli zgodovini in današnji usodi slovenskega naroda.

Roman, ki opisuje razvoj medsebojnih odnosov dveh mladih ljudi (»nedolzna erotika«), ki se srečata ob Gardskem jezeru, je antidiktatorski. Takrat (roman je izšel l. 1955) se je komaj otrešal Mussolinijevega italijanskega fasizma pritiska na Slovence in se spet spoprijel z novim diktatorskim sistemom, v katerem ni bilo prostora za starodavne vrednote kot so to domovina, narod, osebno prepričanje.

»Danes, ko se je Slovenija komaj zavedla svoje državnosti, se moramo boriti, da goreča ljubezen do svojih ne omejuje pogleda na druge narode in se ne razraste v nacionalizem, ki prav zdaj uničuje bratstvo do nedavnega združenih narodov«, je Pahor odgovoril na krvavo dogajanje v tem delu Evrope.

Zavzel pa je stališče tudi do NOB: »Sodeloval sem zaradi svojega prepričanja, da se pluralistična družba ujema s krščanstvom. Za nas na Primorskem je bil boj za Slovenijo istoveten z NOB. Brez tega Primorska ne bi bila slovenska.«

Se bolj osebno in prepričljivo je Presernov nagajenec (1992) razglabljal (»pridigal«) o vseslovenskih resnicah, ko se je kasnikar Horst Ogris od slovenskega oddelka ORF v tinskem domu z njim pogovarjal o romanu »V labirintu«. Primerjava italijanskega fasizma na Primorskem in nemškega nacizma na Koroskem, takratni in današnji odnos zamejskih Slovencev do matične države, vse to iz ust in iz zornega kota drugačnega (tržaskega) Slovenca, je sel obiskovalcem tega literarnega večera »pod kožo«.

Kar cutilo se je, kar je pisatelj sam potrdil, da so njegove knjige vedno bolj avtobiografske. Najbolj se izpoveduje, čeprav kot »antijunak«, seveda v zadnjih publikacijah, v dnevniških spisnih Zlahtne transverzale (Slov. knjiga, Ljubljana 1991) in Napoved nove polovbe (Obzorja, Maribor (1992).

Alois Angerer

KOROŠKA / PRIREDITVI V ŽELEZNI KAPLI IN V CELOVCU

Praznovanje kulturnega praznika kot zrcalo krize v kulturnih strukturah

Linhartova plaketa Poldeju Zundru - Nastop opernih pevk iz Ljubljane

CELOVEC - Osrednji kulturni organizaciji korških Slovencev, Slovenska prosvetna zveza (SPZ) in Kršćanska kulturna zveza (KKZ), so tudi letos vabili na osrednjo proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku. Prireditve sta organizaciji priredili v sredo zvečer v t.i. teatru korškega studija ORF, prvič pa se je zgodilo, da sta se obe kulturni organizaciji poslužili programa nekega prosvetnega društva iz podeželja, konkretno SPD »Zarja« iz Zelezne Kaple, ki je ze konec preteklega tedna praznovala osrednji slovenski kulturni praznik.

Spored, ki so ga postavili kulturni delavci v Železni Kapli, je bil bogat, nastopajoči pa so pri-

spevali svoje. Dragica Kovacic in Natalije Vorobja, članici mariborske operne hise ter Robert Mrazcek na klavirju, so prav tako navdušili publiko kot (domači) nastopajoči, med njimi moški pevski zbor »Valentin Polansek« pod vodstvom Bozota Hartman ter igralška skupina SPD »Zarja« z recitalom Presernovega »Krst pri Savici« v režiji Poldeja Zundra. Slavnostni govornik je bil Mirko Bogataj, vodja slovenskega oddelka korškega studija avstrijske radio-televizije (ORF).

Na osrednji proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku v ORF-teatru v Celovcu - pa je bilo žal tudi opaziti, da t.i. »duhovne elite« na prireditvi sploh ni bilo. Poleg nekaj

poklicnih društvenih delavcev in narodnostnih politikov se je namreč

zbrala samo se peščica tistih, ki so ostali se zvesti prazniku, ki naj bi za Slo-

vence tako v matični domovini kot tudi v zamejstvu bil poseben dan.

In Mirko Bogataj je plaho in previdno nakazal zadrego, položaj, v katerega je zaslala slovenska narodnostna skupnost na Koroskem in kaksna je dejanska slika skupnega slovenskega kulturnega prostora: »Ljudje so siti prestevanja, prerivanja, drobljenja; - ali se združimo v enozvočno veličino ali odkorakamo iz zgodovine. Ce sami ne znamo več ohranjati svoje identitete, kako naj matica spodbuja otroke k samostojnosti in ustvarjalnosti? Ali nas v Sloveniji sploh poznajo, so vsaj solarji obvesceni o koroski dediscini, o gospodarstvem položaju, o narodni ogroženosti?« (A.A.)

V Železni Kapli in v Celovcu so navdušili občinstvo operni pevki Dragica Kovacic in Natalija Vorobja.

OZADJE
AFERE
HITMalo novih podatkov,
nobenih novih imen

Na zaslišanje sta prišla Darko Makuc in Dušan Luin

LJUBLJANA - Parlamentarna preiskovalna komisija, ki raziskuje politična ozadja največjih slovenskih afer, je včeraj zaslislala Darka Makuca, finančnega direktorja novogoriške igralnice Hit, in Dušana Luina, direktorja Hittoursa iz Gorice. Oba je spet zastopal odvetnik Stojan Zdolsek, predvsem Darko Makuc pa je bil tokrat bolj zgovoren, kot sta bila na prejšnjem zaslišanju Danilo Kovacic in Nelida Nemec. Na vprašanje Iva Hvalice, ali odgovarja prostovoljno in ali je pod pritiskom vodilnih Hittovih ljudi, je Makuc odgovoril, da odgovarja popol-

bil sprejet kasneje, ko je igralnica že končala »lastninsko preobrazbo«.

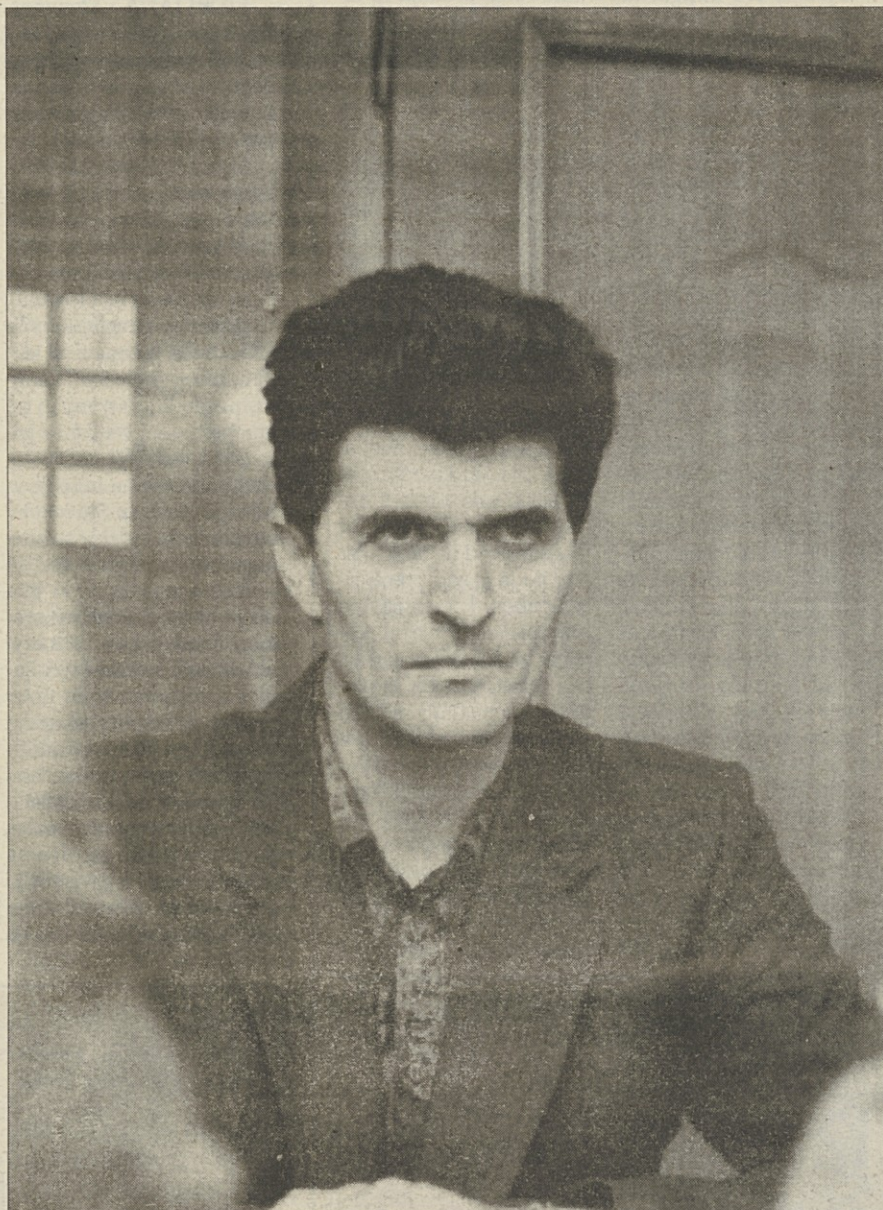
Makuc ne ve, ali je Hit sponzoriral politične stranke, potrdil pa je že znane podatke, da so precej pred volitvami namenili 300.000 tolarjev Demokratični stranki in da so sponzorirali Pahorjeve poslanske večere. Makuc je povedal, da so vso dokumentacijo o financiranju Kovacičeve predvolilne kampanje zasegli organi pregona. S članom državnega sveta Antonom Hrasteljem, ki je obiskal Hit, se je Makuc »bežno pogovarjal nekaj minut«, z njegovimi finančni-

Prva povabljenca, človek s petimi imeni Aldo Fanelli, tudi včeraj ni prišel na zaslišanje. Njegov odvetnik je preiskovalni komisiji poslal sporočilo, v katerem med drugim navaja, da »bolj kot se je blizalo zaslišanje, bolj je bil Fanelli bolan«. Zato je upošteval nasvet zdravnice, da naj se izogne vsem psihičnim stresom in komisijo zaprosil, naj določi drug datum zaslišanja. Poslanec Ivo Hvalica je pisno označil kot žaljivo, preiskovalci pa so sklenili Aldo Fanellija ponovno povabiti na zaslišanje desetega marca. Nekdanji vodja posojilne službe v portoroškem Casinoju, ki je postavil na noge taksno službo tudi v Novi Gorici, bo tako že tretji povabljen na zaslišanje pred preiskovalno parlamentarno komisijo. (T. S.)

noma prostovoljno, da pa je »vznemirjen zaradi politične hysterije v naši državi, katere del je tudi parlamentarno zaslišanje«. Kot glavni Hitov finančnik je Makuc vztrajal pri trditvi, da se je Hit lastnil zakonito. V začetku leta 1990, ko se je novogoriška igralnica začela lastniniti, je bila delitev dobička - v skladu z zakonom o racunovodstvu - prepuščena podjetjem. Zakon o družbenem kapitalu, ki je prepovedoval »nesorazmerno« delitev dobička (zaradi katerega zdaj delež zasebnega kapitala v Hitu znaša kar 80 odstotkov), je

mi težavami pa ni bil seznanjen. Prav tako tudi ne ve, ali je omenjeni svetnik dobil denar novogoriške igralnice. Darko Makuc je potrdil, da je uslužbencu finančnega ministrstva Zvonku Drakslerju Hit plačal nekaj dnevnice.

O financiranju SDV je Makuc povedal, da »o tem krozi dosti megle in zelo malo dejstev«. Med Hitom in SDV ni bilo nikakršne pogodbe. Poslanec Jože Jagodnik ga je vprašal, ali bi bila taksna pogodba - če bi jo dobil v roke - verodostojna, Makuc pa je na to odgovoril, da »dvomi, da bi bila

Darko Makuc je vztrajal pri trditvi, da se je Hit lastnil zakonito (Foto: Bojan Velikonja)

Udba tako neumna, da bi podpisovala kakršne koli pogodbe«.

Dušan Luin je povedal, da ima Hit v podjetju Hittours 99,99-odstotni lastninski delež, on sam pa ima manj kot odstotek lastninskega deleža. O »nezakoni-

to posnetem pogovoru« z Makucem (tako kot finančni direktor Hita) Luin ni hotel govoriti, ker je prav o tem primeru vložil zasebno tožbo.

Preiskovalna komisija je na koncu zavrnila prošnjo predsednika vlade Janeza

Drnovska, da bi namesto njega vso dokumentacijo o primeru Hit prebral svetovalec vlade Aleš Malovašič. Clani so namreč menili, da bi si za tako pomemben primer premier moral utrgati nekaj svojega časa.

Tanja Staric

REJČEVA KOMISIJA

Podajanje
žogice

Med pravobranilstvom in ministrstvom za pravosodje

LJUBLJANA - Komisija DZ za spremljanje in nadzor lastninskega preoblikovanja družbene lastnine ni bila zadovoljna z odgovorom vlade o zagotavljanju denarja za delo družbenih pravobranilcev samoupravljanja (DPS). Na včerajšnji seji je komisija zahtevala, da vlada v letšnjem proračunu zagotovi denar za delo DPS in tako omogoči varovanje družbenega premoženja, kar je osnovna naloga DPS.

Clani komisije so v razpravi ugotovili, da je mnenje vlade, da ni več ustavne podlage za delovanje DPS, napacno. Vlada je v svojem odgovoru komisiji zapisala, da »po sprejetju ustave v letu 1991 ni več sistemske podlage in potreb za varovanje in zagotavljanje samoupravljanja ter družbene lastnine«. Komisija je menila, da osnovo za delo DPS predstavlja zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij. To pa pomeni, da bo kot varuh družbene lastnine moral delovati tudi institut DPS, dokler bo trajalo lastninstvo. Clani komisije so zato sprejeli tudi sklep, naj republika pravobranilka samoupravljanja pripravi predlog za dopolnitev zakona o delu družbenih pravobranilcev. Z dopolnitvijo zakona želijo poslanci preprečiti, da bi vlada ukinila DPS, hkrati pa zagotoviti njihov nadaljnji obstoj. Prav tako želijo končati »podajanje žogice«, kot so poslanci poimenovali podajanje pristojnosti med DPS in ministrstvom za pravosodje. Pravosodno ministrstvo na-

mreč trdi, da DPS ne sodijo v pristojnost njihovega ministrstva in zato zanje tudi niso dolžni zagotavljati sredstev iz proračuna.

Komisija je sprejela poročilo republiške družbene pravobranilke samoupravljanja Anice Popovic o prejetih revizijskih poročilih od lanskega 1. junija do letošnjega 20. januarja. Do tega datuma so DPS prejeli od SDK 183 revizijskih poročil in vložili skupno 65 tozb. Do včerajšnjega dne pa je teh poročil že 206. Anica Popovic je ugotovila, da je po doslednejših podatkih mesečno opravljenih okrog 30 revizij, kar pomeni, da vseh vloženih revizij - teh je okrog 900 - ne bodo dokončali do izteka roka za lastninjenje. Menila je, da bi morala vlada razmisliti o podaljšanju roka za lastninjenje. Po besedah predsednika komisije Izidorja Rejca je komisija to pobudo že naslovila na vlado.

Precejšen del razprave pa so clani komisije namenili t. i. by-pass oziroma vzporednim družbam. Predlagali so, naj DPS v poročilu navede, v katerih primerih so by-pass družbe oskodovalе družbeno premoženje. Poročilo naj dopolni tudi s pojasnilom, kaj se dogaja potem, ko so tožbe vložene. Poslanci so razpravljali tudi o oskodovanju družbenega premoženja v času, ki jih revizijski postopki ne zajemajo. Menili so, da je divje lastninjenje potekalo že v letu 1989 ter v lanskem letu in da bi morale revizije zajeti tudi to obdobje. (STA)

SPOR / MLADIKO ŽE KRASI TABLA SEM

Za kulturo in proti
birokratskemu bohotenju

Kulturniki ne poznajo ozadja političnih igr

LJUBLJANA - »Nam, sodelavcem Slovenskega etnografskega muzeja je vseeno, od koga je dobila kultura Mladiko. Tehtanje, ali naj bo v njej sodoben, kreativen muzej (ne muzej z nostalgичno razstavo o kulturnem izročilu in vsakdanjem življenju na Slovenskem, temveč z razstavo, ki bo sirila vedenje o lastni identiteti in inspirirala ljudi ob koncu 20. stoletja) ali pa pisarne državnega uradništva, bi se moralo prevesiti v prid kulturi.«

To je del javne izjave, pod katero se je včeraj dopoldan v slabe pol ure nabralo več kot sto dvajset podpisov muzeologov in tudi sicer znanih kulturnih delavcev v okviru mirne protestne akcije Slovenskega etnografskega muze-

ja, cigar delavci so včeraj nad vhodna vrata v Mladiko pritrdili medeninasti izvesek z imenom muzeja. Pravzaprav je slo za simbolično dejanje, s katerim so slovenski etnografi želeli javnost opozoriti na zanje nesprejemljiv daj-dam okrog prostorov nekdanjega dekliskega liceja in nato vojaške bolnišnice. »Ko sta obrambni minister Jansa in direktor Slovenskega etnografskega muzeja Ivan Sedej januarja podpisala pogodbo, smo si končno odahnil, saj bo s tem slovenska kulturna dediščina po dolgih sedemdesetih letih končno dobila svoj prostor pod soncem. Vendar je znova prišlo do »pojasnjevanj«, ves problem pa so spolitizirali,« nam je včeraj dejal nekdanji predsednik Slovenskega etnološkega

društva Marko Terseglav. Osebnost meni, da nosi pri tem precejšnjo krivdo nekdanji zunanji minister Dimitrij Rupel, ki se je javno odrekel Mladiki v korist muzeju, danes pa pravi, da je to storil pod prisilo. »Morda mu res delamo krivico, toda dejstvo je, da se je v minulih letih namembnost objekta vendarle spremenila. Kulturniki in znanstveniki ne vemo, kakšne politične igrice so v ozadju. Navsezadnje nas to tudi ne zanima. Pomembno je, da je črno na belem zapisano, da Mladika pripada etnografskemu muzeju. Naenkrat pa se je nekdo spomnil, da vse to ne drži! Sprašujem se, ali ne gre morda za to, da nam je Mladiko podaril napaden moz...!?« je povedal Terseglav.

Podpise za Etnografski muzej v Mladiki zbirajo tudi v Slovenskem narodnem muzeju

Direktor Etnografskega muzeja Ivan Sedej pa je razmišljal naprej. »Postavitev izveska z napisom je znamenje našega protesta in želje, da ogromno zbirk, ki vsebuje več kot 30.000 izrednih eksponatov, končno predstavimo javnosti. Naslednji korak pa je ta, da si bomo prizadevali priti do ključa,« pravi Sedej. O uspešnosti dogovora med muzejem na eni in mestnim izvršnim

svetom ter obrambnim ministrstvom na drugi strani po njegovem ne kaže dvomiti, opozarja pa tudi na podporo kulturnega ministrstva. Sicer pa že razmišlja o sanaciji stavbe. In kje bodo dobili sredstva zanj? »Tudi ta nam je obljubila mestna vlada,« pravi Ivan Sedej, na pripombo, da ta vlada že dve leti vlada brez proračuna, pa odgovarja, da denar vendarle je, poleg tega pa racu-

najo tudi na del sredstev, ki so namenjena ureditvi Ljubljane ob 850. obletnici njenega obstoja.

In republika vlada? Kot pravi njen generalni sekretar Mirko Bandelj, o tem problemu bržkone sploh ne bo razpravljala, saj so pravne norme jasne. To pomeni, da bodo »tablo pred Mladiko po vsej verjetnosti odstranili, ker tja ne sodi...«

Ivanka Mihelcic

Humanitarni
konvoj bo šel
marca na pot

LJUBLJANA - Zaradi številnih klicev in obiskov beguncev in državljanz BiH na Rdečem križu Slovenije v zvezi z odpravo drugega konvoja humanitarne pomoči iz Slovenije v BiH, in ob številnih dezinformacijah, ki se pri tem pojavljajo, Rdeči križ sporoča: Akcija zbiranja humanitarne pomoči se bo nadaljevala, vendar zaenkrat RK se ni dobil odločitve vlade o novi pošilki za Slovence v BiH. Zato se RK z veleposlanštvom BiH v Ljubljani dogovarja o pripravi novega konvoja pomoči ter o možnosti pridobitve ustreznih soglasij. Vsi postopki in potrebna pomoč bodo predvidoma zbrani konec februarja oziroma v začetku marca. Glavna pomoč bo namenjena v Zenico in okoliske kraje. Ker se številni občani obračajo na RK za pošiljanje individualnih paketov svrgcem v BiH, Rdeči križ sporoča, da zaenkrat ne prevzema teh paketov in ne sprejema vplacil.

VABILO NA KONCERT

HITOVE MUZE NA GRADU DOBROVO - nočoj ob 20. uri: **VLADIMIR HROVAT**, mandolina in ustna harmonika, **IGOR SAJE**, kitara in **BRONISLAVA PRINCIC**, harfa. **PROGRAM:** J. S. Bach, L. van Beethoven, B. Ipavec, H. Villa-Lobos, H. W. Henze, C. Salzedo, M. Tournier, C. Debussy, J. Ibert, M. Ravel. Koncert traja približno do 21.30.

Koncertno sodelovanje Vladimirja Hrovata z Igorjem Sajetom sega v leto 1988, z Rudo Kosijevom, ki sedaj kot profesorica prenaša svoje znanje na Bronislavo Princic, pa v leto 1992. Ti trije glasbeniki izvajajo v raznih sestavih svojih instrumentov široko paleto sporedov: od večerov znane in priljubljene glasbe od baroka do 20. stoletja, preko sonatnih večerov, do večerov izvirnih skladb za brenkala.

47-letni Vladimir Hrovat je koncal studij violine na AG v Ljubljani in med podiplomskim studijem prejel Presernovo nagrado za umetniške dosežke. Od leta 1966 je član Simfonikov RTV Slovenija. Kot vsestranski umetnik obvlada se vrsto drugih glasbil. Najpogosteje nastopa z mandolino in ustno harmoniko bodisi v komornih zasedbah ali s simfonичnim orkestrom.

Bronislava Princic, rojena leta 1965, je studirala harfo pri prof. Rudi Ravnik Kosi in je v njenem razredu tudi diplomirala. Od leta 1988 je harfistka okrestra SF. Ze kot studentka se je predstavila kot solistka z orkestrom Akademije za glasbo in v različnih komornih sestavih.

40-letni Igor Saje sodi v prvo pokoljenje slovenskih koncertnih kitaristov. Diplomiral na visoki soli za glasbo v Grazu. Nastopa kot solist ali v komornih zasedbah z znanimi slovenskimi glasbeniki po domovini in na tujem. Poleg koncertne dejavnosti se posveča tudi pedagoškemu delu.

Drevisnji koncert na Dobrovem bo hkrati tudi promocija CD plošče Glasbeni biseri od baroka do 20. stoletja, ki jo je izdala Založba Obzorja Maribor. (V. C.)

POP NOVICE

Buldožer spev v studiu

Ljubljanska skupina Buldožer je ta čas v studiu Boruta Cinca, kjer snemajo skladbe za novo ploščo. Snemanje bo predvidoma končano marca. Buldožer je glasbo za svojo novo ploščo sicer že posnel lani, vendar so vse kopije posnetkov zgorele v požaru, ki je unilicil studio Tivoli. Zadnja ploška skupine Buldožer z naslovom Nevino srce je izšla pred desetimi leti, v zadnjih nekaj letih pa so na CD ploščah objavili tri albume Buldožerjev iz sedemdesetih let.

Plošča Balanescu Quarteta

Angleški godalni kvartet Balanescu je izdal novo ploščo z naslovom Luminizta. Glasba na njej je po besedah vodje zasedbe precej vzhodnjasko-slovensko obarvana, skupina pa je uporabljala tudi samplerje. Luminizta je drugi album Balanescu Quarteta za angleško neodvisno založbo Mute (po lanskoletni plošči Possessed - Obseden), pred tem pa so snemali za založbo Argo.

Vmitev Johnnija Casha

Country-rock legenda Johnny Cash se vrača na glasbeno sceno. Skupaj z producentom Rickom Rubinom (Beastie Boys, Run DMC) pripravlja novo ploščo. Cash je lani sodeloval pri skladbi Wanderer (Pohajkovelec) na zadnji plošči skupine U2, Zooropa. Rick Rubin pa hkrati s Cashem pripravlja tudi novi album skupine Red Hot Chili Peppers. Rubin je produciral tudi njihov zadnji album, Blood, Sex, Magic and Love.

80. rojstni dan W. S. Burroughsa

William S. Burroughs, znameniti avtor knjig kot Goli obed, Divji fantje in Mehki stroj, je praznoval svoj 80. rojstni dan. V ta namen je od 4. do 6. februarja potekal festival filmov in seminarjev. Sodelovali so skupina Siouxsie and The Banshees, John Cale in pisec novel Will Self. Burroughs je bil zelo vpliven v rock glasbi, saj se je po njegovem romanu poimenovala skupina Soft Machine, skupina Duran Duran pa je po Burroughsovem romanu dala naslov svojemu hitu Wild Boys (Divji fantje).

Nova plošča Lačnega Franza

Mariborska skupina Lačni Franz je izdala novo ploščo z naslovom Zadnja večerja. Na albumu, ki je za zdaj izšel le na kaseti, v kratkem pa tudi na CD-ju, je devet skladb, ki so povprečno dolge skoraj pet minut. Med skladbami je tudi himna Sovjetske zveze, prva hita Vedno iste face in Skrbaste hijene ter pesem Zanzibar, ki pa nima nobene zveze z istoimensko skladbo skupine Cuki.

Knjiga raperja Ice - T

Ameriški raper Ice-T je napisal knjigo z naslovom Ice Opinion - Who Gives AF, ki bo v ZDA izšla maja. V knjigi Ice-T izraža svoje mnenje o rapu, policiji, kriminalu, Los Angelesu in getih. Dejal je, da knjige ni napisal zato, da bi ljudem skušal vcepiti svoje mnenje, ampak da bi se ljudje začeli pogovarjati o teh stvareh.

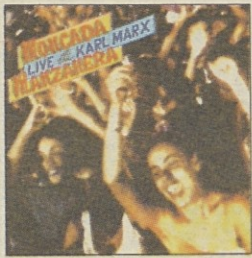
(M. K. M.)

IZŠLO JE / PLOŠČE

Cowboy Junkies: Pale Sun, Crescent Moon (Geffen, 1993); CD; country rock; 51 min; prodaja DZS - Plečnikova knjigarna, Subičeva 1, Lj; 2.416 SIT.

Nek kritik je napisal, da se ni mogel dobro vziveti v glasbo Brucea Springsteena, dokler se ni zapeljal po sirnih prostranstvih Arizone, medtem ko je na radiu odzvanjala nezna Springsteenova melodija. Cowboy Junkies imajo podobne značilnosti. Njihova glasba je neomajno lepa. Zaobjema celotno Ameriko. In prav zato je povsem drugačen občutek poslušati njihovo glasbo v country baru ali na sirni avtocesti kot pa v Ljubljani ali Parizu. Pa vendar. Lepota njihove čustvenosti in zapekljivosti vokala Margo Timmins je tako močna, da pod njunim udarom mora popustiti se najbolj trdo srce. Tematika je se vedno enaka. Nekoliko drugačen pa je glasbeni pristop. Od plošče Trinity Sessions, ki je bila popolnoma umirjena, brez bobnov in divjaskosti, se Cowboy Junkies vse bolj približujejo bolj trdemu zvoku, ki je zdaj blizje rocku kot pa countryju ali baladni opojnosti. (M.K.M.)

Phil Manzanera and Grupo Moncada: Live At The Karl Marx (Versailles, 1992); CD; 55 min; latino-rock; prodaja in distribuir: DOTS, podhod Plave lagune, Lj; 2.100 SI.

Manzanera je po rodu Kubanec. Klic korenin ga je zvalil v njegovo domovino, kjer se je pridružil skupini Moncada in z njo nastopil v havanski dvorani Karl Marx. Glasba na tej zivi plošči je precej plitek primadoni Gloriji Estefan kot pa mednarodnim zvezdam kubanske etno-glasbe, skupini Irakere. Manzanera deluje ob robu skupine, torej precej neopazno. Okusen kitarski solo si izbori sele v baladi Yolanda, ki je tudi ena od boljših stvari na plošči. Sicer pa je glasba precej ritmično-funkcionalistično nastrojena in v njej ni prostora za solistične izpade. Na žalost, kajti čar te plošče bi moral biti v mehkih solajah Manzanere, kot nam je ostal v spominu pri recimo melodiji Take A Chance On Me se pri Roxy Music. Je pa to zato verjetno edina plošča na svetu, ki se lahko pohvali z naslovom V živo pri Karlu Marxu. (M.K.M.)

Wire: 1985 - 1990: The A List (Mute, 1993) CD, rock, 74 min. Distribucija NIKA, cena 220 SIT, RecRec, Resljeva 2, Lj.

Ena najbolj legendarnih, vendar pri nas nikoli zares znanih skupin angleškega novega rocka je lani doživela verjetno zadnjo izdajo, tokrat že posthumno. Ko je leta 1977 izšel prvenec Wire z naslovom Pink Flag, so jih zaradi hitrih kratkih komadov označevali za angleške Ramones. Karsnejsi razvoj je potegnil Wire v bolj »arty« smer, dokler niso razpadli. Leta 1985 so ponovno vstali iz pepela. V drugem obdobju delovanja so izdali pet albumov in potem dokončno razpadli, dokler ni omenjena zbirka ponovno opozorila nanje. K oblikovanju izbora je bilo povabljenih več kot 30 sodelavcev, ki so sestavili vsak svoj »top 21« komadov drugega obdobja Wire. Vrsta mesta so jim določili s točkovanjem in na kompilaciji se je tako znaslo 16 skladb. Zbirka predstavlja povsem soliden pregled druge faze Wire, hkrati pa vsaj oddaljeno vrača v spomin originalnost zacetnega obdobja in takratne burne glasbene case. Za poznavalce je dobrodošla tudi diskografija drugega obdobja Wire, skupaj s solo in drugimi projekti članov skupine v obdobju 1980 - 1992. (D.C.)

Pigface: Truth Will Out (Washingmachine Mouth (Devotion, 1993) dvojni CD, rock, 65 + 43 min. Distribucija NIKA, cena 2350 SIT, RecRec, Resljeva 2, Lj.

Angleška založba Devotion skrbi predvsem za evropske izdaje vzporednih projektov Ministry, katalog pa dopolnjuje z drugimi podobnimi radikalnimi zvoki cikaskega glasbenega podzemlja. V njem je verjetno najbolj nenavaden projekt Pigface, ki se vrti okoli bobnarija Martina Atkinsa. Deluje brez stalne zasedbe in z velikim pretokom različnih imen. Med drugimi so svoj prispevek skripanju Pigface odigrali tudi Steve Albini (ex-Big Black), skoraj celotna postava Ministry, Flour, Andrew Weiss (Rollins Band) in celo Genesis P. Orridge (Psychic TV). Podobno heterogena kot postava Pigface je tudi njihova glasba. Na zadnji plošči je sodelovalo deset glasbenikov in pretežno v živo odigralo zvočne konstrukte, ki bi jih se najlažje imenovali ponavljajoči se improvizirani rock. Projektu se vsekakor pozna sola bliznje glasbene okolice, vendar so zvoki Pigface veliko bolj grobi in spontano surovi, kot npr. pri Revolting Cocks. To vsekakor ni glasba, ki bi lahko prodrla na lestvice in bo pritegnila le najbolj zavzete raziskovalce ameriškega glasbenega podzemlja. (D.C.)

OBLIKOVANJE / SLOVENSKA PODRUŽNICA LOESJE

Naslednjič hočem starše svojih let

V Galeriji ŠOU razstavlja mednarodna organizacija Loesje angažirane letake

LJUBLJANA - Skrivnostna organizacija Loesje, ki s svojimi gesli vznemirja že tako vznemirjeno svetovno populacijo, razstavlja svoje plakate na Kersnikovi ulici.

Nerazumljivi napisi na kosih za smeti, na stenah, v avlajah s podpisom Loesje in spodaj z naslovom P. O. BOX 1045 6801 BA Arnhem Holland. Ljudje so raje kar tiho, ko preberejo s smetnjaka: »Te lahko nekaj vprašam: ali zardim, ko me pogledas«. Zardi-jo, pogledajo stran, in se vprašajo, zakaj vendar se Nizozemci norčujejo iz Slovencev. Loesje se ne norčuje iz nikogar, tudi iz Slovencev ne. Loesje je le dekle s ceste, organizacija odprtih vrat in plakatno združenje, ki ima dobre ideje in učinkovit svetovni center. Leta 1983 se je v Arnhemu srečalo devet ljudi z namenom razviti novo pobudo za beg iz neskončno ubijajočega kroga kritičnih političnih gibanj tistega časa. "Poln kufer" so imeli televizije, radia, casopisov, posebej pa novinarjev, zato so se odločili, da ljudi presenetijo in obvesčajo drugače, s plakati, značkami in sem ter tja

izdajo kakšno Loesje knjigo modrih misli. Prvic se je Loesje pojavil na amhemskih zidovih 24. novembra 1983. Nekaj let je minilo in majhna lokalna organizacija Loesje se je razširila v združnje s 340 člani v 67 lokalnih skupinah.

Vzhodno Evropo, arabske države in celo Kitajsko je Loesje začel plakatirati po znamenitem padcu berlinskega zidu. Sef slovenske, ptujske, mariborske, podružnice Dar-ko Briski in njegova nekoliko mlajša sodelavka, sta Loesjeve ljudi prvič srečala na Mazarskem leta 1990. V Sloveniji sedaj kuje in lepi po smetnjakih Loesjeve misli okoli

TE LAHKO NEKAJ VPRAŠAM
ALI ZARDIM KO ME POGLEDAŠ

Loesje

40 ljudi. »Jaz sem glava družine, imam TV pilota«, »Vsi so bili na moji strani, zato se je coln prevrnil«, »En nezaposlen daje delo desetim birokratom«, »Starša nimata težav v zakonu, razen mene, seveda« - to niso misli enega samega modreca, nastajajo v skupini.

Najboljša gesla, misli, vprašanja, lokalnih podružnic Loesjea nekajkrat na leto zberejo glavni sefi v Arnhemu. Naredijo majhno selekcijo in gesla ponovno posljejo na glasovanje, ki je, kot pravi sef Briski, podoben evrovizijskemu. Izglasovane misli, vprašanja in gesla, ki morajo morajo biti razumljiva povsod po svetu, prevedejo in plakatirajo vse podružnice Loesjea. Vendar nastajajo tudi napisi, ki opozarjajo na lokalno, slovensko, ljubljansko, ptujsko problematiko. Teh ne posljejo na pregled nizozemskim sefom, ker naših problemov in težav tako ali tako ne poznajo.

Kako vse to nastaja in kako do zanimivih misli, so člani Ljubljancanom pokazali v Delavnici ustvarjanja tekstov. Tina Lucu

ODMEV

Spostovani g. predsednik DSP, Danc Zajc!

Glede podelitve letosnjih Presernovih nagrad in spletk proti DSP, kar si omenil v svojem uvodnem govoru na literarnem večeru ob Presernovem prazniku v Cankarjevem domu, sta bila tako Andrej Hieng kot Marko Crnković v to-rej zvečer 8. februarja v Žarišču na TV dovolj prepričljiva in ni potreben noben komentar, pac pa ga je potreben ves preostali del tvojega govora, kot ga je prenesla Republika na prvi strani.

Dejstvo je, da je splošni zakon kot vsi zakoni tega sveta brez duha, saj z njim nismo osamosvajali Slovenije, ce mislis na primer tisto pisateljsko ustavo. Toda tudi zanj sem prepričan, da je suhoparno birokratsko pravno upravno delo in da nima nič tistega zahatnega duha in vonja, ki ga je po mojem daljnem spominu imela (in se ima) pleterska klet, ko me je od soda do soda vodil samostanski brat Janez. To je edini duh, ki ga pogrešam, tudi v tej kulturni zakonodaji, saj se zeleno drevesce pozelenja in uzitka dobesedno razcveti po vseh porah telesa, kadar odpre samostanski brat Janez katerega od tistih sodov, kjer je vsaj deset let staro uležano vino. Tega na žalost zares v splošnem zakonu o kulturi ni, saj so ga kot vse zakone na tem svetu delali pusti dacarji in financarji, zadrti in

zagamani upravni birokrati in podobna svojat. Ce pogrešas kakega drugega duha, pa je mnogo bolje da ga pogrešas, saj bi to pomenilo, da je v tej zakonodaji kot v vseh nekdanjih socialistično komunističnih zakonodajah o kulturi zajeto veliko vsebin umetniške ustvarjalnosti, torej tisto, kar poznamo, kako in na kak način in za koga se dela umetnost in komu je namenjena kultura. Taki zakoni, ki imajo te vsebine, imajo edino tudi duha, po mojem mnenju pa upam, da se ne bodo pisali nikoli in nikdar več nikjer.

To je torej z duhom. Enega pogrešam, drugega pa sploh ne, tretjega pa ni! Kar zadeva samostojne umetnike, ki jih zdaj maltretira Ministrstvo za kulturo, moram povedati nekaj stvari. Nekdanja Stihova komisija na nekdanjem Komiteju za kulturo je podeljevala ta status vsem mogočim profilom samostojnih poklicev, ker jih je tedanja zakonodaja onemogocala, ne glede na to, da niso imeli nobene zveze z umetnostjo, pa četudi so izdelovali razne dekorativne ali pa oblikovalske in podobne umetniške, ki so bile na trgu se kako komercialne in rentabilne. Najbrž je jasno, da med vsemi temi ni bilo kaj prida tistih umetnikov, ki so dijali se danes v vrh slovenske umetniške ustvarjalnosti in nikoli niso dosegli toliko dohodkov, ki bi danes pomenili polovico tega

denarja, ki ga določa ta census, namreč milijon in pol tolarjev na leto. V svoji najboljši letini, ko so ti uprizarjali najbrž eno najbolj genialnih dram Voranca, skupaj s tvojo knjižničarsko placu nisi v tistem letu dobil niti polovice tega denarja, da ne govorim o večini tvojih letin, ko si za svojo vrhunsko poezijo dobil manj denarja, kolikor si ga pokadil. In to se nam je dogajalo in se nam dogaja vsem, ki delamo pac tisto, čemur se reče nekomercialna umetniška ustvarjalnost, tisto pa, kar to ni in je imelo vsaj dvajsetkrat večjo ceno na trgu in se ima, pa je ves čas v tem razvidu imele popolnoma isti status in enake olajsave, ceprav je to bila velikokrat sicer visokokvalitetna, toda vendarle obrt. In nobenega niti najmanjšega razloga ni, da bi zdaj država, ko vse to sedanja zakonodaja sploh ne ovira več, za te avtorje placevala se socialno in zdravstveno zavarovanje. Toda enako kot ti - tudi jaz protestiram proti 20 - odstotnemu davku, kjer smo v istem kosu kot tisti, ki sem jih imel v mislih, enako za davke na knjigo, toda proti temu lahko Ministrstvo za kulturo stori natanko toliko kot ti in DSP. Dvomim, da je iz tega slednjega dejstva mogoče sklepati bodisi na lenobo ali nesposobnost Ministrstva za kulturo ali pa DSP, glede davčne zakonodaje imata pac oba enako mero moci!

Peter Božić

LIKOVNA UMETNOST / UMETNOSTNI SEJEM ARTE FIERA V BOLOGNI

Rezervirani ocean

Lanska promocija ljubljanskega umetnostnega sejma v okviru bolognskega pa letošnja razstava del na papirju Janeza Bernika v bližnji Mestni galeriji sta predrobni kaplji v morje

BOLOGNA - Zadnjih pet dni v januarju se je umetnostni sejem na bližnji Bologni predstavil v novi, pisani »obleki«: namesto tradicionalnega rdece-crnega znaka je re-dizajnirani Arte Fiera zazarel v pisani kombi-naciji - devetih čistih in mešanih barvah hkrati, pri čemer je seveda rde-ca ostala vodilna.

Tako kot se za najsta-rejši umetnostni sejem na svetu, ki vsako leto prvi odpre tovrstno sejmsko sezono, tudi spodobi: zvestoba tradicionalni kakovosti in številčnosti razstavljalcev, ki jih je bi-lo letos na 25 tisočih kva-dratnih metrov v starih paviljonih skoraj 400 - skoraj 350 italijanskih ga-lerij, 30 tujih in kar 40 (od tega 34 italijanskih) založniških his oziroma umetnostnih revij.

Kje se ta čas nahajamo na umetnostnem trgu, zdaj, ko se velik del sveta

bojuje za priznanje svojih osnovnih nacionalnih pravic, ko se hkrati - to je treba priznati - kulturni prostori zblizujejo, na določen način nas njihove različnosti tudi zape-ljujejo: to je bila osrednja pogovorna tema na sej-mu, kjer so sodelovali poleg italijanskih ume-tnikov in kritikov se go-stje iz Grčije, Turcije in Romunije: povod je bila torej manj znana, vendar avtentična umetnost. Re-snično bi si zeleti, da bi se nekoč predstavila tudi slovenska sodobna liko-vna scena; lanska promo-cija ljubljanskega ume-tnostnega sejma v okviru bolognskega, pa letošnja pregledna razstava del na papirju Janeza Bernika v bližnji Mestni galeriji sta redki, preredki in predro-bni kaplji v morje, po ka-terem plujejo predstavi-ki umetnostnih velesil. Kajti pri posameznih ga-lerijah na sejmu smo le-

tos zasledili Omana in Lojzeta Spacala; nekaj avtorjev iz bivše Jugosla-vije (ki pa večinoma živi-jo v tujini: Zec, Dado, Di-mitrijevič, Velicković, Abramovičeva) pa je predstavila (poleg grafik Gabrijela Stupice) tudi edina slovenska galerija Visconti iz Ljubljane. Se-veda smo zasledili se Zo-rana Musica, katerega de-la je - poleg Viscontija - imelo na razpolago kar 13 drugih, italijanskih galerij (po ceni od 860.000 ITL navzdol). Na vrtljaku tako vrtoglavih cen je verjetno težko vzdržati: če ne zmoreš konkurirati v tem smislu, si velja sejem predvsem ogledovati in pri tem uzreti marsikatero imeni-tno delo tako italijanskih kot tujih klasikov dvajse-tega stoletja (Manzu, De Chirico, Sironi, Campi-gli, Chagal, Giacometti). Bolj izbranim kritiskim očem kot promociji Itali-je je sedem tujih in tri mlade italijanske galerije predstavilo se nekaj de-set mladih domačih in tujih umetnikov, ki pa so se tudi že spustili v ta profesionalni (se zdalec ne dobljeni) boj na trži-scu. Isto merilo bi veljalo za trinajst mladih itali-janskih kiparjev, ki so svoja večja dela razposta-vili zunaj običajnih gale-rijskih predstavitev, toda se vedno pod velesej-ško streho.

Sejem v Bologni torej skuša poleg svoje komer-cialne razsežnosti poseci tudi sirše in globlje v umetnostno sfero, predvsem v njeno populariza-cijo - z različnih in dosto-pnih višin.

Aleksander Bassin

Hommage Felliniju

Tschapkanov: Blik, 1992, bron

Mimo že tradicionalnega - desetega po vrsti - razstavnega oddelka umetniske keramike iz vse Evrope, in prizadevanj, da bi se Bologna v celoti, tudi zunaj prostora sejma Arte Fiera vključila v lansirano »evropsko idejo o umetnosti« - preko bolj ali manj pretencioznih predstavitev mlajših in manj znanih italijanskih umetnikov na različnih javnih mestih (v butikih in gostinskih lokalih), smo v teh dneh na sejmu videli se en družabni do-godek. Dogodek, ki je imel predvsem to razse-žnost, hkrati pa je vnesel svojstveno, seveda zna-cilno mediteransko ceremonialno vzdušje že prvi dan, ko je bila poleg glavne se popoldanska otvorite-v: Hommage Federicu Felliniju. Vsebina razsta-

ve, ki jo je pripravila rimska galeristka Todijeva, predstavlja kiparska dela, ki jih je Bolgar Capka-nov izdelal ob upoštevanju različnih simbolnih karakterjev v Fellinijevih filmih. Poleg režiserjevega portreta, so bili tam scenski osnutki in karika-ture Fellinijevih dolgoletnih sodelavcev, treh bra-tov Geleng; izbrani del te priložnostne razstave, ki sta jo odprla Fellinijeva nečakinja Maddalena in zvesti prijatelj ter igralec Marcello Mastroiani, pa so predstavljali reliefna kompozicija kiparja Cero-lija, risbe mladega Fellinija ter njegovi risarski osnutki za karakterne vloge v filmih Satirikon in 8 1/2, skupaj s serijo zanimivih delovnih fotografij s filmskih snemanj. (A.B.)

KULTURA ŽIVLJENJA / KNJIGA H. G. HAUPTA

Napaka: poudarjanje »nove« Evrope

V prostorih, kjer se srečujemo in živimo, je dokaz, da smo že dolgo v Evropi - pomešani in združeni

Italijanska založba Laterza v Bariju je natisnila knjigo z naslovom Kraji, kjer se srečujemo z zgodovino Evrope. Napisal jo je Heinz Gerhard Haupt, ki je tudi zbral vrsto esejev o tem, kje se Evropejci pona-vadi srečujemo oziroma živimo. Bistvo publikacije je v tem, da Evropa ni nova tvorba, da se ne začne danes in da že stoletja skupaj živimo na tej »nasi« celini.

Knjigo navdaja nostalgija, ces, svojčas v Evropi ni bilo slabo, prežema pa jo tudi spoznanje, da si bivanje na tej celini nene-homa otežujemo s svojimi dejanji, zlasti političnimi. Na srečo se kultura trudi, ne pa zmeraj uspešno, da bi bilo med nami cim manj pregrad. Svojčas smo imeli v Evropi niz držav, toda potovati se je dalo brez težav. Medsebojnih obiskov ni oviral nihče. Res pa je, da smo bili se daleč od zdajšnje civilizacijske ravni in da je bilo potovanj mnogo manj.

Toda dejstvo je, da so ljudje tedaj, v prejšnjem stoletju in se prej, lahko živeli brez meja. Skratka, Evropa obstaja že nekaj stoletij, Maastricht ne predstavlja njenega »začetka«, kakor se danes nekateri trudijo dokazovati. Ne samo to; Maastrichtski

sporazum je zal pokopal marsikatero željo, razgalil marsikatero iluzijo. To je zal spo-razum, ki utesnuje in ne sprošča. Zapira, namesto da bi odpiral. Maastricht je sad birokracije, ne pa zgodovine.

Zgodovina pač potrjuje, da smo že dolgo v Evropi. Napaka Maastrichta, ugotavlja Haupt, je v tem, da podčrta »novo« Evropo, dasiravno smo že dolgo v njej. Mnogo je krajev in prostorov, kjer se sre-čujemo že stoletja, pač v znamenju »evropskih navad« in tradicije. Evropske so kavarne, gledališča, kulturne ustanove, dvorane, sole; prav tako »evropske« so to-varne, kasarne, potniške postaje, javna stranišča in, kajpak, pokopališča.

To so »kraji«, ki so se kako povezani z »evropsko« zgodovino. Srečanja v kavarni ali pa v krožku obujajo pravadne evropske težnje po »konverzaciji«; krožek spominja na čas, ko so se v njih porodile prve politi-čne stranke in gibanja; knjižnica je sino-nim javnega branja; uradi so bili in so še zmeraj kraj, ki spominja na nekaj nasilne-ga, na nekaj, kar te nadzoruje in izkorišča. Tovarna, ceprav je danes marsikateri obrat ze arheološki objekt, spominja na romanti-

cne boje delavcev za zaposlitev in kruh.

To se je že pred desetletji in stoletji do-gajalo povsod po Evropi od Atlantika do Uralov. Podobe so lahko norveske, franco-ske, poljske ali pa italijanske. Ti »dnevni kraji« so imeli povsod podobne značilno-sti, ljudje so doživljali iste peripetije ali pa se zabavali na enak način. Slog, se pravi, forma, je bila glede na kraje zagotovo dru-gačna, toda »duh«, ki je preveval ta sreča-nja, je bil zmeraj »evropski«.

Publikacija vsebuje zanimiva spoznanja; tako na primer, da je rušenje zaporov (po Bastilji) domala povsod postalo praznik. In to spet velja za vso celino; konec kon-cem pomembnejši zgodovinski tokovi so prav tako zadevali vso Evropo. Zgodovin-ska dogajanja v enem kraju redkokdaj niso odsevala tudi na druge in to ne zgolj na sosedje. Dejstvo je, da smo že zdavnaj »Evropejci«. Zdajšnji napor za »Evropo« so trenutna politična gesla; zgodovine ne prenesejo.

V Evropo smo se napotili že zdavnaj; preciznejše, poudarja avtor, v Evropi smo že »vseskozi«

Miro Kocjan

RAZPIS

Studio za ples Celje vabi k prijavi na 2. republiško srečanje mladih plesnih ustvarjalcev z naslovom Opus 1 - plesna miniatūra

Vsa prijavljena dela se bodo potegovala za Zlati znak Mete Vidmar. Kandidati se bodo pomerili v dveh zvr-steh:

- avtorski ples (solo ples, pri katerem je plesalec hkrati avtor oz. koreograf svojega plesa) v dolžini do treh mi-nut,

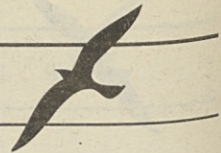
- koreografija za skupinico od dveh do petih članov v dolžini do pet minut.

Tekmovanje bo potekalo v dveh kategorijah: avtorji v starosti 9 do 12 let in avtorji v starosti od 13 do 20 let. V vsaki od kategorij bodo podeljene tri nagrade.

Strokovno žirijo bodo sestavljali Lojzka Zerdin, Min-ka Veselič in Matjaz Farič.

Prijavite se lahko najkasneje do 22. aprila na naslov: Studio za ples Celje - Opus 1 - plesna miniatūra, Ljubljan-ska 33, 63000 Celje.

Letos se lahko prvič med procesom nastajanja dela, s katerim nameravate sodelovati, posvetujete tudi s strokovnim mentorjem. To je Neja Kos, svetovalka za plesno dejavnost pri ZKOS. V ta namen bo dosegljiva do 15. aprila po telefonu 061/125-10-28 ali 126-20-83. (V.L.)

BLIŽNJI VZHOD

Kairski sporazum bo pospešil izraelski umik

Celoten sporazum bo sklenjen v mesecu dni, meni Jicak Rabin

JERUZALEM - Sporazum, ki sta ga v sredo podpisala Izrael in PLO, bo omogočil izraelski umik z območja Gaze in Jeriha se pred 13. aprilom v skladu z rokovnikom, kakršnega opredeljuje deklaracija o nacelih.

Po četrtkovi oceni premiera Jicaka Rabina bodo Izraelci potrebovali vsaj se mesec dni za celoten sporazum s PLO o Gazi in Jerihu (v Cisjordaniji), ki bo pomenil začetek umika izraelske vojske, za katerega ne bodo potrebovali več kot mesec dni. »Sem optimist. Kar smo se dogovorili v Kairu, ni tako pomembno za nadaljnje oblikovanje končnega sporazuma. Izraelska in palestinska delegacija se bosta v Parizu pogovarjali se o gospodarskih vprašanjih, v Tabi in Egiptu pa o vprašanjih prenosa oblasti,« je se povedal Jicak Rabin. »Upam, da bo mesec dni dovolj za splošen sporazum, čeprav se utegnejo pogovori zavleči,« je izjavil v nekem radijskem intervjuju.

Kairski sporazum, ki sta ga podpisala izraelski minister za zunanje zadeve Simon Peres in vodja PLO Jaser Arafat, se nanaša na vprašanja varnosti, ki so dolgo časa predstavljala največji kamen spotike

pri sedanjih pogajanjih. Sporazum zavezuje izraelsko vojsko, »ki je odgovorna za premirje v Cisjordaniji in Jordaniji vzdolž reke Jordan in mednarodne meje med Egiptom in Gazo«. Tako bo vojska nadzorovala mejna prehoda Rafah (Gaza) in most Allenby (cez reko Jordan).

Nerešeni sta se vprašanji gospodarskih odnosov med

Izraelom in avtonomnimi palestinskimi ozemlji ter prenosa oblasti, ki je bila od začetka zasedbe teh ozemelj leta 1967 v rokah izraelske vojske uprave.

Po rokovniku, ki ga predvideva deklaracija o nacelih, podpisana 13. septembra v Washingtonu, se mora umik vojske začeti 13. decembra 1993 in končati do

13. aprila 1994.

»Bistvo smo opredelili s kairskim sporazumom, tako da zdaj korak nazaj ni več mogoč,« je izjavil rezervni general Slomo Gazit, predstavnik Instituta za strateske studije na univerzi v Tel Avivu. »Izrael je dobil popolna jamstva ob vseh nerešenih vprašanjih varnosti,« je se dodal ta ugledni izvedenec za voja-

ška vprašanja. Desna opozicija v Izraelu je izrazila svoje nasprotovanje »Svetu zidovskih skupnosti v Cisjordaniji in Gazi«, vsemogočnemu telesu v kolonijah, in za četrtlet napovedala zasedanje, na katerem bo dokončno opredelila svoje ugovore. Palestinska stran je podpis sporazuma sprejela brez pretiranega navdušenja. »Podpis tega sporazuma je le eden od korakov na dolgi poti uveljavljanja deklaracije o nacelih.

V Washingtonu in Tabi bo treba rešiti se precej vprašanj,« je izjavil Saeb Erakat, vodja palestinske delegacije na pogajanjih. Za integracijsko gibanje Hamas pa je sporazum slab. »Ze od vsega začetka smo vedeli, da Izrael ne bo mogel odgovoriti na zahteve našega ljudstva.

Dobre plati tega sporazuma ne morejo odtehtati njegovih nedorečenosti,« je izjavil Hamed Bettawi, predstavnik Hamasa v Cisjordaniji. Najvisji predstavniki PLO bodo 22. februarja prisli na območje Gaze, kjer naj bi začeli uveljavljati kairski sporazum, je sporočil Freih Abu Middaine, predsednik Zveze palestinskih odvetnikov.

Marius Schattner / AFP

Peres in Arafat sta si po podpisu sporazuma zadovoljno segala v roke (Telefoto: AP)

O čem pišejo tuji časniki

Grozna zveze Nato o letalskih napadih na položaje srbskih enot, če v desetih dneh ne bodo umaknili svojega teškega orožja vsaj 20 kilometrov stran od Sarajeva, je osrednja tema na naslovnih straneh večine evropskih časopisov.

Desno usmerjeni francoski časopis *Le Quotidien de Paris* vidi v odločitvi Nata predvsem uspeh francoskega zunanjega ministra Alaina Juppea in z zadovoljstvom ugotavlja: »Pariz je z grozno o umiku svojih mirovnikov iz BiH Nato in ZDA dobesedno stisnil v kot. Tako Amerika kot Nato si ne moreta privoščiti, da bi se Francozi umaknili...« Za konzervativni francoski *Le Figaro* je Pariz z ultimatom po dolgem času spet tisti, ki vodi igro. »Predsednik Mitterrand in premier Balladur sta zdaj na isti valovni dolžini. Mednarodna skupnost ne more več samo gledati bosanske tragedije in nicesar storiti, medtem ko je na tisoce mirovnikov v vlogi morebitnih talcev.«

Londonski *Daily Telegraph* obzaluje, da je bilo treba na resitev čakati kar dve leti, in dodaja: »Morilska kombinacija groze retorike in praktične nesposobnosti je močno načela enotnost zaveznikov, obstoj skupnosti pa je zdaj odvisen od te vojaške akcije... Prvič v temni zgodovini bosanskega spora je Zahod dejansko zagrozil z uporabo sile in učinek ima magično moč,« je prepričan komentator britanskega časnika *The Guardian*.

Levo usmerjena italijanska *La Repubblica* je zapisala: »Evropa je v Sarajevu umrla. Zdaj lahko vstane od mrtvih. Sobotni pokol na sarajevski tržnici je končno prebudil 'sramežljivo' evropsko kolektivno zavest. V Bruslju so sprejeli dejanje volje, moralni Rubikon je presežen, odgovornost priznana...«

Levo usmerjena poljska *Gazeta Wyborcza* je zapisala, da lahko sicer v Sarajevu zdaj, ko je Nato končno resno zagrozil, spet nekoliko lažje zadihajo, drugim bosanskim mestom, na primer Bihacu, pa se vedno grozi uničenje. Madzarski socialistični dnevnik *Nepszabadsag* piše predvsem o ameriški nesposobnosti v politiki do Bosne: »Clintonova administracija do zdaj ni imela niti ene uporabne ideje, se huje, izkazala se je za popolnoma nesposobno in netaktno.« Natov ultimata bosanskim Srbom pa bo po mnenju avstrijskega liberalnega *Der Standarda* postal velik preizkusni kamen v odnosih med Zahodom in Rusijo.

O dogajanjih v Bosni in okoli nje se je razpisalo tudi nemško časopisje. Komentator dnevnika *Frankfurter Allgemeine Zeitung* poudarja: »Groznje tja, begunci sem.« Omenja tudi vlogo Kitajske in Rusije, na kateri je Zahod očitno pozabil. Za liberalni *Süddeutsche Zeitung* pa se politiki še vedno samo igrajo - slepe misli namrec. (dpa)

FELJTON: SLOVENC V NOVEM SVETU (4)

Dežela vina in visokih gora

Piše:
Dr. Irene
Mislej

Argentinska turistična promocija ne prode v osrčje Evrope, torej je razumljivo, da v Sloveniji vemo za Mendoza le zato, ker so naši pogumni domači planinci stopili na vrh Aconcagua. Mendoskega vina pa, zal, ne poznamo. Mendoza je dežela »sonca in dobrega vina«, kjer Argentinčini trgatev vsako leto proslavljajo tako slikovito kot Brazilci pust v Rio de Janeiru. Vino in andski vrhovi so krivi, da so se Slovenci začeli naseljevati v teh krajih. Pod Andi živi majhna, a živahna in prijazna slovenska skupnost, prvi rojaki pa so tja prisli na začetku tega stoletja.

Kjer je vino, je tudi potreba po sodih in sodarjih. Mendoza je največja proizvajalka vina v Argentini, toda tam ni gozdov niti tradicije izdelovanja sodov. Vinogradništvo so tja prinesli iz Evrope, tako kot vinsko trto. Mesto je očarljivo, pokrajina pa suha in puščavna. Brez namakanja ne bi bilo zelenja, zato so po mestu razpredeni jarki, po katerih se pretaka voda. Zemlja, kjer so namakalni sistemi, je plodna in poleg vina daje različno zelenjavo in sadje. Pogorje pa je skalnato, bogato z raznobarnimi kamninami in brez rastlinstva. Tu so najvišje gore, malo manj kot 7.000 metrov visoka Aconcagua, mejni prehod s Cilom, železnica in cesta.

V začetku tega stoletja je v Mendoza prispela skupina slovenskih sodarjev, ki so se začeli ukvarjati z vinogradništvom in kletarstvom. Tako se je podala na pot tudi družina Serdoc iz Istre, oče Hrvat iz Kastve, mati Slovenka iz Jelsan. Kmalu po prihodu v Mendoza je oče umrl in zapustil zeno z osmimi otroki in dolgovi. »Lahko si mislite, da so bili to težki časi. Toda nisem obupala. Poiskala sem si delo, postala sem likarica, ce znam prav povedati po naše, kaj je planchadora. Borila sem se in hvala Bogu, ki mi je dal zdravje, da sem lahko vzdrževala otroke. Danes so že vsi pri kruhu. Le da

nesreč ni nikoli konec...« Tako nam je naš kronist Janez Hladnik ohranil srečanje z gospo Serdoc, materjo dr. Petra Serdoca, salezijanca.

Ko je Hladnik leta 1939 obiskal Mendoza, ga je Slovenka, gospa Brozina, spoznala s Serdocem. Poznala ga je od nove mase, ki jo je imel leta 1928 v materinem rojstnem kraju, v Jelsanah. V salezijanskem zavodu se je Hladnik srečal s Serdocem: »Malo sem Slovenec. Pa le malo. Zato mi ne smete zameriti, če slabo govorim slovensko. Rodil sem se namreč v Mendoza.« Potem ko je stopil k salezijancem, ki imajo v Argentini veliko uglednih šolskih ustanov, so ga poslali studirat v Torino, kjer je končal bogoslovje. Novo maso je imel v Jelsanah in Mendoza. Ko sta se srečala, je bil dr. Peter Serdoc že ravnatelj kolegija Don Bosca. Njegova mati je z družino žive la v mestu Maipu, 20 kilometrov oddaljenem od glavnega mesta. Ko jo je Hladnik spraseval o stikih z rojaki, je potožila: »Skoda, da se mi je slovensčina že močno odtujila. Izmed otrok jo govori le starejši sin in tisti, ki je duhovnik. Hčere pa razumejo komaj kakšno besedo. Nisem imela casa, da bi se ukvarjala z njimi, solali pa so se v tukajšnjem jeziku. Slovencev, ki tu živijo, ne poznam. Nekaj stikov imamo le z nekaterimi hrvaškimi družinami.«

Približno ob istem času kot Serdocovi so prisli se drugi sodarji, Peric, lastnik vinograda, Metlican Hocevar in Mihelič. Tradicija slovenskih sodarjev je ziva se danes. Povojni priseljenec Bajda je osnoval cvetoče podjetje, ki je navezalo stike s slovenskimi sodarji in skusa prodajati les in slovensko pamet argentinskim vinogradnikom in kletarjem.

Druga privlačnost Mendoza so andski velikani. Na najvišji gori Amerike, na skoraj 7.000 metrov visoki Aconcagua, je umrl prvi izseljenški duhovnik, publicist in urednik Duhovnega življenja Jože Kastelic. V kraju Plaza de

Mulas, kjer odprave praviloma začnejo vzpon, v bližini gorskega letovišca Puente del Inca, je pokopališče, kraj zadnjega počitka ponesrečenih planincev. Od daleč je viden steber iz mogočnih kamnov, ki nosi ploščo iz črnega granita. Dušnemu pastirju so spomenik postavili hvaležni rojaki, napis pa je delo slovenskega arhitekta Viktorja Sulčica. Kastelic, ki je leta 1933 prispel v Argentino, je aprila 1940 izginil sredi nevihte malo pod vrhom. Leto pozneje je druga odprava

našla njegovo truplo, na njegovem grebenu so se zbrali malostevilni rojaki, Hladnik pa ga je prišel blagosloviti. Povojni priseljenci, ki Kastelica niso poznali, so v planinski koči visoko v Andih odkrili spominsko ploščo ob 50-letnici njegove smrti.

Ko je zalostna novica o Kastelčevi nesreči odjeknila med Slovenci v Buenos Airesu, mu je Hladnik posvetil posebno številko Duhovnega življenja. V njej je sodelovalo več piscev, med njimi tudi primorski rojak Vigor

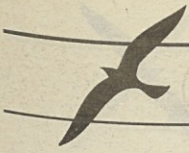
Domicelj, tiskar in planinec, dolgoletni tajnik Argentinskega andinističnega društva, ki je objavil pregled vseh odprav na Aconcagua.

O Kastelčevem delu in smrti bomo pisali v prihodnjih številkah. Alpinizem je za Slovence izredno pomemben, tako da je tudi v Argentini sooblikoval toponimijo v južnem predelu Andov, v okolici Bariloča in južneje. To pa je že zgodba zadnjega vala slovenskih priseljencev.

Jutri: Red in razvoj

Puerto Nuevo - v to buenosairesko pristanišče (fotografija je iz začetka 20. stoletja) so prihajali prvi Slovenci

BOSNA IN HERCEGOVINA

Léotard in Juppé
v Sarajevu

Francoski vojaki Unproforja med srbskimi in muslimanskimi položaji

SARAJEVO - Združeni narodi so v četrtek med srbske in muslimanske položaje v Sarajevu razmestili enote francoskih modrih celad, iz Pariza pa je prisla presentljiva novica, da bosta danes v bosansko prestolnico pripotovala francoska ministra za zunanje zadeve in obrambo, Juppé in Léotard.

Obrambni minister François Léotard bo med drugim obiskal svoje vojaške v uniformah Unproforja, ki jih je v Bosni in Hercegovini kar 4000, zunanji minister Alain Juppé pa se bo pogovarjal s predsednikom predsedstva BiH Alijem Izetbegovićem, se prej pa se bo v Zagrebu srečal s

hrvaškim predsednikom Franjem Tudmanom.

Francosko zunanje ministrstvo, ki poudarja, da se Pariz odločno zavzema za uresničenje Natovega ultimata Srbom in da hoče ostati v središču odločanja o reševanju bosanske krize, je sporočilo, da Juppé med svojo balkansko turnejo tokrat ne bo obiskal Srbije, ker zdaj ni »primeren trenutek«.

Francoski minister se je o svojem potovanju v Zagreb in Sarajevo dogovoril z ameriskim državnim sekretarjem Christopherjem in britanskim ministrom Hurdom, obvestil pa je tudi druge francoske zaveznice.

(Agencije)

OSLO - Norveški parlamentarci so uglednega albanskega pisatelja Adema Demacija, borca za človekove pravice in pravice kosovskih Albancev, v četrtek predlagali za letošnje Nobelovo nagrado za mir. Demaci, ki je preživel 28 let v jugoslovanskih zaporih. Leta 1992 je prejel nagrado za mir Andrei Saharov, ki jo podeljuje Evropski parlament. Nominacija Adema Demacija za Nobelovo nagrado naj bi bila po mnenju norveških parlamentarcev opomin vsem, da je treba krizo na Balkanu rešiti po mirni poti.

(Reuters)

Srbski vojaki v Doboju še vedno polnijo topove (Telefoto: AP)

Nato je za Srbe s Pal le »teroristična organizacija«

PALE - Ultimatum, ki so ga predstavniki Nata postavili bosanskim Srbom - svoje topništvo morajo umakniti s hribov, ki obkrožajo Sarajevo - je v četrtek na Palah komentiral srbski minister za informiranje Miroslav Toholj. Izjavil je, da je Natov ultimatum »teroristično dejanje« in da bodo Srbi »odgovorili z vsemi razpoložljivimi sredstvi«.

»Srbsko topništvo se kljub ultimatu ne bo premaknilo niti za milimeter. Pripravljeni smo na napad, odgovorili pa bomo z vsemi sredstvi. Prva žrtev posredovanja bo prav muslimanska vojska, takoj za njo pa mirovne sile ZN,« je izjavil Toholj. »Nato je takšen teroristični ultimatum bosanskim Srbom postavil le zaradi izmišljenega pokola.«

»Ultimatum zavračamo,« je dodal poudaril, da je za bosanske Srbe »Nato od včeraj zvečer le mednarodna teroristična organizacija in tako jo bomo tudi obravna-

vali, vse dokler ne bo spremenila svojih stališč do nas.« Toholj je tudi omenil možnost izbruha svetovne vojne, če bodo letalske sile Nata res posredovale.

»Od trenutka, ko bo prišlo do prvega zračnega napada, se bo vojna razširila po vsem bosansko-hercegovskem ozemlju in se razvila v tretjo svetovno vojno,« je izjavil Toholj in zagrozil, da bodo uporabili orožje, ki ga do zdaj še niso.

»Ne bo nam uspelo sestreliti dvajset letal, zagotovo pa jih bomo vsaj pet. To pa bo dovolj za opozorilo, da lahko onesposobimo preostalo orožje.« Opozoril je na skrivno orožje, ki ga imajo bosanski Srbi, vendar ni povedal, za kakšno orožje gre. »To ni Irak in naša armada se razlikuje od Huseinove.« Toholj meni, da bodo po Natovem ultimatu bosanski Muslimani na četrtkovih zenevskih mirovnih pogajanjih zavračali vsak sporazum, ker »upajo, da bo prišlo do intervencije sil Nata.« (AFP)

ŽENEVA / POGAJANJA O BIH

Karadžić je
dosegel svoje

Izsilil je ustanovitev komisije za raziskavo sobotnega pokola

ŽENEVA - Radovan Karadžić je včeraj po dopoldanskih pogovorih z mednarodnima posrednikoma Owmom in Stoltenbergom sporočil, da so pogajanja zaslala v slepo ulico, ker je muslimanska stran zavrnila srbski predlog o ustanovitvi posebne mednarodne komisije, ki bi raziskala nedavni pokol na sarajevski trznici. Popoldne se je vrnil za pogajalsko mizo, saj so njegovo zahtevo izpolnili.

Predsednik vlade BiH Silajdić je pojasnil, da sicer popolnoma zaupa preiskovalcem ZN, vendar se ne more strinjati z obstojem komisije, v kateri bi sodelovali tudi srbski predstavniki. »Prvič v zgodovini bi morili raziskovati lastni zločin. V taki farski res ne bomo sodelovali,« je dejal.

Zaradi zaostrovanja položaja sta Owen in Stoltenberg zahtevala, naj se pogajalci nemudoma posvetijo izdelavi načrta za demilitarizacijo Sarajeva,

dokler tam še traja krhko premirje, ki so ga sklenili v sredo.

S prekinitvijo pogovorov je Karadžić zagrozil že zjutraj, tik pred pričetkom zasedanja. Srbi namreč vztrajno zanikajo odgovornost za sobotni zločin in zatrjujejo, da gre za enega izmed reziranih incidentov, s katerimi naj bi si Muslimani pridobili naklonjenost mednarodne skupnosti. Po Karadžićevem mnenju je tovrstno muslimansko podtikanje maja '92 pripeljalo do uvedbe sankcij proti ZRJ, pet mesecev zatem pa do prepovedi poletov nad Bosno. V prvem primeru je bil povod pokol čakajočih na kruh, v drugem pa sestrelitev italijanskega letala.

Prvotni namen četrtkovnega zasedanja v zenevski Palaci narodov je bilo oblikovanje dvehletne prehodne uprave ZN v Sarajevu in drugih ukrepov za ugotovitev zaupanja med sprtimi stranmi.

(Reuters)

ODMEVI NA ULTIMAT ZVEZE NATO BOSANSKIM SRBOM

Zahodne države trdijo, da tokrat mislijo resno

Združeni narodi imajo še vedno izključno pravico odločanja, pojasnjujejo severnoatlantske zaveznice

BRUSELJ - Odločitev Nata o zračnih napadih v Bosni je sicer dvignila precej prahu, vendar po mnenju zahodnih zaveznikov o tem ni nobenega dvoma. Če po izteku desetdnevnega ultimata Srbi ne bodo umaknili težkega orožja z okolice Sarajeva, lahko generalni sekretar ZN Butros Gali odobri zračne napade, takoj ko bi poveljnik Unproforja za bi poveljnik Unproforja za področje nekdanje Jugoslavije zahteval intervencijo.

V obrazložitvi je zveza Nato zapisala, da bodo zračni napadi »izvedeni v tesnem soglasju z generalnim sekretarjem ZN«. Generalni sekretar Nata Manfred Wörner je to odločitev razložil takole: »Za prvi udarec mora dati zeleno luč Butros Gali.« Po mnenju Natovih strokovnjakov je to le »gola formalnost«, saj je Gali s svojim pozivom 6. februarja »načeloma« ze odobril zračne napade.

V primeru takojšnjega poravnega udarca iz zraka, bodo odgovorili na »prošnjo Združenih narodov«. V krogih blizu Natovemu vodstvu ta stavek razumejo kot

dogovarjanje med poveljniki Unproforja za nekdanjo Jugoslavijo Jeanom Cotom ali poveljnikom Unproforja v BiH britanskim generalom Michaelom Roseom s poveljstvom Nata za jug, ki ima sedež v Neaplju. Neapeljskemu poveljstvu je podrejenih 170 v bližini Balkana nastanjenih letal Nata.

Gali je v svojem pozivu 6. februarja zapisal: »Bil bi hvaležen, če bi akcije vodili vi, da bi v najkrajšem možnem času dosegli odločitev sveta zveze Nato, da vrhovnega poveljnika Natovega južnega staba pooblasti za zračne napade. O koordinaciji napadov bi se neposredno dogovarjala poveljstvo Unproforja in Natovo južno poveljstvo, prav tako kot v primeru zračne opore za samoobrambo osebja ZN v Bosni.«

Odločitev zveze Nato je naletela na odobravanje predvsem v zahodnih državah. Poleg Rusije, ki je zahtevala takojšen sklic VS, ima pomisleke se Bolgarija. Muslimanske države dvomijo, da bo Nato svoje napovedi tudi uresnil. Manfred Wörner je odločitev Nata označil

takole: »To je zgodovinski in odločilni trenutek v življenju naše zveze.« Posvaril je, da desetdnevnega roka ne bodo podaljšali.

Ameriški predsednik Bill Clinton je pozdravil odločitev Nata, bosanske Srbe in druge pa posvaril, naj ustavijo obstreljevanje Sarajeva. Prvi zračni napad Natovih letal mora odobriti generalni sekretar ZN Butros Gali, je dejal Clinton in dodal, da ZDA v Bosno ne bodo pošiljale kopenskih sil. Odločitev Nata so z odobravanjem sprejeli tudi v nemških vladnih krogih. Zunanji minister Klaus Kinkel je dejal, da to pač ostane odločitev generalnega sekretarja ZN.

Britanski obrambni minister Rifkind ni izključil možnosti, da Velika Britanija v Bosno pošlje se več vojakov, če bi Srbi odgovorili na Natove zračne napade. Velika Britanija je že začela pripravljati svoja letala, ki bi sodelovala v zračnih napadih. Francoski zunanji minister Alain Juppé pa je menil, da je treba napeti vse sile, da bi nasli politično rešitev. Tako do vojaške rešitve bosanskega spora sploh ne bi prišlo.

Zračnim napadom nasprotuje tudi češka vlada. Premier Klaus je dejal, da se njegov kabinet zavzema za politično rešitev. Pri posegih v ta »tip državljanske vojne« brez jasno začrtanih front grozi nevarnost se večjih pokolov in katastrof, je dejal Klaus. Podobno meni tudi beloruski voditelj Mecislav Grib: »Kot vsaka vrsta nasilja tudi bombe ne delajo razlik. Karkoli se zgodi, trpijo nedolžni ljudje. Upam, da bodo ta problem rešili na miren način.« (dpa)

Rusija zahteva sklic VS

MOSKVA - Namestnik ruskega zunanjega ministra Anatolij Adamisin je obtožil Nato zaradi ultimata bosanskim Srbom. Predstavniki ministrstva Karasin je izjavil, da Rusija zahteva takojšen sklic Varnostnega sveta ZN. Tiskovna agencija Interfax je povzela Adamisinovo izjavo, da je Nato protizakonito prevzel nalogo OZN. Izjavil je, da Rusija ne more sprejeti Natove grožnje, da bo njegovo letalstvo bombardiralo srbske položaje okrog Sarajeva, če Srbi ne bodo umaknili težkega orožja.

»Zakaj naj bi odločitev sprejemal prav Nato, in to celo ultimatum in grožnje o uporabi sile? To ni v njegovi pristojnosti. O tem morajo odločiti Združeni narodi,« je izjavil Adamisin. »Če se ne bo nič spremenilo, bo Rusija vztrajala pri tem, da naj se VS posveti natančnejšemu opredeljevanju vloge ZN in njegovih mirovnih sil, seveda če se bodo ostale članice s tem strinjale.«

Ce bo v VS prišlo do glasovanja, bo Moskva zagotovo izkoristila pravico veta. Tiskovni predstavnik Karasin je poudaril, da Rusija zahteva sklic VS v najkrajšem času; proučili naj bi demilitarizacijo Sarajeva, ki naj bi prišlo pod neposredno oblast ZN. Po Adamisinovih besedah se Rusija ne more strinjati s tem, da generalni sekretar ZN daje Natu pravico, da z zračnimi napadi zlomi blokado Sarajeva.

Ruski parlament je glede bosanske krize enoten. Vladimir Zirinovski in Sergej Sakraj, ki glede drugih vprašanj zagovarjata povsem nasprotna stališča, sta izjavila, da bi se Natov zračni napad lahko razvil v svetovno vojno. Proti zračnim napadom je tudi poveljnik ruskega vojnega letalstva Pjotr Denejkin. Casopis, ki ga izdaja rusko obrambno ministrstvo, je celo objavil članek, ki militantne Muslime obtožuje napada na sarajevsko trznico.

(Reuters)

Žirinovski zbira prostovoljce za Bosno (Telefoto: AP)

NOVICE

Grki nezadovoljni z ameriškim priznanjem Makedonije

ATENE - Grška vlada je v četrtek izrazila razočaranje zaradi odločitve Združenih držav Amerike, da priznajo nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo. Premier Andreas Papandreu je svoje minstre poklical na nujen sestanek, v pogovoru z ameriškim veleposlanikom v Atenah Thomasom Nileom pa je izrazil možnost, da bo Grčija svojo severno sosedo poskušala ekonomsko osamiti, kar naj bi pomenilo, da bo Makedonija doživela gospodarski kolaps. »Ironija zgodovine je pač nenavadna reč,« je se dodal Papandreu. (Agencije)

Somalci ugrabili in izpustili talce

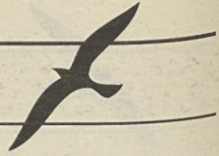
MOGADIS - Pripadniki ene od somalskih milic s severozahoda države so v sredo ugrabili pet britanskih državljanov, tri člane parlamentarne delegacije, dva uslužbenca neke humanitarne organizacije in novinarko glasovskega Heralda, nato pa jih v četrtek izpustili. Predstavniki mirovnih sil ZN sporočajo, da so skupino Britancev ugrabili pripadniki Mose Ismaila, podklana Habra Yunisa, ki nadzoruje del samozvane države Somaliland. Predsednik in ustanovitelj Somalilanda Ibrahim Egal je se pred izpustitvijo talcev ZN ponudil pomoč pri iskanju pogrešanih, svojim rojakom pa zagrozil, da jim bo za vrat poslal svojo milico. (Reuters, Telefoto: AP)

ANC po 82 letih postala stranka

JOHANNESBURG - Afriški nacionalni kongres je v četrtek, potem ko se je uradno registriral in prijavil za aprilске volitve, po 82 letih statusa osvobodilnega gibanja dobil status politične stranke. ANC je prepričan da bo na prvih demokratičnih volitvah zmagal, njegov vodja Nelson Mandela pa postal prvi crnski predsednik južnoafriške republike. Doslej so svojo kandidacijo za aprilске volitve uradno napovedale belska Demokratična stranka, Afriška krcansko-demokratska stranka in Zaslužna stranka. Konservativna stranka plemena Zulu Inkhata pa se je dokončno odločila, da bo volitve bojkotirala. (Reuters)

Papandreu obsoja odločitev Nata

ATENE - Natovi odločitvi o zračnih napadih je najostreje nasprotovala Grčija, ki je to zaveznisko potezo ocenila kot »popolnoma napačno«, saj se s tem postavljajo na eno stran v državljanski vojni in tvegajo, da se balkanski spor razširi. Premier Papandreu se je po seji vlade vprašal: »Če vojaška operacija pomeni spopad z eno od treh vojskujocih se strani, s Srbijo, da bi jo tako spravili na kolena; kateri problem bo s tem rešen?« To je najostrejša grška obsodba doslej in Papandreu je med drugim dejal, da so bosansko krizo spodbudili neuspehi zahodne politike leta 1991, ki jih bodo zdaj odplačevali z vojskimi podprsljaji. »Kako se je jugoslovanska kriza začela? Kdo je za to odgovoren?« se je spraševal grški premier. (Reuters)

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.05	Silas, 6/12 del nemske nadaljevanke
10.30	Hedd Wyn, pon. valizanskega filma
12.20	Ze veste
12.50	Poslovna borza
13.00	Poročila
13.05	Umetniški večer, ponovitev: Portret Janeta Kavcica
13.35	Begunec, slovenski film
14.55	Alica, evropski kulturni magazin
15.50	Kam vodijo naše stezice, oddaja TV Koper-Capodistria
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Stiri v vrsto, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Forum
20.30	Bob Roberts, ameriski film, 1992, VPS 2030
	Lazni dokumentarec
22.10	Dolga pot domov: Skupinsko zdravljenje odvisnosti
22.45	Dnevnik 3, VPS 2245
	Sova
23.10	Ko se srca vnamejo, 10. epizoda ameriske nanizanke
	Zgodbe brez konca
23.50	Dinastija, 1/2 del ameriske nadaljevanke
	Spet skupaj
01.20	Video strani

SLOVENIJA 2

14.30	Video strani
15.00	Pričevanja o zvestobi - Slovenci v Argentini: Tujini dve, domovine pa nobene, 6. oddaja
16.00	Cetrtek v cirkusu: Veliki cirkusi sveta, 6. oddaja
	Sova, ponovitev
16.50	Hisa naprodaj, 18/21 del ameriske humoristične nanizanke
17.20	Inspektor Morse, 10., zadnji del angleske nanizanke
18.20	Francoski poljub, norveška oddaja za otroke
18.45	Znanje za znanje: Ucite se z nami
19.30	Dnevnik 2
20.00	Večer norveške TV
	Dobroslo na Norveškem in v Lillehammerju
20.25	Intervju z norveškim kraljem in kraljico
21.05	Skratova pecina, dokumentarni film
21.40	Zenske na oblasti, dokumentarni film
22.20	Gorska odiseja z Edvardom Griegom
23.05	Sigrid Undset, portret pisateljice
00.00	Sonja Henie, dokumentarni film
00.50	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.30	Video strani
09.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v anglescini
10.00	Magnetoskop, ponovitev
10.35	CMT
11.00	Luč svetlobe, ponovitev 99. dela ameriske nadaljevanke
11.50	A-Shop
12.00	Spot tedna
12.05	Drugacen svet, 252. del ameriske nadaljevanke
12.55	Video strani
14.30	Borza dela
15.00	Video strani
16.05	A-Shop
16.15	Loner, ponovitev ameriskega filma
17.45	Luč svetlobe, 100. del ameriske nadaljevanke
18.30	Oscar Sala, dokumentarec DW
19.00	Porocila
19.20	A-Shop
19.30	Videopetek, glasbena oddaja
20.15	Teden na borzi
20.25	Srce pravice, ameriska srhljivka
	Igrajo: Dennis Hopper, Jennifer Connelly, Eric Stoltz in drugi; režija Bruno Barreto.
22.00	Porocila
22.20	Drugacen svet, 252. del ameriske nadaljevanke
23.10	A-Shop
23.20	Pozabljeni, ameriski film
00.55	Spot tedna
01.00	Erotični film
02.30	Borza dela

KOPER

18.00	Slovenski program
-------	-------------------

KOROŠKA

19.30	Cas v sliki
-------	-------------

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomat-tina, vmes (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.30	Dnevnik in nan. Cuori senza età, 10.00 dnevnik
10.05	Film: La legge della pistola (vestern, '59), vmes (11.30) dnevnik
11.50	Risanke: Calimero
12.00	Nan.: Blue jeans
12.25	Vreme in dnevnik 1
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik in Week-end
14.20	Dok.: Kvarkov svet
15.00	Nan.: Saranno famosi
16.00	Mladinski variete. Uno per tutti, vmes nani-zanka, risanke, vesti
17.10	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik, informacije
18.15	Aktualno: A grandi cifre
19.10	Variete: Fortunatamente insieme
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Aktualno: Al voto al voto (vodi Lilli Gruber)
22.30	Dnevnik
22.35	Film: Delitto in pieno sole (dram., Fr.'59, r. René Clément, i. Alain Delon, Marie Laforet)
0.20	Dnevnik in vreme
0.50	Danes v Parlamentu
1.00	Dok.: Bazilika Sv. Petra
1.30	Kviz: Patente da campioni (vodi Demo Mura)

RAI 2

6.40	Dok.: V kraljestvu narave
7.05	Male in velike zgodbe
8.45	Jutranji dnevnik 2
9.05	Nan.: Lassie
9.30	Nad.: Quando si ama
10.50	Kronike v živo (vodi Mi-ta Medici)
11.45	Dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, rubrika o go-spodarstvu in vreme
13.40	Nad.: Beautiful, 14.20 Santa Barbara
14.00	Aktualno: I suoi primi 40 anni (vodi E. Sampa)
15.10	Kronike v živo: Detto tra noi
17.15	Dnevnik in iz Parlamenta
17.25	Pogum življenja
18.20	Sportne vesti
18.30	Aktualno: In viaggio con Sereno variabile
18.45	Nan.: Hunter - Lucida follia (i. Fred Dryer)
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: I fatti vostri
23.00	Aktualna odd.: Potre-bujem te
23.15	Dnevnik in vreme
23.35	Variete: Indietro tutta!
0.35	Filmske novosti
0.40	Tenis: turnir ATP Tour
2.15	Variete: Videocomic

RAI 3

6.45	Jutranja odd.: L'altrarete
7.30	Kulturni dnevnik Tortu-ga, 8.30 Tortuga DOC
9.00	DSE - Zenith
9.30	Lekcije iz astrofizike
12.00	Dnevnik ob 12-ih
12.15	Parlato semplice
13.00	Dok.: Dunaj 900
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	Figaro qua, Figaro là
15.15	Dok.: Faraonovo oko
15.45	Sport: Ip v kosarki, zim-ski sport, 17.15 tenis tir-nir ATP
18.00	Dok.: Geo
18.35	Sport, Insieme, vreme
19.00	Dnevnik, dezelneste
19.50	BlobCartoon, Blob
20.25	Una cartolina
20.30	Dan na preturi
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Milano, Italija
23.45	Film: Il cuore di Pulci-nella (dok.)
0.45	Pregled tiska in vreme
1.15	Fuori orario: film The Last Command ('28)

RETE 4

6.30	Nan.: Una famiglia ame-ricana, kviz La verità, 8.10 nad. Piccola Cene-rentola, 8.35 Anima per-sa, 9.30 TG 4
9.45	Sgarbi quotidiani
10.00	Nad. Soledad, Febbre d'amore, 11.30 Maddale-na, 12.30 Celeste, 13.00 Sentieri, 14.30 Primo amore, 15.00 predstavi-tev filma Malice, 15.30 Principessa, 16.00 Camil-la, 11.55, 13.30 TG 4
17.00	Kviz: La verità, vmes (17.30) dnevnik
17.45	Rubrika o lepoti
18.00	Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Ti amerò fino ad ammazzarti (kom., '90, i. Kevin Kine)
22.30	Film: Essi vivono (srh., ZDA '89, i. M. Foster), vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Variete: Maurizio Costan-zo Show (pon.)
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Sgarbi quoti-diani, 13.40 Lasciate un messaggio
14.00	Kviz: Sarà vero?
15.00	Aktualno: Agenzia matri-monale
16.00	Otroska oddaja
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Variete: Amore vuol di-re... (vodi M. Bongiorno)
22.45	Zanimivosti o filmu Il si-lenzio dei prosciutti
23.15	Variete: Maurizio Costan-zo Show, vmes (24.00) dnevnik

ITALIA 1

6.25	Otroski variete
9.05	Aktualno: Luogo comu-ne, 9.15 O di qui o di là
10.30	Nanizanki
12.30	Odpri studio
12.35	Aktualno: Tu Italia
12.45	Otroska oddaja
14.00	Odpri studio
14.30	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Smile
16.05	Nan.: I ragazzi della pra-teria, 17.05 Agli ordini papà
17.40	Sport studio
17.55	Nan.: SuperVicky, 18.30 Bayside School, 19.00 Il principe di Bel Air
19.30	Odpri studio
19.50	Radio Londra
20.00	Variete: Karaoke
20.35	Film: Onore e rabbia (dram., ZDA '93)
22.30	Aktualno: O di qui o di là, Luogo comune, Sgarbi quotidiani, Qui Italia

TELE 4

13.30	19.30, 23.05 Dogodki in odmevi
20.30	La leggenda di Custer
21.30	Speciale Magazine

MONTECARLO

14.00	19.30, 20.25, 22.30 Dnev-nik, 13.00 Sport
14.05	Film: La mia spia di mez-zanotte (kom., '67)
16.00	Variete: Tappeto volante
20.30	Aktualno: Domino
23.45	Film: Chance (krim., '90)

Koper

16.00	TV novice
16.10	»Meridiani« - aktualna tema, ponovitev
17.10	Achtung Baby! - kulturna oddaja
17.45	Do konca sveta - Ko spre-govorijo slike
18.00	Slovenski program: Studio 2 - mozaicna od-daja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka
20.30	Stanje stvari - mladi
	Gostja v studiu bo gospa Serena Fonda Umani, di-rektorica Laboratorija za morsko biologijo v Mira-maru pri Trstu, ki bo spregovorila o znanstve-nem raziskovanju mor-skega okolja, posebno v Jadranu.
	Oddajo bo vodila Laura Vianello.
21.30	Odpрте strani - oddajo pripravlja Rosanna T. Gi-uricin
22.00	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
22.15	TV dnevnik
22.30	Juke Box, glasbena oddaja v živo, vodi Alex Bini

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	Nockalm Gold, pon.
10.15	Zakon gospoda Missis-sippija, pon. filma
11.50	Hooperman, serija
13.00	Cas v sliki
13.10	Družinske vezi
13.35	Cezar ljubi Kleopatro, an-gl. komedija
15.00	Otroski program
15.40	Kritično stanje
15.50	Black, serija
16.35	Pierre in Isa, 10. del
18.00	Cas v sliki
18.30	Cisto vsakdanja blaznost
19.30	Cas v sliki
20.15	Stari, serija
21.15	Pogledi od strani
21.35	Sanjsko mostvo, ameri-ska komedija, 1988
23.20	Cas v sliki
23.45	Clovek s hladnega, šved-sko-brit. vohunska sr-hljivka
	Igrajo: Dennis Hopper, Cory Molder, Hardy Kr-uger in drugi; režija Tom Clegg.
01.15	Miami Vice:
	Zenska iz zada
02.00	Porocila
	Tisoč mojstrov

Avstrija 2

11.50	Tisoč mojstrov
12.00	Avstrija, 6. del serije: Slovo od Avstrije
13.30	Tenis: EA-Generali Ladies Linz '94, iz Linza
14.50	Bratje Marx v operi, am. komedija
16.20	To je bil operni ples
17.30	Avstralski mali zmaji: Kušcarji petega kontinen-ta
18.00	Pri Huxtablovih: Theova majhna napaka
18.30	Milijonsko kolo
19.00	Regionalna poročila
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Srečanje z naravo: V ledeni palaci Alp
21.00	Siling, oddaja o gospo-darstvu
21.35	Mainz ostane Mainz
22.35	Crazy Horse, program iz pariskega nočnega lokala
00.35	Porocila
	Tisoč mojstrov

Hrvatska 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
10.05	Otroski program
	Edukon
10.45	Religije: Ateizem
10.55	Nemski jezik
11.10	W. Fend:
	Moja knjiga o dzungli
11.35	Hov, hov, 6/8 del nada-ljevanke
12.00	Porocila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 25/199 del mehiske nadaljevanke
12.40	Državnik novega kova, 5/14 del ameriske humo-risticne serije
13.05	Ciklus filmov Garyja Co-operja: Zakon Divjega zahoda, am. film, 1958
14.55	Monoplus
15.30	Family Album, 16/26 del
16.00	Porocila
16.05	Palcki nimajo pojma
16.30	Antena, izbor iz satelit-skega programa
17.00	Hrvatska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 634. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Sport
20.15	Naj tamburica igra, zaba-vnoglasbena oddaja
21.15	Latinica, oddaja Denisa Latina
22.15	Porocila
22.20	Iskanje izgubljenega casa: Zrin, mesto v srcu
22.55	Slika na sliko
23.55	Porocila v nemscini
00.00	Sesatniki, ameriski film, 1983
01.35	Sanje brez meja

Hrvatska 2

16.30	TV-koledar
16.40	Hov, hov, ponovitev 6/8 del nadaljevanke
17.05	Skrivnosti, serija
17.30	Prelomljene obljube, po-novitev 4., zadnjega dela ameriske serije
18.25	Tobacne vojne, pon. do-kumentarnega filma
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.15	Mladi Indiana Jones, 13/17 del ameriske nani-zanke
21.00	Rock koncert
22.00	Življenjski slog
22.35	Delo na crno, 13/27 del ameriske nanizanke
	Igrajo: Bruce Willis, Cy-bil Shepherd, Alyce Bea-sley in drugi.
23.20	Hit Depo
01.50	Video strani

Madžarska

09.00	Cez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Dallas, 164. del serije
	Ce enkrat ne uspe
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.07	Gospodarski poroceva-lec
12.32	Ponovitve: Usode; Tecaj nemscine
16.00	Dnevnik
16.11	Domace naloge
16.31	Euroclick, življenje in delo v Evropi
17.00	Letni kolobarji, oddaja za upokojenje
17.30	Teka, koristni napotki
17.40	Okno, služnostni pro-gram s prilogo
18.58	Pravljica
19.30	Dnevnik
20.00	Halo, petek, vikendski show program
20.30	Regina, nemška serija
21.25	Panorama
22.25	Moralna moc, madžarski film
00.05	Dnevnik BBC

TV SLOVENIJA 2	18.45
ZNANJE ZA ZNANJE, UČITE SE Z NAMI	
EKCEM KOŽE Koža je varovalni organ, ki nas štiti pred vplivi okolja, saj je nenehno v stiku s snovmi iz vsakdanjega življenja: nekatere izmed teh snovi so po učinku lahko škodljive in povzročajo vnetne spremembe skoraj na vsaki koži. Marsikaj koristnega in zanimivega o koži boste lahko zvedeli v oddaji ZNANJE ZA ZNANJE - UČITE SE Z NAMI.	

TV SLOVENIJA 1	20.30
BOB ROBERTS, ameriški barvni film	

Scenarij in režija: Tim Robbins
 glasba: David in Tim Robbins
 fotografija: Jean Lepine
 Igrajo: Tim Robbins, Giancarlo Esposito, Ray Wise, Brian Murray, Gore Vidal, Susan Sarandon, James Spader

Bob Roberts je film o volitvah, pa o manipulacijah, ki usmerjajo javno mnenje. Torej ne gre za osebno, ampak izrazito družbeno dramo, ki odkriva zakulisja politike. Tim Robbins je oblikoval naslovno vlogo kot režiser, igralec, scenarist in glasbenik. Avtorsko delo torej, pa vendar je to po zunanji podobi razmeroma spektakulska, prav nič avtorska, temveč dokumentaristična pripoved o poslovnem nadarjenem povzpniškem country pevcu - milijonarju z zelo desno liberalistično ideologijo. V politiki vidi Bob nov izziv. Zaradi popularnosti in naderjenosti za trosenje demagoških floskul se zdi primeren kandidat za poslanca oziroma senatorja. V paralelni montaži govorov dveh kandidatov, od katerih lahko zmagaja le eden, spremljamo izjemno duhovito primerjavo obeh, gledalci pa si lahko mislijo, zakaj je bil Bobov govor učinkovitejši. Tim Robbins predstavlja Boba skoraj dokumentaristično. Njegova zasebnost ga niti ne zanima, zato nepozoren gledalec sprva niti ne dojame ostre satirične osti, s katero avtor razgalja lik naslovnega junaka pa tudi volilcev in ameriške družbe nasploh. Da Bob Roberts ni le povzpnetnik, ki si je po uspehu v poslu zaželel uspeti še v politiki brez vsake globlje motivacije, odkriva zanemarljen napol pohabljen raziskovalni novinar.

Podrobnosti, ki jih izbrska iz zamolčane preteklosti, luščijo fasado skrbno negovanega Boba Roberta, ki ga nazadnje spoznamo kot skrajno nevarnega in brezobzirnega yupija, ki se poveže s komercol, če mu to pomaga na poti k cilju, to pa ni le bogastvo, ampak tudi oblast. Ta tudi v še tako pravni državi omogoča marsikaj. Novinar bo to najbolj tragično izkusil na sebi.

Čeprav je film gledljiv, celo zabaven ni velika uspešnica. Dokumentaristični način prikazovanja volilne kampanje od začetkov do zmage brez melodramskih vložkov, ki bi zameglili osnovno avtorjevo izpoved je vendarle razmeroma ozko usmerjen k ciljni publiki.

V naše kinematografije je prišel film prav v času lanskih volitev. Sočasnost volitev in filma so gledalci v glavnem spregledali; uvoznik, ki se je nadejal večjega odziva pa je z odkupom televizijske licence omogočil, da bomo videli na našem sporedu res dober, razmeroma nov in aktualen film.

RETE 4	20.30
I LOVE YOU TO DEATH, ameriški barvni film, 1990	

Režija: Lawrence Kasdan,
 Igrajo: Kevin Kline, William Hurt, Keanu Reeves in drugi.

Tony in Frances Toto živita v Pensilvaniji. Tony prihaja iz Barja, žena pa iz Jugoslavije. Njuno družinsko življenje je srečno, a neobičajno. Frances namreč prestane štiri leta zapora, ker je večkrat poskusila iz ljubosumlja ubiti moža. Tony pa je ponosen na tako nasilno zakonsko ljubezen in jo zvesto čaka. Z denarjem, ki ga zasluži s prodajo svoje zgodbe televiziji in časopisom, odpreta pravo italijansko restavracijo. Film doseže precejšnje komičnost in je predvsem etnična satira. Režiser Lawrence Kasdan pa usmeri svojo ost tudi proti Američanom, saj v filmu pravi: Ameriški moški najprej ubijajo, zakaj bi bile ženske pri tem prikrajšane?

RETE 4	22.30
THEY LIVE, ameriški barvni film, 1988	

Režija: John Carpenter
 Igrajo: Roddy Piper, Keith David, Meg Foster in drugi.

John Nada pride v New York, da bi dobil delo. Tu je slučajno priča policijskemu vdoru v neko cerkev. Na samem kraju najde črna očala, ki mu prikažejo svet v čisto drugačni luči.

Nehote pride do grozljivega spoznanja: nad svetom vladajo močnejši, ki so v resnici vesoljci. Ne da bi se zemljani zavedali so jim na skrivnosten način zavladali, množice obvladujejo s pomočjo televizije...

Režiser John Carpenter je grozljivko They Live režiral leta 1988.

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ V SOVI

Dinastija, spet skupaj

Ameriška barvna nadaljevalka, 1991

Igrajo: John Forsythe, Linda Evans, Joan Collins, Jeroen Krabbe, John James, Heather Locklear, Emma Samms, Maxwell Caulfield, Michel Brandon in drugi, scenarij: Richard in Esther Shapiro, Edward de Blasio, Robert in Eileen Pollock, režija: Irving Moore

Dinastija se vrača kot mini serija v dveh delih, ki se nadaljuje tam, kjer se je končala televizijska uspešnica osemdesetih let. Blake Carrington je bil nevarno ranjen v prsa, Krystle je v svirski kiniki ležala v komi, Alexis in njen tretji mož Dex sta padla z balkona in obležala na marmornatih tleh v vezi Carringtonovega dvorca, ko so zajfsto nadaljevalko po osmih letih prenehali predvajati. Vendar so junake spet ozivil, potem ko so ameriški oboževalci dolgo in glasno protestirali zaradi konca priljubljene nadaljevalke. Ponovno snidenje s protagonisti, daje upanje, da bo končno zavladal red v zmesnjavi, ki je ostala po zadnji, 218. epizodi, ki so jo na ameriških zaslonih predvajali maja 1989. leta.

John Forsythe spet igra Blaka. Ko se začne pripoved zadnjega poglavja Dinastije, je osamljen in reven. V treh letih, ko je po nedolžnem sedel v zaporu, je izgubil nadzor nad svojim naftnim imperijem, razkosno vilo so prodali na dražbi in družina se je razkro-

pila na vse strani. Blake je preprican, da mu je umor podtaknil mogočen konzorcij, da je lahko prevzel njegovo družbo. Zdaj, ko je spet na prostosti, hoče ob podpori zvestega zeta Jeffa Colbyja (John James) in mlajšega sina Stevena (Al Corley) pred sodiscem razkriti neposteno pocetje konzorcija.

Zvijajca in preračunljiva Alexis (Joan Collins), ki je iz nesreče prvega moža potegnila koristi, je močnejša kot kdaj prej. Vendar si je, tako kot vedno, nesposobna izbrati pravega partnerja. Najnovejši ljubimec, medijski mogotec Jeremy Van

Dorn (Jeroen Krabbe) jo najprej zaplete v tvegan posel, potem v ugrabitev in nazadnje se v umor.

Prva vesela novica, ki jo dobi Blake po prihodu iz zapora, je brez dvoma ta, da je druga žena Krystle (Linda Evans), ki so jo v švicarski kliniki zdravniki že odpisali, čudežno ozdravela. Toda ko jo presrečen spet stisne v objem, ne ve, da jo je skrivnostna organizacija s hipnozo pripravila na to, da ga bo morala ob ugodnem trenutku ustreliti.

Dinastija - Spet skupaj bomo predvajali v petek, 11. februarja v Sovi na I. programu TV Slovenija.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

06.00 Awake on the Wild Side; 09.00 Video; 12.00 The Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Butt-head; 23.00 Ponovitve; 00.00 Cokes On The Pist

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 Paradise Beach; 14.00 Barnaby Jones; 15.00 Shotgun, 10. del; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 E Street; 20.00 M.A.S.H.; 20.30 Full House; 21.00 Rokoborba; 22.00 Crime International; 22.30 Videnja; 23.00 Star Trek; 00.00 Nedotakljivi

PRO 7

05.25 Serije, ponovitve; 10.30 Loterija; 11.30 Roseanne; 12.00 Pri Huxtablovih; 12.30 Bog varuje zaljubljen, nem. kriminalka; 14.25 Hardcastle & McCormick; 16.25 Risanke; 17.55 Parker Lewis; 18.25 Kila; 18.55 Roseanne; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Karate Tiger, am.-hongkongski akc. film; 22.05 Raven; 23.05 Poročila; 23.15 Retaliator, am. akc. film; 00.50 Ponovitve

PREMIERE

07.00 Romeo; 08.45 Nevarna afera, am. film; 10.35 Smrtonosno orožje 3, am. akc. film; 13.15 Kino '94; 15.40 Ljubimca s Pont-Neuf, franc. film; 17.40 Wayne's World, am. komedija; 19.15 Kino '94; 20.15 Knight Moves, nem.-am. triler; 22.10 Nebogljena, am. kriminalka

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Euroski magazin; 10.00 Sierra Nevada; Smuk (2), prenos; 12.00 Jahanje; 13.00 Akrobatsko smučanje, freestyle; 15.00 Tenis, četrtfinale ATP iz Dubaja; 19.00 Alpsko smučanje, vrhunec; 19.30 Poročila; 20.00 Motošport, Nascar serija; 21.00 Motošport, vrhunec rallyja Pariz-Dakar; 22.00 Boks, dvoboji profesionalcev; 23.00 Hokej, NHL

SAT 1

09.05 Ponovitve serij; 13.00 Ladja zaljubljenec; 14.00 Sosed; 14.30 Alf; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise; 17.00 Pet krat pet; 17.30 Regionalna

poročila; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Vohuna kot sva midva, am. komedija; 22.10 Nogomet; 23.10 Joy in Joan, franc. erotični film; 00.40 Ljubezen v kvartetu, ameriška komedija

RTL

09.10 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Cas hrepenenja; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Družinske vezi; 18.00 Paradise Beach; 18.45 Poročila; 19.10 Pustovanje v Kölnu, vrhunec pustovanja; 20.15 Dvojčka, ameriška komedija; 23.15 Gottschalk; 00.00 Poročila

RTL 2

05.45-17.00 Ponovitve serij; 17.00 Ženska za 7 milijonov dolarjev; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Človek Bachmann; 20.00 Poročila; 20.15 Krčma pri Rdečem konju, am. vestem; 21.50 Poročila; 22.00 Zahodna izvidnica, am. vestem; 23.45 Dream On, serija

SKY MOVIES

16.30 The Hallelujah Trail; 19.00 Chameleons; 21.00 Dogfight; 23.00 Out For Justice

MOVIE CHANNEL

15.00 The Summer Of The Falcon; 17.00 The Man In The Iron Mask; 18.00 Frank Einstein; 19.00 Little Heroes; 21.00 Memoirs Of An Invisible Man

FILMNET +

14.00 No Secrets; 16.00 K-TV; 18.00 The Last Boy Scout; 20.00 Pure Luck; 22.00 Witches Of Eastwick; 00.00 Prepovedane sanje

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Današnje novice; 19.00 Poročila; 19.30 Kultura; 20.00 Showcase; 21.00 Motošport; 22.00 Poročila; 22.30 Gospodarstvo; 22.45 Market Wrap; 23.00 Jay Leno Show

CNN

05.00-22.00 World News; 06.30 MoneyLine; 10.30 World Report; 11.30 Business Report; 12.30 Business Day; 13.30 Business Asia; 14.00 Larry King Live; 16.30 Cnn & Co; 19.00 World Business Today; 20.00 International Hour; 22.00 World Business Today Update; 22.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio Ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje; 11.45 iz tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Gospodarski vestnik; 8.40 Rekreativna; 9.10 Koledar prireditve; 11.00 Country glasba; 11.15 Minute za naš jezik; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 13.00 Val 202; 14.00 Drobničice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.15 Nedeljski izlet; 19.30 Stop pops; 21.45 Igra; Olimpijske posebnosti; 22.20 Koncert.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize in soočanja; 13.05 Zborovske pesmi; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 16.45 Likovni odmevi; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Čarobna pisčal; 19.30 Nočno; 22.05 Igra; 23.55 Lirični utrineki.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Informacije, prireditve; 9.15 Vreme; 9.45 Mnenjsko rešeto; 10.30 Primorski val 202; 11.00 Hladno toplo vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.15 Kaj je novega?; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Amerika, velika odkritja malih ljudi; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 Amerika, 2. del; 19.30-23.15 Večerni program Modrega vala Radia Koper.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Zeliščarstvo; 11.00 Kulturna oddaja; 12.00 Romagna

mia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Zgodovina in turizem; 16.00 Modri val; 18.00 Igra; 18.45 Folk.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.40 Slov. novice; 8.15 Napoved; 9.25 Kam danes v Ljubljani; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Sport; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Uganka; 17.00 Anketa; 17.55 Špekakla; 18.30 Oddaja BBC; 20.00 Marlboro; 22.00 Rockoteka.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije - Zaposlovanje; 13.00 Pesem tedna; 17.20 Ko sem se majhen bil; 19.20 Večerni program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 14.05 Kadar boš na rajšo šel; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleni ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Šport; 19.30 Glasba; 20.00 Petkovi akvareli; 22.00 Zrčalo dneva - Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Rec Rec News; 12.00 Borzni parket (pon.); 14.00 OF (24 ur info); 17.00 Jocular tedna; 18.00 Kinoburger; 19.00 Tolpa bumov; Moonshake; 20.00 Radio ropot; 22.00 Idealna godba; 0.30 Radio satelit.

Radio Trst A

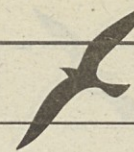
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Dopisnice z najbližjega Vzhoda (pon.); 8.40 Potpuri; 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odpri knjiga; Ostrižega (Marjan Tomšič, 12. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; MPZ Mirko Filej; 13.20 Orkestri; 13.30 Za smeh in dobro voljo; 13.45 Narodnozabavna glasba; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Od Milij do Devina; 15.00 Nekaj minut z...; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Slovenski skladatelji na laserskih ploščah; 18.30 Slov. lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Mix time; 20.00 Za naše ljudi.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna oddaja.

FENOMENOLOGIJA APOLONA IN VENERE ZA VSAKDANJO RABO

Lepota telesa

Novice za vse lepe ljudi in tiste, ki prezirajo lepoto

Malokdo je popolnoma zadovoljen s svojo lepoto, vendar je pri tem srečna okolščina, da je lepota zamenljiva z drugimi naravnimi darovi: s pametjo, dobroto, moco, bogastvom - ali vsaj z blagari, ki jih tako imenujemo. Izkusnje nam dokazujejo, ne glede na ravni posamičnih samokritik, da je zelo malo ljudi pripravljenih zamenjati svojo osebnost s kako drugo. Toda večina jih išče lepoto pri drugih, morda prav zato, ker imajo možnost izbire, cesar pa nimajo pri svoji lastni osebnosti, kjer prevladuje izgovor: »Kakršnega me je porodila narava, takšen sem in tak bom ostal.« Če moski dvoumno pravijo: »Naj je samo lepa, pa četudi je mlada.« - potem jim ženske nič manj duhovito odgovarjajo: »Naj je samo lep, čeprav je tudi bogat.« Zato nemara ne bodo odveč nekatere tehnološke novosti, ki so povezane z vsem tistim, kar je nekoč pri Rimljanih simbolizirala Venera, za katero je nekdo preprosto napisal: »Lepota je lepa!« Gotovo ni brez pomena, da je bila grški simbol lepote Afrodita, medtem ko je bil Apolon kar grsko-rimski bog. Vendar je to že druga zgodba.

Lepše življenje lepih

Navadno tolazimo sami sebe, ko pravimo, da lepota ni pomembna. Neizprosna resnica je namreč popolnoma drugačna, saj se fizično privlačni ljudje bolje znajdejo v življenju in so praviloma bolj uspešni kot osebe poprečnega videza, ugotavlja ameriški sociolog David Sudnow. Privlačni ljudje si svojih privilegijev ne zagotavljajo sami po sebi, ampak jim jih omogoča okolica, ki je »zaslepljena z njihovo lepoto«. Če se takšne osebe ukvarjajo s kako kriminalno dejavnostjo, pogostoma hitro ugotovijo, da so več kot enake pred zakonom. Celo življenje uživajo določene beneficije. Celo medicinske ekipe v nujnih primerih, recimo pri reševanju, bolj skrbno obravnavajo ponesrečence prijetnega videza kot druge ljudi, ki so doživeli kako prometno ali drugo nesrečo, pravi Sudnow. Poleg tega Ellen Berscheid, psiholog na univerzi Minnesota, navaja se tole: »V nedavni mnenjski raziskavi smo ugotovili, da je večina anketirancev prepričana o tem, kako so osebe lepe ali privlačne zunanjosti bolj čustvene, družabne, ljubezne, zanimive in seksualno bolj darežljive, pristne kot njihovi manj privlačni tekmeci. Podobno lepa zunanost pomaga pri zaposlitvi, omogoča napredovanje do boljših delovnih mest, odpira možnosti za srečnejše zakonske zveze - skratka, popolnejše uživanje življenja.« Morda bi morali v bližnji prihodnosti spremeniti pregovor, da lepa beseda odpira vsaka vrata v reklo: »Lepi osebni nobena vrata niso zaprta.«

Večina meni, da so lepi ljudje v vsem boljši ...

Spreminjanje »videza«

Staranje pri nekaterih ljudeh povzroča gubanje obraza, zaradi česar dobijo videz potrtosti. Drugi ljudje se preprosto rojevajo z mrkim in nepremičnim obrazom, pod katerim skrivajo svojo zadovoljno ali razigrano psiho. Takšne nezazelenne izraze na obrazu lahko popravimo s pomočjo nove metode, imenovane »plastična kirurgija izraza«, zagotavlja specialist za plastično kirurgijo Nobil Fenous na McGillovi medicinski fakulteti v Montrealu. Meni, da se večina plastičnih kirurgov usmerja predvsem na idealne videze, na kožo brez najmanjših gub, pri čemer zapostavljajo izraze, ki ustrezajo živim in se kako resničnim osebnostim. Zato pacienti praviloma zapuščajo bolnišnice z umetno pomlajeno kožo in s starimi nesorazmerni svojega videza. Nezazeleni videzi namreč zaobsegajo deformacije obrvi, trepalnic in ustnic: obrnjene navzdol ustvarjajo otožen videz, če pa so obrnjene navzgor, izražajo zaskrbljenost ali neprijetno presenečenje. S preprostim pomikom obrvi navzgor ali navzdol, ali morda samo z dodelavo vrha nosu, ali celo zgolj s skladno odelbelitvijo spodnje ustnice - pravi Fenous - se lahko spremeni celotni izraz obraza, ki tako postane prijaznejši. Omenjeni »izrazni plastik« meni, da je potrebno kirurško večino spojit s psihologijo osebnosti - da o trženju niti ne govorimo. »Vedno preučujem sposobnosti, razpoloženje, inteligenco in spolno vedenje določene osebe, preden se odločim za posamezne operacijske postopke,« poudarja Fenous. »Nikoli se nisem poskušal kakemu petdesetletnemu politiku nadeti videza osemnajstletnega baletnika.«

Moški obožujejo ženske »obline«

Na splošno rečeno, moski doživljajo svoje telo kot popolno, ali v najslabšem primeru kot »povsem dobro«. Ženske so precej bolj kritične do sebe, vendar pogosto verjamejo moskim, da želijo vitke postave, kakršne imajo dekleta z naslovnih strani revij. Približno tako se glasi ena izmed ugotovitev raziskave, ki sta jo opravila med več kot 500 študenti psiholog Paul Rozin z Univerze Pennsylvanija in psihater April Fallon z Medicinske sole Pennsylvanija. Rezultate raziskave sta objavila v Reviji za abnormalno psihologijo. »Moskim ugajajo znatno težje ženske kot si mislijo njihove partnerke,« pravi Rozin. »Ženske večinoma streljajo v cilj, ki je precej manjši od moskih želja, in tako same sebi povzročajo nezadovoljstvo.«

Ženske se bolj motijo kot njihovi partnerji ...

Udeleženci raziskave so dobili nalogo, naj med pokazanimi risbami človeškega telesa, v skali od suhih do debelih, izberejo lik, ki jih spominja na njihovo lastno telo, postavo, kakršni bi želeli biti podobni, in končno podobo, za katero mislijo, da je najbolj privlačna za nasprotni spol. Ker večina moskih udeležencev ni izražala nobenega dvoma o tem, da je »popolna«, je v vseh treh primerih izbrala sebi enako telo. Ženske so praviloma izražale prepričanje, da so težje od idealne teže in da je celo idealna teža večja kot tista, ki naj bi ugajala moskim. Toda, ko so od moskih zahtevali, naj izberejo najbolj privlačno žensko telo, so se skoraj enodušno opredeljevali za precej bolj oble podobe kot so jih za sebe izbrale ženske. Ženske so seveda izbirale bolj vitke moske podobe, celo precej bolj vitke od tistih, za katere so bili moski prepričani, da so »ravno pravišnje«.

»Ceprav imajo tako ženske kot moski izkrivljene predstave o tem, kaj ugaja nasprotnemu spolu,« tolmači Rozin, »so moski praviloma bolj zadovoljni, ker so o sebi prepričani, da so natanko takšni, kakršne ljubijo njihove partnerke.« Oba raziskovalca menita, da je izkrivljene predstave pri ženskah mogoče pripisati večjemu odstotku motenj v prehrani, kot sta recimo anorexia nervosa (bolezenska izguba apetita) ali bulimija (nenormalna lakota).

Potrtoost učinkuje neprijazno

Potrtem, brezvoljnim ljudem se pogostoma dozdeva, da jih drugi ljudje prezirajo in da se jim izogibajo. Kot so razkrile nekatere novejšje raziskave, takšni občutki niso daleč od resnice. Da bi ugotovil, kako se ljudje vedejo do depresivnih oseb, je profesor James Coyne iz Kalifornijske univerze preučeval šestdeset naključno sestavljenih parov študentov. Pri tridesetih parih je po eden od partnerjev izražal znake brezvoljnosti, drugi pa ne; med preostalimi pari pa sploh ni bilo oseb z depresivnimi simptomi. Psiholog je poskušal ugotoviti, katere osebe najboljše reagirajo na svoje partnerje. Od vsakega para je zahteval, naj se petnajst minut pogovarja o cemer koli, da bi se partnerja med seboj čim bolj spoznala. Po petnajstih minutah so vsi študenti morali izpolniti vprašalnik, iz katerega naj bi Coyne kasneje razbral, kateri anketiranci si želijo ponovnega srečanja s svojim naključnim partnerjem oziroma sogovornikom.

Ko je analiziral rezultate ankete, je profesor Coyne ugotovil, da so študenti, ki so se pogovarjali z depresivnimi partnerji, izražali manjšo pripravljenost na ponovna srečanja, ne glede na to, kje naj bi se sestali (doma, na delovnem mestu, v avtobusu). Seveda so bili ti občutki obojestranski, kajti tudi brezvoljni študenti se niso želeli ponovno srečati s svojimi »normalnimi« kolegi. Svoje razigrane partnerje so opisovali kot neprijazne in čustveno hladne. Slabo razpoloženje in potrtoost, če smemo soditi po rezultatih omenjenih raziskav, torej neprijetno učinkujeta na okolico. Zato imamo toliko več razlogov, da si prizadevamo ohraniti dobro voljo in vedrino.

Dobra volja se vselej obnese, potrtoost pa ne ...

Oblina so dokaj »zaslužne« za ženskost in ...

Oblina in mikavnost žensk

Ce zavirate atletinjam, manekenkam ali baletkam njihove vitke postave, hkrati pa se ne morete upreti skušnjavam okusne hrane in dobre kapljice, potem nimate razloga za skrb. Kar glavo gor! Tudi obline so mikavne, saj jim ravno poudarjanje ženskosti in materinstva marsikaj dolguje. »Znano je namreč, da pri zrelih ženskah od 26 do 28 odstotkov celotne telesne mase tvori prav masno tkivo, ki ga lahko tolmačimo kot energetsko rezervo za reprodukcijo in izločanje mleka,« pravi Rose Frish iz harvardskega Centra za preučevanje prebivalstva. »Ce se v ženskem organizmu pojavi manjša potreba po energiji, ki je potrebna za primerno prehrano zarodka in za izločanje mleka, možgani lahko izključijo obe funkciji.«

Atletinje, baletke in ženske, ki se nerazumno držijo določene diete, pojasnjuje Frisheva, verjetno ne dosega niti kritičnih odstotkov masnega tkiva, ki so potrebni za ohranjanje normalnega menstrualnega ciklusa. Ženske, visoke 163 centimetrov, denimo, bi morale tehtati vsaj 50 kilogramov, če bi si hotele zagotoviti naravne »standarde« za reprodukcijo - vsaj tako lahko sodimo na osnovi »indeksa masnega tkiva« omenjene raziskovalke. »Naravnost presenetljivo je, kako je ta prag natančno določen,« pravi Frisheva. »Nekatere ženske bi lahko samo s spremembo teže za dober kilogram zavrle ali sprožile menstrualni ciklus.«

Zakaj je to tako? Ženski hormon estrogen se tvori ravno v masnem tkivu. Bolj oble ženske proizvajajo najbolj potentno obliko estrogena - estradiol. Organizmi prevec vitkih žensk pa lahko tvorijo celo neko vrsto »antiestrogena«, imenovano estrogen katehol, ugotavlja Jack Frishman z Rockefellerjeve univerze. Toda za motnje v reprodukcijskem ciklusu niti ni potrebno, da je ženska prevec vitka.

Ženske na primer, ki mečejo disk, pri katerih mišice nadomeščajo masno tkivo, se izpostavljajo tveganju, da bodo ostale brez ovulacije. »Oh, naj se to čvrsto, prevec čvrsto meso stopi!« je vzklikal Hamlet. Toda videti je, da ta ideja ni bila pretirano ugodna za Ofelijo.

Prijetnejše barve kože po želji

Kdor ni zadovoljen z barvo svojih las, si jih lahko pobarva. Z barvo kože pa ni tako. Nezadovoljnejšem ne preostane nič drugega kot sončenje ali skrivanje pred soncem. Dermatologinja Barbara Gilchrist z medicinske fakultete bostonske univerze je prepričana, da bo v bližnji prihodnosti mogoče biološko spreminjati barvo kože. »Preparati za barvanje kože ne bodo več sredstva za prekrivanje resnične barve, ampak bodo biološko spreminjali barvo kože.« Kozmetične in farmacevtske družbe po svetu čedalje več vlagajo v raziskave, ki bi utegnile spodbuditi biotehnološki napredek v smeri »bioloških sprožilcev« sprememb barve kože. Zato je tudi medicinska sola v Bostonu pred nedavnim pripravila poseben program za biomedicinske raziskave - v ta namen je že zagotovila nove prostore in opremo -, ki jih deloma financira družba Christian Dior. Verjetna uporabnost omenjenih »sprožilcev« se nanasa na ohranjanje prvotne sive barve las, zdravljenje motenj kožnega barvila, kot je vitiligo (bele pege), in potemnitve kože, ne da bi jo izpostavljali nevarnim ultravijoličnim žarkom sonca.

Stran pripravil: Esad Jakupović

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V nedeljo, 13. februarja, ob 21. uri: POMLADNO
OBREDJE DAMIRJA ZLATARJA FREYA. V po-
nedeljek, 14., in v torek, 15. februarja, ob 20. uri:
Kunst - Stromajer - LA LA SLINA (SD).

DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511
Danes, 11. februarja, ob 18. uri: G. Feydeau - DA-
MA IZ MAXIMA, za abonma dijaški 1 popoldan-
ski. V soboto, 12. februarja, ob 19.30: W. Shake-
speare - KRALJ HENRIK IV., za abonma sobota in
izven.

MALA DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511
Danes, 11. februarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBI-
TI, za izven in konto. V soboto, 12. februarja, ob
20. uri: I. Torkar - BALADA O TASCICI, za izven.

OPERA, tel.: 061/ 331-950
Danes, 11. februarja, ob 15. uri: J. Strauss ml. -
NETOPIR, za abonma petek mladinski. Razpro-
dano! Predstava bo se v sredo, 16., in v soboto,
19. februarja, ob 19. uri. V soboto, 12. februarja,
ob 19. uri: P. I. Cajkovski - HRESTAC, za izven.

MGL, tel.: 061/ 210-852
Danes, 11. februarja, ob 19.30: A. Miller - SMRT
TRGOVSKEGA POTNIKA, za abonma E. V sobo-
to, 12. februarja, ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI
GOLA NA VEČERJO. Razprodano!

MALI ODER MGL:
V ponedeljek, 14. februarja, ob 17.30: G. Barilly -
MEDENI MESEC, za izven in konto. Predstava bo
se v sredo, 16., in v soboto, 19. februarja, ob isti
uri.

KUD FRANCE PRESEREN,
tel.: 061/ 332-288
Danes, 11. februarja, ob 21. uri: ZENSKA V RDE-
CEM.

KD SPANSKI BORCI,
tel.: 061/ 1404-183
V soboto, 12. februarja, ob 14. uri: Erik Vos - PLE-
SOCI OSLICEK. V petek, 18. februarja, ob 20. uri:
A. Ayckbourn - NORCIJE V SPALNICAH. Gostuje
PDG Nova Gorica.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE,
tel.: 061/ 312-860
V soboto, 12. februarja, ob 16. uri: D. Totheroh -
A. Jelen - UKRADENI PRINC IN IZGUBLJENA
PRINCESKA, za izven. Po predstavi bo otroško
pustno rajanje.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom
Danes, 11. t. m., ob 16. uri (abonma red H)
ponovitev igre R. Harwooda »Garderober«.
Verdi - Dvorana Tripovich
Operna sezona: jutri, 12. t. m., ob 20. uri bo
na sporedu premiera H. Berlioz »Faustovo
prekletstvo«. Dirigent Michel Tabachnik,
režija Ivan Stefanutti, sodeluje zbor »I
piccoli cantori della città di Trieste«.
Gledalisce Rossetti
Danes, 11. t. m., ob 20.30 (red petek in prost)
E. De Filippo - »Napoli milionaria« s Carlom
Giuffrè in Iso Danieli. Predstava v abonmaju:
6G (rumena). Ponovitev jutri, 12. t. m., ob
20.30 (red sobota in prost).
Gledalisce Cristallo-La Contrada
Danes, 11. t. m., ob 20.30 gostovanje Italijan-

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: danes, 11. t. m., ob 19.30 ba-
let »Peer Gynt« Henrik Ibsen.

BELJAK

Studijski oder (Kellertheater)
V četrtek, 17. t. m., ob 20. uri »Sinovi, sinovi«
(Uli Bree, Rupert Henning).

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V torek, 15. februarja, ob 10. uri: PETR EBEN - pre-
davanje ob klavirski improvizaciji; ob 15. uri: semi-
nar s študenti.

LGL, tel.: 061/ 314-789
V soboto, 12., in v nedeljo, 13. februarja, ob 16. uri:
PUSTOVANJE.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
V ponedeljek, 14. februarja, ob 20. uri: koncert JA-
NIJA KOVACICA.

LJUBLJANSKI GRAD
V ponedeljek, 14. februarja, ob 20. uri: Gala Valenti-
nov ples. Vstopnice so na voljo na društvu MOST
SCI Slovenija, tel.: 061/ 125-3244 (int. 71).

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65
V nedeljo, 13. februarja, ob 19.30: Evald Flisar - TRI-
STAN IN IZOLDA, premiera Slovenskega komorne-
ga gledališča.

CELJE

V nedeljo, 13. februarja, bo v SRC Golovec OTRO-
SKA MASKARADA - ob 11. uri: otroci do 5. leta, ob
14.30: otroci do 7. leta, ob 17. uri: srednješolci.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Avditorij muzeja Revoltella
Danes ob 17. uri bodo v dvorani avditorija pred-
stavili H. Berliozovo delo »Faustovo prekletst-
vo«, ki bo na sporedu v soboto v Dvorani Trip-
ovich. Govoril bo kritik Francesco Maria Co-

UMETNIŠKO GLEDALIŠČE,
tel.: 061/ 325-971

V soboto, 12. februarja, ob 21. uri: POT V DA-
MASK. Predstava bo se v ponedeljek, 14. februa-
rja, ob isti uri in v torek, 15. februarja, ob 20. uri.

BOHINJSKA BELA

Danes, 11. februarja, ob 20. uri: v Kultur-
nem domu Jean Variot - VZORNI SOPROG.

CELJE

SLGC, tel.: 063/ 25-332
DNEVI KOMEDIJE '94

Danes, 11. februarja, ob 19.30: E. Filipčić - PSI-
HA. Gostovanje SMG iz Ljubljane.
V soboto, 12. februarja, ob 19.30: A. Ayckbourn -
NORCIJE V SPALNICI. Gostovanje Primorskega
dramskega gledališča.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

Danes, 11. februarja, ob 19.30: I. Torkar - REVI-
ZOR '93, za izven in konto. V soboto, 12. fe-
bruarja, ob 19.30: Matija Logar - DOSJE, za izven
in konto. V sredo, 16. februarja, ob 19.30: R.
Cooney - ZBEZI OD ZENE. Razprodano!

LAZE

V soboto, 12. februarja, ob 19. uri: v dvorani Kul-
turnega doma na Lazah predstava Petra Shafferja
- CRNA KOMEDIJA. Predstava bo se v nedeljo,
13. februarja, ob 15. uri.

MARIBOR

DRAMA SNG, tel.: 062/ 221-206

Danes, 11. februarja, ob 18. uri: Aishil - ORESTE-
JA, za abonente in izven.

OPERA IN BALET, tel.: 062/ 221-206

V nedeljo, 13. februarja, ob 17. uri: plesno ba-
letni triptih - STIRJE LETNI CASI, za red nedelja
in izven.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR

tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 13. februarja, ob 11. uri: Streda Polak -
KO PRIDE ZVEZDA, za izven.

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/ 73-571

V soboto, 12. februarja, ob 20.30: H. Achter-
nbusch - SUSN. Gostuje SMG iz Ljubljane.

TRBOVLJE

DELAJSKI DOM

V ponedeljek, 14. februarja, ob 19.30: L. Pirandel-
lo - KOT ME TI HOČES. Gostuje SLG iz Celja.

ske drame z Reke z Goldonijev komedijo
»Sior Todero Brontolon«. Režija G. Ferrari.
Ponovitev jutri ob 20.30 in v nedeljo ob
16.30 (zadnja predstava).
Gledalisce Miela
Danes, 11. t. m., ob 16.30 »Trnjulica« O.Re-
spighija v izvedbi lutkovne skupine I Piccoli
di Podrecca. Ponovitev jutri, 12. t. m., ob 10.
uri.

MILJE

V okviru miljskega pusta bo danes, 11. t. m.,
ob 14.30 na Trgu Marconi nastopila skupina
Teatro Tascabile iz Bergama.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče

Danes, 11. t. m., ob 20.30 gostovanje gleda-
liške skupine Teatro Franco Parenti z delom
»La Maria Brasca«.

RADIŠE

V Kulturnem domu bo danes, 11. t. m., ob 19.30
»Radiska norija«.

BRNCA

V Kulturnem domu bo danes, 11. t. m., ob 19.30
komedija »Butalci - Schildbürger«.

CERKNICA

Danes, 11. februarja, v Sportni dvorani Cerknica ob
19. uri: BUTALSKI DEZELNI ZBOR.

KAMNIK

Danes, 11. februarja, bo ob 20. uri v Srednješolskem
centru R. Maistra večer s Prešernom v sedmih sli-
kah.

RADOVLJICA

KNJIZNICA A. T. LINHARTA,
Gorenjska cesta 27

V sredo, 16. februarja, ob 18. uri: predavanje VESNE
PERICEK-KRAPEZ - Smrt - vrata iz življenja ali v zi-
vljenje.

ROGAŠKA SLATINA

Danes, 11. februarja, ob 20. uri: v Kristalni dvorani -
Valentinov ples. Igra ansambel KRISTALI, gostja ve-
čera DARJA SVAJGER.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE

Danes, 11. februarja, ob 19.30: multivizijska proje-
kcija ZVONE SERUGA - Nevarne poti. V sredo, 16.
februarja, ob 18. uri: predavanje z diapozitivi, VIKI

V galeriji Vodnikova domačija v Ljubljani je na
ogled razstava akademskega slikarja
NIKOLAJA BEERA

Crna voda in konj, 1992, mešana tehnika 29 x 20,5 cm

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10
Razstava JOZETA CIUHE - Iz pariskega ateljeja je
na ogled do 20. marca.

Fotoprojekt Lepi - umazani - zli PRIMOZA PRE-
DALICA in BOJANA VELIKONJE je na ogled do
20. februarja (Mala galerija CD).

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava Zimski salon 1994, na kateri se s slika-
mi, instalacijami in objekti predstavljajo umetniki
VOJKO ALEKSIC, OTO RIMELE in ANDREJ
TROBENTAR, je na ogled do 26. februarja.

MODERNA GALERIJA, Tomsiceva 14

Retrospektivna razstava OHO je na ogled do 13.
marca.

Razstava JOSEPHA BEUYSA je na ogled do 20.
marca.

Razstava PEDRA CABRITA REISA - ECHO DER
WELT III je na ogled do 27. februarja (Mala gale-
rija).

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Razstava RINALDA OLIVIERIJA je na ogled do
27. februarja.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava DUSANA TRSARJA - Objekti in risbe
1973-1983 je na ogled do 27. februarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava akvarelov in male plastike NIKOLAJA
LEHRMANNJA je na ogled do 18. februarja.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava slik TANJE SPENKO-NOVAKOVIC je
na ogled do 24. februarja.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava slik VIDE SLIVNIKER-BELANTIC je na
ogled do 23. februarja.

GALERIJA KOMPAS, Slovenska 36

Razstava pejsažev DUSANA LIPOVCA je na
ogled do 17. februarja.

GALERIJA SLOVENIJALES, Dunajska 22

Razstava slik slikarja MARIJANA TRSARJA je na
ogled do 20. februarja.

GALERIJA STOPNIŠCE, Nazorjeva 12

Razstava fotografij MIHAELA IVANUŠE.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava JOZETA CIUHE je na ogled do 6. marca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

Razstava slik NIKOLAJA BEERA je na ogled do
22. februarja.

GALERIJA ZALA, Gosposka 7

Razstava RAJKA CUBRA je na ogled do 20. febru-
arja.

SLOVENSKI SOLSKI MUZEJ, Plecnikov trg 1
Razstava SREČNA AFRIKA - otroške igrice iz Ga-
ne in Burkine Faso je na ogled do 15. februarja.

INSTITUT JOZEF STEFAN, Jamova 39

Razstava BRIGITE POZEGAR-MULEJ je na ogled
do 18. februarja.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

Razstava TONETA ZNIDARSICA je na ogled do
20. februarja.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB

Razstava PROPELER - politične karikature, gagi
in manipulacije.

MURSKA SOBOTA

POKRAJINSKI MUZEJ, Trubarjev drevored 4
Razstava ALOJZA EBERLA je na ogled do 1. ma-
ja.

GALERIJA MURSKA SOBOTA, Kocljeva 7

Razstava del članov Društva likovnih umetnikov
Prekmurja in Prekije je na ogled do 28. februarja.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2

Razstava fotografij JANEZA PELKA je na ogled
do 16. februarja.

TRŽIČ

GALERIJA KURNIKOVA HISA,

Kurnikova pot 2

Razstava ANDREJA DOLINARJA je na ogled do
28. februarja.

VELENJE

GALERIJA IVAN NAPOTNIK

Razstava DUŠE KAJFEZ je na ogled do 2. marca.

ZAGORJE

Razstava slik 30. delovnega srečanja slikarjev v
koloniji na Izlakah v avli Delavskega doma je na
ogled do 1. marca.

ŽIRI

GALERIJA SVOBODE ŽIRI

Danes, 11. februarja, bo ob 19. uri otvoritev raz-
stave slikovnih predlog za freske akademskega
slikarja IVA SUBICA. Razstava bo na ogled do 20.
februarja.

KOROŠKA

CELOVEC

V Mohorjevi knjigarni razstavlja svoja dela
Jozica Serafin.

BOROVlje

V galeriji Rieser je na ogled je razstava del 50
koroških umetnikov.

BEGUNJE

V Galeriji Avsenik so na ogled slike
»Sprehodi po gorajtah« Mirne Pavlovec.

SVEČE

Goršetova domačija - Na ogled je razstava
ikon in svilenih rut.

ŠENTJAKOB V ROŽU

V galeriji v glavni soli je na ogled razstava
del Huga Wulza.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

SLOVENSKA

FILHARMONIJA,

tel.: 061/ 213-640

V nedeljo, 13. februarja, ob 11.
uri: koncert orkestra TARTINI,
solisti - violinistka VIOLETA
SMAILOVIC in klarinetist
MATEJ BEKAVEC. Program:
Tartini, Bach in Wassenauer.

V sredo, 16. februarja, ob 10.
uri: koncert Pihalnega orkestra
Slovenske policije.

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 222-815

V ponedeljek, 14. februarja, ob
19.30: orgelski koncert - PETR
EBEN - V labirintu sveta in v
raju sveta (GD).

V torek, 15. februarja, ob 19.
uri: orgelski koncert - PETR
EBEN - avtorski večer.

K4, Kernikova 4

Danes, 11. februarja, ob 22. uri:
koncert GARY CLAIL, techno
rave - sound system.

SOU KAPELICA

V torek, 15. februarja, ob 20.30:
koncert - SLOVENSKI KAN-
TORIJ, A. Banchieri: Madrigal-
na komedija Festino.

MREŽA ZA METELKOVO

V soboto, 12. februarja, ob
20.30: koncert - BOMBE in OR-
LEK.

AJDOVŠČINA

V ponedeljek, 14. februarja, bo
ob 20. uri v klubu K.A.M. kon-
cert skupine NO FOR AN
ANSWER in SNAPCASE.

GRAD DOBROVO

Danes, 11. februarja, ob 20. uri:
koncert - VLADIMIRJA HRO-
VATA - mandolina, IGORJA
SAJETA - kitara in BRONI-
SLAVA PRINCICA - harfa.
V ponedeljek, 14. februarja,
koncert TOMAZA PETRACA -
klavir.

V torek, 15. februarja, koncert
DMITRISA SGOUROSA - kla-
vir. Program: Beethoven, Liszt.

IJURSKA BISTRICA

Danes, 11. februarja, bo ob 23.
uri v klubu MKNZ koncert sku-
pine CUT iz Nemčije.

KRANJ

V soboto, 12. februarja, ob
19.30: koncert na Smarjetni go-
ri. Sodeluje mešani pevski zbor
Iskra iz Kranja.

FJK

TRST

Gledalisce Rossetti

26. in 27. t. m. koncert Lucia
Dalle. Izven abonmaja. Za
abonente popust. Predprodaja
vstopnic je v teku pri blagajni
gledališča Rossetti.

Trzasko koncertno društvo

V ponedeljek, 14. t. m., ob
20.30 bosta nastopila Lucia
Popp in Irwin Gage.

Cerkev Sv. Antona starega

(Trg Hortis)

Jutri, 12. t. m., ob 20. uri kon-
cert mladinskega zbora »Pic-
colo coro S. Giovanni« pod
vodstvom Edyja Hribarja in
zbora »Cantando« iz Macera-
te. Nastopili bodo se solisti iz
Salzburga in Kvintet godal
FJK. Vstop prost.

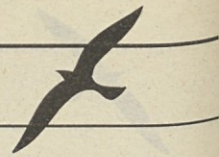
MILJE

Gledalisce Verdi

V soboto, 28. t. m., ob 21. uri
nastop jazz ansambla Joe Dio-
rio Quartet.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče

GORICA / ČLANSKA POKRAJINSKA PRVENSTVA

V 1. ženski diviziji osma zaporedna zmaga Olympie

Fantje pa se po porazu z Mosso poslavljajo od boja za boljša mesta

1. MOSKA DIVIZIJA

Olympia - Mossa 1:3 (3:15, 11:15, 15:8, 14:16)

OLYMPIA: Lutman, Seni, Breganti, E. Komjanc, N. Pintar, Mucci, Sfiligoj, Frandoli, Spazzapan.

Olympia je v vnaprej odigrani tekmi 9. kola proti Mossi doživela poraz, po katerem se je menda dokončno oddaljila od položaja pri vrhu lestvice.

Tekma je imela dva obraza ali celo tri. V prvih dveh setih ni šlo Goricanom prav nič od rok. Igrali so nezbrano in tudi menjave niso obrodile preobrata. V tretjem setu pa so se fantje zdrmili in z dobro igro set preprcljivo dobili. V istem slogu so tudi nadaljevali in v četrtem setu povedli kar z 12:3.

Takrat so verjetno že mislili, da jim tie break ne more uiti in so nekoliko popustili. Mossa je postopoma nadoknadila ves zaostanek, Olympia pa ni znala izkoristiti številnih priložnosti, da bi prisla do 15. točke in je na koncu set celo izgubila.

REZULTATI 8. KOLA: Valprapor-Soca Espago - Olympia 3:0, Ronchi - Torriana neodigrana, Nas prapor - Caldini 3:0, Mossa - Corridoni 3:1, Quarin Viaggi - Fossaloni 3:0, Tirriaco - Intrepida 3:0.

VRSTNI RED: Libertas Turriaco 16, Nas prapor 14, Valprapor Soca Espago in Mossa 12, Quarin Viaggi 10, Olympia 8, Torriana in Acli Ronchi 6, Caldini 4, Corridoni, Intrepida in Fossaloni 2. (Olympia in Mossa imata tekmo več)

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Ronchi - Olympia 0:3 (10:15, 2:15, 7:15)

OLYMPIA: K. in H. Corsi, M. in V. Cernic, Bulfoni, Princi, Cerne, Sosol, Capocchiani.

Olympia je v vnaprej odigrani tekmi 8. kola suvereno premostila še zadnjo resnejšo oviro v tem prvem delu prvenstva. Ronchi je imel pred srečanjem na lestvici le dve točki manj od Gorican, veljal pa je za zelo borbeno sesterko, ki je na primer v minulem kolu s 3:2 zmagala v Villesah, potem ko je tam že zgubljala z 2:0 in 12:7 v 3. setu. In res, v prvem setu so nasprotnice nudile Olympii močan odpor. Set je bil izenačen do 10. točke, nato pa so gostje nekajkrat z blokom zaustavile najnevarnejšo napadalko Ronchija in set osvojile.

Odltje je bila pot do končne zmage povsem položna. Goricanke so z izredno ostrimi servisi povsem onesposobile nasprotnice, veliko točk dosegle neposredno z začetnim udarcem ali v protinapadu, zmedene gostiteljice pa so naredile precej napak in osma zaporedna zmaga s 3:0 je bila tu.

IZIDI 7. KOLA: Corridoni - Lib. Cormons 3:0, Villesse - Ronchi 2:3, Azzurra - Farra 3:2, Olympia - S. Luigi 3:0, Staranzano - Morarese 3:1.

VRSTNI RED: Olympia 16, Staranzano in Ronchi 12, S. Luigi 10, Villesse in Corridoni 6, Cormons in Azzurra 4, Farra 2, Morarese 0. (Olympia in Ronchi imata tekmo več)

Nas Prapor 93/94

GORICA / MLADINSKA POKRAJINSKA PRVENSTVA

Domove deklice še utrdile vodstvo Sovodnjam prvi derbi naraščajnic

Olympia osvojila tretji set - Med dečki je premoč obeh naših šesterk očitna

MLADINKE

REZULTATA 12. KOLA: Intrepida - Torriana 0:3, Staranzano - Fincantieri 1:3, Olympia ni igrala.

VRSTNI RED: Fincantieri in Sagrado 14, Staranzano in Olympia 8, Torriana 4, Intrepida 0.

DECKI

Soca Valprapor - VBL Lancia 3:0 (15:7, 15:1, 15:7)

SOCA VALPRAPOR:

Braione, Lukes, Manià, Pellegrin, Cernic, Lutman, Mizerit, Kovic, Mucci.

Združena ekipa dečkov je brez problemov odpravila goste iz Krmini. Igra ni bila posebno zanimiva. Vse točke so naši prisluzili ali s servisi ali za kar so gostje zgrešili. Ker na nasprotnikovi strani ni bilo odpora, so naši igrali precej nemotivirano. Trener je poslal na igrišče prav vse razpoložljive igralce.

Valprapor Soca Korotan Italiana - Fincantieri 3:0 (15:0, 15:0, 15:0)

VALPRAPOR SOCA. M. in S. Cernic, Devetak, Muzic, Plesničar, Soban, Gravner.

Po rezultatu bi se dalo sklepati, da so Goricani zmagali brez boja, pa ni bilo tako. Tekma je bila in Tržičani niso dosegli niti točke. vsak komentar je odveč.

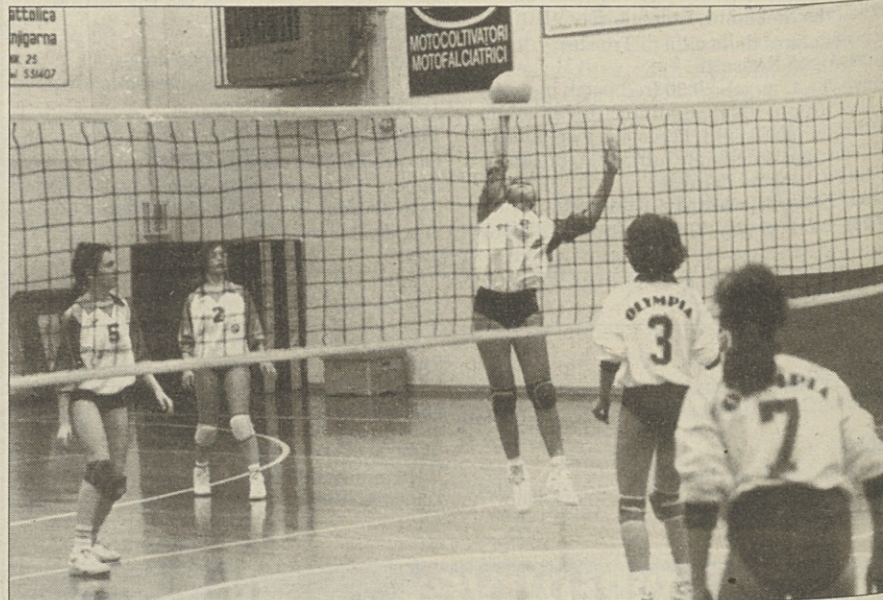
VRSTNI RED: Valprapor Soca Korotan Italiana 10, Soca Valprapor 8, Torriana, Fincantieri in Lancia Krmin 2. (Torriana - 2 točki)

DEKLICE

Skupina B Dom Insa - Mossa 3:0 (15:1, 15:8, 15:3)

DOM IMSA: Cernic, Zavadlal, Pavo, Miklus, Lando-Musina, Tomsic, Kovic, Tronkar, Humar, Kocina, Mozetic.

Domovke so tudi v povratni tekmi (11. kolo) prepričljivo premagale Mosso. Trener Jerončič je od drugega seta dalje zamenjal postavbo in poslal na igrišče samo tiste igralkice ki bodo danes debitirale v 2. diviziji (ob 19.30 v Kulturnem domu proti Gradu), dekleta pa

Posnetek z včerajšnjega derbija med Olympio in Sovodnjami (foto S.Reportage)

so se po začetni zmede odlično ujela in dosegla prepričljivo zmago.

REZULTATI 10. KOLA: A Staranzano - Sagrado 0:3, Ronchi - Mossa 2:3, Pizz. Italia - Dom Insa neod.

REZULTAT 11. KOLA: Azzurra - Pizz. Italia 3:1.

VRSTNI RED: Dom Insa 16, Sagrado 14, Azzurra 12, Pizz. Italia 8, Staranzano 6, Acli Ronchi in Mossa 2.

VRSTNI RED A SKUPINE: Morarese 14, Pieri 12, Lib. Gorizia, Grado in Fincantieri 10, Lib. Cormons in Pro Romans 2.

NARAŠČAJNICE

Skupina A Olympia - Sovodnje 1:2 (4:15, 9:15, 15:6)

OLYMPIA: Sfiligoj, Persè, Klede, Petejan, Fabris, Cetul, Hlede, Pipan, Dorni, Di Dio, Benedetti.

SOVODNJE: Zuccarino, K. in T. Vizintin, Devetta, Danielis, Paulin, Zulian, Tomsic, Terpin, Batistic, Marega.

GORICA / MLADINCI

Konec meseca začetek bojov za deželni naslov

Prvak Valprapor Soca Espago v zadnjem kolu odpravil Grado

Grado - Valprapor Soca Espago 0:3 (7:15, 0:15, 11:15)

VALPRAPOR SOCA ESPEGO: M. in S. Cernic, Devetak, Gravnar, Radetti, Plesničar, Soban.

Valpraporovci so prvenstvo sklenili s pričakovano zmago proti Gradu, ki je bil najsibkejši tekmelec v ligi. Rezultat je dovolj zgovoren, v tretjem setu pa je trener Jakopič v vlogi podajalca preizkusil Danjela Sobana, ker ima v ekipi le enega »režiserja«, to je Simona Cernica. Zamenjava je povzročila nekaj zmede (Grado je vodil že z 9:5), toda v nadaljevanju so se vendarle ujeli in brez težav zmagali.

Združena ekipa je tako po pričakovanjih osvojila naslov pokrajinskega prvaka, potem ko je lani v isti zasedbi zmagala tudi med »dečki«.

OSTALA IZIDA: Intrepida - Olympia 3:2, Acli Ronchi - Torriana 0:3. ZAOSTALA TEKMA: Grado - Olympia 1:3.

KONCNI VRSTNI RED: Valprapor Soca Espago 20, Torriana 14, Intrepida 10, Olympia 8, Ronchi 6, Grado 2.

TRST / V PRVENSTVU MLADINCEV

Koimpex je v povratnem derbiju zmagal še lažje

Naraščajnice: Breg in Sloga B do prvih prvenstvenih točk - Lahka zmaga borovk v derbiju s Kontovelom B

Koimpex - Bor 3:0 (15:4, 15:1, 15:6)

KOIMPEX: Germani, Glavina, Kralj, Micalelli, Ritosso, Strajn, Veljak, Volcic.

BOR: Furlanec, Pertot, Pieri, Smotlak, Sustersic, Talotti, Domio, Cuk, Mauri.

Tekmo med našima dvema ekipama so odigrali v torek zvečer. Če je bilo srečanje iz prvega dela prvenstva vsaj v enem setu izenačeno, je tokrat potekalo v eno samo smer, saj so fantje Koimpexa svoje sovratnike povsem nadigrali. Slogasi so zlasti ostro servirali in tako preprečili borovcem izpeljavo napadalnih kombinacij. Vsako lahko zogo, ki so jo gostje poslali na drugo igrišče, pa so domaćini spretno izkoristili z ostrim napadom, kjer je tudi tokrat izstopal Aljosa Kralj. S to novo gladko zmago se bodo mladinci Koimpexa potegovali za drugo mesto v prvenstvu, saj je pokrajinski naslov že osvojil tržaški Pallavolo.

NARASČAJNICE

Skupina A

Breg - Sloga B 2:1 (15:11, 9:15, 15:12)

BREG: Carboni, Fir Rosso, Rodela, Sancin, Tercon, Zeriali.

SLOGA B: Gregori, Alessio, grgic, Drago, Kovacic, Kriznic, Krizman, Strekelj, Sosic, Taiariol, Persinovic, Sossi.

Obe ekipi sta v derbiju prisli do prvih pr-

venstvenih točk, dve pa je osvojil Breg. Slo je za izenačen dvoboj, v katerem so Brežanec skupno dosegle le točko več od slogasi (39:38), zaradi borbene igre pa velja pohvaliti obe ekipi.

Kontovel A - S. Andrea 3:0 (15:6, 15:2, 15:1) KONTOTVEL. Sossa, Starec, Ferluga, Skrk, Stoka, Obad, Milic.

Vse kaže, da Kontovel A v tej skupini ne bo imel enakovrednih tekmecev. Tudi S. Andrea je bil nasim odbojkaricam povsem nedorasel. Velja omeniti spodbuden nastop mlade Jagode Milic (letnik 1982), ki je igrala praktično brez napak.

Skupina B

Bor - Kontovel B 3:0 (15:0, 15:4, 15:4) BOR: Flego, D. Furlani, Macho, Rogelja, Sadowski, Samec, Boccia, Krasevic, Milicevic, Pozar, Smotlak, Frandolic.

KONTOTVEL B: Businelli, S. in K. Kante, Brezovec, Zivec, Batticelli, Furlan.

Kontovel B sestavljajo se začelnice, ki so se po svojih močeh upirale borovkam, vendar pa tehnična razlika med ekipama je bila očitna. Borovke so z novo zmago potrdile, da sodijo med boljše sesterke v skupini, Kontovelovke pa si v prvenstvu nabirajo prepotrebne izkušnje. (Dejan)

Ivan Zidarič v ožjem krogu najboljših

Med šestimi »laserji« v državi

Mladi jadrallec Sirene Ivan Zidarič, ki tekmuje v razredu laser, je bil v teh dneh deležen lepega priznanja. Na izbirnem testiranju najboljših mladih italijanskih jadralcev v njegovem razredu je bil namreč izbran med sesterico, katerim bo italijska jadralna zveza posvečala posebno pozornost in skrbela za njihov tekmovalni razvoj.

Testiranje je bilo v Livornu, jadralna zveza pa je poklicala približno dvajset jadralcev, ki so z lanskimi dosežki izpolnjevali pogoje. Od teh so jih po praktičnem in teoretičnem testiranju izbrali samo šest. Test je obsegal kratko regato, fizični preizkus v telovadnici, tek, jadralci pa so morali odgovorjati tudi na vprašanja, ki zadevajo teoretično poznavanje tekmovalnega jadralnega sporta.

Ivan Zidarič je se mlad tekmovallec (letnik 1976), v mladinski kategoriji pa bo lahko nastopal se tudi v letu 1995. Lani pa je posebej na mladinskem državnem prvenstvu dosegel nekaj vidnih uvrstitev.

KOŠARKA / PROMOCIJSKO PRVENSTVO NA TRŽAŠKEM IN GORIŠKEM

Cicibona in Dom jutri naskakujeta drugo mesto

Kovačičeva ekipa proti glavnim favoritom za prestop
Dom zmagal že v prvi tekmi - Tokrat vsi pred težko nalogo

Na Tržaskem

V Promocijskem prvenstvu sta na sporedu dva spopada med prvimi stiri, kar bi najbrž lahko tudi močno vplivalo na nadaljni potek prvenstva. Prvouvrščeni Scoglietto bo preveril, če je Lega Nazionale slučajno v skupini najboljših, bolj ogorčen in napet pa bo najbrž boj med Ferroviarom in Cicibono. Novo zahtevno nalogo ima tudi Kontovel, ki bo gostil Santos, Sokol pa se bo Cusu skušal oddolžiti za tesen poraz iz prvega dela prvenstva.

CICIBONA: Svetovancani bodo jutri zvečer igrali najzahtevnejšo tekmo povratnega dela, saj si Ferroviario ne sme privoščiti novega spodrsnjaja in bi se našim predstavnikom tudi rad oddolžil za lanski polom (zmaga belozelenih s 95:71). V prvi tekmi so železničarji zanesljivo odpravili cicibonase (89:75), ki pa so takrat odigrali eno izmed najslabših tekem letos in so tudi zabeležili letošnji najvišji poraz ter prejeli največ točk v eni tekmi. Ferroviario je že pred začetkom prvenstva veljal za največjega favorita, saj so se solidni lanski ekipi, ki je osvojila drugo mesto, pridružili se Del Ben (najboljši posameznik v tej kategoriji, ki je igral tudi v B2 ligi), Manin, Toscano in dolgoletni playmaker Servolane Bussani. Prav Bussani in Del Ben sta ob Kauziju in Appoloniu najbolj nevarna igralca, glavna vrlina ekipe pa je prav gotovo izredno agresivna mož moža obramba, proti kateri bodo Kovačičevi fantje morali

pazljivo, a odločno odigrati vsako akcijo.

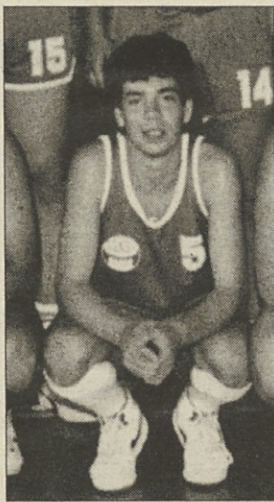
KONTOVEL: Po petih zaporednih porazih bodo Kontovelci spet pred izredno zahtevno nalogo, saj bo Furlanova ekipa gostila Santos, ki je že dalj časa v odlični formi in je po slabem začetku nanizal kar 7 zmag v osmih tekmah. Top scorer in najboljši posameznik ekipe je ostrostrelec Valente, glavno orožje Santosa pa je velika borbenost vseh 40 minut. Kontovelci, ki so proti Scogliettu pokazali velik napredek v igri in pristopu, bodo morali s takim elanom igrati tudi jutri. V postavo se bo vrnil Aljoša Daneu, okrevala pa sta tudi Gulic in Kralj, tako da je vzdušje v ekipi bolj optimistično.

SOKOL: Jutri se bodo sokolovci se drugič letos pomerili s Cusom, ki jih je na prvi tekmi tesno premagal v gosteh. Pred začetkom prvenstva sta bili obe ekipi uvrščeni v krog glavnih favoritov, tako Cus kot Sokol pa sta doslej igrala pod pričakovanjem. Starčeva ekipa je v zadnji tekmi odigrala res dober prvi polčas, za uspeh pa bo treba v takem slogu odigrati vseh 40 minut. Tudi na tej tekmi je res težko nakazati favorita.

Na Goriškem

Z zmago v derbiju se nadaljuje pot ambicioznega Doma, ki pa bo na tekmi s Pomom iz Trzica spet pred težko preizkusnjo. Nič lažja ne bo naloga Brega, ki bo skušal v Gradu ponoviti uspeh iz prvega dela prvenstva.

DOM: Mianijeva postava ima veliko priložnost, da se spet povzpne na

Matej Gruden (Sokol)

drugo mesto, saj bodo Kosuta, Battello in ostali gostili Pom, ki ima dve točki več od naših predstavnikov. V prvem delu prvenstva so domovci presenetili Trzicane v gosteh (85:78), jutri pa bo naloga se teja, saj se bodo nasprotniki skušali otresti zasledovalcev in se tudi oddolžiti za poraz. Domovci bodo letos prvič nastopili praktično v popolni zasedbi, saj bi se moral v postavo vrniti tudi center Walter Bric. Če bodo Kosuta, Orzan, Pečanac in Jarc v napadu ponovili igro z zadnje tekme in če bo ekipa izboljšala obrambo, je zmaga skorajda zagotovljena.

BREG: Eno izmed redkih letošnjih podvigov Brega je bila prav gotovo zmaga proti Gradu (91:84), nocoj pa je v Gradezu na sporedu povratna tekma. Cancianijeva ekipa bo seveda skušala ponoviti uspeh, naloga pa je dokaj zahtevna, saj je nasprotnik znatno izboljšal učinek in se počasi bliza zgornjemu

delu lestvice. Za nameček bodo Brežani spet igrali brez Marka Salvija.

Napovedi nam je tokrat posredoval Matej Gruden, mladi playmaker Sokola, ki se je v letošnji sezoni nekajkrat ze izkazal.

Ferroviario - Cicibona +6 (matchwinner: V. Jogan; nad pričakovanjem: I. Giacomini)

Kontovel - Santos +8 (matchwinner: R. Skerlavaj; nad pričakovanjem: P. Kralj)

Cus - Sokol +7 (matchwinner: M. Sosić; nad pričakovanjem: M. Usaj)

Dom - Pom +2 (matchwinner: D. Orzan; nad pričakovanjem: D. Kosuta)

Grado - Breg +1 (matchwinner: B. Kneipp; nad pričakovanjem: A. Pavlica) (Vanja Jogan)

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Marton Say favorit na galopu v Rimu V Pisi za zmago več kandidatov

1. dirka (Rim): Če ne bo zamudil na startu, ima Marton Say (2) vse možnosti za zmago. Med najboljšje pa se bosta gotovo vrnila tudi Sabulo (X) in Pian dei Sogni (1), ki je v zelo dobri formi;

2. dirka (Pisa): Izrazitega favorita ni. Po našem mnenju zaslužijo večjo pozornost od ostalih Olive Oil (1), Sharpy Day (X) in Daminur (2);

3. dirka (Bologna): Nolimbia (2) je prejšnjo nedeljo dobil dirko tris in je tudi na tej dirki favorit. Dostojnega nasprotnika pa bo imel v Nembru D (X), medtem ko je v skupini 1 najmočnejša Oziosa;

4. dirka (Firence): Imbo (X) je že tekmoval v višjih kategorijah in je na tej dirki izrazil favorit. Toda Nelkenblatt (2) se gotovo ne bo predal vnaprej,

kot lahko preseneti New Jersey Cr (1);

5. dirka (Padova): Omero Trotter (2) je najverjetneji zmagovallec, seveda če bo takoj prevzel vodstvo. V skupini X vsi opozarjajo na Oloturio Jet, medtem ko lahko vsem skupaj zagreni veselje Overkam Bi (1);

6. dirka (Taranto): Negrito High (2) se lahko bori za zmago, zelo dober finiš ima Narcisio San (X), ki pa bo startal iz druge vrste. Presenečenje lahko tokrat pripravi Majcol BMW (1).

Dirka tris

NASI FAVORITI: 21) Nicom Mo, 16) Oppidan, 4) Nano Riz;

DODATK. ZA SISTEMI-STE: 2) Oscar Wilde, 18) Oz Di Valle, 15) Marlon D'Assia.

Totip

1. — prvi	2
drugi	X1
2. — prvi	1
drugi	X2
3. — prvi	2
drugi	X1
4. — prvi	X
drugi	12
5. — prvi	12
drugi	X
6. — prvi	2
drugi	X1

KARATE / ZA VIŠJE PASOVE PRI SHINKAI KLUBU

Vsi kandidati uspešno opravili društveni izpit

Karateiste čakajo zdaj zahtevni treningi za tekme

Člani slovenskega športnega karate društva Shinkai karate klub - 17 otrok in 19 odraslih - so v sredo, 9. februarja, v telovadnici »Silvestri« na društvenih izpitih za višje pasove na Proseku pokazali dobro raven znanja in vsi z uspehom opravili izpite. Preizkusili so se tako v katah (obveznih likih) kot v borbi. Prisotnih je bilo tudi precej gledalcev in to ne samo starsev in prijateljev tekmovalcev Shinkaia, ampak tudi »tujih ljubiteljev« karateja.

Takoj po izpitih bodo morali karateisti spet v telovadnico, saj jih čakajo precej naporni meseci. Kmalu se bodo začela tekmovalna tako na deželni, kot tudi na vsedržavni in mednarodni ravni.

Bel pas so na izpitu pridobili otroci Danjel

Mazzucca, Tjaša Mazzucca, Denise Castellan, Alessia Gerebizza, Katrin Kocjan in Nika Sartori, rumenega Fabiana Piano,

Manuel Piano in Chiara Vidonis, oranžnega Katrin Stoka, Alessandra Vasques, Erika Suc, Jessica Stoka in Daniele Di Mario, zadovoljivo znanje za drugo stopnjo zelenega pasu pa so pokazali Andrea Hrovatin, Tilen Tavčar in Elia Hrovatin.

Med odraslimi so izpit opravili: Marco Valecic, Dante Vidonis, Drazen Cikić, Glauco Heidelbrunn, Daniela Gerebizza, Husein Haubas in Tanja Pertot (za bel pas) Agrom Tema (za rumen pas), David Vesnaver, Vinko Bandelj, Slavko Bezin, Ingrid Sulli, Eliana Doglia, Damjan Crissani, Helena Jovanovic, Elisabetta Drago in Dante Scarpetta (za oranžen pas), poskusni izpit za črn pas pa se David Potocnik in Davorin Starec. (hj)

SMUČANJE / DEŽELNI FINALE

Med najmlajšimi v nedeljo prva tekma za deželne naslove

V finalu tudi deset naših smučarjev

Najmlajši smučarji so že zaključili pokrajinsko fazo tekmovalanja, zdaj pa jih čaka se nastop na deželnem finalu. Pravico do nastopa na deželni ravni so si priborili smučarji, ki so se v kategoriji »baby« na pokrajinski ravni po treh tekmah (dva veleslalom in en slalom) uvrstili med prvih petnajst, pri cicibanih pa med prvih petindvajset. Med temi bo tudi kar deset slovenskih smučarjev, kar potrjuje, da se pri naših društvih se posebej v najmlajših kategorijah pametno načrtovano strokovno delo že obrestuje, saj so prav najmlajši tisti, ki so letos dosegali najboljše uvrstitve.

Prva deželna preizkusnja bo na programu v nedeljo, 13. februarja, na Piancavallu, kjer se bodo pomerili v slalomu, 27. februarja pa bo se tekma v veleslalomu na Rajblju.

Od članov zamejskih društev so si pravico do nastopa prismočali Denis Petrovič (Brdina), Jaro Furlani (Devin), Mateja Paulina (Devin, sel. Indules) in Roberta Puric (Brdina sel. Indules) v kategoriji »baby« ter Nika Furlani (Devin sel. Indules), Martina Bogatez (Mladina sel. Indules), Erik Picini, Giorgio Pitacco (oba Brdina sel. Indules), Patrik Kocijancic in Matej Krizmačic (oba Devin sel. Indules) med cicibani.

Danes igra za vas Totocalcio

David Barini

David Barini (letnik 69) je košarkarsko žogo prvič prijel v roke star 10 let in pri Boru tudi več let igral v mladinskih kategorijah. Zatem je dve leti igral pri mladinski združeni ekipi Jadran Farco, po povratku k Boru pa si je v kratkem tudi priboril mesto v članski postavi, s katero je tudi napredoval v D ligo. Po dveh letih pri Bregu je David prestopil k Ciciboni, nazadnje pa se je vrnil k Boru, kjer je po dveh sezonah prečlanskim spet napredoval v D ligo. »Roccia« je še vedno eden izmed nosilcev Borove ekipe in je znan kot eden naših najboljših igralcev v obrambi. Prejšnji teden je Aleš Feri uganil 8 rezultatov.

Obvestila

SMUCARSKI ODSEK SPDT

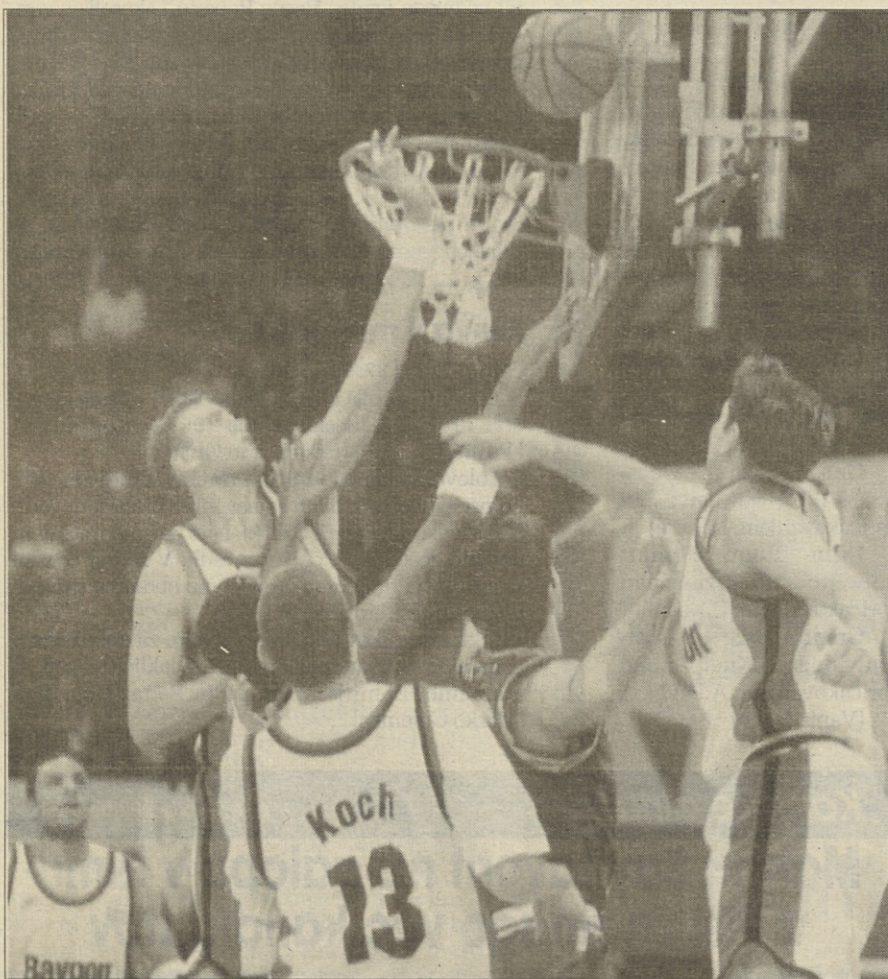
prireja v nedeljo, 20. februarja, avtobusni izlet v Auronzo, kjer so letos obnovili vse smučarske naprave. Prijave sprejema urad ZSSDI, Ul. sv. Franciska 20 v Trstu, podrobnejše informacije pa nudi Pavel Fachin (tel. 634648)

KOŠARKA / EUROCLUB

V obeh skupinah po pričakovanju

Črn dan italijanskih ekip - Boj za četrtfinale bo še hud

Bayer v sredo ni mogel nič proti Realu (telefoto AP)

ISTANBUL - »Italijanska« varianta Bucklerja (brez tujcev) je v Istanbulu doživela pričakovan poraz, saj turskega Efes Pilsna ne moremo več steti za presečenec B skupine »eurocluba«. Efes Pilsen je namreč vknjižil deseti par točk in zanesljivo vodi pred Panathinaikosom, ki je dan prej težje od pričakovanj odpravil že odpisanega italijanskega predstavnika, Clear iz Cantuja. Pri Turkih sta največ kosev dosegla Sarica (20) in Naumoski (16), pri Bucklerju pa je bil najbolj učinkovit Moretti z 18

točkami.

V tej skupini je za Turki in Grki, ki so si že zagotovili vstop v četrtfinale, majhen prepad, za preostali dve mesti pa se potegujejo 3 ekipe - Buckler, Joventut in Cibona, ki imajo vse enako število točk. Spanci in Hrvatit s s sinocnjima zmaganima namreč dohiteli Bolognjanca na tretjem mestu. Na tekmi med Cibono in Benficio je bil pri Zagrebčanin najučinkovitejši Alano- vič, ki je dal 23 kosev, pri Benfici pa je Conceicao dosegel 21 točk.

V skupini A si je Olym-

piakos dejansko že zagotovil prvo mesto, za preostala tri mesta v četrtfinalu pa se potegujejo Real, Barcelona, Malines in Limoges.

Slab dan italijanskih ekip je včeraj »potrdil« se Benetton, ki je doma izgubil z evropskim prvakom Limogesom in s tem dejansko že zapravlil vse možnosti za uvrstitev med prvo četverico v skupini.

Spanski ekipi sta imeli tokrat lahko delo. Real je že v sredo premagal Bayer, Barcelona pa je proti Guildfordu zabeležila visoko zmago.

Trenutno stanje

Skupina A

IZIDI 12. KOLA: Barcelona - Guildford 94:55, Malines - Olympiakos 70:86, Bayer - Real 67:83, Benetton - Limoges 61:65.

VRSTNI RED: Olympiakos Pirej 20, Real Madrid 16, Malines, Limoges in Barcelona 14, Benetton Treviso 10, Bayer Leverkusen 8, Guildford 0.

PRIHODNJE KOLO: Real Madrid - Guildford in Benetton Treviso - Bayer Leverkusen (17. 2.), Olympiakos Pirej - Barcelona in Limoges - Malines (16. 2.)

Skupina B

IZIDI 12. KOLA: Efes Pilsen - Buckler 83:77, Panathinaikos - Clear 79:75, Joventut Badalona - Pau Orthez 78:66, Cibona - Benfica 75:63.

VRSTNI RED: Efes Pilsen Istanbul 20, Panathinaikos 18, Buckler Bologna, Joventut Badalona in Cibona Zagreb 14, Benfica Lizbona 10, Clear Cantù 4, Pau Orthez 2.

PRIHODNJE KOLO: Pau Orthez - Panathinaikos Atene, Buckler Bologna - Clear Cantù, Benfica Lizbona - Joventut Badalona (16. 2.), Cibona Zagreb - Efes Pilsen Istanbul (17. 2.)

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE / JUTRI OTVORITEV

Lillehammer '94

Zadnji nosilec plamenice poškodovan

Ole Fidjestoel padel med vadbo na skakalnici

LILLEHAMMER - Ole Gunnar Fidjestoel ne bo zadnji nosilec olimpijske bakle na prizorišču 17. zimskih olimpijskih iger, ki se bodo s svečano otvoritvijo začele jutri popoldne. Fidjestoel je namreč včeraj pozno dopoldne precej grdo padel, ko je vadil na olimpijski skakalnici. Norveški smučarski skakalec bi se namreč po načrtu moral spustiti po zaletišču skakalnice z olimpijsko baklo v roki in nato v olimpijskem parku prizgati olimpijski ogenj. Zdaj nekdanji svetovni prvak leži v bolnišnici z lažjim pretresom možganov, njegovo vlogo pa bo jutri prevzel Stein Gruben.

Odprli tiskovno središče

V sredo zvečer je predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja Juan Antonio Samaranch v prisotnosti norveškega kralja Haraldja in kraljice Sonje odprl olimpijski press center.

V Lillehammerju 1988 športnikov

Na letosnjih olimpijskih igrah bo nastopilo 1988 športnikov iz 69 držav. Največ udeležencev bodo imele ZDA (162), Kanada (129) in Rusija (127). Med najbolj številnimi bo tudi italijansko zastopstvo s 115 športniki, po enega predstavnika pa bodo imeli Bermuda, Brazilija, Ciper, Otcje Fidji, Izrael, Kirgistan, Portugalska in Luksemburg, ki pa ima kljub temu možnost, da osvoji več kolajn, saj bo njegov edini predstavnik Marc Girardelli.

Ce je število nastopajočih rekordno, pa je skoraj rekordna tudi debelina snežne odeje. Prizorišča namreč pokri- va 132 cm snega, kar je po letu 1950, ko je bila snežna odeja debela 134 cm, največ doslej.

Samaranchu odsvetovali odhod v Sarajevo

LILLEHAMMER - Izvršni odbor Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) je svojemu predsedniku Juanu Antoniu Samaranchu odsvetoval obisk Sarajeva, ki ga načrtuje za prihodnji teden, je sporočil vir blizu MOK. Clani so glede tega deljenega mnenja in menijo, da to ni več v pristojnosti MOK-a, je izjavil isti vir.

Iz krogov blizu Samarancha pa so kljub temu pojasnili, da je predsednik MOK-a se vedno odločen, da bo v ponedeljek odpotoval v Sarajevo, ki je bi-

lo prizorišče ZOI 1984, predvsem iz solidarnosti z obkoljenimi prebivalci bosensko - hercegovske prestolnice.

Na treningu smuka najhitrejši Trinkl

Avstrijec Hannes Trinkl je dosegel najboljši čas na prvem treningu na progi za smuk v Kvittfjellu, takoj za njim pa sta se uvrstila Italijan Pietro Vitalini in Luksemburčan Marc Girardelli. Tarča novinarjev pa je bil tokrat predvsem Luigi Colturi, brat Franca Colturija, ki je bil zaradi jemanja nedovoljenih pozivil dejansko dan pred odhodom na OI izključen iz italijanske smučarske reprezentance. Toda Luigi Colturi o zadevi ni hotel govoriti.

Rezultati 1. treninga: 1. Hannes Trinkl (Avt) 1:45, 66; 2. Pietro Vitalini (Ita) 1:45, 91; 3. Marc Girardelli (Luk) 1:45:97; 4. Peter Runggaldier (Ita) 1:46, 14; 5. Armin Assinger (Avt) 1:46, 31; 6. Nicolas Burtin 1:46, 47; 7. Daniel Mahrer (Svi) 1:46, 53; 8. Patrick Ortlieb (Avt) 1:46, 79; 9. Franz Heinzer (Svi) 1:46, 74; 10. Günther Mader (Avt) 1:46, 79; 11. Tommy Moe (ZDA) 1:46, 86; 12. Luc Alphand (Fra) 1:47, 00; 13. Helmut Höflehner (Avt) 1:47, 03; 14. Markus Wasmeier (Nem) 1:47, 17; 15. Werner Perathoner (Ita) 1:47, 38; 16. Kyle Rasmussen (ZDA) 1:47, 60; 17. Harald Strand Nilsen (Nor) 1:47, 71; 18. Kjetil Andre Aamodt (Nor) 1:47, 85; 19. Atle Skaardal (Nor) 1:47, 96; 20. Jean-Luc Cretier (Fra) 1:48, 03.

Hardingova bo zahtevala odškodnino

Ameriška umetnostna drsalka Tonya Harding je preko svojih advokatov vložila tožbo proti ameriskemu olimpijskemu komiteju, od katerega namerava zahtevati odškodnino v višini 300.000 dolarjev, ce ji ne bo dovolil nastopa na olimpijskih igrah. Odvetniki Hardingove v tožbi poudarjajo, da so bili v sodni preiskavi v zvezi z napadom na Nancy Kerrigan obtožene samo osebe, ki so »blizu« ameriški drsalki, medtem ko proti Hardingovi ni bila vložena nikakršna obtožba. V tožbi, ki jo je Hardingova vložila na sodišču v Portlandu v ameriški zvezni državi Oregon, je se navedeno, da se je drsalka striktno držala vseh pravil ameriške drsalne zveze.

NOVICE

Evropski rekord Colina Jacksona

GENT - Britanski atlet Colin Jackson je na mednarodnem atletskem mitingu v belgijskem Gentu z rezultatom 7.38 sekunde postavil novi evropski rekord v teku na 60 metrov z ovirami.

Simultanka Garija Kasparova

ZAGREB - Svetovni šahovski prvak Gari Kasparov je v Zagrebu odigral šahovsko simultanko v humanitarne namene. Gari Kasparov se je pomeril s hrvatskimi šahovskimi vele mojstri ter osebam iz hrvaškega javnega in gospodarskega življenja. Svetovni prvak jih je premagal z rezultatom 23.5:2.5. Senzacionalno zmago je dosegel mladi hrvatski šahist Vladimir Bukal, Blazimir Kovačević pa je remitiral. Pol točke sta osvojila se Semka Sokolović - Bertok in Filip Brekalo.

Španija - Poljska 1:1 (1:1)

SANTA CRUZ - V prijateljski nogometni tekmi sta se Španija in Poljska razšli z rezultatom 1:1 (1:1). Zadetek je za domače v 18. minuti dosegel Sergi, v 37. minuti pa je izenacil Kosecki.

Nosilci uspešni

MEMPHIS - V 2. kolu mednarodnega moskega teniskega turnirja v Memphisu z nagradnim skladom 800.000 dolarjev so vsi nosilci zmagali.

Rezultati 2. kola: Randall (ZDA) - Rikl (Ces) 1:6, 6:0, 6:1; Stark (ZDA) - Flach (ZDA) 7:6 (7:4), 6:7 (4:7), 6:0; Braasch (Nem) - MacPhie (ZDA) 3:6, 6:3, 6:4; Haahrhuis (Niz) - Nainkin (JAR) 4:6, 6:2, 6:0; Courier (ZDA) - Carlsen (ZDA) 7:5, 5:7, 6:3; Adams (ZDA) - Krickstein (ZDA) 6:4, 1:6, 6:3; Cesnokov (Rus) - Lundgren (Sve) 6:3, 6:4; Martin (ZDA) - Eltingh (Niz) 6:7 (8:10), 6:3, 6:2; Chang (ZDA) - Bryan (ZDA) 6:7 (9:11), 6:4, 6:3.

NBA / SEATTLE SPET V SIJAJNI FORMI

Lakersi obujajo spomine na dobre stare čase

Divac kot Kareem - Dallas »začaran« za Minnesota

LOS ANGELES - Z dvema zaporednima prestižnima zmaganima proti dvema izmed najboljših ekip NBA (Phoenix in Utah) so Lakersi vsaj za nekaj dni obudili spomin na case, ko so bile take zmage nekaj povsem običajnega, Magic, Kareem, Scott, Green in drugi pa so predvsem čakali na nastop v finalnih tekmah za naslov prvaka. Med glavnimi protagonisti zadnjih dveh »vijoličastorumenih« podvigov je bil tudi Vlade Divac, ki je proti Sunsom odigral eno izmed svojih najboljših tekem v NBA.

Ponedeljkove tekme: Atlanta - Detroit 141:97 (rekordna razlika vseh časov za Hawkse; Augmon 26); Indiana - Golden State 104:99 (6. zaporedni uspeh Pacerjev; Smits »season high« - 28; Sprewell 26); Miami - New York 96:85 (Smith 25, Salley 22; Ewing le 6:23 iz igre); Philadelphia - Charlotte 125:117 »season high«

Hornacka - 36, »career high« Perryja 7 trojk - 31 točk; Hawkins 31).

Torek: Clippers - Chicago 89:118 (Pippen in Grant 24, Kukoc 9 točk, 24 minut igre, 4 asistenc in 4 pridobljene zoge); Lakers - Phoenix 107:104 (Threath 26, Divac 19 točk, 15 skokov, 8 asistenc in 7 blokad! Green 28); Cleveland - New Jersey 112:104 (Price 26); Milwaukee - Houston 106:98 (Murdock 28; Olajuwon 27); San Antonio - Washington 110:90 (Robinson 31 točk, 14 skokov in 10 asistenc; Del Negro 21); Denver - Utah 95:96 (odločil kos J.Maloneja 11 sekund pred koncem; K.Malone 24); Portland - Sacramento 124:100 (Drexler 21); Dallas - Minnesota 108:105 (5. zmaga Mavericksov od tega četrti proti Wolvsom; Mashburn 24).

Sreda: Boston - Detroit 95:102 (3. zmaga Pistonsov v 26 tekmah v Boston Gar-

denu; Thomas 28); Utah - Lakers 96:103 (Threath 25; K.Malone 29); Orlando - Atlanta 104:87 (O'Neal 37; Wilkins 30); New York - Philadelphia 114:79 (Ewing 18); Seattle - Portland 115:94 (Payton 19; Drexler 19); Phoenix - Minnesota 111:106 (18. zmaga Sunsov v 18 tekmah proti Wolvsom; Ceballos in K.Johnson 24; Person 25); Charlotte - Golden State 116:126 (Hawkins 41; Sprewell 34, Webber 22); Miami - Indiana 98:102 (Seikaly 19; McKey 30); New Jersey - Cleveland 106:95 (Anderson 24); Sacramento - Clippers 105:95 (Richmond 35; Harper 26).

V Vzhodni skupini vodi New York (34-13) pred Atlanto (33-13) in Chicagom (33-13). Bolj izenacen je boj na Zahodu: Seattle ima najboljše razmerje (35-10), sledijo pa mu Houston (33-12), San Antonio (34-14), Phoenix (31-15) in Utah (31-18). (Vanja Jogan)

Izredna igra Vlade Divca proti Phoenixu

PRIVATIZACIJE / POSLANSKA ZBORNICA

Polemike glede zaščite manjšinskih delničarjev

Podtajnik Coloni je moral zakonski odlok braniti pred kritikami glede glasovalnih razmerij in zaščite manjšin

RIM - Zadnja verzija zakonskega odloka o privatizacijah je včeraj v poslanski zbornici doživela nove težave, ki v bistvu izhajajo iz različnih konceptov o delničarski strukturi privatiziranih družb. Zakladni podtajnik Sergio Coloni je moral odlok v imenu vlade braniti pred navzkrižnim ognjem kritik, ki so se nanašale v prvi vrsti na problem razmerja med velikimi in malimi delničarji oziroma na skupinski glas in na posledično potrebo po zaščiti glasovalne moči manjšinskih delničarjev.

Da bi ustregli zahtevam parlamentarcev, je Coloni predlagal, naj bi manjšinskim delničarjem zagotovili predsedstvo nadzornega odbora privatiziranih družb. »Zdi se mi,« je dejal podtajnik, »da komisija (parlamentarna za finance, op.ur.) ni pravilno ocenila prizadevanja vlade, da upošteva velik del zahtev, ki so prišle prav iz parlamenta. Ostaja pa različna ocena o vprašanju skupinskega glasu in o vprašanju glasovalnih pooblastil. Vlada namrec sodi, da bi bilo dopisno glasovanje

učinkovitejše od glasovanja po pooblastilu, saj lahko to zadnje resnično privede do položaja, ko je glasove moč kontrolirati in celo onesposobiti delo skupščine delničarjev.« Sicer pa je podtajnik opozoril, da ima vlada velike dvome o skupinskem glasu, ki ga v zakonodaji ostalih evropskih držav sploh ne poznajo. Za zaščito malih delničarjev pa vlada - kot rečeno - predlaga korespondenčno obliko glasovanja in zagotovljeno predsedstvo nadzornega odbora.

Predsednik finančne komisije in poročevalec o odloku, Manfredo Manfredi je v odgovoru vztrajal pri nezadostnosti določil o skupinskem glasu in podčrtal, da vladino besedilo predvideva nespremenljivost statutarne klavzule za tri leta po njihovem sprejetju na skupščini delničarjev, vendar pa ne pojasnjuje naravo teh klavzul in se zlasti ne določa, da morajo biti obvezne. Komisija se bo spet sestala prihodnji teden, ko bo morala pregledati amandmaje poslanskih skupin.

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI Z DESETLETNO ZAPADLOSTJO

■ Obveznice BTP se koristijo od 1. januarja 1994 in zapadejo 1. januarja 2004.

■ Obveznice dajejo letno 8,50% bruto obresti, izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.

■ Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem.

■ Dejanski letni donos BTP znaša 7,58%, če bodo obveznice prodane po ponujeni ceni.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisu.

■ Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 14. februarja.

■ Obveznice BTP se koristijo s 1. januarjem: ob vplačilu (17. januarja) bo treba plačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do tedaj dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudijo banke.

OBRT / POGOVOR S PREDSEDNIKOM OBRTNE SEKCIJE SDGZ

Obrtništvo bi bilo lahko rešilni pas za vse naše gospodarstvo

Drago Ota podčrtuje pomen uresničevanja obrtnih con

BORIS SIMONETA

Zamejski gospodarski potencial se v dobri meri opira na male podjetniške enote, ki jih vodijo obrtniki. To so dinamične storitvene in proizvodne strukture, ki si tudi v težkih casih znajo izboriti življenjski prostor in si zagotoviti kolikor toliko dostojno preživetje. Pogovor s predsednikom obrtniške sekcije pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju Dragom Oto (na sliki - foto Križmancic) se je obvezno začel z analizo zdajšnjega položaja te razvejane ekonomske stvarnosti.

»Leto 1993 je bilo zelo težko za vse gospodarske panoge in obrtništvo ni moglo biti izjema. Na negativni trend v ekonomiji so vplivali oderuski davčni predpisi, splosna kriza in recesija, podkupninska spirala in posledična zamrznitev javnih del. To smo v toliko večji meri občutili v naših krajih, kjer močno upadeta zaposlitvena raven in industrijska proizvodnja, predvsem zaradi ukinjanja podjetij z državno udeležbo, tako da so na preprihu delavci ladjedelnice in škedenjske livarne. Posledice sibihte teh javnih struktur se neposredno prenašajo na ostale branše, zlasti na obrtni sektor, ki je v precejšnji meri dopolnilni proizvodni dejavnik industrijske sfere.«

Katere obrtne dejavnosti so zaradi opisanega položaja najbolj izpostavljene?

»Gradbeništvo je nedvomno pod največjim udarom. Javna dela so dejansko povsem zastala, ne le zaradi vpletenosti politikov in podjetnikov v "podkupninsko kuhinjo", ampak tudi zavrlojo pomanjkanja denarja in investicijskih projektov. Tudi pri zasebnih gradnjah beležimo zastoj: novih gradenj je zelo malo, starih hiš pa nihče več ne popravlja. V gradbeništvu so tako ogrožena delovna mesta, neposredno pa so prizadete tudi druge kategorije obrtnikov (npr. instalaterske in servisne storitve): noben drugi sektor ne povleče za seboj toliko dejavnosti kot gradbeništvo.«

Kakšen bi bil po vašem recept, da bi lahko gradbena dejavnost spet zazvela?

»Presekati bi morali politično-birokratski voz in pospešiti postopek pri izstavljanju gradbenih koncesij. Čeprav je zakonodaja dokaj razčlenjena, občine nimajo zadostne avtonomije, da bi hitreje posegale na urbanistično področje, se zlasti v zgodovinskih jedrih. Absurdno je, da se birokratski postopek vleče v nedogled zaradi prepočasne pridobivanja mnenj in avtorizacij s strani raznih nadrejenih ustanov. Ker zupan oziroma predsednik gradbene komisije nosi vso (tudi kazensko) odgovornost pri izstavljanju gradbenih dovoljenj, naj bi dobil tudi večje pristojnosti. Gradbene komisije bi morali dopolniti z deželnimi funkcionarji, ki bi se v tem okviru izrekli dokončno mnenje in postopek bi se tako bistveno skrajšal, kar bi seveda zmanjšalo

(zaradi inflacije) tudi stroške za razne posege. Institucije morajo biti v službi ljudi in stimulirati dejavnost, ne pa obratno, ko se pravzaprav izvaja zaviralna politika. Večja elastičnost bi prinesla korist vse dejavnikom.«

Vsekakor ima obrtniški sektor pri nas zelo pomembno gospodarsko in družbeno tezo.

»V naši deželi posluje 36 tisoč obrtnih podjetij, v trzaski pokraji-

Kako se obrtniška sekcija SDGZ uveljavlja kot stanovska organizacija?

»Kljub tezavam so se stvari v zadnjem polletju razvijale v pravo smer. Uradno so nas vabili na vsa posvetovanja od Dezele navzdol, dana nam je bila možnost, da smo bili ne le prisotni, ampak da smo tudi argumentirano posegli. Občutek imam, da nas začenejo v večji meri upoštevati, to naklonjenost pa smo si morali (in znali) priboriti sami. Čeprav zaradi nase stvilčne omejenosti se nismo uspeli prodreti v ustanovo ESA, se trudimo, da bi v tem uspeli.«

V katero smer gre strateska naravnost obrtniškega sektorja?

»Menim, da je za nas stroko zelo pomembno, da uresničujemo obrtne centre na ozemlju. Za te posege pa moramo ustvariti pogoje v sodelovanju med politiki in gospodarstveniki, saj nas izkušnja uči, da brez skupnega nastopa ne moremo pričakovati uspešnih akcij. Naša družinsko vodena podjetja so prave gospodarske trdnjave. Ne smemo pa stopicati na mestu, ampak jim moramo pritrditi "kolesca", da bodo začela dobivati nekoliko sirso vizijo. V to smer smo se trudili kot sekcija z obiski in sodelovanjem na sejmih v Celju in Sežani. Ti pobudi pa sta že obrodili prve sadove in nekateri operaterji so ubrali pot udeležbe v Sloveniji. Prav v tej optiki bomo v soboto, 19. februarja gostili na delovnem sestanku obrtnike iz Slovenije in operaterji bodo po bransah skušali neposredno navezati poslovne stike. Pričakujemo, da se bo iz te pobude izcimilo kaj pozitivnega.«

Kako sodelujete s sorodnimi stanovskimi organizacijami?

»Sodelovanje je zelo pozitivno in morda smo prav zato, ker smo najmanjši, pogosto prav mi katalizator, ki blazi politična razhajanja med italijanskimi organizacijama. Z goriškimi obrtniki smo tudi po njihovem izstopu iz SDGZ sodelovanje nadaljevali, brez nespornostov, saj so interesi skupni in le s skupnimi močmi smo lahko uspešnejši. Ne smemo si dovoliti, da bi se v deželnem merilu razkorjili, ker bi si tako sami spodkopali tla pod nogami.«

Gospod Ota, vi torej verjamete v moč in razvojne možnosti obrtniškega sektorja?

»Seveda. Rekel bom se več: obrtništvo lahko postane rešilni pas za vse naše gospodarstvo!«

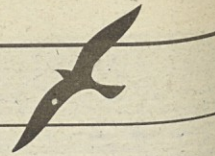
ni pa je obrtna dejavnost na drugem mestu, za administrativno-terciarnim sektorjem, vendar pa pred industrijo. Kljub vsem tezavam pa ima obrt vseeno nekaj več manevrskega prostora kot druge branše, je bolj dinamična panoga, ki se sorazmerno hitro prilagaja. Čeprav so manjših dimenzij, zaposlujejo obrtna podjetja največ delovne sile, zato bi morala biti deležna večje pozornosti.«

V kakšni obliki naj bi se ta pozornost izkazovala?

»Pravnih in finančnih instrumentov je veliko, treba jih je le aktivirati in jih razvijati v funkciji porabnika. Obrtna podjetja, ki so zvečine družinsko vodena, so zdrave in aktivne delovne enote, bolj malo je takih obrtnikov, ki morajo v stečaj. Pričakujemo večjo decentralizacijo deželne ustanove za razvoj obrti ESA, ki naj bi imela stalno predstavništvo v sleherni pokrajini in naj bi s hitrimi odločitvami zagotovila pomoč brez odvečnih birokratskih zapletov. Isto naj bi počele tudi kreditna struktura Artigiancassa in druge ustanove, ki so za to pooblašcene. To problematiko bi morali tudi mi bolj poglobiti in izkoristiti dane možnosti. Tudi banke bi morale v tem kriznem trenutku prispevati svoje in z ugodnejšimi krediti podpreti tiste obrtnike, ki imajo jasne pojme in izdelane projekte.«

So se obrtniške vrste spričo negativne konjunktore razredčile, ali ste obdržali svoje pozicije?

»Osip je bil samo fiziološki, kar pomeni, da se je umaknilo le nekaj starejših obrtnikov. Te vrzeli pa so zapolnili nekateri novi in predvsem mlajši podjetniki, ki se laze prilagajajo novim razmeram

Na čelu banke je zdaj država: Janko Deželak, Franc Arhar, Mitja Gaspari

SANACIJA BANK / NA VRSTI JE NOVOGORIŠKA KOMERCIJALNA BANKA

Banke so bile nekdanj preveč »radodarne«

Novogoriški bančniki so delali napake tudi v predsanaciji

NOVA GORICA - Z večrajšim dnem se je začel formalni postopek sanacije Ljubljanske banke Komercialne banke d.d. Nova Gorica. Nova lastnica banke je do njene »ozdravitve« postala Agencija za sanacijo bank in hranilnic Slovenije. Novo vodstvo banke bosta predstavljala dosedanja v.d. Anton Benko in Ksenja Mrevlje. To je novinarjem na tiskovni konferenci v prostorih LB Komercialne banke d.d. Nova Gorica sporočil slovenski finančni minister Mitja Gaspari. Receno je bilo tudi, da so v času predsanacijskega postopka, ki je trajal dobro leto, ugotovili številne nepravilnosti. Novi lastnik jih bo raziskal in ugotovil morebitno odgovornost organov in posameznikov.

»Osnovni namen sanacije je kar najbolj zmanjšati javni dolg, ki ga je v preteklosti napravila omenjena banka, s tem da je severnoprimeški gospo-

darskim in drugim organizacijam dodeljevala zanj neugodne kredite ali takšne, ki jih te organizacije niso mogle vračati,« je dejal direktor agencije Janko Deželak. Slovenska država pričakuje od agencije, da bo v doglednem času - v svetu za takšno ozdravitev računajo 7 do 12 let dolgo rekonvalescenso, na tako dolgo dobo pa moramo najbrž pristati tudi pri nas - nekako zakrpal za približno 204 milijone nemških mark javnega dolga veliko luknjo, ki jo je v skupni javni dolg 1,7 milijarde nemških mark »zvrtala« novogoriška Komercialna banka.

Agonija Komercialne banke v Novi Gorici je bila dokaj dolga. Trajala je od 8. decembra 1992, ko je Banka Slovenije uvedla v tej primorski denarni hisi predsanacijski postopek z namenom, da bi to banko »ozdravila drugače, kot je to storila z ljubljansko in mariborsko sestro«. Da je

Lanskega julija je bil v Uradnem listu objavljen razpis »za prodajo« banke. Na razpis se je takrat prijavilo kar šest interesentov, in kazalo je, da bo Banka Slovenije uspelo uresničiti namero »o obeh korakih na en mah«. Ko pa je bilo treba vplačati v razpisu določeno varščino, se je zadrega povečala - vplačala sta jo namreč le dva, in sicer SKB banka Ljubljana kot zastopnica tako imenovanega »paketa ponudnikov« iz severnoprimeškega gospodarstva in Case di Risparmio iz sosednje dežele Furlanije Julijske krajine. Pozneje je italijanska banka odstopila od svoje namere. Svojo odločitev je oprla na izgovor, da ji je Banka Slovenije ponudila prekratke rok za zbiranje vse potrebne dokumentacije, ki jo je za svojo odločitev pac potrebovala. Tudi SKB banka se ni obnasala v skladu z razpisanimi pogoji. Med drugim je svojo pripravljenost za prevzem bolne Komercialne banke v Novi Gorici pogojevala z odobritvijo likvidnostnega kredita v višini 12 milijard tolarjev, novogoriški banki pa bi odvzela naloge opravljanja poslov s tujino, ki naj bi jih prenesli na SKB banko v Ljubljano. Omeniti je treba, da gre za razvejan promet v višini približno 500 milijonov ameriških dolarjev. V Banki Slovenije so menili, da ti pogoji niso ustrezni in da pomenijo pravzaprav drugačna izhodišča. Če bi jih sprejeli, bi s tem postavili v drugačen položaj vse tiste, ki so se hoteli enakopravno udeležiti »nakupa« banke.

trajal tako dolgo, gre po besedah guvernerja Banke Slovenije Franca Arharja, pripisati različnim okoliščinam. »Banka Slovenije je namreč dogajanja v no-

vogoriški Komercialni banki spremljala ves čas,« je poudaril guverner, »ker smo zeleli to banko hkrati sanirati in privatizirati.«

Vojko Cuder

Švicarski bančniki združujejo delo

BASEL - Združenje švicarskih bančnikov je sporočilo, da namerava ustanoviti novo telo, ki bi opravljalo večje bančne posle za čedalje manjše število regionalnih bank. Čeprav zaradi delovanja tega telesa število prevzemov in združitvev regionalnih bank ne bo nič manjše, naj bi prav njegovo delovanje okrepilo tiste banke, ki so preživele. »Ne gre za način ohranjanja dosedanje strukture, temveč za zaščito posojilodajalcev in zaposlenih,« je izjavil Max Gsell, podpredsednik omenjenega združenja. »Tiste banke, ki kriterijem ne bodo mogle zadostiti, bodo ostale zunaj te organizacije,« je izjavil Niklaus Blattner, svetovalec za ekonomska vprašanja pri Združenju regionalnih bank. Po odobrenem načrtu bodo ustanovili krovno družbo z majhnim številom zaposlenih, ki bo zajemala tri operativne enote. Prva bo nadzorovala svoje članice, svetovala in zagotavljala finančno pomoč, če bi se te znašle v zagati, druga bo centralizirala poslovanje regionalnih bank na trgu denarja in kapitala, tretja enota pa bo opravljala storitve plačilnega prometa, nadzorovanja, marketinga in informatike. (Reuter)

IZOBRAŽEVANJE SLOVENSКИH PODJETNIKOV

Ponudnikov znanja je veliko

Združeni bodo morda lažje sodelovali na mednarodnih razpisih

LJUBLJANA - Na večrajšji tiskovni konferenci so predstavniki podjetniško izobraževalnega centra Gea College povedali, da so lani organiziral 142 seminarjev, ki se jih je udeležilo 3100 udeležencev, in s to dejavnostjo ustvaril 1,4 milijona nemških mark prihodka. Hkrati so v svojih programih tudi povišali raven izobraževalnih standardov. Glede na to, da je v Sloveniji kar 2000 registriranih podjetij z izobraževalno in svetovalno dejavnostjo, so s predstavniki drugih večjih izobraževalnih centrov v Sloveniji

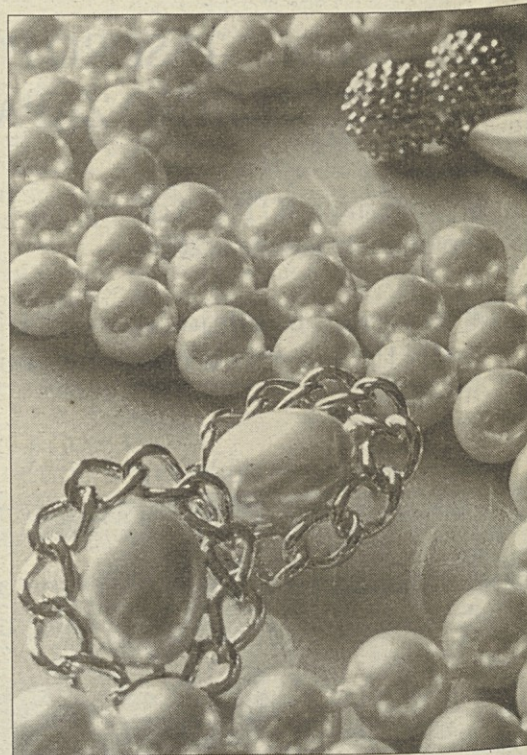
izoblikovali predlog za urejanje trga izobraževanja in pogojev za vstop v izobraževalno dejavnost. Z večjimi izobraževalnimi podjetji so pred stirimi meseci ustanovili tudi konzorcij z namenom oblikovanja »kritične mase« slovenskega znanja, ki bi lahko sodelovalo v mednarodnih razpisih, kajti posamezni ponudniki izobraževalnih storitev so za to premajhni. Veliko pozornosti namenjajo tudi sodelovanju s tujimi ustanovami. Tako pravkar potekajo pogajanja z Babson College iz Bostona o ustanovitvi visoke strokovne

sole za podjetništvo v Sloveniji. Sabrina Slak

SKB BANKA D.D.

Zlat nakit pač ni za brezposelne

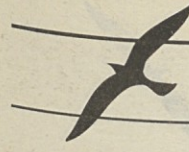
MÜNCHEN - Po oceni Svetovnega sveta za zlato se je prodaja zlatega nakita v šestih evropskih državah leta 1993 zmanjšala za šest odstotkov glede na 310 ton, kolikor so ga prodali leta 1992. Svet je sporočil, da se je v primerjavi z letom 1992 za odstotek zmanjšala tudi prodaja na Srednjem vzhodu. Omenjeni podatek se nanasa na naslednje evropske države: Nemčijo, Veliko Britanijo, Francijo, Italijo, Španijo in Grčijo. Prodaja v Italiji se je skrcila kar za 15 odstotkov, zaradi recesije in politične nestabilnosti, kot ugotavlja poročilo. V Franciji se je prodaja zlatega nakita povečala za 12 odstotkov, v Grčiji za 17 odstotkov, v Nemčiji pa se je zmanjšala za 3 odstotke. Tudi v Veliki Britaniji so trgovci v lanskem letu prodali za 5 odstotkov manj kot leto prej, padec prodaje pa beležijo že tretje leto. Svet je tudi ugotovil, da je 20-odstotni padec prodaje na španskem tržišču predvsem posledica visoke stopnje brezposelnosti. Tudi izdelava zlatega nakita v omenjenih šestih evropskih državah se je v skupnem seštevku skrcila za 3 odstotke. V tem podatku, ki zajema povprečje omenjenih držav, je tudi Francija, v kateri se je izdelava zlatega nakita celo povečala za 10 odstotkov, medtem ko se je v Italiji v primerjavi s predlanskim letom zmanjšala za 3 odstotke. (Reuter)

Evropska unija bi uvedla delavski svet

BRUSELJ - Evropska komisija je pristojni delovni skupini zaprosila, naj ji samostojno in ločeno pripravi predlog o delavskih svetih ter naj pri tem ne poslušata preveč drugih. V svoji izjavi so predstavniki komisije zapisali, da so dosegli soglasje o dvostranskem mnenju o novi zamisli, ki jo je sprožil komisar EU za socialne zadeve Padraig Flynn. »Najboljši rezultat za komisijo bi bil, če bi se sindikati in delodajalci sporazumeli ter skupaj ugotovili potrebo po novi zakonodaji,« je zapisal Flynn. Od tod tudi predlog komisije, ki namerava v multinacionalnih družbah enajstih od dvanajstih članic EU zahtevati, naj ustanovijo delavske svete, v katerih bodo tudi zaposleni lahko odločali o tistih stvareh, ki jih neposredno zadevajo. Predlog, o katerem razpravljajo že od leta 1990, je odgovor na odprto tržišče EU, v katerem ima vsako podjetje pravico zapreti svoje obrate na enem področju in jih ustanoviti na drugem, kjer so cene nižje.

Skupine poslovnicev so v splošnem nasprotovale tej zamisli, medtem ko so delavski sindikati izrazili svoj dvom o tem, s kolikšno dobroamer-nostjo bodo delodajalci pripravljali predlog tudi uresničiti. Velika Britanija pri tem načrtu ne bo sodelovala. Flynn je ob tem ironično omenil, da bi ta zamisel »najbolje uspela, če ne bi bila nikoli uresničena; če pa nikoli ne bi obstajala, se prav tako ne bi zgodilo nič«. (Reuter)

MENJALNIŠKI TEČAJI

10. februar 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	77,75	78,15	11,06	11,17	7,95	8,12
AMTK PLUS Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Avtohiša Ljubljana*	77,65	77,85	10,95	11,00	7,85	7,95
Azur Grosuplje	77,70	77,90	11,02	11,11	7,84	8,12
Bund Ljubljana	77,60	78,00	10,80	11,08	7,85	8,10
BTC Sezana	-	-	-	-	-	-
Banka Vipava Nova Gorica	77,66	77,90	10,94	11,05	7,87	8,03
Come 2 us*	77,78	77,96	11,01	11,07	7,96	8,08
Creditanstalt Nova banka LJ	77,60	78,10	11,00	11,10	8,00	8,20
Dom caffè Domžale*	77,70	78,00	11,04	11,12	8,01	8,10
Emona Globtour LJ	77,30	77,70	10,95	11,15	7,87	7,99
Eros Ljubljana*	77,75	77,90	11,00	11,07	7,90	8,05
Eros Kranj*	77,75	77,90	11,00	11,07	7,90	8,05
Eurotours Ljubljana	77,55	77,95	10,98	11,12	7,95	8,08
Firadas Idrija	77,65	78,00	10,92	11,12	7,93	8,03
Hida	77,85	77,90	11,03	11,06	8,00	8,05
Hipotekarna banka Brežice*	77,50	78,05	10,95	11,10	7,84	8,03
Hram Rožice, Mengeš*	77,65	77,90	11,05	11,13	8,01	8,09
Idila Sečovelje*	77,59	77,97	10,92	11,07	7,90	8,04
Ilirika Ljubljana (WTC)	77,81	77,84	11,03	11,05	8,01	8,03
Ilirika Slovenj Gradec	77,60	77,90	10,98	11,01	7,96	8,09
Ilirika Postojna	77,55	77,85	10,90	11,03	7,85	8,03
Ilirika Sezana	77,70	77,89	10,95	11,05	7,99	8,11
Ilirika Jesenice	77,81	78,11	11,00	11,10	7,96	8,11
Invest Skofja Loka	77,55	77,99	10,96	11,10	7,95	8,10
Italdesign Nova Gorica	-	-	-	-	-	-
Klub Slovenijales LJ	77,75	77,85	10,99	11,06	7,90	7,99
Kompas Hertz Celje*	77,55	77,80	11,00	11,06	7,95	8,05
Kompas Hertz Velenje*	77,60	77,90	11,00	11,06	7,95	8,05
Kompas Hertz Idrija*	77,60	77,90	11,00	11,06	7,95	8,05
Kompas Hertz Tolmin*	77,60	77,90	11,00	11,06	7,95	8,05
Kompas Hertz Bled*	77,60	77,90	11,00	11,06	7,95	8,05
Kompas Hertz Nova Gorica*	77,60	77,90	11,00	11,06	7,95	8,05
Kompas Hertz Maribor*	77,60	77,90	11,00	11,06	7,95	8,05
Kompas Holidays	77,75	77,85	11,00	11,15	7,90	7,98
Komercialna banka Triglav	77,75	78,75	10,97	11,12	7,88	8,09
Komercialna banka NG	-	-	-	-	-	-
Kreditna banka MB d.d.*	77,15	78,05	10,97	11,10	7,85	8,10
LB d.d. Ljubljana	77,77	78,17	11,00	11,11	7,97	8,13
LB splošna banka Celje	77,15	78,20	10,98	11,06	7,85	8,08
LB splošna banka Koper*	76,66	78,19	10,83	11,05	7,80	8,07
LB komercialna banka NG	77,71	77,99	10,93	11,12	7,95	8,05
LB Dolenjska banka NM	-	-	-	-	-	-
LB banka Zasavje, Trbovlje	77,45	77,95	11,02	11,09	7,80	8,08
Ljudska banka d.d. LJ	77,72	78,05	11,05	11,10	7,85	8,07
Libertas Koper*	77,52	77,82	10,94	11,04	7,90	8,02
Ma Vir	77,60	77,95	10,98	11,10	7,95	8,10
Madai NG, Šempeter*	77,60	77,90	10,95	11,05	7,98	8,05
Merkafor Banka LJ*	77,81	78,13	11,02	11,11	7,88	8,03
Media*	77,85	77,95	11,03	11,07	7,95	8,00
Niprom Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Petrol Ljubljana*	77,75	77,81	11,01	11,04	7,95	8,03
Poštna banka Slovenije*	76,50	77,92	10,70	11,03	7,70	7,98
Primario Ljubljana*	-	-	-	-	-	-
Probanka Maribor	77,55	78,10	10,99	11,10	7,92	8,07
Pigal Solkan*	77,40	77,80	10,87	11,01	7,98	8,05
Pigal Ilirska Bistrica*	77,40	77,80	10,87	11,01	7,95	8,00
Pigal Kobarič*	77,40	77,80	10,87	11,01	7,95	8,00
Publikum Ljubljana	77,78	77,80	11,03	11,05	8,00	8,02
Publikum Celje	77,42	77,75	10,97	11,04	7,85	7,98
Publikum Krško	77,45	77,90	10,83	11,07	7,85	8,10
Publikum Maribor	77,50	77,79	10,99	11,05	7,90	8,05
Publikum Mozirje	77,50	77,92	10,98	11,07	7,95	8,06
Publikum Novo mesto	77,50	78,00	10,94	11,05	7,82	7,99
Publikum Tolmin	77,67	77,95	10,95	11,05	7,87	8,04
Publikum Sevnica	77,65	77,93	10,96	11,06	7,82	7,98
Publikum Sentilj	76,55	77,95	10,70	11,09	7,90	8,05
Publikum Šentjur pri Celju	77,58	77,88	10,93	11,03	7,85	7,97
Publikum Trebnje	77,61	78,09	11,00	11,11	7,97	7,99
Publikum Zalec	77,50	77,83	10,97	11,04	7,85	7,99
Roja Ljubljana	77,60	77,95	11,00	11,10	7,90	8,10
SKB d.d. **	77,35	77,50	11,00	11,02	8,05	8,06
Slov. hran. in posojil. Kranj	77,70	77,85	10,97	11,05	7,89	7,98
Slov. invest. banka LJ*	77,70	78,10	10,90	11,05	7,90	8,10
Slovenijaturist Ljubljana*	77,75	77,95	10,95	11,05	7,80	7,98
Slovenijaturist Maribor*	77,60	77,82	10,98	11,02	7,60	7,90
Slovenijaturist Jesenice	77,75	78,10	11,02	11,10	7,92	8,06
Shalaby Koper	77,60	77,85	10,94	11,02	7,94	8,03
Sonce Ljubljana	77,80	77,90	11,00	11,08	8,00	8,12
SZKB d.d. Ljubljana*	77,72	77,95	10,99	11,08	7,97	8,12
Tartarus Postojna	77,34	77,94	10,89	11,03	7,88	8,00
Tentours Domžale	-	-	-	-	-	-
Tori Ljubljana	77,65	78,05	11,00	11,10	7,80	8,12
UBK Ljubljana	77,55	78,00	11,03	11,10	8,00	8,10
Upimo Ljubljana	77,78	77,83	11,03	11,07	8,00	8,08

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 029 z dne 10. 2. 1994 - Tečaji veljajo od 11. 2. 1994 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	98,0238	98,3118	98,6138
Avstrija	040	šiling	100	1098,5407	1101,8462	1105,1517
Belgija	056	frank	100	374,5432	375,6702	376,7972
Kanada	124	dolar	1	101,3907	101,6958	102,0009
Danska	208	krona	100	1982,0218	1987,9858	1993,9498
Finska	246	marka	100	2393,8395	2401,0426	2408,2457
Francija	250	frank	100	2273,9158	2280,7581	2287,6004
Nemčija	280	marka	100	7722,0629	7745,2988	7768,5347
Grčija	300	grd	100	—	53,8252	53,9867
Irska	372	funt	1	—	191,5025	192,0770
Italija	380	lira	100	8,0387	8,0629	8,0871
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Japonska	392	jen	100	125,4372	125,8146	126,1920
Nizozemska	528	gulden	100	6892,8678	6913,6086	6934,3494
Norveška	578	krona	100	1791,6730	1797,0642	1802,4554
Portugalska	620	escudo	100	76,8036	77,0347	77,2658
Švedska	752	krona	100	1683,7958	1688,8624	1693,9290
Švica	756	frank	100	9165,3164	9192,8951	9220,4738
Velika Britanija	826	funt sterling	1	198,4693	199,0646	199,6435
ZDA	840	dolar	1	135,9701	136,3792	136,7883
Evropska unija	955	ECU	1	150,0204	150,4718	151,9232
Španija	995	peseta	100	95,2208	95,5073	95,7938

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 11. februarja 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. MAJA 1994:					1,500,000	766,722	765,034	1,531,755
88		102,2296%	102,0045%	102,1170%	150,000	76,672	76,503	153,176

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

10. FEBRUAR 1994

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,00	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,75	9,20
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,90	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,30	12,95
Italija	Tržaška kreditna banka	12,90	13,00

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

10. FEBRUAR 1994

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1663,00	1713,00
nemška marka	952,00	972,00
francoski frank	278,30	286,70
holandski gulden	843,00	868,50
belgijski frank	45,80	47,20
funt sterling	2427,50	2501,00
irski sterling	2334,00	2405,00
danska krona	242,60	250,00
grška dramma	6,50	6,80
kanadski dolar	1239,00	1276,50
japonski jen	15,35	15,80
švicarski frank	1123,00	1156,50
avstrijski šiling	134,50	138,50
norveška krona	219,50	226,20
švedska krona	207,20	213,50
portugalski escudo	9,40	9,70
španska pezeta	11,65	12,00
avstralski dolar	1196,00	1232,50
madžarski florint	12,00	15,00
slovenski tolar	12,40	12,70
hrvaški dinar	0,15	0,22

KMEČKA BANKA - GORICA

10. FEBRUAR 1994

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1673,00	1718,00
nemška marka	950,00	970,00
francoski frank	277,00	287,00
holandski gulden	849,00	869,00
belgijski frank	45,70	47,30
funt sterling	2445,00	2510,00
irski sterling	2355,00	2415,00
danska krona	243,00	250,00
grška dramma	6,60	7,10
kanadski dolar	1245,00	1280,00
švicarski frank	1131,00	1153,00
avstrijski šiling	134,70	138,70
slovenski tolar	12,20	12,75

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

10. FEBRUAR 1994

valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1,760	-
francoski frank	-	29,447	-
nizozemski gulden	-	89,262	-
belgijski frank	-	4,850	-
španska peseta	-	1,233	-
danska krona	-	25,667	-
kanadski dolar	-	1,313	-
japonski jen	-	1,624	-
švicarski frank	-	118,690	-
avstrijski šiling	-	14,226	-
italijanska lira	-	1,041	-
švedska krona	-	21,805	-

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij
Tečaji veljajo od 11. februarja 1994 od 00.00 ure dalje

ZA DEVIZE				
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1112,4732	1114,3226
Francija	frank	100	2302,7554	2306,5835
Nemčija	marka	100	7820,0000	7833,0000
Italija	lira	100	8,1406	8,1542
V.Britanija	funt	1	200,9662	201,3003
ZDA	dolar	1	137,6946	137,9235

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	78,00	78,20
SKB Banka d.d.	DEM	78,15	78,30

S POTI PO EKVADORJU

Avantura na andskih tirih ⁽⁶⁾

Na vlaku je bilo prodajalcev več kot potnikov

Danes torej ni autoferra ali avtobusa na tirih, s katerim smo se zeleli peljati in v zadnjem trenutku smo skocili na edino možnost, ki nam je še ostala - pravkar odhajajoči vlak. To je bil skoraj običajen vlak z lokomotivo in vagoni, imel je le to pomanjkljivost, da je prišel na cilj več kot pet ur kasneje kot autoferro. Za 142 kilometrov proge do mesta Alausi je porabil »borih« 9 ur!

Proga je del tako imenovane ekvadorske južne železnice, ki povezuje v Andih lezečo prestolnico Quito z glavnim pristaniščem Guayaquil. Progo so po tridesetih letih dela odprli leta 1908 (prva železnica v Ekvadorju), v poplavih leta 1982 pa je bil večji del proge uničen, tako da je bila do pred kratkim prevozna le po delih. Sele oktobra lani so jo po enajstih letih v celoti

obnovili. Proga velja za eno najbolj spektakularnih na svetu, predvsem zaradi zloglasnega »Nariz del diablo« - velike stene, preko katere je speljana.

Posedemo v potniske vagonce, ki se od tovornih razlikujejo po luksuzni opremljenosti, ki se odraža v lesenih klopih, na katere je moč sedeti. Vrat ti vagoni sicer ne premorejo, zato pa imajo na obeh straneh veliki odprtini, skozi kateri lahko potniki vstopajo in izstopajo. Bogato opremo pa dopolnjujejo še okna - brez sip seveda.

V prvih kilometrih vožnje primanjkuje potnikov in hitrosti. Za potnike ni skrbeti, saj jih bo na prihodnjih postajah vstopilo več kot dovolj za posteno gnečo, huje pa je s hitrostjo, saj se Ekvadorcem v obilici časa, ki ga premorejo, očitno nikamor ne mudi. Verjetno upoštevajo re-

klo, da se počasi daleč pride - če ze ne daleč, pa vsaj nekam. Tako se z vse prej kot nadzvočno hitrostjo cijazimo, guncamo, tresemo in rukamo od postaje do postaje. Te so precej pogoste, saj je postaja vsaka koliba, pasja uta ali svinjak, ki leži vsaj približno v bližini proge.

Na postajah se vagoni polnijo z ljudmi in vso mogočo robo, prodajalcev hrane, osvežilnih pijač in raznih malenkosti pa se zdi, kot da je več kot samih potnikov. Prav zanimivo je v sosednjem vagonu, kjer je možakar ob vhodu postavil za boje s svežimi ribami, debelimi jastogi in več drugimi vrstami rakov. To je potujoča ribarnica, saj v vsaki vasi, kjer se ustavimo, prodajo kako ribo in do Alausija mu bo zaloga že posla.

Blaz Zabukovec
(Se nadaljuje)

Potujoča ribarnica (Foto: Blaz Zabukovec)

IZLET ZA KONEC TEDNA

Lepota samotnih gozdov Gotenice ⁽²⁾

Na cerkev, ki je ni več, opozarja le velikanski oreh

Na Goteniski Snežnik vodijo označene poti od gozdne kočice Medvedjak, iz Borovca, Kočevske Reke in iz Gotenice, širše območje pa je z označenimi potmi predstavljeno na izletniški karti Kočevsko v merilu 1:50.000. Najbolj »direkten« pristop na vrh je iz Gotenice pod slikovitim Kamenim zidom. Pot so nekoč kot prehod v dolino Kolpe uporabljali Kočevčari. Po treh do starih urah hoje na vrh se v dolino lahko vrnemo po gozdni cesti na zahodnih pobočjih gore. Pristop iz Kočevske Reke se bolj drži gozdnih cest, prav tako iz Borovca. Pravzaprav imajo tudi ceste dobro stran: vožnja po njih »približa« vrh, v neznanih gozdovih so pomoč pri orientaciji.

Katerokoli pot izberemo, lahko bomo občutili samotno lepe gozdove. Drevesa razširjajo mir in tiho opozarjajo na svojo moč: če imate težave, se usedite pod drevo, in težave bodo skopnele. Ko boste zapustili okrilje drevesa, jih še nekaj časa ne bo na spregled. Tudi vsa zgodovinska kolobocija, o kateri smo razmišljali še pred kratkim, bo izginila. Gozd na vrhu ima že značaj pragozda, pridih večnega življenja v spreminjanju. Čeprav sam vrh ni razgleden, lahko tu in tam ujamemo pogled, ki sega več stoletij v preteklost, mogoče celo v case, ko na Zemlji sploh še ni bilo ljudi. Pri nas redkokje v nižjih predelih srečamo toliko pra-prebivalcev naravne krajine. V široki dolini, na pobočjih nad njo: povsod gozd, pod nami se razprostira drevesna preproga, vsepovsod so mogočne bukve, postavne smreke.

To je kraj, vreden samote.

Ko se iz nje vrnemo v dolino, se lahko ustavimo še v Kočevski Reki. Nena- vadno majhno naselje, ki se vedno živi v znamenju javnega podjetja Snežnik, je bilo nekoč največja vas na Kočevskem in njeno prvo upravno središče. V kraju sta tudi restavracija in turistični biro, v neposredni bližini je z zaježitvijo potoka nastalo jezero. Močnosti ribolova pomenijo dodatni vidik turizma na območju, na katerem se prepletata privlačnost neokrnjene narave in se vedno nekam skrivnostna polpretekla zgodovina. Prav zaradi nje bomo zaman iskali sakralne kulturne spomenike. Na cerkev, ki je v Kočevski Reki več ni, opozarja le velikanski oreh, največji pri nas. Je tiha priča poveljnih časov, ki so porušili tudi cerkev ob njem. Vectonsko drobilnico so prevzali iz ene zapuščene kočevske vasi v drugo ter mleli cerkve, kapelice, znamenja, hiše... Cele vasi so

V Kočevski Reki stoji največji oreh v Sloveniji

zmleli v gradbeni material za ceste, po katerih se končno ze nekaj let lahko prosto vozimo ali hodimo. To-

da vseeno, kulturna dediščina pod nogami... Grozen občutek.
Dario Cortese
(Konec)

Ena redkih preostalih hiš v izumrli vasi Koče (Obe fotografiji: Dario Cortese)

P O D L I S T E K

Vinko Lenarčič

Plečnik

37

»Originalität und Effekthascherei (stremenje za originalnostjo in efektom) pa sta za arhitekta lahko usodna.« Tako je svaril, če je student za vsako ceno hotel uveljaviti sicer originalno, ne pa lepo, kaj sele pametno zamisel.

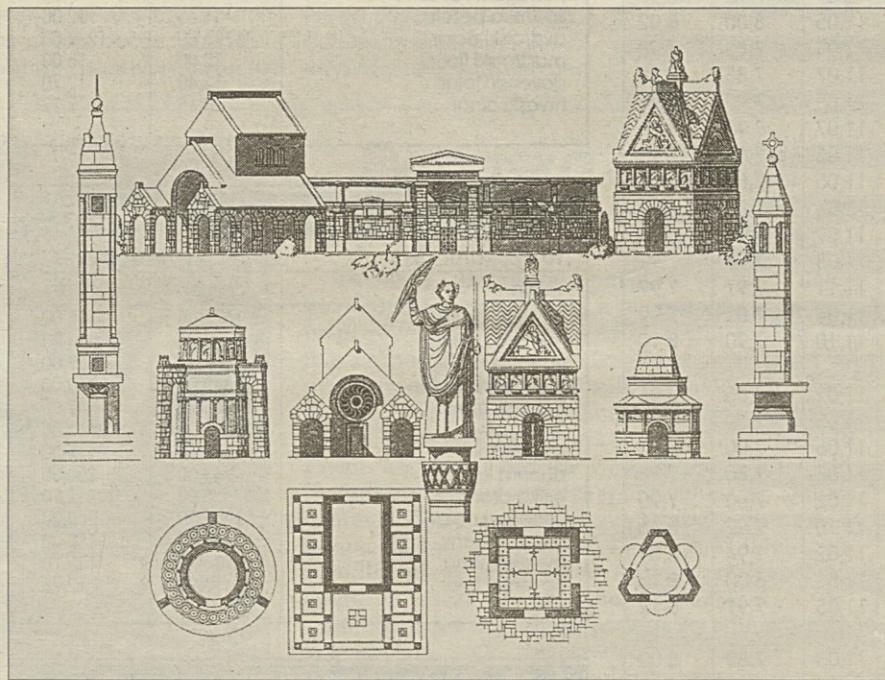
»Predvsem pa vedite, da se umetnosti ne da vklepati. So zakoni, ki pa so na cisto poseben način uporabljivi. Lahko rečem, da je dala pobudo za arhitekturo konstrukcija, ali pozabiti ne smete, da je postala arhitektura res umetnost, ko je ta konstrukcija dobila obliko, mero in proporcijo.«

Odločno pa je pri bil: »Gradbeni inženir mi ne bo ukazoval! Hocem dimenzije, kot sem jih narisal.«

Da, to je bil Plečnik - arhitekt, ki je snoval po zakonih svojega lepote ga čuta. Nosilnost je presodil po svojem čutu, ne po statičnem računu. Statični računi pa so bili pred oblastjo vse bolj nujni in zelezobetona se je vse bolj uveljavljala. Plečnik se je srečal z gradbenim inženirjem, ki je njegovo hotenje pravilno razumel. Tega inženirja je celo tikal in stalno nagovarjal z imenom!

»Poglejte naše lesene hiše. Konstrukcija in namen sta določila mere in proporcije, pa kaksne variacije, kaksne fantazije so možne ravno pri lesenih hišah!«

»Človek porabi, mora porabiti veliko časa, veliko mora narediti in potem videti, da končno za-

Iz Plečnikove šole

dene, da se tako izrazim, polnokrvno formo določenega materiala, to je, da pride material do izraza, ki je tako rekoč ze v njem!«

»Nujno je potrebno, da veste, kako bo mojster vaše delo izvršil, ravno pri mizarju si lahko marsikaj 'spogate', ker on 'li-

ma'!« Tako je opozoril studenta, ki je stol konstruiral preveč po tesar-sko.

»Bog živi posteno ro-kodelstvo!« je večkrat kot v salii vzkliznil, mislil pa je zares. Mojstra, ki je nekaj znal in je pri tem pokazal se veselje in voljo, je cenil nad vse! Zato je

rad in pogosto stopil v delavnico in mojstra, ki je delo izvrševal, najprej pohvalil. Če pa je bilo kaj narobe, je najprej krivil sebe. Zato so mojstri radi delali, popravljali in mu ugodili. Mojstra, ki pa za to ni imel smisla, je v bodoče odklonil.

(Se nadaljuje)

Danes goduje

Saturnin in Viktorija

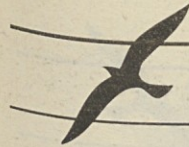
11. februarja se Cerkev spominja afriskih mučencev Saturnina in Viktorije, ki sta umrla leta 304.

Saturnin je bil duhovnik v mestecu Abitina v današnji Tuniziji. Prijeli so ga skupaj z osemindesetimi drugimi kristjani, ker so kljub razglasu, s katerim je bilo kristjanom prepovedano sestajanje, opravili masno daritev. Odvedli so jih v Kartagino, kjer so jih zasiljevali in mučili z namenom, da bi jih pripravili do tega, da bi zatajili svojo vero. Mnogo jih je umrlo že v ječi, druge pa so javno usmrtili. Saturnina so po junaski izpovedi vere obglavili.

V tej skupini je bila tudi Viktorija. Med zaslišanjem jo je hotel rešiti njen brat, ki je bil vpliven odvetnik, vendar je njegovo pomoč zavrnila rekoč: »Nočem, ker sem kristjanka. Samo tisti so moji bratje, ki izpolnjujejo božje zapovedi.«

Poročilo očitca o njenem mučenstvu se je ohranilo do danes. Iz njega je razvidno, da so kartaginski mučenci raje tvegali smrt, kot da bi opustili maso. Na prokonzulovo vprašanje, zakaj se ni držal prepovedi o zbiranju kristjanov, je Saturnin preprosto odgovoril, da zato, ker se »Gospodove skrivnosti« (masa) ne smejo opustiti. Podobno je odgovoril tudi Saturninov somučenc, v cigar hiši so se zbrali k masi. Cerkev zato kartaginske mučence imenuje tudi mučence svete evharistije.

(Vir: Leto svetnikov)

IZ STARIH ČASNIKOV / MATA HARI (2)

Konec kariere agentke H 21

Odkrili so jo, ker je potrebovala denar

Revija Življenje in svet je leta 1930 tudi v svojem zadnjem prispevku o vohunkah iz prve svetovne vojne pisala o legendarni Mati Hari. Leto dni pred koncem vojne so ji povsem po naključju prisli na sled Francozi. Francoski protiobveščevalni službi je uspelo razkrinkati vohune, ki so delali v za nemško obveščevalno službo, predvsem zaradi slabega načina njihovega označevanja.

Na začetku vojne je Mata Hari za nekaj časa skrivnostno izginila. Po mnenju raziskovalcev naj bi se v tem času urila v vohunskih spretnostih nekje v Amsterdamu. Ko se je pojavila v Londonu, jo je Intelligence Service že imel na seznamu sumljivih oseb. Kmalu nato pa je postala sumljiva

tudi Francozom.

Markiz de Montessac je igral v življenju Mate Hari dokaj mračno vlogo. Kot pretkan pustolovec je lepo plesalko vpletel v poseben vohunski sistem in postal njen izkoriščevalec in organizator. Pravi jo, da je po njeni smrti odšel v nek španski trapistovski samostan. Kakorkoli že, Mata Hari je v Parizu zvesto obiskovala markiza, hkrati pa ji je zaradi svoje erotičnosti uspelo omrežiti nekega sekcijskega načelnika v zunanjem ministrstvu. Montessac se je tako uspešno vrnil v francosko letalsko službo.

Mata Hari se je v tem času posvetila negi ranjenec. Pri Francozih je plesalka vzbudila sum zaradi vztrajne zahteve, da hoče negovati ranjence prav v

Vittelu, kjer je bilo v bližini vojne bolnišnice pomembno francosko letališče. To ji je tudi uspelo. Čez dan je opravljala delo bolničarke v lazaretu - baje se je tu zaljubila v nekega ruskega častnika - noči pa je preživljala v družbi mladih letalskih častnikov. Zaradi početja, ki ni bilo ravno v prid francoski državi, so se je kmalu naveličali in jo kratkoma izgnali v Svic. Njena pustolovska narava pa ji ni dala miru in skrivaj se je spet znasla v Parizu.

Iz Francije je nato odšla v Madrid, kjer ji je kmalu zmanjkalo sredstev za preživljanje. Od nemškega ataseja je zahtevala, naj ji prek holandskega veleposlanstva v Parizu preskrbi večjo vsoto denarja. Nemski mornariški ataše Kroon

Oče, ali se ti ne zdi, da je naša služkinja o vsem na tekočem?

je brzojavil nemškemu vohunskemu sefu v Amsterdam, naj nakaže agentu H.21 petnajst tisoč pezet. Radijska postaja na Eifflovem stolpu je prestregla sporočilo. Istocasno je neka francoska vohunka odkrila, da se skriva za kontrolno številko H.21 Mata Hari. In njene kariere, pa tudi življenske poti je bilo konec.

Zaradi ljubezenskih veščin je bila Mata Hari v ti-

slem času najbolje plačana nemška vohunka, v resnici pa je naredila Nemčiji le malo uslug. Tudi če je francoska protiobveščevalna služba ne bi odkrila, bi se njena vohunska kariera končala.

Ko je Mata Hari spoznala, da je ne bo pred ustrelitvijo rešilo nobeno pomembno poznanstvo, je sprejela usodo z vsem orientalskim fatalizmom.

M. Smolnikar (Konec)

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja«, je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nezni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaž Sršen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

LABIRINT ZNANJA

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Posvetila se vam bo drzna ideja. Prijelo vas bo, da bi investirali zadnji tolar v neko nadvse noro nalozbo, ki naj bi vam čimprej pričarala kup denarja.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Nikakor vam ne bo uspelo izsiliti "priznanja", zato boste odkrito izrazili svoje dvome. Partner pa vam bo z nekaj neznimi gibi dokazal, da ste zanj edini.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Zavist, ki jo gojite do pametnega tekmeča, vam bo pršla do temena. Odločili se boste razširitev svojega duhovnega horizonta in se pognali v dir.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Marsikdo prav caka, da bi vam naredil vsaj majceno uslugo; veliko jih je namreč, ki vas tako cenijo, da bi jim godila vsaka vasa hvala in zahvala.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Zazdelo se vam bo prav nemumno, da bi ponavljali samega sebe in posnemali okorele uspešneze. Zavedali se boste tudi, da se cudezi zelo neradi ponavljajo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ker je bil vaš nastop umirjen, kritika pa upravičena in argumentirana, se vam bo ne bo dvignil le ugled, ampak tudi cena vašega bodočega dela.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Z vso vneto se boste lotili spoznavanja skrivnostne dežele - in ne bo vam zal. V vaše življenje bo namreč prinesla svežino in veliko prijetnih uric.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Odmislili boste celo vrsto norih idej, za katere ste se nedolgo tega verjeli, da vam edine lahko napolnijo vsakdan in osmislijo življenje.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Nekdo se bo prilepil na vas kot smola. Sprva vam bo to ugajalo, saj vam bo dvigalo samospoštovanje, pozneje pa vam bo smola v vse večje breme.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Marsikdo si v strahu, da ga boste v svoji vihravi poti navzgor "prinesli okrog", umišlja zelo boleče stvari. Nekdo se ze umika, nekdo pa išče poleno.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Omahovali boste, ali naj se spustite v projekt, za katerega ste se dogovorili že pred časom, a je do današnjih dni skoraj povsem zamrl.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Medtem ko se polnijo vaši akumulatorji, se boste do konca spocili ter naredili idejni nacrt svojega nadaljnjega dela. Vaš um je trenutno na višku.

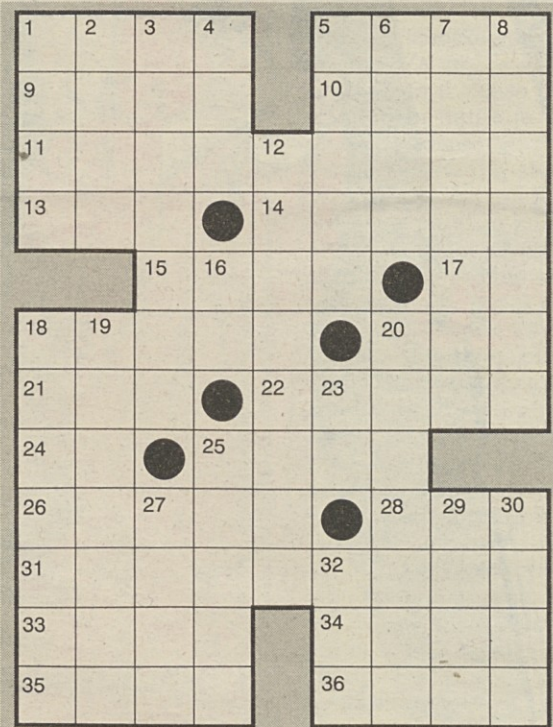
KRIŽANKA

Vodoravno:

- egiptovski kristjan, 5. angleska površinska mera, 9. leseno pihalo z dvojnimi jezicima, 10. red sesalcev, prilagojenih za življenje v vodi, 11. kraj v Podjunu na Koroskem (dve besedi), 13. romunski jeep, 14. ime nekdanje filmske igralka Ekberg, 15. dika, 17. veznik, 18. severnoameriški prerijski volk, 20. reka na Skotskem (iz crk kes), 21. Aristofanova komedija, 22. nekdanji italijanski politik (Alessandro), 24. avtomobilska oznaka Parme, 25. toaletna potrebščina, 26. francoski filozof (Ernest), 28. izrastek na glavi, 31. vzgoja, 33. nekdanja nemška popevkarica, 34. mesec judovskega koledarja, 35. mozoljavost, 36. ameriška vesoljska agencija.

Navpčno:

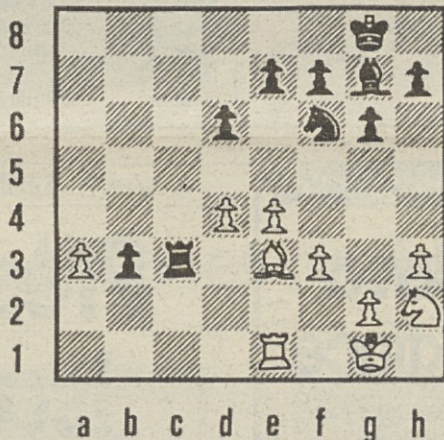
- sklepni stavek (v glasbi), 2. ograjen prostor, v katerega se zapira živina, 3. nagnjen svet med vznožjem in vrhom gore, 4. kraj med Novigradom in Porečom v Istri, 5. sredozemska rastlina, 6. zelen sadež, bogat z vitaminom C, 7. pristav državnega socializma, 8. risani film, 12. imetje, 16. avtomobilska oznaka Aoste, 18. tanek sloj vlaken, 19. otoček sredi reke, 20. pokrajina v zahodnem delu Grčije, 23. ime ameriškega filmskega igralca Pacina, 25. pacifiška ribica iz podreda ostrizcev, 27. angleški šahist (John), 29. grški mitološki poveljnik pred Trojo, 30. Abrahama žena po svetem pismu, 32. kositer.

nam, las, edukacija, Nena, Ijar, akna, NASA
Vodoravno: Kopt, aker, obaa, kitt, Dobila vas, aro, Anita, cast, in, kojot, Esk, Ose, Natta, PR, mlo, Re-

RESITEV

ŠAH

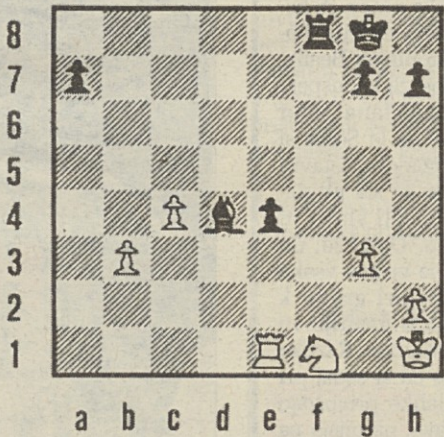

Gresser - Gaprindasvili / Split 1963

Nekdanja svetovna šahovska prvakinja si je ustvarila prostega kmeta na b liniji, ki je napredoval na tretjo vrsto, vendar pa mu sama trdnjava ne more pomagati. Za napredovanje črnega kmeta je potrebno izločiti belega lovca in trdnjavo, saj je beli skakač daleč od dogodkov. Kako je črni, ki je na potezi, uspelo razbiti obrambo bele in zmagati?

Resitev naloge

Bela pozicija se v trenutku znajde v težavah po žrtvi skakaca. 1...Se4! Na 2.f4 sledi 2...Te3: 3.Te3: Ld4: in b kmet nezadržno napreduje. Čeprav je bela odklonila žrtev in odigrala 2.Sf1, je črna nadaljevala 2...Sg3! 3.Lf2 Sf1: 4.Kf1: b2 in bela se je vdala, saj ne more preprečiti poteze Gaprindasvilijeve 5...Tc1!

Hahn - Tarrasch / Halle 1883

Osamljen črni kmet na e liniji ima veliko oporo v trdnjavi in lovcu, vendar je pot do cilja - promocijo v damo zelo enostavna, obenem pa tudi poučna. Pri tem ne spregledajte, da je polje el črne barve. Kako je črnemu, ki je na potezi, uspelo zmagati?

Resitev naloge

Črni je s potezo 1...Lc3 napadel belo trdnjavo, obenem pa postavil pod kontrolo polje el. 2.Td1 /seveda ne 2.Te4: zaradi 2...Tf1:+/ Sedaj črni vzame skakaca, ki ovira napredovanje kmeta 2...Tf1:+! 3.Tf1: e3 in beli je nemočen pred napredovanjem črnega kmeta, zato se je vdal!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1945

Frankolovski zločin

Na plakatu krvavordece barve, ki se je v okupiranih delih Stajerske pojavil v dneih, ko je bil velik del Jugoslavije ze osvobojen in ko je bilo upanje na konec druge svetovne vojne ze skoraj resnicnost, je bilo poleg zapisa o partizanskem napadu, v katerem je bil umorjen clan nacisticne stranke Toni Dorfmeister, natisnjenih sto imen partizanov. Naglo sodisce jih je v povracilo za smrt dezelnega svetnika za okrožje Stajerske obsodilo na smrt. Sodba je bila izvršena 12. februarja 1945 v Stranica, kjer je partizanska krogla zadela Dorfmeistera.

Nacisti so na plakatu navedli nekaj netocnosti. Dorfmeister je bil zadet 2. februarja, 3. pa je umrl v celjski bolnišnici. Glede trditve o obsodbah naglega vojnega sodisca pa je nemško poročilo netočno, ker ni bilo niti sodbe, niti sodišča. Ostajala pa je kruta resnica, da so nacisti 12. februarja usmrtili sto ljudi na grozovit način z obešanjem, kar pa na plakatu ni bilo navedeno. Zločin v Stranica, bolj znan (vsaj generaciji, ki je ze končala solo) kot frankolovski zločin, je bil le clen v verigi grozodejstev, ki jih je zagrešil okupator na slovenskem Stajerskem.

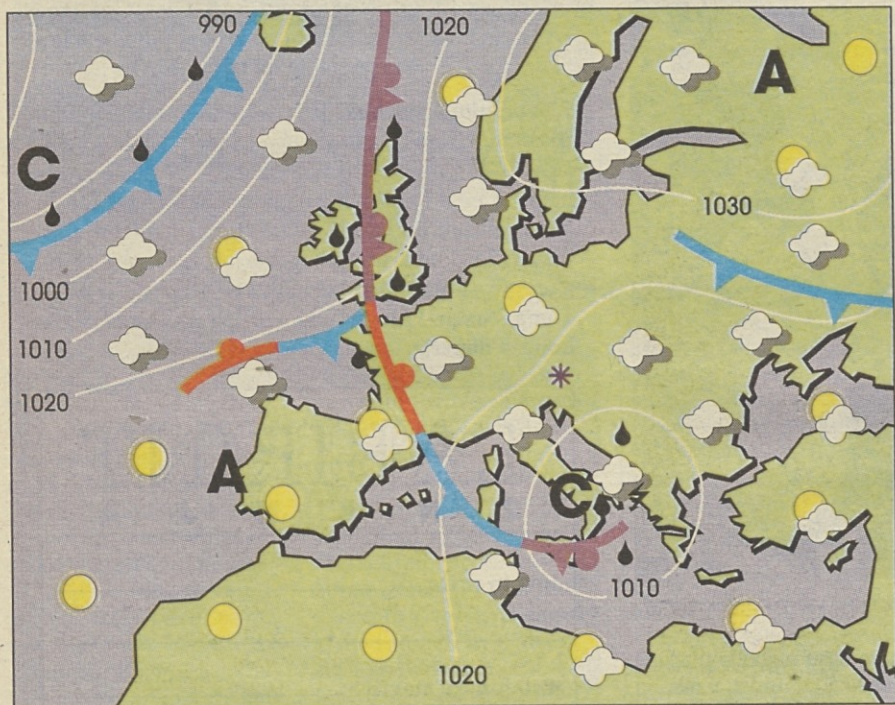
PREBLISK

Kdor enkrat narobe zapoje, se mora naslednje paziti.

nemski pregovor

EVROPA / OD VZHODA OHLADITEV

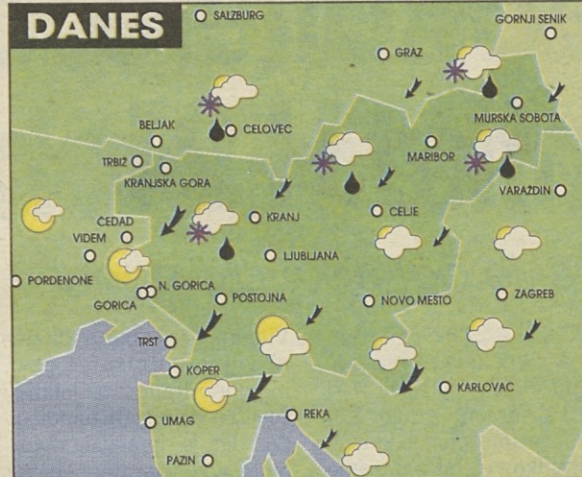

Vremenska slika: Nad Alpami, Balkanom in osrednjim Sredozemljem je območje nizkega zračnega pritiska s središčem nad južno Italijo. V visinah se danes nad nami zadržuje jedro hladnega in vlažnega zraka. S severovzhodnimi vetrovi, ki se bodo v prihodnjih dneh se okrepili, priteka k nam postopno hladnejši zrak.

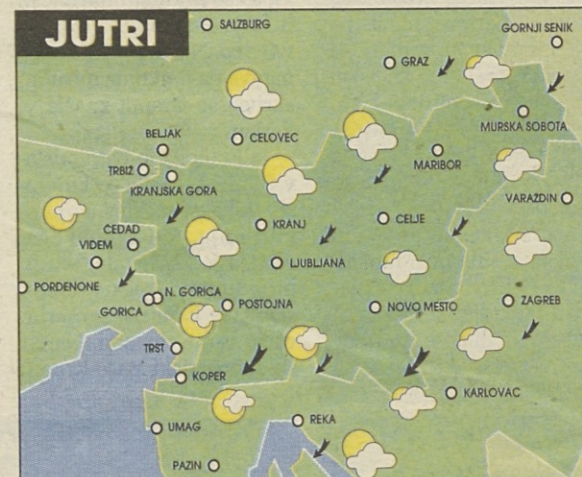
ALPE JADRAN / PADAVINE VZHODNO OD NAS

OBLAČNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Spremenljivo do pretežno oblačno bo. V notranjosti bodo kratkotrajne padavine. Na Primorskem bo delno jasno z burjo.

Sosednje pokrajine: V Italiji in Istri bo delno jasno. V Alpah bo snežilo, ob srednjem Jadranu pa deževalo.

V Sloveniji: V notranjosti države bo zmerno do pretežno oblačno. Pihal bo vzhodnik. Na Primorskem bo sončno z burjo.

Obeti: V nedeljo bo pretežno oblačno, ponekod v notranjosti bo občasno rahlo snežilo. Vetrovno in mrzlo bo.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	3/6
TRST.....	6/10
CELOVEC.....	-1/2
BRNIK.....	2/5
MARIBOR.....	1/7
CELJE.....	2/6
NOVO MESTO.....	2/6
MUR. SOBOTA.....	0/4
PORTOROŽ.....	0/10
POSTOJNA.....	0/5
ILIRSKA BISTRICA.....	-1/7
KOČEVJE.....	1/5
CRNOMELJ.....	3/6
SLOV. GRADEC.....	0/3
BOVEC.....	-2/3
RATEČE.....	-8/-3
VOGEL.....	-14/-11
KREDARICA.....	1/9
VIDEM.....	-4/4
GRADEC.....	-2/6
MONOSTER.....	3/8
ZAGREB.....	4/10
REKA.....	

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI.....	-17/-12
STOCKHOLM.....	-2/-1
MOSKVA.....	-19/-14
BERLIN.....	2/6
VARSAVA.....	-2/1
LONDON.....	0/10
AMSTERDAM.....	5/8
BRUSELJ.....	5/7
PARIZ.....	2/10
DUNAJ.....	-3/6
ZÜRICH.....	0/5
ZENEVA.....	1/7
RIM.....	6/17
MILAN.....	2/13
BEOGRAD.....	0/7
BARCELONA.....	6/14
ISTAMBUL.....	5/9
MADRID.....	-1/13
LIZBONA.....	4/15
ATENE.....	9/12
BUCAREST.....	-5/2
MALTA.....	11/12
PRAGA.....	0/4

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.12, zaslalo pa ob 17.22. Dan bo dolg 10 ur in 10 minut. Luna bo vzšla ob 07.08, zaslala pa ob 18.38.

RAZMERE NA CESTAH

Promet po notranjosti države, kakor tudi preko vseh mejnih prehodov, poteka tekoče in brez zastojev.

SNEŽNE RAZMERE

FURLANIJA-JK

Piancavallo	70/130 cm
Forni di Sopra	50/140 cm
Zoncolan	70/110 cm
Trbiz	30/130 cm
Nevejsko sedlo	55/260 cm
Sauris	50/70 cm

VENETO

Sappada	40/130 cm
---------	-----------

SNEŽNE RAZMERE

SLOVENIJA

Cerkno	od 20 do 30 cm
Golte	do 50 cm
Kanin	od 55 do 255 cm
Kobla	od 20 do 70 cm
Kope	do 50 cm
Kranjska Gora	do 50 cm
Krvavec	75 cm
M. Pohorje	do 65 cm
Pokljuka	od 50 do 70 cm
Roga	od 60 do 80 cm
Vogel	185 cm
Zelenica	od 20 do 80 cm

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.51 najnižje -27 cm, ob 9.33 najvišje 42 cm, ob 15.58 najnižje -58 cm, ob 22.27 najvišje 46 cm.

Jutri: ob 4.21 najnižje -29 cm, ob 10.02 najvišje 38 cm, ob 16.21 najnižje -53 cm, ob 22.50 najvišje 45 cm.

V SAMOSTANU BLIZU BURGOSA

Nenadna slava
moti benediktince

Njihova plošča gregorijanskega petja postala svetovna uspešnica

MADRID - Popolnoma razumljivo je, da se je življenje tridesetih patrov benediktinskega samostana Santo Domingo de Silos v okolici Burgosa nekoliko spremenilo, potem ko so posneli ploščo z gregorijanskimi pesmimi, ki je doživela izreden prodajni uspeh. Opat samostana si sedaj prizadeva čimbolj omejiti posledice nepričakovanega uspeha. Posnetek z »najboljsimi deli gregorijanskih pesmi« (na dveh CD ploščah oziroma dveh kasetah, ki jih je mogoče kupiti tudi v Italiji) je v dveh mesecih potolkel vsak prodajni rekord in postal tako v Spaniji kot drugod najbolj prodajana plošča, ki lahko s tega zornega kota tekmuje tudi z največjimi uspešnicami lahke glasbe.

Gregorijansko petje je resna glasba, opozarja dirigent oče Ismael Fernandez de la Cuesta v spremni besedi za ploščo, celo zelo resna, saj je monofonska glasba katoliške cerkve, to se pravi gregorijansko petje, podlaga za vso poznejšo klasično glasbo.

Ostaja dejstvo, da se sedaj benediktinci boje, da bodo zaradi nenadne slave izgubili svoj mir in zbranost. V vasi Silos, prgišču his, v katerih pozimi prebiva manj kot dvesto ljudi, s kavarno in nekaj trgovinami za poletne izletnike, ki za-

selek obiščejo ob koncu tedna, sedaj na benediktince vselej preži kak tujec, ki upa, da bo dobil avtogram. Pater Florentino je izjavil, da se najbolj vztrajno motijo samostanski mir novinarji in fotografi, ki silijo v samostan, da bi patre intervjuvali in slikali. Po menihovih besedah so do samostana prispeli celo novinarji iz daljnih Združenih držav Amerike.

Nihče ne more verjeti, da bi lahko preprosti benediktinski menihi hodili po stopinjah Beatlesov in dosegli tak uspeh. Opat samostana pater Clemente de la Serna si sedaj prizadeva ustaviti posledice, ki sta jih pater prinesli slava in bogastvo. Dejal je, da menihi se vedno vsako jutro ob zori gredo k maši in da molijo in pojejo hvalnice. Razlika je v tem, da si sedaj pri zajtrku lahko privoščijo pravo kavo, ne pijejo pa več kavne nadomestka, njihova hrana je nasplošno nekoliko boljša.

Rafael Perez, direktor oddelka za klasično glasbo pri Emiju, kjer so posneli svoje gregorijansko petje patri iz Silosa, je sporočil, da so v Spaniji prodali že preko 250 tisoč plošč in da ima plošča vse večji uspeh tudi v drugih državah, kjer prodaja vztrajno narašča.

V BERLINU SO JI PODELILI »ZLATO KAMERO«

Prestizžno priznanje
Isabelli Rossellini

BERLIN - Mlada italijanska igralka Isabella Rossellini, hčerka slavne Ingrid Bergman in italijanskega režiserja Roberta Rossellinija, je v Berlinu prejela prestižno nagrado »zlato kamero«,

ki jo podeljuje nemški TV magazin Hörzu. Na sliki se po prejemu nagrade pogovarja z bivšim nemskim zunanjim ministrom Hansom Dietrichom Genscherjem (telefoto AP)

NOVICE

Policaji odrezali penis
mlademu posiljevalcu

NEW DELHI - Prebivalci mesteca Harmer v severozahodni Indiji so hoteli lincati pet policajev, ker so odrezali penis fantu, ki je posilil dekle. Zgodilo se je v soboto, zrtvev nezalisanega nasilja pa je 22-letni Juga Ram. Namesto da bi ga prijavi sodnikom, so mu policisti kar sami surovo sodili in zdaj leži v bolnišnici, kjer mu bodo skušali pomagati s kirurškim posegom. Podivjani policaji so se izgovarjali, čes da si je fant sam hotel odrezati penis in si na ta način vzeti življenje. Zdaj so vsi za rešetkami, kjer čakajo na sodno obravnavo, notranje ministrstvo pa jih je suspendiralo in uvedlo preiskavo. Dogodek je povzročil v Harmerju pravi revolt in po pisanju Indian expressa je le malo manjkalo, da ljudje niso lincali policajev.

Posadka nemške ladje
vrgla v morje slepa potnika

ABIDJAN - Gilbert Moukila iz Konga in Jancy N'Kouba iz Zaireja sta se decembra lani skrivaj vkrcala na nemško tovorno ladjo, ki je bila zadržana v kamerunskem pristanišču Douala. Med plovbo ju je odkrila posadka in kapitan ju je dal v brk vsem predpisom vreči v morje: N'Kouba je utonil, Moukila pa je zdržal na gumenjaku kar 22 dni z desetimi litri vode; rešili so ga ribiči blizu San Pedra na Slonokoščeni obali. Vest o tem je sporočil abidjanski dnevnik La Voie na podlagi Moukilevega pričevanja.

Japonski študent umoril
dva pripadnika mafije

TOKIO - »Ogrozala sta družbeni sistem,« se je izgovarjal pred policijo dvaindvajsetletni univerzitetni študent, potem ko je z nožem prerezal vrat dvema članoma Jamaguci gumija, se pravi jedra zloglasne mafijske organizacije Jakuca. Najprej se je lotil 56-letnega lastnika salona za masaže, potem pa se dvajset let mlajšega moskega. Kakor poroča dnevnik Jomiuri, je morilec zatrdil policistom, da bo se naprej ubijal mafijce.

Po 52 letih se je ločil,
ker žena ne zna kuhati

LONDON - Po 52 letih zakonà se je 82-letni Ernest Bibbs ločil od svoje 72-letne zene Annie. »Moja žena ne zna kuhati, ne vzdrži več,« se je opravičeval oca starih otrok in ded sedmih vnukov. Bržkone je bil sit kasarniške kuhinje, saj je bila Annie med drugo svetovno vojno kuharica britanskega vojnega letalstva.